דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

ד', ט"ו באלול תשל"ג, 12 בספטמבר 1973 • גליון 14782 • השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים • המחיר 65 אגורות

היום ב„דבר":
- תפוקת המים אינה מדביקה את הצריכה / ז. צור
- מי יהיה היו"ר החדש / טוביה מנדלסון
- מאבקו של אליאב / אהרן גבע
- הקיצונים בברית וארשה / פאול נויברג
- ארגנטינה מודאגת מהתפשטות ברזיל / אגון פרידלר
- גושפנקה שיפוטית לצו חריג / יעקב רוזנטל
- עכשיו / עמ' 11—12
- ספרות וקולנוע / עמ' 15

42 הרוגים בהתרסק מטוס יוגוסלאווי

בלגראד, (צי"נ וע"ר). — מטוס „קאראוול" של חברת התעופה היוגוסלאווית התרסק אתמול ב־קרבת טיטוגראד שביוגוסלאוויה.
באסון נהרגו כל 36 הנוסעים ושש אנשי הצוות.

האריה שבתחבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

65 אחוז השתתפו בבחירות הסתדרות — נמסר בחצות

מאת סופרי „דבר"

אמש סמוך לחצות היו ההערכות לגבי שיעור המשתתפים בהצבעה בבחירות לוועידה הי"ב של ההסתדרות מסביב ל־65 אחוז מכלל בעלי זכות הבחי־

...שכתו של מזכיר ההסתדרות ...ת המרשימה של בית הוועד ...ל קטנו מוסדי הבחירות ב־...נות, על פי הידיעות של ...את הראשונות. נהבור, כי ...ר המצביעים בתל־אביב מגיע 5 אחוז, בעוד שבאשדוד הוא ... את ה־89 אחוז.

...תייצבות העובדת האחוז של ...תתפים גבוה, במשקים של ה־...ץ הארצי, הקיבוץ המאוחד ...איחוד הקבוצות והקיבוצים ...גנת ירידה למרי"ר ולברית ה־...ול, לעומת עלייה לרשימת ...ד"י. במיגזר הערבי מגיע ...ור המשתתפים בהצ־...ה ב־70 אחוז וברמת הגולן אף ... ל־85 אחוז בקרוב. (ראה ...ה נפרדת).

...לשכתו של מזכיר ההסתדרות ...נו אמש סמוך לשעה 11.00 ...ים ישראל גלילי ופנחס ספיר. ...ם מזכיר ההסתדרות יצחק בן־...רן היה אותה שעה בסיור ב־...יות.

...עדת הבחירות המרכזית הורתה ...צות הערב לוועדות הקלפי ב־...י הארץ לגלות ליבראליות לג־...י ההצבעה של „העוברים", כשם שבלאו־הכי כל הצבעה של „עובר" תעבור בדיקה קפדנית במקום ה־מגורים של המצביע.

מעריכים את מספר המצביעים בקלפיות ל„עוברים" בשיעור של עד 10 אחוזים מכלל בעלי זכות הבחירה. בשעת מסירת הידיעה לא ברור אם אמנם בכל המקומות כללו את המצביעים בקלפיות ל־„עוברים" בפנקס הכולל של המש־תתפים בהצבעה. ייתכן משום כך, שהמניין הסופי של „העוברים" יג־לה את אחוז המשתתפים בהצבעה במידה מסויימת.

הוחלט שלא יוארך מועד ההצבעה

ועדת הבחירות המרכזית להס־תדרות דחתה אמש הצעה להאריך את מועד ההצבעה בשעה נוספת. אולם ציינה, כי המצביעים הממ־תינים בתור ליד הקלפיות יוכלו להצביע גם לאחר השעה 12 ב־לילה.

כתב עתים מוסר, כי ההצעה להאריך את מועד ההצבעה מן השעה 11 עד 12 בלילה הועלתה לרגל „הלחץ הנמשך על הקלפ־יות בשעות המאוחרות של הערב". אולם לאחר דיון החליטה ועדת הבחירות שלא לסטות מהוראות חוקת הבחירות, מה עוד שהחוקה מאפשרת הצבעה גם לאחר מועד הסגירה, במידה שהמצביעים ממ־תינים ליד הקלפי.

מהלך הבחירות —

הבחירות לוועידה הי"ב של ה־הסתדרות התנהלו אתמול ברחבי הארץ באווירה סדירה, פרט לתקלות קלות שאירעו פה ושם.

בשלוש הערים הגדולות הופעלו הקלפיות כסידרן, אם כי בתל־אביב היו מספר קלפיות שנפתחו באיחור בגלל איחורים של חברי ועדות הקלפי. אולם לאחר מכן התנהלה ההצבעה כסידרה.

גם בשאר ערי הארץ ומושבו־תיה נפתחו הקלפיות בשעות ה־בוקר, לפי המתוכנן. רק באחדים מיישובי האיחוד החקלאי לא נפ־מת הבחירות על ידי האיחוד ה־תחו הקלפיות. זאת, משום ההו־חקלאי לאות מחאה על שחברי ה־איחוד אינם רשאים להצביע ל־ועידה החקלאית.

למגזר הבדואים בנגב הופעלו קלפיות ניידות. גם ביישובים ה־ערביים בעמק יזרעאל נפתחו הקל־פיות כמתוכנן וכל חברי ההסתד־רות בהם משתתפים בהצבעה.

במזרח ירושלים הוצבו שוטרים ליד 15 הקלפיות, בעקבות כרוזים בערבית שהופצו ערב יום הבחי־רות, אשר קראו לחברי ההסתד־רות ...

ישראלים שיצאו את הארץ לדרך כנמל התעופה ליד חיפה יום קל־פי כדי להצביע קודם צאתם, אך עוברים בנמל התעופה ובנמלי ה־ים משום־מה לא הוצבו קלפיות ל־ים.

לעומת זאת, אנשים שנעדרו מסיבה זו או אחרת ממקומות מגוריהם הרגילים יכלו להצביע בקלפיות ל„עוברים", שהוצבו ב־כל אזורי הבחירה.

בכפר הדרוזי ירכא בגליל ה־מערבי נפסקה ההצבעה סמוך ל־שעה 9.00 בערב בגלל שיבושים במהלך ההצבעה ובגלל החשש של מהומה שתולה לכך. כוח משט־רתי הגיע לכפר ירכא והילץ את חברי ועדת הקלפי. חברי ועדת הק־לפי ביחד עם פתקי ההצבעה והקלפי הועברו למטה בכפר יסיף. בשעות הערב סייר כוח משטרתי בכפר. אך לא היה צורך בהתער־בותו. עדיין לא ברור מה יהיה גורל הבחירות בכפר זה.

זהו למעשה המקום היחידי ב־גליל המערבי שבו נרשמה תקלה במימדים כאלה.

בגלל המיכון נמנעה הצבעה מוותיקים בחיפה

מאות מחברי ההסתדרות בחיפה פנו ביום הבחירות לוועדת הב־חירות שליד מ. פ. חיפה וקבלו על כך שבגלל אי־סדרים במיכון לא נכללו שמותיהם בפנקס הבו־חרים. רבים מהקובלים תבעו ב־תוקף להצביע אך ללא הועיל.

בין הפונים היו גם רבים שקיבלו „הודעות לבוחר" שנפלטו מן ה־מחשב, אך חרף כל זאת לא נכלל שמם בפנקס.

מזכיר מועצת פועלי חיפה אלי־עזר מולק, שסייר בגרוב חיפה ועמד מקרוב על מהלך הבחירות נתבקש לסייע לישיש מוותיקי קרית־חיים ובוניה שיאופשר לו להצביע, שכן אף שמו לא נכלל בפנקס. אולם גם עדות מזכיר המועצה בפני ועדת הקלפי, כי הוא מכיר את האיש וכי אמנם נמנה הוא עם מייסדי ההסתדרות — לא עמדה לו שיוכל להצביע.

יו"ר ועדת הבחירות בחיפה, עו"ד אריה ויסוצקי אמר כי את אי־הסדרים יש לתלות בטעויות המיכון המרכזי של לשכת־המס שהעבירה את פנקסי הבוחרים ל־ועדת הבחירות בחיפה יום אחד לפני הבחירות וכך לא נתאפשר לגלות מוקדם יותר את אי הס־דרים והשמטת רבים מהפנקס. עם זאת הטעים יו"ר ועדת הבחירות, כי עד לשעות הערב התנהלו הבחירות כסדרן ב־357 קלפיות בחיפה וכי לחץ המצביעים העוב־רים הניע את ועדת הבחירות לפתוח, בהסכמת כל הסיעות, שתי קלפיות עוברים נוספות ל־12 ה־קלפיות שפעלו בחיפה. כתב עתים בחיפה מוסיף, כי בשעות הערב הצטברו תורים ארוכים ליד הקלפיות ויסטות המפלגות הגבירו את פעולתן כדי להגיע מצביעים לפקוד את הקלפי.

תקריות קלות אירעו בטירת הכרמל שם חושב המקום פרץ בצעקות ובויכוח להניע את תו־שבי המקום שלא ליטול חלק בהצבעה כאחר וקופה ולא קיבל דיור. במתנה־דוד הרחיקה המש־טרה מסביבות אחת הקלפיות קבוצה של צעירים שנמנו עם הפנתרים השחורים לאחר שהת־פרעו במקום.

(סוף בע' 2, טור 4)

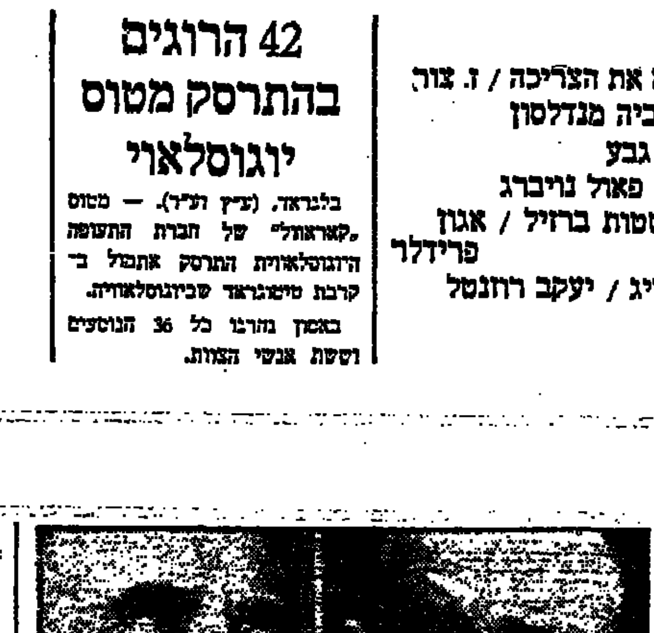

גנראל אוגוסטו פינוצ'ט (משמאל) מראשי קבוצת הקצי־נים הצ'יליאנים אשר דרשה את התפטרותו של נשיא צ'י־לה סלוואדור איינדה (מימין).

שמועות: איינדה התאבד אחרי המרד הצבאי

בואנוס־איירס, (א. פ. י. פ. צי"ר וע"ר). — תחנת השידור של הצבא בצ'ילה הודיעה אמש, בשעה 22.00 לפי שעון ישראל, כי נשיא צ'ילה סלוואדור איינדה נכנע לכוחות הצבא אשר תקפו את ארמונו וכי הוא מצוי עתה במעצר. קודם לכן פירסמה התחנה מטעם הכת הצבאית שפתחה במרידה נגד שלטון הנשיא הודעה, שבה הזהירה את תומכי איינדה מפני התנגדות לכוחות המזויינים. (ראה „דבר היום" בעמוד 9).

כניעתו של איינדה באה לא־חר שעות מספר של קרב שב־מהלכו הקפו מטוסי הצבא את ארמון הנשיאות בבירה סנטי־יאגו, בעוד שכוחות צבא בסיוע טנקים כיתרו את הארמון והת־קיפו הגד חיילים יריות לעבר ארמון הנשיאות.

התפתחות דרמטית זו בצי־לה באה לאחר שבחודשים ה־אחרונים זעזעה המדינה הד־רום־אמריקאית עקב שרשרת שביתות, הפגנות ומאבקים פנימיים, שאיימו לשים קץ ל־צורת השלטון המיוחדת של איינדה — הנשיא המארכסיסטי הראשון בדרום אמריקה אשר נבחר בדרכי שלום וב־הליכים דמוקראטיים מלאים.

נראה, כי מהלכיה של כת ה־קצינים היו מתוכננים בקפדנות ומזה זמן. שכן בעוד הצבא וחיל האוויר תוקפים בתיאום את אר־מון הנשיאות ומשתלטים על ה־בירה ועל מרכזיה החיוניים, הש־תלט הצי הצ'יליאני על נמל ואל־פאראיזו ויחידות אחרות השתל־טו על מוקדי השלטון והתקשורת במדינה כולה. מסתבר גם, ש־התקפת הצבא הפתיעה את איינדה ותומכיו. שכן בשטר הנשיא ומר־בית הפקידים הבכירים של ממשל איינדה נכנעו מייד למורדים ללא התנגדות, ומוקד ההתנגדות העיק־רי — על פי הידיעות המקוטעות שנקלטו במכסיקו ובארגנטינה — היה בארמון הנשיאות עצמו.

סנטיאגו, (ע"ר). — עתונאים הצ'יליאנים, שהיתה להם גישה אתמול אחר הצהריים לארמון הנשיאות בסנטיאגו, מ־דווחים בודאות, כי הנשיא איי־נדה איבד את עצמו לדעת ועי־מו יועצו וידידו האישי אגוס־טו אוליוארס.

חייל אחד אישר ידיעה זו באז־ני סופר סוכנות הידיעות הצרפ־תית, אולם הכת הצבאית השלטת לא הודיעה על כך רשמית.

בינתיים פקדה הכת הצבאית על מספר רב של אנשים הנחש־בים פרוסוביטים להתייצב לפני השלטונות באיום של סנקציות חמורות במקרה של אי ציות.

חבר בכיר של „ספטמבר השחור" נעצר במלבורן

מלבורן, (רויטר). — משטרת מלבורן עצרה אתמול בנמל־התעופה של העיר נוסע, לאחר שנתגלה החשד שהוא חבר בכיר בתנועת „ספטמבר השחור". העצור ביקש שעה ש... להבריחו למזרח התיכון.

העצור הינו אפריקאי בן 32 ש־הגיע אתמול לנמל־התעופה. המשטרה עקבה אחר תנועותיו ב־משך שלושת הימים האחרונים.

מצפים, שהאיש יובא היום בפ־ני בית־משפט במלבורן ויואשם בכניסה בלתי חוקית לאוסטרליה בעזרת דרכון מזוייף. העצור הגיע לאוסטרליה ביום א' והוא מצוייד בשני דרכונים — האחד מהם דר־כון דיפלומטי.

את האזעקה ניתן על־ידי קצין מכס בכיר, לאחר שבצע חיפוש במטענו של החשוד. סבורים, כי הוא היה חבוש וכי היה לו קשר עם הקריה שבחון השתתפו אנשי „ספטמבר השחור".

נטיה לרכך „תיקון ג'קסון"

מאת נחום ברנע

ואשינגטון, (מיוחד ל־„דבר"). — בוועדת האמצעים של בית הנבחרים בקונגרס האמריקאי התקבלה אתמול ... של פשי־רה ... בנוסח ... את תוכנו של תיקון ג'קסון.

בחוגי הבית הלבן הציעו כמה חברים שתי הצעות פשרה: האחת, ... לזכות ... הקונגרס ... שנקבע להם לפני הע־נקת זכויות ... לברה"מ, והשניה ... הקונגרס ... קיום ... אם הקונגרס יכול לבטל בעקבות הדו"ח את הזכות.

האזינו
הערב בשעה 21.30 לשידור ... במסגרת „עולם המדע" לשיחתו של פרופ' ... (בביה"ח „בילינסון" של קופת חולים של ההסתדרות הכללית)
על הנושא:
חידושים במחלת הסוכרת

קיסינג'ר קורא למו"מ במזה"ת

„על ישראל והערבים להיות מוכנים לבצע ההחלטות הקשות הנובעות מהסדר"

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). שר החוץ האמריקאי המיועד הנרי קיסינג'ר קרא למנהיגי ארצות ערב וישראל לפתוח במו"מ ולהיות נכונים לקיים את ההחלטות הקשות הנובעות מהסדר.

קיסינג'ר אמר דברים אלה בת־שובותיו לשאלות שהוצגו לו בכ־תב על־ידי סנאטור קליפורד האנ־סן מוואיומינג. „נעשה כל שב־יכולתנו לסייע להשיג הסדר כזה" — כותב קיסינג'ר — „אבל ההח־לטות הקובעות אינן שלנו. אלא קודם כל של הצדדים". „לארה"ב יש אינטרס חשוב בשלום ישראלי—ערבי במספר סיבות, שנפט הוא אחת מהן", הוסיף קיסינג'ר במכ־תב.

בתשובתו התעלם קיסינג'ר מ־הבעיות הטריטוריאליות הקונקר־טיות שהעלה האנסן. כמו למשל נסיגת ישראל מסיני. שר החוץ המיועד הדגיש שלארה"ב יש יח־סים טובים ביותר עם הספקים ה־עיקריים של דלק מהמזרח־התיכון איראן וסעודיה. והיא אינה רואה לפניה נסיבות בהן יקצבו באספקה. עם זאת הוסיף, כי ב־סיבות פנימיות וחיצוניות ארה"ב נערכת עתה לפעולות שמטרתן הפחתת תלותה באספקת דלק מב־חוץ. „צריך להיות ברור למדינות הנפט, שככל שהן מפלות את מחירה, כדאי יותר להתחיל בייצור אנרגיה במקורות אחרים", אמר קיסינג'ר.

עדותו הפומבית של קיסינג'ר הסתיימה אתמול. היום יעיד לפני ועדת החוץ בדלתיים סגורות.

ניקסון דן עם קונלי בשיגורו למזרח התיכון

ואשינגטון, (יופ"י). — הנשיא ניקסון נועד אתמול עם יועצו ל־שעבר ג'ון קונלי. ודן עימו בכוו־נתו לשגר את קונלי כשליחו ה־אישי לאירופה ולמזרח התיכון — הודיע אתמול דובר הבית הלבן.

הדובר, גראלד וורן אמר, כי טרם גובשו תכניות סופיות לגבי ביעד השליחות ומהותה. אולם קרוב לוודאי שהיא תצא לפועל לקראת סוף השנה. הוסכם, כי קונלי ישא עימו כמה אגרות אי־שיות מאת הנשיא.

„פתח" שולל פיוס עם ירדן

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

ה„פתח" הבהיר אתמול כי לא יתן ידו למהלך הפיוס עם המלך חוסיין „השקוע עד המעלה כאוזניו בדם פלשתינאי", והודיע על כוונתו להדיח את קאהיר עם ברהים כדי לזכות בעזרתה בעת שתיפתח „זכות קיסינ־ג'ר" להסדר.

במאמר ראשי ביטאון „פלסטין א־תאורה" („פלשתינה המהפכה") נאמר, כי הדיונים בקאהיר על הק־מת „החזית המזרחית" עלולים להוביל להסכמה מצרית־ירדנית לתכנית „הממלכה המאוחדת" של חוסיין. ופירושו של דבר, נישול הנהגת המחבלים ממעמד הנציג הפלשתינאי המוסמך לקראת השי־חות שייערכו בחסות אמריקאית.

המאמר נמנע מלתקוף במישרין את מצרים וסוריה. אך כלולה בו סקירה ארוכה של „בגידות" ה־משטרים הערביים בפלשתינאים מאז 1936 ומודגשת בו ההחלטה למרוד בנסיונות לכפות „אפוט־רופסות" ממשלתית ערבית על המחבלים. בכל מקרה של ניגוד אינטרסים בין הפלשתינאים לבין המשטרים, קובע בעל המאמר, מעדיפים המשטרים את טובתם שלהם ופוגעים בנו באלף ואחת דרכים.

המאמר יוצא נגד הטענות, כי חל שינוי כלשהו בעמדותיו של חוסיין ומסכם במסקנות אלה:

- יש להגביר הפעילות הצב־אית נגד ישראל, כדי לחבל בנס־יונות להכתיב הסדר.
- יש להמשיך במאבק בשי־תוף גורמי אופוזיציה ירדניים, ל־שם מיגור המלך.
- יש להדק הקשרים עם בר־ה"מ, כדי לזכות בהגנתה ובעזרתה כנגד „שלום אמריקאי".
- יש לדאוג לליכוד פנימי של תנועת המחבלים ולבלום נסיונות להפגיע בחילה להוסיין.

נושאים אלה הועלו שלשום ב־שיחה, שקיים יאסר ערפאת באל־ג'יר עם ראש ממשלת הודו אינ־דירה גאנדי. לפי „פתח", הביעה גאנדי „הערכה" למחבלים והבטי־חה „סיוע כמידת יכולתה".

חידוש היחסים

קאהיר, (יופ"י). — מצרים וסוריה החליטו לחדש את יחסיהן הדיפלומטיים עם ירדן — מוסר העתון הקאהירי „אל־אהראם" ה־בוקר.

לדברי העתון, נתקבלה ההחלטה בפגישת הפסגה המשולשת בין הנשיאים, סאדאת ואסד והמלך חוסיין.

במיגזר הערבי עליה למערך

מפלה לרק"ח בכמה מכפרי המשולש

מאת אהוד יערי

תוצאות הבחירות ביישו־בי המיעוטים אשר סוכמו עד לשעת מסירת ידיעה זו, עדיין לא איפשרו הערכת מגמות ההצבעה. שעור ה־השתתפות שאף הוא טרם סוכם נע סביב 65—70. תוצ־אות ראשונות של ההצבעה אצל הבדואים מורים על נ־צחון למערך בשיעור של יו־תר מ־90 אחוז.

כבר לפני חצות הסתמנה הפ־תעה בעניינה: ירידה תלולה בכו־חה של רק"ח באחדים מכפרי ה־משולש, מול עליה למפלגה זו ב־גליל, ובכמה ישובים דרוזיים, ל־מעמד זה ... מכל מקום. בכפר הגדול טייבה שבמשולש ירדה רק"ח מ־52% ל־30% ונבלה ירידה קלה יותר גם בכפר הגדול קלנסואה. לעומת זאת היתה לרק"ח עליה בולטת בשפרעם וירידה קלה במכר. בכמה כפרים הסתמנה הצבעה. אם גם במספרים קטנים לטובת ל"ע.

בכל המקומות שבהם נסתיימה הספירה בעת מסירת הידיעה שומר

(סוף בע' 2, טור 3)

ארבעה ערבים נעצרו ברומא

רומא, (ע"ר). — ארבעה ערבים נעצרו אתמול ברומא על־ידי משטרת העיר לאחר מירדף ממושך.

הארבעה הותקנו, שעה שניהלו ויכוח ליד מכונית מדגם „בר־צדס" הרשומה בגרמניה. כאשר השוטרים דרשו מהם להציג את מסמכי הזיהוי, הם נכנסו למכו־נית וניסו להמלט, אולם נעצרו לאחר מרדף קצר.

לא נמסרו פרטים על זהותם ואף לא על קשר כלשהו שיש להם עם פרשת הטילים, אשר הביאה למעצרם של חמישה ערבים, אשר ביקשו להפיל מטוס הברת „אל־על" בחמישי בספטמבר.

לאחר מעצרם של חמשת הערבים באוסטיה, פתחו השלטונות בחי־פושים אחר שותפים, שהשתתפו בשלבים שונים של הנסיון להה־פיל מטוס „אל־על".

המרכז החופשי מצטרף לליכוד

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

...ליכוד יתמוך מרובע עשור, ...רי הפל, לקום היום, ל־...ר „פיצ'יקי" כמעט כופר ...ירוע אתמול. אם וכאשר ... יצטרף המרכז החופשי ... שהוכיח על כך אמש ...ב ש. תמיר — להקלם ...תם אתמול אתחה"צ בין ...ל לבין הרשימה הממ־...תית, לאחר שיושב המרכז ...ופשי סירב, ברגע האחר־..., להצטרף להתחיה ה־...נותפת על הקמת „הלי־...". (על פרטי ההשתלש־...ות של המשבר ביממה ...והרונה ראה עמוד 3).

...מפנה והארוך — לפחות כ־...בב זה — חל אמש כאשר ... המרכז החופשי. ח"כ ש. ...ר הודיע במסיבה עתונאים, ...סיעתו החליטה אחרי הכל ...צטרף אל „הליכוד" ולצרף את ...סיעתה לחתימת גח"ל וע"ם ש־... נעשו אתמול אחה"צ.

נראה, כי ההפגנה הודה שחלה אמש בעמדת המרכז החופשי, ב־אה בעקבות עמדה נחושה ונורצת של גח"ל אתמול אחה"צ, שלא להיענות עוד לדרישות כבד ה־מרכז החופשי. את העמדה הק־שוחה הפגינה כלפי המרכז ה־חופשי הציג אתמול דווקא אריאל שרון — בתמיכתו המלאה של ח"כ מ. בגין שחלה והיה רתוק לביתו — אשר פעל עד כה ב־יהיאה ובעקביות, גדולה יותר מכל איש אחר בגח"ל, כדי ל־הביאה את הכללתו של המרכז החופשי במ־ים של הליכוד וב־הסכם על הקמתו.

כאשר ח"כ ש. תמיר סירב ב־צהרי אתמול לחתום על ההסכם הסופי — למעמד זה כבר הוזמנו נציגי העתונות והשידור והוכנו גם הכיבודים והשלמים — אלא אם תינתן לו שהות של שעה נוספת להתייעצויות, היה זה א. שרון, בתמיכת ראשי גח"ל ש־הבהיר בצורה פסקנית, אולטימ־טיבית, לראשי המרכז החופשי, כי — או כהם חותמים על ה־הסכם מיד, או שהחתימה תיע־שה מיד. אך בלעדיהם; שרון

(סוף בע' 2, טור 7)

עיריית פתח תקוה מוזיאון „יד לבנים"
אגף זכר הראשונים

ראש עיריית פתח־תקוה, מר י. פיינברג
והנהלת מוזיאון „יד־לבנים"

מתכבדים להזמין את פני הראשונים, אנשי העליה השניה, מייסדי מחנה־יהודה, עין־גנים וצאצאיהם

לטקס פתיחת אלבום ב'

שיערך באולם המרכזי של מוזיאון „יד־לבנים"
בפתח־תקוה מחר, יום חמישי,
13 בספטמבר 1973 בשעה 7.00 בערב

תיקיה 4 מגירות
5-4-2-1 מגירות
מבחר רהיטי מתכת מעולים של
הארגז

מפלגת העבודה הישראלית
מחוז תל אביב

ישיבת מזכירות המחוז

תיערך מחר יום ה', 13.9.73, בשעה 8.00 בערב
בבית המחוז, רחוב בילינסון 9, חדר מס' 30

על סדר היום:
1. בחירת ועדה מסדרת, למועצת עיריית תל־אביב־יפו

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

אליהו שולמן ז"ל

(ניישטוט, ליטא)

הלויה תצא היום, יום רביעי, 12.9.73, בשעה 12 מבית ההלויות ברח' דפנה לבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
אשתו — חוה
בתו — תמר מושקוביץ וב"ב
אחיו — גבריאל והלל וב"ב
אחותו — גיטה וב"ב

במלאת שבע שנים לפטירתו של בעלי האהוב

דב (בוריה) בופמן

תתקיים אזכרה ביום חמישי, כ"ו באלול תשל"ג (13.9.73) בבית־העלמין בקרית־שאול בשעה 4 אחה"צ.
הסעה מביתי ברח' לאן 37, רמת־גן, בשעה 3.30 אחה"צ.

רעיתו — אסתר
המשפחה

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך במחוז תל אביב

פתיחת מערכת הבחירות לכנסת ולעיריית תל־אביב

מחר, יום חמישי, בבית „הבימה" בשעה 20.00
בהשתתפות:
ראש הממשלה — גולדה מאיר
שר הבריאות — ויקטור שם־טוב
ראש העיר — יהושע רבינוביץ
הפותח והמנחה: דב בן־מאיר — מזכיר המחוז

מפלגת העבודה חוג רעיוני „אתגר"
מפגש החוג בנושא „דת ומדינה"

שנקבע ליום חמישי 13.9.73

נדחה

עקב הקדמת נסיעתו של הרב הראשי שלמה גורן לחו"ל
ויתקיים איתו ביום ב' 24.9.73 בשעה 17.00 בגלעדה „יהודית",
ברחוב הירקון 81 תל־אביב

אירופה בכיסך

דלת ניקוטין בעישון
עשירת טעם וארומה

35.900.-
36.800.-
38.500.-
39.400.-
38.200.-
40.500.-

תושבי השטחים יחליפו קציני מימשל ישראליים

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר" בירושלים

המימשל הצבאי בשטחים המוחזקים מתכוון למנות פקידות בכירה ערבית מתושבי השטחים, שיחליפו את קציני המטה הישראליים.

מטעם המימשל היו כבר פניות לראשי הציבור הערבי בבקשה להגיש הצעות למועמדים לתפקידים אלה. נראה, כי הראשונים שיוחלפו יהיו קציני המטה הישראליים דה, במקומם יבואו אנשים מתושבי השטחים.

תכנית זו מכוונת להעביר כמה שניתן תפקידים אזרחיים לידי התושבים המקומיים ולצמצם את המנגנון האזרחי הישראלי, הפועל בשטחים. כמספר הישראלים ביניהל בשטחים הוא מועט ביותר, אולם הם מרוכזים בראשות כל משרדי הממשלה המבצעות הפועלות בשטחים. הפקידות הבכירה הערבית היתה מרוכזת עד כה בעיקר בדרגים הנמוכים והכוונה עתה לתת לתושבים המקומיים הפקידים בכירים יותר. בכללן משרות, שהיו עד כה בידי קציני מטה ישראליים. הבוחנים לצבאה ראשי כשרדים בשטחים.

סאדאת: מו"מ עם ישראל — רק אחרי נסיגה

„ברה"מ מצדדת בפתרון בדרכי שלום"

פאריס, (עית, י. פ. ו.א. פ.). — נשיא מצרים אנואר סאדאת, אמר בראיון שפורסם אתמול בעתון הצרפתי „לה מונד", כי ברה"מ מצדדת בפתרון בדרכי שלום של הסכסוך במזרח התיכון.

סאדאת, אשר נתן את הראיון לכתב העתון באלג'יר לפני שיצא לקאהיר בוועידת המדינות הבלתי מזדהות, אמר כי הנוכחות של רצונה של מוסקבה לרצות בפרוץ מלחמה במזרח התיכון, ניתן לדראות בסירובה להעמיד לרשות מצרים נשק כתחום, שיאפשר לה להתמודד עם ישראל.

לדעת סאדאת מהתכוננת ארה"ב בישראל כראש גשר להגנת האינטרסים שלה באיזור. בעוד שברה"מ לא דרשה כעולם כמצרים להפוך לראש גשר בשרותה.

בהתייחסו לשאלה שכינה „מלל דב בקשר עם העלה סאמ" הדיים כאדאת, כי לא פנה לישראל ולארה"ב לאפשר למצרים לפתוח מחדש את התעלה לשיט. לדבריו, הבעיה האמיתית איננה התעלה אלא „התוקפנות בפלסטינה".

סאדאת תאר הסמלים בדבריו, כי מצרים דבקה בעקרונות היסודיים הבאים עליהם העמד בכל מקרה שייכתו יומות שלום הרשות:

● מצרים התתור לשלום הראשות על צדק.

● מצרים לא תתפשר בקשר עם הבעיה הפלסטינאית.

● שיחות ישירות שיתנהלו, שעה ששטחים ערביים נתונים תחת כיבוש, יביאו לכניעה.

„ישראל היא זו הכביגה תנאים מוקדמים שכן כיבוש האדמה הערבית הינו תנאי מוקדם", הוסיף סאדאת ומצן, כי רק לאחר שישראל תוציא את כחותיה מן השטחים הכבושים תהיה מצרים מסוגלת לנהל מו"מ על הסדר.

כאשר הציג כתב „לה מונד" בפני סאדאת את הטענה הישראלית שאם יוחזרו כל השטחים להגור, לא תהיה זו יותר מדינה יהודית, השיב סאדאת: „למה לא להתחיל בפינוי השטחים הכבושים? לאחר מכן נוכל לדון במצב הפלשתינאים".

ואלדהיים דן בכינוס ועידת שלום במזה"ת

מ ר כ ד א ו ., פ. (ע"ן). — כינוס ועידת שלום למזרח־התיכון היה הרעיון הברכזי שהעלה מזכיר או"ם קורט ולדהיים בשיחותיו בבירות המזרח־התיכון בעת סירוך האחרון — מסרו אתמול חוגים דיפלומאטיים באו"ם.

דובר המזכיר הכללי אמר, כי רעיון זה הועלה בשיחותיו של ולדהיים בכל הארצות בהן ביקר — סוריה, לבנון, ישראל, מצרים וירדן — אולם הוא לא היה נושא להצעה מנוסחת בדיקנות, שניתן להגדירה כ„הצעת ולדהיים".

„סטנדרט אויל" ביטלה קריאתה לארה"ב לתמוך בעמדת הערבים

ל ו ס א נ ג ' ל ס, (ע"ר). — מועצת הפדרציה היהודית של לוס־אנג'לס רבתי מסרה אתמול, כי חברת הנפט „סטנדרט אויל מ־קליפורניה" חזרה בה מקריאתה לממשלת ארה"ב להגביר את תמיכתה במאבק הערבים במזרח־התיכון.

החברה פרסמה הבהרה להודעתה מחודש באוגוסט, שבעקבותיה הוטל חרם על מוצריה על־ידי הקהילה היהודית המונה 750 אלף איש.

דובר החברה עצמה לא גילה את תוכן ההבהרה, הכלולה במכתב לבעלי המניות של החברה, אולם דובר המועצה היהודית אמר, כי המכתב החדש קורא להסכם שלום הוגן, המתקבל על דעתן של כל המדינות הנוגעות בדבר. במכתב הקודם קראה החברה לבעלי מניותיה ועובדיה לתמוך בשאיפות העם הערבי.

הבחירות במיגזר הערבי

(המשך מעמ' 1)

המערך על כוחה, למעט היצוג הדרוזי בגליל עם יש עליה לרק"ח. מומחי במפלגת העבודה המעקבים אחר ההצבעה במיגזר הערבי, היו מוכנים להעריך מסוך לתוצאה, כי במצב של דבר והיה עליה קלה למערך הם היו בדעה כי גם בבחירות יעבור המערך על הרוב שלו.

בצפון, זכה המערך בנצחון מכריע ברובו דעת הגולן שברובם היה שיעור השתתפות גבוה ושיעור המצביעים בם למערך עלה על 90%. למעט בכפר הגדול מבדל שאפס שבו היתה השתתפות זעומה בהצבעה ומכפר קולות עברו להסתדרות. המערך זכה להיצגים ביותר, גם בכפר מקיבלה עם עלה בד-68% ל־90%.

בירכה, גדל מספר בעלי זכות הבחירה בקרב בני המיעוטים בכ־50% ועיקר התוספת היא של בחורים צעירים. עד כמה שניתן היה לקבוע בהצצות, זכה רק"ח אמנם בחלק נכבד מן התוספת אך אין הדבר מספיק לכמירת כוחה בבעיותיה כפי שהתבטא בבחירות ב־1969.

באזורי יותר במספר של נצחון מוחלט של המערך בשיעור של קרוב ל־100 אחוז בכפרי ההצבעה באיזור עבק יזרעאל בגליל התחתון.

ירידה לרק"ח מסתמנת הן בכפרי המשולש תנועת מאת בכפרי הגליל מול עליה בכוחו של המערך. הערכה זו מבוססת על ניתוח התוצאות של ההצבעה במיגזר הערבי כפי שנתקבלו עד לחצות. אם אמנם התמיד מגמה זו כי אז יכול הדבר להיחשב להפתעה רבתי.

האוירה ברחוב הערבי לא ספתה גם על פעילי־השדה של המתמודדים העיקריים: המערך ורק"ח. במקומות רבים נאלצו ראשי כשות הבחירות לקיים סיורי דירבון, תוך כדי מהלך ההצבעה. רק בשעות אחר הצהריים המאוחרים החלה בתכונת התעוררות כמויכת, עם שוב הפועלים מעבודתם. וב־8 בערב כבר הגיע שיעור המצביעים לכ־55 אחוז מכלל בעלי זכות הבחירה.

אין ספק, שהיה זה אחד מימי הבחירות השקטים ביותר — אם לא השקט ביותר — בשורות הכישרים. לא נמסר על תקריות. אם כי פה ושם נהו אנשי רק"ח על ניהול תעמולה ליד תחנות הקלפי. בפי אחד מראשי רק"ח היו תלונות על פיגור בהברת פנקסי הבוחרים ב„תעודות אדומות". לטענתם נבצר מכמה עשרות אחדי מפלגה בבחרים להצביע בגלל פיגור זה. בכפר ראמה בגליל ההתגבשה הכמוסה שני פעילים של רק"ח לזמן קצר בעקבות תגרה ובסייבה — כך טען חיכן — אף שלף מיכתר אקדח ברגע של ריתחה, אך מיהר להחזירו לכיסו.

בכפר הקטן שעב החליטו התושבים להחרים את הקלפי בבאה באזרבנת על אי קיום הבטחות שניתנו להם. בכפר קרע התעכבה ההצבעה בשל הלווייתו של כהן הדת הבוכלמי שנספה בלתי בתאונת דרכים.

קירוס גרגוריוס השני הארכיבישוף האורתודוכסי של סוריה בעל התואר „ראש מנזר סנטה קטרינה", כת אתמול בבוקר באתונה לאחר מחלה קצרה.

מיניסטריה מינתה אתמול את נייוד רוברטס דיפלומאט בקונסוליה בביר לבחירת בדמשק.

דבר DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 26, טלפונים: 231251־3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111־2־3.

התוצאות בישובים

סימני הרשימות

אמת — המערך
המבודה — מפ"ם
חל־מעמ — הליכוד
גח"ל, צ"ב, מ"ח
לע — ליברלים עצמאיים
צ — העולם הזה
ד — רק"ח
קנ — מוקד
ש — מרי וחזות השמאל.
עי — התנועה לאחוה.
כר — למען בחירות אישיות.
פ — ברית השמאל.
ית — יוצאי תימן.
רת — רשימת הדתיים.
ז — המעבדים השחורים.

התתריים (קילוה)
אמת — 194, הל־מעם — 1, לע — 2, ז — 1, קנ — 11, פ — 1, ז — 1.

איתה (מצרים)
אמת — 81, הל־מעם — 7.3, קנ — 3, ש — 1.5.

אליבות (קילות)
אמת — 45, הל־מעם — 2, קנ — 5, ש — 3, עי — 1.

רמ"ר (צפון רמת הגולן) (מאחדים)
אמת — 100.

עין זקיה (צפון רמת הגולן) (מאחדים)
אמת — 90, הל־מעם — 10.

בני יהודה (קילות)
אמת — 1, הל־מעם — 8, לע — 1.

משאב עם (אחדים)
אמת — 87.7, הל־מעם — 6.1, לע — 3.1, קנ — 3.1.

בשר (אחדים)
אמת — 98, הל־מעם — 0.5, צ — 0.5, קנ — 0.5, ז — 0.5.

יראה (קילות)
אמת — 91, הל־מעם — 4, לע — 6, קנ — 30, ש — 1, פ — 1, רת — 1, ז — 1.

שער העמקים (קילות)
אמת — 332, הל־מעם — 1, לע — 1, צ — 1, קנ — 6, ש — 2, ז — 1.

משמרות (קילות)
אמת — 107, הל־מעם — 9, לע — 1, צ — 1, קנ — 1, ז — 3.

ציפורי (קילות)
אמת — 97, הל־מעם — 8, לע — 1.

הסוללים (קולות)
אמת — 34, הל־מעם — 3, לע — 24.

כפר גדעון (קילות)
אמת — 9, הל־מעם — 6, צ — 6.

אפק (קילות)
אמת — 273, הל־מעם — 1, לע — 1.

שמיר (מאחזים)
אמת — 78, הל־מעם — 2, קנ — 20.

תלמי יפה (קילות)
אמת — 5, לע — 31.

מלכיה (מאחוים)
אמת — 92.4, הל־מעם — 1.4, לע — 1.4, צ — 0.8, קנ — 1.4, ית — 0.8, רת — 0.8, ז — 0.8.

מחניים (קילות)
אמת — 133, הל־מעם — 1, צ — 1, קנ — 11, ש — 1.

בית גוברין (קילות)
אמת — 44, הל־מעם — 1, צ — 1, קנ — 2, עי — 1.

שדה יואב (קולות)
אמת — 31, לע — 1, קנ — 14, ש — 1.

יד נתן (קולות)
אמת — 12, הל־מעם — 5, לע — 70, צ — 1.

כרם שלום (קולות)
אמת — 6, קנ — 30, ש — 11.

כפר מאלם (קולות)
אמת — 44, ז — 8.

גדעונה (קולות)
אמת — 52, הל־מעם — 11, צ — 5, ית — 1.

גבעת עוז (קולות)
אמת — 170, הל־מעם — 1, קנ — 2.

אלוני אבא (קולות)
אמת — 10, הל־מעם — 4, לע — 105, קנ — 2, ש — 3.

רם און (קולות)
אמת — 55, הל־מעם — 20, לע — 7, ש — 2.

ברקאי (קולות)
אמת — 158, הל־מעם — 1, קנ — 12, ש — 3, פ — 1, ז — 3.

שדה נחום (קולות)
אמת — 148, הל־מעם — 3, לע — 1, ו — 1, ז — 3.

עין עירון (קולות)
אמת — 91, הל־מעם — 7, לע — 12, צ — 5, פ — 1, ז — 2.

נחשונים (קולות)
אמת — 136, הל־מעם — 1, לע — 1, קנ — 4, ז — 1.

כפר גליקסון (קולות)
אמת — 30, לע — 108, צ — 1, קנ — 1, עי — 1, ז — 1.

גן שורק (קולות)
אמת — 33, הל־מעם — 14, לע — 1, צ — 1.

בית נחמיה (קולות)
אמת — 9, הל־מעם — 6, לע — 84, צ — 7.

לחבות חביבה (קולות)
אמת — 78, הל־מעם — 1, קנ — 3.

כפר מכבי (קולות)
אמת — 168, הל־מעם — 6, לע — 4, צ — 3, ו — 1, ש — 1, ז — 2.

כפר דניאל
אמת — 37, הל־מעם — 12, לע — 6, ש — 1.

אושה
אמת — 102, הל־מעם — 8, לע — 63, קנ — 1, פ — 1, ז — 1.

כפר אוריה
אמת — 70, הל־מעם — 6, לע — 3, קנ — 2.

שדה ורבורג
אמת — 82, הל־מעם — 31, לע — 44, צ — 7, קנ — 2, ז — 2.

כפר החורש
אמת — 113, הל־מעם — 6, לע — 3, קנ — 8, ש — 1, פ — 1, ז — 1.

אדירים
אמת — 45, הל־מעם — 13, לע — 4, צ — 26, ש — 1, ית — 2, ז — 3.

גבעות
אמת — 40, הל־מעם — 16, לע — 1, קנ — 1.

קיבוץ אייל
אמת — 47, הל־מעם — 1, קנ — 8, פ — 1.

בית קשת
אמת — 150, הל־מעם — 1, קנ — 1, ש — 1.

כפר ברוך
אמת — 65, הל־מעם — 20, לע — 4, צ — 7.

כפר הס
אמת — 68, הל־מעם — 18, ז — 1.

תל־יצחק
אמת — 4, הל־מעם — 4, לע — 112, קנ — 1, ז — 3.

נחשולים
אמת — 124, הל־מעם — 1, לע — 2, קנ — 1.

התרשישים
אמת — 75, קנ — 3, ש — 1, גר — 1.

נמיים
אמת — 67, הל־מעם — 19, לע — 14, צ — 8, ז — 1.

בית־אורן
אמת — 157, הל־מעם — 1, לע — 2.

עין־שמר
אמת — 320, הל־מעם — 4, קנ — 2, פ — 2, יח — 6, ית — 1.

גזית
אמת — 104, הל־מעם — 8, לע — 1, ו — 1, קנ — 2, ש — 10, רה — 1, ז — 3.

אודים
אמת — 27, הל־מעם — 26, לע — 4, צ — 4, ז — 1.

ניר צבי
אמת — 34, הל־מעם — 44, לע — 11, צ — 2, ו — 1, ש — 1, ית — 3, ז — 2, 3.

גבר עם
אמת — 109, הל־מעם — 3, לע — 2.

מושב כוכב
אמת — 136, הל־מעם — 24, לע — 7, קנ — 2, פ — 3, ז — 3.

מסלפים
אמת — 173, הל־מעם — 3, לע — 1, קנ — 2, ש — 1, ז — 1.

רמת יוחנן
אמת — 300, הל־מעם — 6, לע — 3, צ — 2, ז — 1.

קיריעם
אמת — 149, קנ — 12.

צרופה
אמת — 26, הל־מעם — 6, לע — 6, צ — 1, קנ — 1, ש — 1.

מבקיעים
אמת — 3, הל־מעם — 2, לע — 63.

כנר סירני
אמת — 274, הל־מעם — 11, לע — 6, צ — 2, קנ — 2, ש — 1, ית — 1, ז — 2.

סגולה (קולות)
אמת — 68, הל־מעם — 18, ז — 1.

פרזון
אמת — 87, הל־מעם — 18, צ — 7, ז — 1.

מעגית
אמ ת — 247, הל־מעם — 2, לע — 1, קנ — 4, פ — 3, ז — 1.

כפר אזר (אחוזים)
אמת — 91.7, הל־מעם — 1.2, קנ — 7.1.

נחלים (באחוזים)
אמת — 50, הל־מעם — 50.

תלמי אליהו
אמת — 46, הל־מעם — 45, צ — 3, קנ — 1, ז — 1.

חצרים
אמת — 94, הל־מעם — 10, לע — 6, קנ — 5, ש — 2.

יבנה
אמת — 76, הל־מעם — 62, לע — 1, צ — 1, קנ — 3, ית — 2.

באר־טוביה
אמת — 102, הל־מעם — 31, לע — 5, צ — 12, ש — 2, פ — 2.

יקום
אמת — 196, לע — 1, צ — 1, קנ — 3.

בית ינאי
אמת — 45, הל־מעם — 11, לע — 6, צ — 2.

יד חנה
אמת — 5, ו — 3, קנ — 36, ש — 9, ז — 1.

רעים
אמת — 92, הל־מעם — 2, לע — 1, קנ — 3, ש — 1, ית — 1.

אודם
אמת — 49, הל־מעם — 9, לע — 1.

שובל
אמת — 200, קנ — 13, ש — 8.

כפר ירדינה
אמת — 83, הל־מעם — 29, לע — 28, צ — 4, קנ — 2.

הדר עם
אמת — 42, הל־מעם — 14, לע — 8, צ — 1, ש — 2.

ההסכם בלאוס ייחתם השבוע

ויינטיאן, (ע"ר). — „הסכם כי־ניני וצבאי עם הפטייט לאו' הפרו קומוניסטי ייחתם בשבוע זה" — על כך מסר אתמול ראש ממשלת לאוס הנסיך סובאנה פומה.

בסוף חודש יולי עמדו שני הצדדים להגיע להסכם מלא על בעיות מדיניות וצבאיות, בהתאם להסכם הפסקת האש, שסם קץ למלחמה המתמשכת כבר למעלה מעשור בלאוס. אך השיחות הופסקו לאחר שקציגים בולים צרכו הפיכה נגד נגד הנסיך סובאנה פומה.

המופתי: ישראל מכינה רציחתי

ביירות, (ד.פ.א.). — חג' אמין אל־חוסייני, מי שהיה המופתי של ירושלים, הביע השש, שהישראלים מכינים את רציחתו או חטיפתו. כי שהיה כנהיגם של ערבי ארץ־ישראל הביע החששות אלה בפני כתב העתון הביירותי „אל־חיאת" ואמר, כי התנקשות בחייו תיערך „בזמן הקרוב ביותר בלבנון".

המופתי, ששירת בכלחמת העולם השניה את הנאצים, הי במוניתה בהרי לבנון. שומרי ראש חמושים שומרים עליו.

(הנשיא אפרים קציר מצביע בקלפי בירושלים)
צילום: „פוטו אמקה"

מהלך הבחירות להסתדרות

(המשך מעמ' 1)

תקלה גדולה נתגלתה ברשימת הבוחרים למועצת פועלי נתניה כאשר מאות חברי ההסתדרות שבאו להצביע נתגלה כי שמותיהם הושמטו מאחר שלא דאגו בזמן לבדוק אם מופיעים הם ברשימה. בין אלה שלא ניתן להם להצביע, רבים שהצביעו בבחירות הקודמות והיו הרבה מקרים שמתוך אותה משפחה הגיעו כמובן באותה דירה היו חלק ברשימה וחלק הושמט. מאות בוחרים אחרים הספיקו לתקן את השיבושים ברשימת הבוחרים והגישו ערעור בזמן לפני הבחירות הוכנסו לרשימה.

בשער אפרים בפרוזדור הצפוני נרמז מספר צעירים לשבש את הבחירות על ידי שכל אחד מהם, כשנמצא בנפרד בתא המצביעים, כילא כיסו בפתקים של רשימה שלא נראו לו. חברי ועדת הבחירות שהבחינו בכיסים התפוחים, אילצו את הבחורים להחזיר את הפתקים והבחירות התנהלו כסדרן.

מהלך ההצבעה בגליל

הקלפיות בקרית שמונה נסגרו בשעה 20.00 וזאת לזכר ליל הקטיושות שנורו על העיר בבחירות 1969. שעה קלה לפני כן מסר כתב עתיים, כי עד לסמוך לאותה שעה הצביעו 50 אחוז בכלל המצביעים.

בגלל לחץ מאות רבות של מבריאים ואורחים בצפת, הצביעו בקלפי לעוברים. אולו המצפפות הרגילות לוועידת ההסתדרות.

מהומה בכפר ירקא

מהומה פרצה בין חברי ועדת הקלפי בכפר־ירקא עם נעילת הקלפי בשעות הערב. כאשר הוצלה חשד כי לתוך הקלפי הוטלו מעטפות נוספות. הוועדה יצאה מיד לבכו במטרה לספור את הקולות במקום, אך גם שם נמשכה המהומה והספירה לא נתאפשרה. הקלפי ננעלה ובשעת לילה מאוחרת הועברה לחיפה לשם ספירה שם.

בצפת הצביעו עד השעה 9.00 60 אחוז. כן הצביעו בקלפי „עם ברית" 700 מבריאים ואורחים.

הבחירות באילת התנהלו כסדרן במשך כל שעות היום והערב. בדרך כלל היה מספר המצביעים כעט וכאמצעי המפלגות להביא את הבוחרים אל הקלפי נתקלו באדישות רבה של התושבים. סכוך לשעת כגירה הצביעו הצביעו באילת קצה למעלה כ־40 אחוז מכלל בעלי זכות הבחירה.

בבית שאן שקט, בנצרת — מתח

כ־50 אחוז מבעלי זכות הבחירה הצביעו עד לשעה זו בנצרת־עילית ובבית־שאן. בעוד שבבית־שאן שרר שקט ולא נודע על כל הקלות, הרי בנצרת־עילית, באיזור המגורים של העולים ליד גרודיה, קיימת מתיחות והתקהלות ליד הקלפיה, דבר שהביא להזעקת המשטרה כספר פעמים. הסיבה לכך היא, כי פעילי המערך ופעילי הליכוד מאשימים אחד את השני באיומים על הבוחרים ובנסיון להשפיע עליהם. הדוברים טוענים, כי בין היתר נשמעו גם איומים ברצח.

קטטה בחדרה

בחדרה פרצה קטטה בין פעילי גח"ל והמערך והמשטרה שהגיעה למקום השליטה סדר. הרקע לקטטה היתה הצבת קבוצת של פעילי גח"ל לפני בית המטה של המערך בשכונת ברנדיס. לכל מי שיצא כבית המערך הולקו אנשי גח"ל חומר תעמולה שלהם. אנשי המערך דרשו מהם להתרחק מהמקום ולהקים להם כמה מטלהם ולא לנצל כמה קיום של המערך. הקריה בחירות בפתחים. הקריה המגדה אירעה בקלפי בבת־ים כאשר, לפי שנמסר, הוזעק לשם נציג גח"ל, שבר את ארגז הבחירות ולקחו אתו. פרטי העניין יובהרו משיקום בירור בוועדת הבחירות המרכזית לדרישה המרכזית.

הדבר אירע בשעה 21.30 בקלפי 2. שבגבין לשכת הפם ברחוב קודרי קחיר, כאשר נבגלע כספן בעל בוורות שהורשה לבדוק על אף העדר הצלום בבקבקה. מספק הוויר בן, בניגוד להביעת נציגת גח"ל, לפסול את הבחורה. נבגשה זו לבעת גח"ל בסביבה להוציע עזרה. למקום הגיע הבר המכה יהודה פלד (פלובו) על ביפן — לשם בתגדרו — את ארגז הקלפי ובו 210 מעטפות של מצביעים שכבר הצביעו ולקח את הארגז אתו. המעטפות נהפזרו על הרצפה, כאשר יוזר דקו כל אלה על ידי ועדת הבחירות המרכזית.

הבחירות בבאר־שבע

הבחירות בנגב התנהלו כתיקנם פרט להקלה קלות בשעות הבוקר בדימונה ובערד. בעוד הסרו פתקי ל"ע ובדימונה פתקי ת'. הדבר הוסדר בבחירות הפתקים החסרים הובאו לבקשתם. כן נמסר על הפרעה סדר כבר פעילי „פנתרים" בקלפי בכי 3 ובכי 4 בדימונה, המחר הירבה על כבי פלי שיפצו אותי.

אחד מפעילי „הפנתרים" התפרע באחת הקלפיות בבאר־שבע, המשטרה התערבה האיש הוזהר אך לא נעצר.

קצב ההצבעה גבר בבאר שבע ובנגב בשעה 5.00 אחה"צ ואילך החלו נראים תורים ליד הקלפיות.

כפי שנמסר, גילו התורים ליד ועדת ההשתתפות בהצבעה יאהו המצביעים אצלם עליה על כה שנרשמה בקלפיות בערי־הפיתוח ביאזור.

כ־65 אחוזים מבעלי זכות הבחירה בקרית־ארבע הצביעו אתמול. הקלפי בירושלים נקבעה לקרית על ידי ועדת הבחירות לתלמוד בועצת פועלי ירושלים. הקלפי היתה פתוחה משעה 2.00 בצהריים עד שעה 8.00 בערב וכ־67 כתושבי קרית־ארבע הצביעו את הקלפי, כדי ששכחו על ההצבעה שם נאמר, כי היא התנהלה ללא כל תקלות.

המרכז החופשי

(המשך מעמ' 1)

הבהיר, כי אם יסרבו להתום על ההסכם עתה, לא יוכן כל הסכם גם אחרי הבחירות.

בשיחה עם סופר „דבר" כהה א. שרון ביקורת חריפה ביותר על ידיר המרכז החופשי ח"כ ש. תמיר, „האשים אותו כי מהלכיו והתחמקות בחתימה על הסכם היו מתוכננים מראש, וכמותם גם הניסיונות של הרגע האחרון כאילו לא הובטחה לו עצמאות מספקת במסגרת הסיעה בכנסת. „הוא גרם נזק מקסימאלי לליכוד, אמר א. שרון בהתייחסו לש. תמיר והוסיף: „אני לא רגיל לבגידות ולבעשי עריקה. כשיוצאים למלחמה צריך לדעת עם מי אתה הולך ותמיר אינו בן ברית למלחמה".

שרון הוסיף, כי למעשה יושבו באופן כלא, או באופן עקרוני, כל חילוקי הדעות לפני שהגיעו לשלב של חתימה אתמול בבוקר, לרבות נושא שינוי שיטת הבחירות. א. שרון האשים את תמיר, כי למעשה ניסה בתמרוניו להרוס את גח"ל ולהיבכות מהרס זה.

נראה, כי החישובים הבאים הניעו את שלושת השותפים העיקריים של הליכוד להיקלע למשבר הקשה ולהגיע לחתימה על ההסכם להקמת הליכוד:

● גח"ל, שראשיו — להוציא את אריאל שרון, עזר ויצמן וח"כ בנימין הלוי — לא גילו התלהבות יתרה להקמתו המעשית (להבדיל מכם שפתיים בוכתון) של הליכוד יחד עם המרכז החופשי בראשותו של ח"כ ש. תמיר, הלכו בסופו של דבר לקראת גוש כזה; הם עשו זאת בעיקר, כתוצאה מתגובות דעת קהל ולהצביע כבדים של חוגי העליה, עסקים וציבור המקורבים לגח"ל לעשות הכל להקמת הגוש. מרק לנוס החדש, אם יהיה גם בביקום ברשימה המשותפת וגם בביטוחי עקרונות;

● הרשימה הממלכתית היתה הרכיב המעוניין ביותר להחתם ברשימה הליכוד כתוך הישוב אלקטוראלי מובהק, שלפיו ניתן יהיה בידי רשימה זו להבטיח לעצמה מראש את ייצוגה בכנסת בגודלו הנוכחי (כלומר 4 ח"כים), דבר שהיה כרוך בספק רב אם היו נאבקים „לחוד" לבד.

● המרכז החופשי ניהל במשך השבועות האחרונים מקסימה של ההיה הצפה, תוך הפעלת הגורמים שנועדו להתמכר בכתב התחייבויות כפורשות בכוב ובעל פה, והאב במטרה להשיג ייצוג ברשימה המרכזית וברשימות המקומיות שלא על פי „זילום המצבי" אלא הרבה יותר. הוך התחבכות על הטענה, כי מקורי דעת קהל בורים על עליה אלקטוראלית הצפוייה לטובתם.

נראה, כי אכט הגיעו ראשי המרכז החופשי למסקנה, כי מרחב התמרון שלהם הצטמצם ביותר, כי לפי דעת ההחל נוסה נגדם, כי כבר ניצלו את רוב הקלפי המשחק שלהם, וכי פיצוץ כפי שביקשו אחבל יפגע, לפחות לטווח קצר לרעתם, ולכן נכנעו והסכימו לצרף את חתימתם להסכם הבשור הזה.

בעידה זוהר עמדתו הסופית של המרכז החופשי, יש לצפות כי יעורר את חזיבתו במשך היום. הודעה על כך כבר, כפי שהודיע ח"כ ש. תמיר לידיד הבהלת המפלגה הליברלית, ח"כ ש. אליעד שד לפני שהכם אמש. את כלי הבתנתאים להודיע על השינוי בעמדת המרכז החופשי.

הנהלת גח"ל עובדת להתכנס הבוקר כדי לדון בנושא זה, אולם חוגים בתוך גח"ל בדעה, כי אין פנים פניה למהר ולהגיע למסקנה כי גם אם ייחתם היום הסכם עלידי המרכז החופשי הבוא בכך חילוקי הדעות, הכריבות והאשמות ההדדיות; לא כן הדבר במצב ההתלהבות במגזר הליכוד תהילת הדעת, בהר „הליכודיי" הבלתי מלוכה.

קבוצת פעילי תנועת העבודה בקרב חברי התנועה למען ארץ ישראל השלמה, אשר בשעתו הדיעו עדבות על כוונתם להצטרף ברשימה הממלכתית לבכרך מלא, עכויים להודיע הדיום — לאחר שהמרכז החופשי יצטרף הרכזותם כי הם מצטרפים אליו, כן נודע. כי ח"כ ב. בגין פנה אל אליהו בן־אליקים יפה בהצעה, שיכהל על עצמו את התעודיות להבאת מכעם קבוצה זו, והבטחה לו בלום בין עשרת הראשונים ברשימת המועמדים הדבהתפה (קרוב להודאי מקום הר־ביעי או עשירי).

פומפידו וצ'ו חוששים מתוקפנות סובייטית

ראש ממשלת סין צ'ו אן לאי (משמאל) ונשיא צרפת ז'ורז' פומפידו, מנופפים לעבר קהל האלפים שקיבל את פני הנשיא הצרפתי עם הגיעו אתמול לנמל־התעופה של פקין לביקור רשמי בסין. צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

קבלת פנים המונית לנשיא צרפת בפקין

פ ק י ן, (יופ"י"צ). — נשיא צרפת ג'ורג' פומפידו המבקר עתה בסין ומאדתה, ראש כמשלה סין צ'ו אן לאי, הבהירו אתמול, כי מגדי ובמוד עם ארצותיהם להגן על ריבונותם הלאומית ולהתנגד לכל נסיון של מעצמה זרה לכפות עליהם את רצונה.

בקבלת פנים שנערכה לנשיא פומפידו זמן קצר לאחר הגיעו לפקין הצלו על גם פומפידו וצ'ו אן ליי את מדיניות החוץ של ארצותיהם והתחייבו להדק את שיתוף הפעולה הסיני־צרפתי.

צ'ו אן ליי יצא נגד המגמה של הצעצמות הצל להגמוניה בזירה העולמית. לדבריו, עסוקים המדינים בסין בבנית מקלטים תת־קרקעיים ובצבירת חיטה במחסנים למקרה של התקפת אויב.

רבבות לידמו אתמול את פני נשיא צרפת ג'ורג' פומפידו, עם הגיעו לבירת סין במסגרת ביקור רשמי שיימשך שבוע ימים. בין מקבלי פניו — הנשיא בפועל של הרפובליקה הסינית העממית סונג פי וראש הממשלה צ'ו אן לאי.

חשש מתוקפנות ברה"מ

פומפידו ישהה בפקין ארבעה ימים ויקיים שיחות עם המנהיגים הסיניים. הוא עומד להפגש גם עם יו"ר המפלגה הקומוניסטית הסינית מאו צה טונג.

בקורות בנבגירות הצרפתית בפקין אמרה, כי במרכז הדיונים של פומפידו יעמוד עם צ'ו אן לאי, זה בעייה אחדותה ובמחוזה של אירופה. לאור החששות של צרפת וסין בקשר עם הידוק התוקפנות הסובייטית באירופה ובאסיה.

סין ריכזה כוחות בגבול המונגוליה

מ ו ס ק ב ה, (יופ"צ) — סין ריכזה כוחות גדולים לאורך הגבול הסיני—מונגולי. החיילים הסיניים הודרו עד לעומק 20 קים אל תוך טריטוריה מונגולית — על כך מסר עתון מונגולי. העתון שפירסם דברים אלה יצא לאור באשור, בירת מונגוליה והגיע אתמול למוסקבה. לדברי העתון, עברו המתיחות לאורך הגבול.

עוד מוסר העתון, כי הסינים גרמו לתקריות רבות לאורך הגבול בן 4000 הקים. החיילים הסינים עוסקים בגילומי ביזה, ומגמתם לעבור גדרות „מקללים את חיילי המונגולי.

„צעיר בעל פני תינוק" חשוד במעשי החבלה בלונדון

ל ו נ ד ו ן, (יופ"י, צ"ן וא.פ.). — משטרת בריטניה ערכה אתמול חיפושים נרחבים אחרי צעיר „בעל פני תינוק" החשוד בהטלת הפצצה בתחנת הרכבת בקינגס־קרוס.

נהג אוטובוס שהיה עד להתפוצצות, תיאר את פניו של הצעיר בעדות במשטרה לונדון וסייע בהרכבת הקלסתרון. לדבריו, היה זורק הפצצה צעיר בעל תווי פנים „להודותיים".

בעקבות גל מעשי הטירור ששטף את בריטניה בחודש האחרון, נשמעו באחרונה קריאות לחידוש עונש המוות שבוטל סופית ב־1970. לבעצעה לא נתלה איש בבריטניה מאז 1965, אולם רק ב־1970 בוטל עונש המוות סופית.

בר־לב לטוקיו לוועידת גא"ט

שר המסחר והתעשיה חיים בר לב יצא אמש ליפאן כדי לעמוד בראש משלחת ישראל בדיוני ועידת גא"ט, המתכנסת היום בטוקיו.

השר, השתה יציאתו ביומיים, כדי שיוכל להצביע בבחירות להסתדרות.

בועידת גא"ט בטוקיו ישתתפו נציגים מ־ מ"ה מדינות — מדינות מתפתחות ומדינות אירופה, ארה"ב ויפאן. יידונו בועה זו הבינלאומי, שאלת ההורדים המכסים וכן יתנהלו במסגרת הוועידה שיחות בין הארצות השותפות על בעיות ספציפיות בנוגעות להן.

במשלחת ישראל משתתף גם מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה גדעון לוין, שיצא לטוקיו כבר לפני ימים אחדים, וכן שגריר ישראל בטוקיו ומומחים מאוד ים שונים. בר־לב ישוב ארצה בעוד כשבוע. בהיעדרו ימלא את מקומו שר־התיכון זאב שרף.

המחלוקת בהת' עולי ברה"מ להכריעת שופט

שופט בית המשפט המחוזי ה.ש. לובנבורג החליט אתמול שלא לאשר את המשך קיומה של הועידה הארצית השניה של התאחדות עולי ברה"מ, שנועדה לסיים את הליכי בחירת מוסדות ההתאחדות, עד לדיון בתביעה העיקרית המבקשת להגדיר זכויות חברים בהתאחדות.

הדיון העיקרי כנ"ל נקבע ע"י בית־המשפט לחודש נובמבר. עד אז יסתיימו בעבודתם המוסדות הקיימים בהתאחדות.

השאלה העומדת להכרעת בית המשפט היא באם עפ"י תקנון ההתאחדות, רשאים להיבחר עם הגיעם מי שעלה משטח הכלול כיום בתחומי ברה"מ, או רק מי שעלה מברה"מ במשטר הסובייטי. עד עתה נתקבלו לחברים להתאחדות לפי הקריטריון הראשון, שהוא רחב יותר.

הנציגים הערביים יארחו את של

ב ו נ, (צ"ן). — שר החוץ המערב־גרמני, ואלטר שלל, יהיה כחר אורחם של ראשי הנציגויות הדיפלומטיות הערביות ברפובליקה הפדרלית. זו הפעם הראשונה שער חוץ מערב־גרמני זוכה להזמנה מצד אף מצד דיפלומטים ערביים בבון.

מחוגים ערביים בבון נמסר, כי הסעודה תיערך בביתו של שגריר ירדן בבון, המכהן כזקן הסגל הדיפלומטי הערבי בבירה.

גרמניה המערבית מקיימת עתה יחסים דיפלומטיים עם 14 מדינות ערביות.

י. פ.: תוך שלוש שנים תהיה ישראל עצמאית בהספקת צרכיה בנשק חדיש

ל ו נ ד ו ן, (יופי"ן). — תוך שלוש השנים הקרובות אפשר לצפות שישראל תהיה כל לספק בעצמה את צרכיה בנשק מודרני, כולל נשק כבד וציוד אלקטרוני — אמרו אתמול בלונדון כומחים מערביים לענייני הגנה.

אם הגיע למצב זה, תוכל ישראל להחזיק מעמד גם את הכיל ארה"ב אמרבגו על כשלוחי נשק אליה, בתנאי שברה"מ או מדינה מערבית אחרת כלשהי, לא תפסק כבוויות בהולה של נשק מיתקפתי כהוה כם למצרים, ציינו המומחים.

לדעת המומחים, עשויה התפתחות זו לשנות את מאזן כוח הביקוות הצבאי, מאחר שהיא תצמצם את יכולת הלחץ של ארה"ב על ישראל בהבגל והבאמצים להגיע להסדר בדרך של פשרה.

הערכה דומה הביע חבר של המכון הבינלאומי ללימודים איסטרטגיים, שאמר, כי ישראל מגבירה את יכולת הספקה העצמית בשדה הפרט אל ההגנה. החוקר דיבר על כל דעה האלקטרוני, החיוני בקשר עם הם שלם נשק כתחום. הוא ציין אם גם את הדיבור לאמצעיה של ישראל בשדה יבוא ביפיסים. כאמצעים אלה כוללים דבריו, כטוס קרב בתוצרת ישראל, שבו נהגו התרוגות המנוע הצרפתי כהגם „מיראז'" עם כנוע של „פאנ־טום".

ישראל מייצאת היום כבר היה כלי נשק המורד בדרך הכבוש האחרונות וספר הה היא קבוצה יכולים ראשונים של מאבטחה.

יצוא מטוסים בשפע השקיה

ביירות, (צ"ן). — החיבע הגדול המסתבר לאחרונה בקיול המחור לנפט, הביא בעקבות הר ירידה בחודש — על כך מבירה אתמול סוכנות הידיעות הערבית.

הסוכנות בציינה, כי רובי כספר מטוסי־קרב בדגם „קלצי־קפיר" שתכובורת אחד מהם ניתן היה לקבל בכפל אלף לירות לבנוניות. בכמה מהה בספום של 500 עד 550 לירות לבנ־נית. הקינה בקבל גם אלה מדורים לתוספת איבה.

לדברי המומחים, הקליעה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

צפורה (פלה) שוורצמן ז"ל

אשר ניספתה בתאונת דרכים בגיל 69

ההלוויה תצא היום יום ד' 12.9.73 בשעה 14.00 מבית הכנסת בשכון הוותיקים, רח' כצנלסון בבת־ים.

המתאבלים:
משפחות שוורצמן
יולביץ, בר, ציגלר,
זמרי, שנבל, אנקוריון
וזינגר.

לצביקה אביב
משתתפים באבלך הכבד
במות אביך
בית נחשולים

30 שעות של מריטת עצבים

אמרו זה אל זה שותפי הליכוד הימני בעת שחשבו שהמו״מ התפוצץ – רימלט: רוח רעה היתה במשא ומתן; לנדאו: הפיצוץ נעשה במתכוון; שרון: מעשה תמיר כעריקה משדה הקרב; תמיר: נציגי גח״ל אוטוקרטיים

מאת אריה כנרתי

מורט עצבים משך 30 שעות, עם ישיבת לילה רצופה עד רגע הפיצוץ, אמר לעתונאים ולצלמי הטלוויזיה: „הליכוד פרץ לא באשמתנו. הם אחראים לפיצוץ אליו חתרו. אנו נפנה ליכוד הבוחרים ברשימת המרכז החופשי הלך לבדנו לבחירות״.

פעילי חרות: לא הופתענו

הידיעה על כשלון המו״מ ואי הכללתו של המרכז החופשי ב„ליכוד״ נפלה כ„פצצה״ במצודת זאב ועוררה תדהמה. לאחר שקודם לכן, בשעות הבוקר, הוזמנו עתונאים וצלמים „להנציח״ את טקס חתימת ההאמנה לשעה 1 בצהרים ובבואם שמעו מהו דלפות, כי נתגלו מדי פעם קשיים חדשים והליכוד עשוי להיות חלקי. בעוד ראשי גח״ל הביעו בנאומיהם הקצרים, בעת חתימת ההאמנה, צער ומורת רוח על שהליכוד אינו שלם, הביעו פעילים מ„חרות״ שביעות־רצון ממה שקרה באומרם, שלא הופתעו והיו בטוחים ש„תמיר יפוצץ ברגע האחרון את המו״מ מתוך תיכנון מוקדם״.

נציגי התנועה למען ארץ ישראל השלמה, ובראשם ד״ר חיים יהיל, משה שמיר וצבי שילוח, חיכו שעות, בבית הקפה „הרלי״ הסמוך, לקריאה מ„מצודת זאב״ לבוא ולהצטרף לחתימת ההסכם. הופתעו בהשתלשלות הדברים. והצעה שעה לאחר חתימת ההאמנה הם עלו ל„מצודת זאב״ ואמרו לאריק שרון, שקיים אותה שעה מסיבת עתונאים באולמות, כי הם הולכים להתייעצות כדי לתת תשובה למרכיבי הליכוד שהוקם. הם אמרו לכתבים, כי לא יגרמו נחת רוח לשמואל תמיר״. מדבריהם השתמע, כי הם עומדים להצטרף לאמנת הליכוד גם בלי המרכז החופשי.

עזר וייצמן, שבא במיוחד לטקס החתימה, לפי בקשת מנחם בגין השוכב חולה בביתו (עם בקשה מיוחדת־אישית שיחתום על ההאמנה), עזב את הבניין לאחר שנוכח, כי „העסק משתהה ונסתבך״.

שמואל תמיר, שהיה בשעות האחרונות בישיבת המו״מ יחד עם אשתו ובתו, עזב את הבניין שעה קלה לאחר ה„פיצוץ״, ולאחר שהשיב לשאלות עתונאים במסדרון אולם הנהלת „חרות״. הוא טען, כי היתה לו הרגשה בכל זמן המו״מ, כי „גח״ל מכין פיצוץ. אך הם דחו אותו לרגע האחרון״.

תמיר טען, כי ביקש והתחנן לדחות את טקס החתימה לשעה אחת בלבד, הואיל ורצה להתייעץ עם חה״כ בגין, אך נציגי גח״ל סירבו. „הם היו חסרי סבלנות ואוטוקרטיים״. ביחוד רצה שעה נוספת להתייעצות בעניין מתן חופש הדעה למפלגות מרכיבות הליכוד ולהגשת הצעות לסדר היום בכנסת. לשאלה „אם הכל אבוד״, השיב תמיר, כי הוא מקווה שאחרי הבחירות אפשר יהיה לדון מחדש בהקמת הליכוד השלם באווירה אחרת ושקטה.

„דלת פתוחה אך בלי תכתיבים״

על אפשרות הצטרפותו של המרכז החופשי ל„ליכוד״ אחרי הבחירות דיבר מנהיג המפלגה הליברלית ד״ר אלימלך רימלט, בהודעה תקיפה שמסר בנאומו הקצר עם פתיחת ישיבת חתימת ההאמנה, בהשתתפות חברי הנהלת גח״ל, נח״ל במו״מ ונציגי ע״מ. הוא ציין, כי „על אף הכל אנו נשאיר פתח ודלת פתוחה למרכז החופשי להצטרף לליכוד. אבל בלי שום תכתיבים ותביעות של הרגע האחרון במטרה לפוצץ״.

בקול נרגש, כשעל פניו ניכרים סימני העייפות לאחר עשרות שעות רצופות של מו״מ ב„מצודת זאב״, אמר רימלט בין השאר: „המו״מ הזה היה רצוף מריטת עצבים של ימים ולילות כדי להגיע למעמד החתימה על הקמת הליכוד. עשינו מאמץ מרחוני כדי להגיע לכך וכל הבעיות הקשות והמורכבות במו״מ מצאו את פתרונן הצודק״.

ד״ר רימלט האשים את המרכז החופשי שנציגיו, ובראשם חה״כ תמיר, העלו ברגע האחרון קשיים והכבדות לאחר הוויתורים של גח״ל לתביעות אולטימטיביות ולא צודקות בשלבי המו״מ. ד״ר רימלט שיבח את חה״כ בגין שגילה אורך רוח, גמישות ונכונות לוויתורים בשלבי המו״מ, וסיפר, כי בכל יום ב׳ ויום ג׳ עמדו נציגי גח״ל עמו במגע התייעצות אתו בטלפון. „היה זה מו״מ משונה ומוזר וחבל שנסתיים כך״, אמר ד״ר רימלט. יחד עם זאת, ציין: „יש רבים שהדבר לא בא להם כהפתעה והם חששו שכך ייגמר״.

„הדלפות מרושעות של תמיר״

לאחר שד״ר רימלט קרא את נוסח ההאמנה הקצר של הליכוד המשותף, בו הופיע במקום שמו של השותף השלישי המרכז החופשי, דיבר חה״כ יגאל הורוביץ, שהתקיף קשות את המרכז החופשי ואת חה״כ תמיר, בציינו, כי „רוח רעה היתה במו״מ והיא רצתה להכשיל את הליכוד על־ידי הדלפות מרושעות של תמיר. הורוביץ אמר כי „תמיר הציג את עצמו כאידיאליסט ואותנו כאופורטוניסטים הרוצים למכור עקרונות. הוא העדיף כותרות בעתונים על הליכוד והאמין בהצלחה מסחררת שצפויה לו, ועל כן רק אנחנו זקוקים לליכוד ואנו נאחזים בשולי האדרת של גח״ל.״

גם חה״כ ח. לנדאו, שהשתתף במו״מ, התקיף את תמיר בלי להזכיר את שמו, בציינו, כי „יש מי שהיו וראשו בעננים״. לנדאו טען, כי הפיצוץ נעשה במתכוון. כן אמר, כי המרכז החופשי חשש ללכת לבדו לבחירות להסתדרות. לכן מיהר ותבע קודם הסכם על ליכוד בהסתדרות. בציינו כי „היום נפלו מסכות של משתתפים במו״מ״, קרא לנדאו ל„ליכוד״ להיחלץ למערכת הבחירות „כבר במחר״.

שרון: „עריקה משדה הקרב״

אריק שרון טען, כי תמיר העלה ברגע האחרון, ממש לפני החתימה את עניין האפשרות להגשת הצעות לסדר היום בכנסת על־ידי כל אחת ממפלגות הליכוד, דבר שהיה הופך את הסיעה לאנרכיה. הוא אמר, כי האשמה היא בתמיר „שבחר לו את יום הבחירות לסיכול הליכוד השלם, מתוך כוונה ברורה לגרום נזק״.

לאחר מכן קיים שרון בחדרו של בגין מסיבת עתונאים בה מסר על השתלשלות העניינים ביממה האחרונה ועל פיצוץ המו״מ. גם שרון שיבח את חה״כ בגין. על המרכז החופשי אמר שרון, כי „כאיש צבא לשעבר מזכיר לו הדבר עריקה משדה־הקרב״. כן אמר, בין השאר, כי תמיר חשש ש„בגין מתחילה ולא תולה״ וכי „עזר ידע מה שעלול לקרות והלך הביתה לפני הטקס״. שרון אמר, כי בעניין התביעה של תמיר בקשר להתחייבות לשינוי שיטת הבחירות הובטח לו בע״פ ובמכתב, כי המפלגה הליברלית תחזור ותחליט על כך בוועידתה הקרובה. שרון הכריז כי „לא יהיה הסכם אי־התקפה עם תמיר במערכת הבחירות ולא נלך בכפפות־משי איתו כמו עם המערך״. שרון אמר, כי הוא מתחיל כבר מעתה לפעול במרץ בתוך הליכוד.

אלון יצא לדניה

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון יצא אתמול בבוקר עם רעייתו בדרכו לקופנהאגן, לביקור רשמי של שבוע ימים כאורח ממשלת דניה.

אלון אמר לפני צאתו את הארץ, כי נענה להזמנת ממשלת דניה לקיים את הביקור הזה, שהוא ביקור רשמי, וצאתו מן הארץ היא באישור ראש הממשלה והממשלה כולה. „בשיחותי עם ראש הממשלה הדני ועם שרים בממשלתו אוכל להחליף דעות בנושאים מדיניים שונים. אנו נשוחח על בעיות המזה״ת, על שלום באזור ועל עמדתה של ישראל. שר החוץ הדני ביקר לפני זמן מה בקאהיר והוא מגלה התעניינות באזורנו. כן אשתתף כאורח בוועידת המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הדנית. אעמוד מקרוב על שיטת החינוך הדנית ועוד״ — אמר אלון.

עוד אמר אלון, בתשובה על שאלה, כי שמע שד״ר יארינג עומד לחדש את פעילותו באזור, אך לדבריו לא הגיעה ידיעה רשמית על כך. „ד״ר יארינג קיים ברשימת האו״ם, אך לצערי הרב ולפי דעתי עשה מישגה, כאשר הכשיל את שליחותו בחרגו מ־סמכויותיו ובנסותו להכתיב תנאים, לפני שהחל מו״מ בין הצדדים״ — אמר אלון.

השר נשאל, אם בשהותו בדניה, שאינה רחוקה מנורווגיה, יטפל בפרשת הישראלים העצורים שם בקשר לרצח בשיקי בלילהאמר. על כך השיב: „כל תכניות ביקורי מרוכזות בדניה. לא נטלתי על עצמי שליחות כלשהי מחוץ לדניה״.

השר ישראל גלילי ימלא את מקומו של אלון כשר החינוך והתרבות, בעת שייעדר מהארץ.

ספיר חזר מארה״ב ובריטניה

שר האוצר פנחס ספיר חזר אתמול אחר־הצהריים מארה״ב בתום ביקור של חמישה ימים בבריטניה ו־בארה״ב. „חזרתי בזמן ויש לפני פנאי די והותר כדי להגיע לכפר־סבא ולמלא חובתי בבחירות להסתדרות״ — אמר ספיר ברדתו מהמטוס.

בשהותו בלונדון נפגש ספיר עם סגן שר האוצר הבריטי ודן עמו בפער הגדול במאזן־התשלומים בין שתי המדינות, שהוא לרעת ישראל. ספיר אמר לכתבי עתונים בלוד, כי אפשר לומר, שישראל תורמת לא במעט לייצוב יתרות המטבע של בריטניה. כעת הוחלט להקים ועדה משותפת בדרג גבוה לבירור עניין הפער הקיים במאזן־התשלומים, הוסיף השר.

כן דן ספיר עם עמיתו הבריטי על סיועה של בריטניה לישראל במוסדות השוק האירופי המשותף לגבי בקשת ההצטרפות שלנו לאזור הסחר החופשי בים התיכון.

בוואשינגטון היה שר־האוצר אורח־הכבוד בוועידה השנתית של מפעל איגרות מלווה העצמאות והפיתוח (בונדס), בה השתתפו כ־700 איש מרחבי ארה״ב. בניו־יורק קיים ספיר פגישות עם משקיעים ועם תורמים. (ע)

מוצרי ישראל לא הוצגו ביריד ברלין

בתגובה לידיעות בעתונות ובכלי תקשורת אחרים, כאילו פוצץ הביתן הישראלי בתערוכה הבינלאומית בברלין, מסר דובר „אוי קוספקס״ — החברה הישראלית לתערוכות וירידים בע״מ, כי לא היה קיים כלל ביתן ישראלי בתערוכה זו.

הדוכן שפוצץ לא אורגן על־ידי החברה הישראלית לתערוכות וירידים בע״מ, ולא על־ידי כל גורם רשמי ישראלי אחר.

הדובר ציין עוד, כי החברה, שמוצגיה נפגעו בפיצוץ, אמנם מייצגת מספר חברות ישראליות, אך בתערוכה האמורה לא הוצגו מוצגים מתוצרת ישראל.

ראש הממשלה גולדה מאיר מצביעה בירושלים. (צילום: „אמקה״)

ג. מאיר: ישראל תתנגד לקבלת פנקוב לאו״ם

בון, (ע״ן) — ישראל תצביע נגד קבלת גרמניה המזרחית לאו״ם — אמרה ראש הממשלה גולדה מאיר.

בראיון שפורסם אתמול על ידי השבועון הסוציאל־דמוקרטי „פורוורטס״, ציינה גולדה מאיר: „איש אינו יכול לצפות שישראל תצביע בעד כניסתה לאו״ם של מדינה, אשר מאז ומתמיד התייחסה אליה באיבה קנאית ונקטה בעמדות קיצוניות בקרב הגוש הקומוניסטי״.

ראש הממשלה רמז עם זאת, כי ישראל עשויה לעיין מחדש בעמדתה כלפי הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית, אם תשנה זו את מדיניותה בשאלת השילומים.

כזכור, מסרבת גרמניה המזרחית לשלם פיצויים ליהודים שנפגעו על ידי המשטר הנאצי.

בדברה על היחסים בין ישראל למדינות המזרח, הביעה ראש הממשלה את רצונה בחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ברה״מ ועם שאר המדינות, אשר ניתקו את יחסיהן עם ישראל.

בדברה על היחסים בין ישראל לגרמניה המערבית, אמרה ראש־הממשלה: „אם כי אין אנו שוכחים את העבר, מתייחסים אנו למדיניותה הנוכחית של גרמניה״. היא הוסיפה, כי מסיבה זו „קיבלה בשמחה״ את הזמנתו של הקנצלר וילי בראנדט לבקר ברפובליקה הפדרלית הגרמנית.

שה״ח השווייצי אצל ג. מאיר

מאת סופר „דבר״ בירושלים

שר־החוץ של שווייץ פייר גראבר נפגש אתמול עם שר החוץ אבא אבן לשיחה, שבה נסקרו עניינים המשותפים לשתי המדינות. בין השאר נסקרו נושאים הקשורים לאירגונים בין־לאומיים שליד או״ם ושמשכנם בשווייץ.

בשעות אחרי הצהריים נפגש שר החוץ של שווייץ עם ראש הממשלה ג. מאיר.

הוא הביע בשיחותיו שביעות־רצון מביקורו בישראל. בתשובה על שאלה לגבי התרשמותו מהביקור שערך במצרים, נמסר אמש, כי קשה להתייחס לביקור זה, שהתקיים לפני חמישה חדשים.

דיניץ מגיע להתייעצויות

שגריר ישראל בארה״ב שמחה דיניץ, הגיע היום ארצה, ייפגש עוד היום עם שר החוץ אבא אבן.

במרכז השיחה יעמדו כנראה השיחות שקיים השגריר דיניץ בימים האחרונים עם שר־החוץ האמריקאי המיועד ד״ר הנרי קיסינג׳ר ועם סגן השר קנת ראש.

השגריר דיניץ ישתתף בהתייעצויות המדיניות, שיתקיימו בירושלים לקראת היוזמה האמריקאית הצפויה ולקראת נסיעתם הקרובה של השרים א. אבן — באוקטובר — ומ. דיין — בדצמבר — לדיונים בוואשינגטון.

דולצ׳ין פועל למען איחוד ציוני ארה״ב

ניו־יורק (עתס״א). — היו״ר בפועל של ההסתדרות הציונית העולמית, אריה דולצ׳ין, נפגש בסוף השבוע בנפרד עם הרבן ויסמן, נשיא ההסתדרות הציונית של ארה״ב ועם הרב ישראל מילר, נשיא הפדרציה הציונית האמריקאית, ולאחר מכן עם שניהם יחד, בנסיון לאחות את הקרע בין שני הארגונים.

לאחר הפגישות אמר דולצ׳ין, כי הוא מקווה, שהסכם סופי יושג בעתיד הקרוב לקראת יישוב הסכסוך בין שני הארגונים, אשר גרם לפרישתה של ההסתדרות הציונית האמריקאית מן הפדרציה.

הציתות מעכב מינוי קיסינג׳ר

ריצ׳ארדסון: ההאזנות לטלפונים של שלושה פקידים וארבעה עתונאים ב־71־1969 בוצעו לבקשת פ.בי.איי באישור שר־המשפטים דאז בשל דאגת קיסינג׳ר נוכח הדלפות של חומר רגיש; פולברייט: נוהל לא־הולם. – מקגאוורן וג׳קסון העלו נושא ההגירה לברה״מ

וואשינגטון, (המש״ך ע״ן) — ועדת החוץ של הסנאט, העוסקת עתה בדיון לקראת אישור מינויו של ד״ר קיסינג׳ר לתפקיד שר החוץ של ארה״ב, דרשה שלשום מאת שר המשפטים אליוט ריצ׳ארדסון למסור לה פרטים על כמה שנתבעו לפ. בי. איי. לאחר שקיימה האזנה לשיחותיהם של כמה מבין עוזריו לשעבר של קיסינג׳ר.

יו״ר הוועדה, הסנאטור ויליאם פולברייט, הביע את אכזבתו מהופעתו של שר המשפטים ואמר „אנו מנסים לעמוד על התפקיד שמילא ד״ר קיסינג׳ר בעניין זה״. עוד אמר פולברייט, כי „היה זה נוהל שאינו הולם לדעתי, ואנו מעוניינים לנקוט אמצעים למניעת מעשים כאלה בעתיד״.

בדיון, המשתרע על ארבעה עמודים שפורסם על־ידי הוועדה, מציין ריצ׳ארדסון, כי קיימה האזנה לשיחות הטלפוניות של שלושה עובדי ממשלה ושל ארבעה עתונאים בתקופה שבין 21 בחודש מאי 1969 לפברואר 1971.

ההאזנות נערכו לפי בקשת אדגר הובר, שהיה מנהל הפ.בי.אי. ואושרו על־ידי שר המשפטים דאז ג׳ון מיצ׳ל, ציין ריצ׳ארדסון.

בדו״ח שהוגש על־ידי ריצ׳ארדסון לוועדת הסנאט נאמר, כי עד כמה שניתן לקבוע על יסוד תיק הפ.בי.אי., הביע קיסינג׳ר דאגה נוכח הדלפת מידע רגיש. קיסינג׳ר גם מסר לפ.בי.אי. את שמותיהם של עובדים במשלחתו, שהיתה להם גישה לחומר רגיש.

קיסינג׳ר: בעיית האיזון בין חירות הפרט לבטחון הלאומי

בהופיעו בפני הוועדה אמר קיסינג׳ר, כי בעיית הציתות לשיחות טלפוניות „מעוררת את בעיית האיזון בין חירות האדם והבטחון הלאומי״.

המיועד לתפקיד שר־החוץ של ארה״ב הוסיף ואמר: „אני בשל עצמי מאמין, שמאזן זה חייב להעדיף את חירות האדם ואם פוגעים בחירויות האדם, מן הדין שזה ייעשה על יסוד הוכחות מכריעות הנוגעות לבטחון הלאומי״.

בהשיבו לשאלות שונות בעניין מדיניותו אמר קיסינג׳ר בין השאר:

- יש לתת עדיפות גבוהה ביותר לבעיות אירופה.
- יש לצרף את יפאן לפגישה האטלנטית החדשה.
- השר המיועד גם הביע התנגדות חריפה, לצמצומים חד־צדדיים של הכוחות האמריקאים באירופה.

בינתיים החליטה ועדת החוץ של הסנאט להטיל על שנים מבין חבריה — הרפובליקאי קליפורד קייס מניו־ג׳רסי והדמוקרט ג׳ון ספארקמן מאלבאמה — לעיין בדו״ח המלא של הפ.בי.אי. בשם הוועדה.

משקיפים אמרו, כי ועדת החוץ יכולה לעכב את המינוי זמן מה ובכך היא תגרום את עיכוב ההחלטות, שבה נתקבלה החלטת הנשיא ניקסון למנות את קיסינג׳ר לשר־החוץ.

חילופי דברים על ההגירה מברה״מ

מסר „דבר״ בארה״ב נחום ברנע מודיע:

חילופי דברים היו שלשום בוועדת החוץ של הסנאט בין הסנאטורים מקגוורן ופולברייט לבין פרופ׳ הנרי קיסינג׳ר לגבי הדרך, בה צריכה ארה״ב להתייחס לזכויות האזרח וחופש ההגירה מברית המועצות.

מקגוורן תהה על קביעתו של קיסינג׳ר, כי נושאים אלה הם עניינים סובייטיים פנימיים. אילו היתה ארה״ב מתדיינת עם גרמניה ההיטלרית, שאל, האם לדעתך היתה צריכה להתייחס לנעשה שם כאל עניין גרמני פנימי? קיסינג׳ר השיב באיזכור עברו שלו, כבן למיעוט נרדף וכפליט מגרמניה „אני אומר, שאיננו צריכים להשתמש בהשפעתנו לשיפור המצב בברה״מ״, הוסיף. „אבל כמדינה הרי קו בו צריך ללכת היום הוא יתר שיתוף עם ברה״מ״.

מקגוורן העיר על כך, שגם מכירת חיטה היא עיסוק בעניין פנימי. הוא ציטט ממאמר של סנטור ביקור שלשום, שקרא להזדהות עם האינטלקטואלים הנרדפים בברה״מ. „אנחנו מעוניינים להשפיע על קידום החירות לא רק בברה״מ, אמר מקגוורן, כי אם גם במדינות אחרות״.

קיסינג׳ר השיב, שאין מחלוקת לגבי הצד האנושי, אך אין לדחות את פתיחת הדו־שיח עם הסובייטים. הוא הדגיש, כי ארה״ב מפעילה השפעתה בעניין זה, אך סירב להיכנס לפרטים, מחשש שהדבר עלול להזיק.

בשלב זה הציג פולברייט את השאלה האם כל המדינות עמן נשא ונתן פרוצות במסורת הפנימית של ארה״ב. קיסינג׳ר השיב בחיוב.

(עסס״א). — גם הסנאטור הנרי ג׳קסון תקף את קיסינג׳ר על עברו ביחס להגבלות שמטילה ברה״מ על עליית יהודים לישראל ואמר, כי המיועד לשר החוץ, הנרי קיסינג׳ר טועה טעות גדולה, כאשר הוא מסרב לתבוע, שברה״מ תבטל ההגבלות המוטלות על ההגירה כתמורה להענקת מעמד של אומה מועדפת ביחסי מסחר עמה. לדבריו, דבק קיסינג׳ר במדיניות כושלת, שהונהגה בשנה שעברה.

ג׳קסון השמיע את דבריו במסיבת עתונאים משותפת עם ד״ר ליאוניד סרסוק, שעלה חדש מברה״מ. הם התריעו על כוונתם של שלטונות ברה״מ להעניק היתר יציאה לרקדן הבלט ולרי פאנוב, בניגוד להבטחותיהם הקודמות.

התקפתו של ג׳קסון על מדיניות קיסינג׳ר באה זמן קצר לאחר שקיסינג׳ר הזהיר ואמר בעדותו בוועדת החוץ של הסנאט, כי הוא תומך בהענקת מעמד של אומה מועדפת לברה״מ.

אבן בסיום ועידת רחובות: לא ניכנע לאלימות רטורית

ישראל תמשיך לפתוח את ...תוף הפעולה בינה לבין המדינות הרואות ברכה ...עלת בשיתוף הפעולה ...ענו — אמר אתמול שר־החוץ אבא אבן, בנעילת ...דת רחובות השביעית ...„צמיחה כלכלית בארצות מתפתחות״, שנערכה ...קם הגיעו באולם „ויקס״ ...מכון וייצמן למדע.

...נאומו נציגי 47 מדינות מאפריקה, אמריקה הלטינית, אסיה ...ם התיכון, הדגיש שר־החוץ: ...נו לא מתעלמים מדברי הבלע ...העיבים על תווים בין־לאומיים ...ים. אני מכיר את הלחצים המופעלים על ידידינו על־ידי אויבי ...ה של ישראל, אבל אנו לא ...נע לאלימות רטורית בכך שנ...בד את תקוותנו לעתיד. בסוף ...ארוך, העושר והעתיד של המדינות המתפתחות ייקבע לא על־ידי דיבורים המפרידים ביניהן, אלא על־ידי הדברים שבאמצ... אותן לפעולה משותפת״.

...שר החוץ סיים את דבריו ב...ברה, כי בקיץ 1975 תכונס ...מכון וייצמן למדע ועידת רחובות השמינית, אשר תעסוק ב...זה נוספת המטרידה את הארצות המתפתחות.

...לפני שדיבר שר החוץ הובאו ...בעה הפעילה סיכומי הדיונים ...בקבוצות העבודה השונות. ד״ר ג׳ון אדלר, המתכנן ...בורי בוואשינגטון, שסיכם את ...דיונים על הנושא „מטאבים, ...צלוניה והתחלקות ההכנסה״, ...ר, כי בין המדינות היתה ...דה כמפתיעה של אופטימיות ...לגבי העתיד. בניגוד למקובל ...על נושא זה, המשתתפים לא דיברו בחוסר תקוה על הבעיות שמטרידות את ארצותיהם, אלא הדגישו כי לשם קידום המצב בארצותיהם יש להתאמץ יותר ולקבל ייעוץ כלכלי יותר. ד״ר אדלר סיכם את דבריו בקביעה, כי אסור לו לפיתוח הכלכלי להצטמצם לתחום הכלכלי הצר וכי לשם קידומו יש צורך בשילוב של כלכלה, פוליטיקה ומדיניות חברתית נאורה.

על הדיונים בנושא „השפעת מגבלות חיצוניות על הפיתוח״, דיווח ד״ר מאיר ... המפקח על הבנקים בישראל. דיונים אלה נגעו לשאלות שונות של מדיניות סחר־החוץ של המדינות המתפתחות; השימוש בהון חוץ ובעיית המדינות בהעברת ידע ושכטכנולוגיה מהארצות המפותחות אל הארצות המתפתחות.

מיתוס תעשיית התחליפי יבוא

בדברי המשתתפים הסתמנה הדעה, כי הכלת מכשירים לשם פיתוח תעשיה של תחליפי יבוא היא צעד מוטעה. אולם יש לחתור למבנה יעיל של מכסים אשר יקדם העשייה זו בלי לגרום לפיזור הון כלכליים רבים מדי. עם זאת הובעה הדעה, כי עידוד הייצור לשם יצוא עשוי להיות תוצאות טובות יותר לטווח, כאשר הבנה על תעשיות של תחליפי יבוא.

אחד ממשתתפי הדיון טען, כי ... שנעשו בעבר, התפתחו אצל כמה מהמדינות המתפתחות תעשיות עתירות הון אשר אינן מתאימות למבנה גורמי־הייצור שלהן. הדובר הציע לפתח תעשיות יצוא, אשר יתרכזו בייצור מוצרים בעלי יתרון יחסי בשוקי העולם.

אשר לתפקידי ההון החיצוני בפיתוח הארצות המתפתחות הודגש, כי ... השקעות הון גורם לבזבוז הון ולניצולו ברמה נמוכה, בניגוד מוחלט לצרכי המדינות המתפתחות. כן צויין, כי בכל הנוגע להעברת טכנולוגיות מהארצות המפותחות לארצות המתפתחות יש להיזהר מהעברת טכנולוגיות העונות על צרכיהן של הארצות המפותחות, אך אין בכוחן לפתור את הבעיות של הארצות המתפתחות.

דוד כוכב, הכלכלן הראשי של מערכת הבטחון, סיכם את הדיונים על מדיניות התכנון והביצוע. לדבריו, שבעים וארבע מדינות מבין תשעים ושלוש המדינות המתפתחות עוסקות כיום בצורות שונות של תכנון. לדעת רבית המשתתפים יש צורך בתכנון, אך עליו להוות מסגרת לעיצוב מדיניות הממשלה בתחום הפיתוח והמדיניות הכלכלית השוטפת. בבחינה זו יש לשקוד על שילוב ותיאום הדוק בין העוסקים בתכנון לבין מעצבי המדיניות השוטפת. כן דרושה מידה רבה של הבנה בין המתכננים לבין מעצבי המדיניות והמדינאים. המתכננים צריכים להתחשב בצרכים המדיניים והרגשיים המיידיים, ואילו המדינאים צריכים להתייחס ברצינות להיבטים המקצועיים של התכנון ולא אל התכנון כאל מיסמך פוליטי ודאי לא כאל תרגיל ביחסי ציבור.

דברי תודה בשם משתתפי הועידה נשא פרופ׳ סימון קוזנץ, מהחוג לכלכלה באוניברסיטת הרווארד. המדען הדגול ראה ברכה בעצם קיום הוועידה במדינת ישראל, אשר מצאה פתרונות לחלק גבוה מהבעיות הניצבות בפני הארצות המתפתחות.

אל טדי קולק

אנו תושבי ירושלים תומכים בך לכהונה נוספת כראש העיר.

לאור בעיותיה המיוחדות של עירנו וגישתך לפתרונן, אנו מחזקים את ידיך במאבקך להרכבת רשימת נבחרים שתאפשר לך המשך ניהול העיר.

חיה ארלמן
יצחק ארלשן
דוד אורן
ד״ר אהרון אייזנברג
ד״ר קרולינה אליקים
נעם אמיר
מנשה אמיר
ניבה אפרת
חנה אפרתי
ד״ר אילן אורד
עו״ד דוד אורד
שולמית ארגון, מורה
ד״ר רפאל ארצים
ד״ר אהוד בייגרם
אסתר בכרך
ניקי בלאומברג
דוד בגרד
מרדכי בן אריה, תעשיין
דניאל בן נתן
שושנה בן צור
פרופ׳ ארנסט דוד ברגמן
שמואל ברודיא
ד״ר אלכסנדר ברויד
מיכה ברליצסקי, ציירת
דוד ברסלאו
רנה ברלד
תמר גולדבלום, וירולוגית
ד״ר שלמה גולדברג
אילן גור
מרדכי גורדון
שלומית גלפרקל
פרופ׳ צבילם גרינבלט
דב האלס
מרדכי דואק
שמעון דיסקין
אברהם דפקל
בנימין האחזמן
ד״ר שמואל הדרכיך
מנחם הילמן
הולאם הירש
מרדכי הירש
שלום הלוי
יהודית הלר
הזיל הררי
מתמיד הרשקוביץ, כלכלן
יעקב הלפסון, מהנדס
שולמית ולר

דבורה ויגורד
רחל ויינברג
צבי ויינברג
מרים ולבן
ד״ר רודולף ורט
דינה ורט
תמר זיו
הרברט זילברשטיין
אהרן זינגר
לוטה זלמנוביץ
אלכרם חזן
זיוה טלכר
ג. יהודקיך
חנה יכין, ציירת
זווה יערי
ב. יפה
ד״ר יחזקאל כהן
ד״ר יעקב כהן
רחל כהן
אורנה כלב
ארז לבנון
מאיר לבנון
צבי לבנון
ורבר לובל
פמלה לובל
עזי לוי, ביטוח
פרופ׳ שאול ליפשין
ויויאן לנדאו
ד״ר פנחס לפיד
חיים מישלי
אסתר מור
אייזק מוריס
ריי מוריס
יוסף מזהם
ד״ר אברהם מילגרים
הקיבה מנדל
עמוס מר חיים
פרופ׳ צבי נוימן
שרה ניפרים
ג׳ייר סבירסקה, סלוויזיה
פרד סימונס
אברהם ספיר
יעל ספיר
י. סירוביאנסקי
מניה עבאדי
יעל עזאי
קבריך ש. פאלק

ד״ר שרה פדר
ד״ר חיים פומרנץ
אמנון פוקס
שושנה פידלר
פרופ׳ יהודה פייטלסון
הרי פייבל
ד״ר מתתיהו פלד
פרופ׳ שאול פלדמן
ד״ר פנחס פלאי, מתכנן
אסתר פלמן
הלל פפרמן
הלן פרבר
ד״ר טוביה פרידמן
אברהם פרימנטל
יהודית פרימנטל
פרישלה פריטמן
עו״ד אלכסנדר צור
ד״ר אריה ציציקס
חנה קופר
ד״ר יוסף קמן
דוד קליימן
פרופ׳ צירלס קליטן
אפרה קנמור
פרופ׳ שמואל קניאל
משה קרהייך
עו״ד גבריאל ראוברנוף
אהרן רומו
נחמה ל. רוקר
רחל רותם
דוד רוזניק, אדריכל
אביבה רוזניקוב
אדרי ריינהולד
יוכבד ריינהולד
ד״ר יהודית שאלתיאל
חיים שגב
מיכה שגריר
ריצרד שוראום
לב שפרן, אדריכל
פרופ׳ שלמה שפרן
בינרד שליטא
יחזקאל שמש
נתן שיינמן
יוסף שניידר
ד״ר מאיר שפירא
דן שרון, אינג׳ינר
יואב ששון

תושבי הבירה המעוניינים להצטרף לחותמים על פניה זו מתבקשים להתקשר טלפונית למספר 66913 או לפנות בכתב לת.ד. 8404.

רשימה מס׳ 2

המוסד לבטיחות ולגיהות
ליד משרד העבודה

חברת החשמל לישראל בע״מ היחידה לבטיחות הצרכן

הוועדה הציבורית לבטיחות בעבודה לאזור חיפה והצפון

שבוע הבטיחות בשימוש בחשמל 9 – 14 בספטמבר 1973

חשמל נועד לכל אחד- הטיפול בו למבינים בלבד.

משק וכספים

נמשכת ירידה באישורי מרכז ההשקעות למפעלים חדשים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

גם בחודש אוגוסט נמשכה הירידה במספר אישורי מרכז ההשקעות של תכניות־השקעה חדשות. הירידה המורגשת היא בענפי התעשייה והמלונאות. עם זאת בולטת העובדה, שהיזמים משקיעים יותר בתכניות־השקעה מאשר בעבר.

בסך הכל אושרו בחודש אוגוסט 21 תכניות־השקעה חדשות בהיקף 93.64 מיליון ל"י, בהשוואה ל־30 תכניות בסך 95.85 מיליון ל"י שאושרו באוגוסט 1972. התפלגות של ההשקעות החדשות היא: בתעשייה אושרו 8 תכניות־השקעה חדשות בהשקעה של 10.17 מיליון ל"י (אשתקד אושרו 16 תכניות בהשקעה של 12.87 מיליון ל"י). במלונאות לא אושרה שום השקעה חדשה (אשתקד אושרו 4 הכניות בסך 68.9 מיליון ל"י). בענפים אחרים — 3 תכניות־השקעה בסך 33.4 מיליון ל"י (אשתקד אושרו 4 תכניות בסך 11.58 מיליון ל"י). בנכסים (כולל בבנים להשכרה) — 99 תכניות־השקעה בסך 45.23 מיליון ל"י (אשתקד אושרו 6 תכניות בסך 2.4 מיליון ל"י) ובספנות — תכנית אחת בסך 4.83 מיליון ל"י.

הירידה באישורים הקיפה גם הרחבות־מפעלים. באוגוסט אושרו 12 תכניות־הרחבה בסך 65.77 מיליון ל"י, לעומת 32 תכניות בהשקעה של 134.5 מיליון ל"י שאושרו באוגוסט 1972. עיקר הירידה היא בתעשייה ובמלונאות.

22.9 מיליון ל"י — רווחי ,עלית' ב־3 השנים האחרונות

הקונצרן מנפיק ניירות ערך לציבור

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הרווח הנקי, אחרי מס, של קונצרן „עלית" בשלוש השנים האחרונות מסתכם ב־22.9 מיליון ל"י — מתברר בתשקיף „עלית" שהתפרסם אתמול לקראת ההנפקה לציבור.

ב־1971־72 הסתכמו המכירות של „עלית" ב־104.7 מיליון ל"י, ואילו ב־1972־73 גדלו המכירות ל־150 מיליון ל"י. הרווח הנקי לאחר מס היה בשנה החולפת 10.1 מיליון ל"י (אחרי סעיפים מיוחדים) והרווח למניה הגיע ל־0.47 ל"י.

קונצרן „עלית" מקיף כיום 8 מפעלים וכן רשת הפצה סיטונית וקמעונאית. ענפי הייצור העיקריים הם: ענף הממתקים, הכולל שוקולד לסוגיו, סוכריות, גומי לעיסה, ופלים, חלבה וממתקים אחרים; ענף הקפה, הכולל קפה נמס וקפה רגיל, וענף השימורים הכולל מוצרי פרי־הדר, שימורי פירות וירקות ומשקאות קלים. נוסף לכך עוסקת „עלית" גם בייצור מוצרי מזון אחרים, אם כי בכמויות קטנות, כגון חטיפים, פתיתים, אורז קלוי, רטבים.

התשקיף מביא נתונים כלליים על שכרם ומשכורתם של 5 חברי הדירקטוריון של „עלית" ומנכ"ל הקונצרן. לפי נתונים אלה הסתכמו תשלומי השכר, המשכורות וההוצאות הנלוות בשנת הכספים 72־1971 ב־442.383 ל"י ואילו בשנת הכספים 1972־73 ב־534.873 ל"י, כלומר העלאה יותר מ־20 אחוז.

ינפיקו 25 מיליון ל"י בהנפקה

„עלית" תגייס בהנפקה זו כ־25 מיליון ל"י. שהיא ההנפקה הגדולה ביותר שהוצאה עד כה על־ידי חברה שהציעה מניותיה בפעם הראשונה לציבור. מתוך תמורת ההנפקה ישמשו כ־10 מיליון ל"י למימון ההשקעות ברכוש הקבוע במפעלי קונצרן „עלית", ויתר הסכום להגדלת ההון החוזר של הקונצרן.

„עלית" תנפיק ארבעה מיליון מניות רגילות רשומות ע"ש בנות 1 ל"י, יחד עם סידרה של 10 אחוז שטרי התחייבות 1976—1985 רשומים ע"ש, בלתי צמודים, בסך תשעה מיליון ל"י הניתנות להמרה בשנים 1974—1985 במניות רגילות, רשומות ע"ש בנות 1 ל"י לפי שער המרה של 395 אחוז.

ההנפקה תיעשה ב־90.000 יחידות המורכבות מ־50 מניות רגילות בנות 1 ל"י ו־100 ל"י ערך נקוב שטרי התחייבות. סך כל מחיר היחידה הוא 280 ל"י. בהתשקיף מתברר, ש־36.000 יחידות יירכשו על ידי משקיעים מוסדיים והיתרה של 54.000 יחידות מוצעות לציבור.

כן מנפיקה „עלית" לעובדיה 250.000 מניות רגילות רשומות ע"ש בנות 1 ל"י במחיר ההנפקה כולל של 2.60 ל"י למניה, כלומר בהנחה של 28 אחוז. „עלית" הסדירה עם מוסד פיננסי הלוואות לעובדים לרכישת המניות בריבית של 3 אחוזים ולפרעון תוך שלוש שנים.

גידול של 13 אחוז בשיווק בנזין

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בחודשים ינואר־יולי גדל שיווק הבנזין בישראל ב־13.1 אחוז, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד — מורים נתונים ארעיים של המכס.

בינואר־יולי שווקו 547.9 מיליון ליטר בנזין, לעומת 484.6 מיליון ליטר בתקופה המקבילה אשתקד. בצריכת החשמל־הביתי חל גידול של 14.5 אחוז בחודשים ינואר־מאי, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

עליה של 12.2 אחוז במכירות סיגריות

לפי נתוני המכס הנבלו, חלה בחודשים ינואר־מאי עליה של 12.2 אחוז במכירת הסיגריות, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ברבע הראשון של השנה נמכרו 55.9 מיליון חפיסות לעומת 49.8 מיליון חפיסות באותה תקופה אשתקד.

תערוכת ההתיישבות תיפתח הערב

במעמד ראש הממשלה גולדה מאיר, שרי־הממשלה, ראש עיריית תל־אביב, אנשי ציבור וקהל מוזמנים גדול, ובנוכחות ראשוני ההתיישבות בארץ, תיפתח הערב בבנייני־התערוכה בתל־אביב התערוכה „100 שנות התיישבות". התערוכה תהיה פתוחה עד 2 בחודש אוקטובר ובמהלכה ייערכו אירועים שונים לחברי קיבוצים, מושבים, מושבות וחברי ארגונים ומפעלים שונים.

התערוכה תיפתח בטקס חגיגי שבו ישתלבו תלמידי בית־הספר החקלאי מקווה ישראל, המייצג את ראשון יישובי ההתיישבות החדשה בארץ, משלחת ותיקי היישוב, בראשם שלושה מותיקי „השומר" רכובים על סוסים, ואחריהם משלחת של ותיקי ההתיישבות על כל ארגונה, ותיקי ההתיישבות יבואו בדיליז'נסים. הגוש האחרון בטקס הפתיחה יהיה גוש נחלאים ונחלאיות ורמזי 13 הגליות דגלים כמנין היאחזויות הנח"ל שהוקמו מאז שנת 1967.

לאחר דברי שר־החקלאות חיים גבתי, וברכת ראש עיריית תל־אביב יהושע רבינוביץ, תישא ראש הממשלה גולדה מאיר את דבריה ותודיע על פתיחת התערוכה. עוד הערב תהיה התערוכה פתוחה לקהל הרחב.

„אלמת" יתחיל בליטוש אלומיניום

מפעל „אלמת" לליטוש אלקטרוכימי אשר בבאר־יעקב, עומד להנהיג קו־ייצור חדש לליטוש אלומיניום.

עד כה היה המפעל מלטש רק מוצרי נירוסטה, אולם עם הכנסת קו־הייצור החדש ועם פיתוחו של תהליך מיוחד על־ידי מומחי המפעל, יתאפשר המעבר לליטוש אלומיניום.

„אלמת" יהיה המפעל היחיד בארץ אשר ילטש אלומיניום בתהליך אלקטרוכימי.

יואב שיקוביץ, בן 27, תושב חולון, שהורשע בשיגור מכתב איום לתותבו, נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה ל־500 ל"י קנס או 30 ימי מאסר תמורתם, וכן 6 חודשי מאסר על תנאי לשנתיים.

נסיונות בקטיף מכאני של תפוחי עץ

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

המכון להנדסה חקלאית בבית־דגן עורך בימים אלה נסיונות ראשונים בקטיף מכאני של תפוחי־עץ, באחד ממשקי העמק, בשיטה החדשה ומבטיחה.

מנהל המכון דוד נהרי סיפר אתמול, כי השיטה מבוססת על ניעור העץ, כמקובל בקטיף מיכני של אגוזים למשל, אך כדי למנוע פגיעה בתפוחים מסבת הנפילה מגובה, מקיפים תחילה את העץ במיכל מלא פתיתי חומר פלסטי, כך שהתפוחים נופלים כתוצאה מהפעלת המנער אל תוך „מצע רך" ואינם סובלים מפגיעות. בגמר קטיף כל הפרי מהעץ נשאבים הפתיתים הפלסטיים אל מיכל תפזולי אחר והפרי מועבר אל תוך מיכלים רגילים. יש להדגיש, שאלה נסיונות בלבד, אשר אם יצליחו עשוי הדבר לפתור את הבעייה המרוכזת בקטיף כל הפירות, כולל הדרים, המחמירה משנה לשנה בגלל המחסור בעובדים.

מנהל המכון סיפר, כי לאחר פיתוח קומביין העגבניות, שהוכיח כבר בעונה זו את יעילותו (ראיתי את הקומביין בעבודתו אתמול, ביום האחרון לקטיף העגבניות בשדות מושב בשדות [illegible]), נמצאים מכוני־המכון בשלבי פיתוח מתקדם של מערכות־איסוף מיכניות לגידולי פקאן, מכונה לקטיף פלפל וכלי־ייצור שונים לקטיף ואסיף פירות וירקות אחרים.

„אמקור" תבקש להעלות מחירי המקררים

מאת סופר „דבר"

חברת „אמקור" עומדת לבקש העלאת מחיריהם של מקרריה. הבקשה תוגש בימים הקרובים נוכח ההתייקרות הגדולה שחלה בחמרי הגלם.

„אמקור" כבר הוציאה הוראה לסוכניה שאין לקבוע מחיר סופי למקררים שמועד הספקתם יחול בחודש נובמבר. כיום נוצר תור ארוך של ממתינים למקררים בגלל [illegible] הקיץ. „אמקור" מקבלת עתה הזמנות למקררים שיסופקו רק בחודשים פברואר־מארס 1974.

העבודה בבניין הגשר החדש על הקישון, בדרך לאזור התעשיה במפרץ חיפה, מתקדמת במהירות. על הגשר החדש יותקנו שני נתיבים והגשר הישן, בן נתיב אחד, ישמש אחרי שיפוצו למעבר רכב אישי (עגלות, רפוד) ולרוכבי אופניים. בבניין הגשר החדש, שיקל במידה ניכרת על התעבורה למפרץ ומכנה, יושקעו על־ידי העיריה 1.5 מיליון ל"י.

250 תעשיינים והמהנדסים מ־17 ארצות משתתפים בסימפוזיון שנפתח אתמול בטכניון בחיפה על הנושא בניה טרומית זולה של תקרות במבני תעשיה.

„מעגל הקסמים" בענף הסוכר

מאת א. סדומי

עונת 1973 בעיבוד סלק־הסוכר היתה מן הטובות בענף זה בשנים האחרונות. היבול הממוצע הארצי בשטחי השלחין היה 5.8 טונות לדונם, ואחוז הסוכר הממוצע — 15. מכל דונם הופקו 870 ק"ג סוכר. בשנה שעברה היה היבול הממוצע 5.6 טונות לדונם, אחוז הסוכר 13.8, וכמות הסוכר מכל דונם היתה 770 ק"ג. השנה הופקו, איפוא, 100 ק"ג סוכר יותר לכל דונם, שפירושם הכנסה נוספת של 60 ל"י לדונם לחקלאי.

מזכיר התאחדות מגדלי סלק־הסוכר, אברהם פרלמן, מייחס את אחוז הסוכר הגבוה לשני גורמים: תנאים אגרו־אקלימיים נוחים; יישום שיטות חדישות בהשקיה. הוא מציין כי לולא המחסור במים — כאשר בחלק מהשטחים לא ניתן היה לתת באביב את כמות המים שנדרשה להם — היו מגיעים ליבולים גבוהים יותר. יש לציין גם, כי השנה ניצלו המשקים באופן מלא את עלוות סלק־הסוכר, העלים הקודקים, להאבסה ישירה ברפתות ולייצור התמיצים. מכל דונם סלק אספו כטונה אחת ועד שתיים וחצי טונות עלוות, כלומר 100 — 250 יחידות־מזון לדונם.

לנוכח ההצלחה הגדולה בשטחי השלחין, אף כי גם כאן נפגעו כמה אלפי דונמים מסבת הצמצום, היה כשלון מוחלט בשטחי הבעל — בגלל הבצורת בצפון הארץ. בתוך 12,000 דונם סלק שנזרעו בבעל נותרו לאיסוף רק 1,000 דונם, שהניבו 2,000 טונות סלק, ב־17.5 אחוז סוכר, ומכאן הירידה הכללית ביבולי הסלק, שהגיעו ל־212 אלף טונות, במקום 249 אלף טונות בעונה שלפני־כן. לולא תנאי הבצורת היו שטחי הסלק בבעל מניבים לפחות 2.5 טונות לדונם, כלומר — 30,000 טונות, לעומת 2,000 טונות. שטחי הסלק בשלחין היו בעונה שעברה 35 אלף דונם, לעומת 38 אלף בעונה שלפני כן, כאשר המושבים צמצמו ב־6,000 דונם, והקיבוצים הגדילו ב־3,000 דונם.

לדברי א. פרלמן, יש בקיבוצים נטיה להגדיל את שטחי סלק־הסוכר. משקים ותיקים, שפעם גידלו סלק סוכר, החלו לחזור אל הענף ובעיקר בצפון הארץ: עמק בית־שאן, הגלבוע, חוף־הכרמל. כן גידלו השנה סלק ברמת הגולן ובבקעת־הירדן. במיוחד טובים היו יבולים במבוא־חמה. אולם, המחיר הבלתי־מספק מרתיע את המשקים, היודעים יפה לזכות את [illegible] אה לענפים אחרים.

מגדלי הסלק קיבלו השנה תמורה של 96 ל"י לטונה, לעומת 83.5 לירות בעונה שעברה, אבל הוצאות־הייצור עלו בתקופה זו יותר ורמת הרווחיות ירדה, בייחוד — בהשוואה לענפים אחרים. סלק־סוכר הוא גידול חורפי וצורך פחות מים מהכותנה והבטטים, שהם גידולי־קיץ. הוא משמש בחירה טובה מבחינת גם ונת להספקת המים. נוסף על כך מעוניינים בו המשקים גם בגלל תוצרת־הלוואי — העלווה מהשדה והמולאסה — שיוצאים מבתי־החרושת. אך הם רוצים מחיר לסלק שיהיה להם כדאי לגדל כדי שיספק חומר גלם לעבודה מלאה לשני בתי־החרושת לסוכר.

מגדלי הסלק שוב אינם יכולים להסתפק בהעלאה קטנה של כמה לירות לטונה, כפי שנהגו בשנים האחרונות, ובפרט לנוכח העליה הגדולה במחירי הסוכר בעולם. המגדלים, שכבר בשנה שעברה תבעו 110 ל"י לטונה (וקיבלו רק 96 ל"י) תובעים עתה 130 — 140 לירות לטונה. א. פרלמן מציין, כי גם בתמורה של 140 ל"י לטונה סלק, כאשר שני בתי־החרושת יוכלו לעבוד עונת תפוקה מלאה, אפשר יהיה לייצר בארץ את הסוכר במחיר זול יותר ממחיר סוכר היבוא המגיע היום ל־270 — 300 דולר לטונה.

מגדלי הסלק תובעים את ההכרעה על המחיר מייד, כדי שידעו בה לפניהם ויוכלו לתכנן בעוד מועד את שטחי המזרע לעונה הבאה. אם לא ייקבע המחיר המתאים, הרי לא בלבד ששטחי הסלק לא יגדלו בעונה הבאה, אלא יש כל הסיכויים שיצטמצמו עוד יותר. וכך ייכנס הענף למעגל קסמים, שאין מוצא ממנו. מחיר לא מתאים יגרום להקטנת השטחים, הקטנת השטחים תעלה את הוצאות הייצור של הסוכר במפעלי הסוכר בגלל אי־ניצול כל כושר התפוקה שלהם. כתוצאה מכך, קיים חשש שייאלצו לסגור מפעל אחד. אם ייסגר האחד, ספק רב אם אפשר יהיה להשאיר את הענף על מפעל אחד בלבד, שיצטרך לאסוף את הסלק מהצפון והמרכז גם יחד. פרלמן מדגיש, כי החל משנת 1968 התייקרו הוצאות הייצור בענף ב־70 אחוז ואילו התוספת למגדלים הגיעה רק ל־35 אחוז. נוצר פער, שאין החקלאים יכולים לעמוד בו. משרדי החקלאות המסחר והתעשייה חייבים להחליט אם רוצים לייצר, לפחות, חלק מצריכת הסוכר בארץ או רוצים לסמוך על יבוא בלבד, כאשר המחירים בשוק העולמי הם בקו עליה.

בשנה־שנתיים האחרונות הגיע ענף סלק־הסוכר בישראל למצב שהלכו עליו זמן רב. הוכח כי אפשר לייצר בארץ סוכר במחיר זול יותר מאשר מחיר היבוא. האם מכוח כך צריך דווקא עכשיו להצר צעדיו של ענף זה? משרדי הממשלה חייבים תשובה לחקלאים האומרים כי לא יגדלו את הסלק באם לא תובטח להם רווחיות סבירה.

זרקור

בנק ישראל
מודיע:

מחר, יום חמישי, 13-9-73
תונפק סדרה חדשה רצ"א
של
מילווה פיתוח
בְּרִירָה
סכום ההוצאה 25 מיליון ל"י

פרטים ורכישה — בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

בנק ישראל

מניות ושערים

המחזור בצמודים — 9.5 מיליון ל"י

במרכז ההתעניינות אתמול בבורסה היו אג"ח צמודים למדד. המחזור כאן הגיע לשיא חסר־תקדים של 9.51 מיליון ל"י. ואילו בשוק המניות שלטו הירידות. היצעים הקטנים הוסיפו להוריד את השערים.

פעילות ניכרת היתה אתמול בצמודי־מדד. הציפיה לפרסום המדד והחולשה בשוק המניות הגבירו את ההתעניינות באג"ח. מסחר ער נערך לפי השואות ונקשרו עסקות ניכרות בניירות הקונצרניים. המחזור כאן הגיע לכ־3 מיליון ל"י ערך כספי.

בשוק המניות היתה אתמול מגמת ירידה. המדד הכללי של שערי המניות ירד ב־0.28 אחוז. המחזור היה 1.45 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב של שערים משתנים 590 אלף ל"י.

אתמול נמשך הביקוש למניות „אריה". ב„פטנאי" היתה פעילות ערה יחסית, אך גם כאן לא נרשם מחזור גבוה מ־30 אלף ל"י. ב. ה. היו ביקושים בקרים ל„וולפסון" ולמספר קטן של מניות בלתי נתכמות, אשר הביאו לעליה של נקודה — שתי נקודות.

שם הנייר	השער	%
בנקים מסחריים וחברות לאחזקה בנקאית		
אה.ה.ה. ש	255	—
אה.ה.ה. ב	258	1.2
אי.די.בי. בכ'	252.5	5.0
אי.די.בי.	207.5	24.9
אי.די.בי. ב'	252.5	—
אגוד	313	0.8
אי' בריטניה בכ'	352	2.0
אי' בריטניה ש	330	—
אי' בריטניה ב	333	—
דיסקונט	108.9	0.6
דיסקונט א	565	1.2
המזרחי ש	161	1.0
המזרחי ב	161	8.4
הפועלים בכ'	348	—
הפועלים ש	352	1.5
הפועלים ב	333	14.3
בל"ל	298.5	18.9
בל"ל — 60% דיבי	295	1.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	223.5	—
אפותיקאי ב	226	6.0
כרמל ב	137.5	—
משכנתא' בנין	234	—
פת' משכנת' ש	272	—
פת' משכנת' ב	274	—
שכון בכ'	155.5	0.5
שכון ב'	184	14.3
טפחות בכ'	224	2.9
טפחות	230	9.7
מוסדות מימון עצמיים		
שלמון	115	1.0
אוצר לתעשיה	211.5	5.6
תקלאות	83	1.0
פת' תעשיה בכ'	735	2.0
ביטוח		
אריה	240	17.4
הסנה	235	1.5
סהר	219	—
צור	168	1.0
מסחר ושירותים		
בית הרכב	66	3.0
דלק ש	179	18.5
דלק ב	190	2.0
קרור 1	242	0.2
קרור 10	190	4.1
חשמל	58.5	2.0
ספנות	197.5	2.0
מקרקעין, בינוי, פיתוח הדרים		
אזורים	198	0.8
אפריקה 1	335	—
אפריקה 10	284.5	4.0
הכשר הישוב ש	207	—
הכשר הישוב ב	206.5	15.9
סר"ב ש	137	1.0
סר"ב ב	147	—
סר"ב ג'	127.5	—
נכסים	240	2.0
ישרס	169.5	—
מהדרין	207.5	2.5
מטעי הדר	97	1.0
בשקיפים	130	1.0
נאות אביב	72.5	19.0
פרי אור	200	—
רסקו בכ'	95.5	2.0
רסקו	73.5	5.0
ישפרו	114.5	9.8
תעשיה		
אליאנס	519	2.2
אלקו 1	130	3.0
אלקו 2.5	111.5	3.0
אלקטרה 1	237	—
אלקטרה 5	232	3.7
ארגמן בכ'	328	1.0
ארגמן ב	330	2.0
ארגמן — 30% דיבי	312	2.2
אתא ב'	115	12.0
אתא ג'	114	6.0
אתא משנה	111.5	—
דובק	315	3.2
כבלים	205	1.5
טבע ש	102.6	—
טבע ב	1120	0.3
כימיקלים	51	0.5
ל' אפשטיין	62	1.0
מלר	24	—
פניציה ש	113	—
פניציה ב	114.5	—
פניציה 10	117.5	—
נייר חדרה	344	20.0
עסיס	215.5	1.2
גרשהון	323	—
ערד	102	0.3
שמן	148.5	—
תעל	290.5	3.0
פוליגון	212	15.0
חברות להשקעה ולאחזקות		
אלגר ש	87	2.1
אלגר ב	88	5.1
אלרן ש	181	4.0
אלרן ב	188.5	1.6
אמישר	55.5	—
מרכזית	254	2.0
מפעלים השק'	237.5	3.5
פז	97	25.2
וולפסון 1	162	—
וולפסון ש	104.5	—
וולפסון ב	107.5	9.1
ירדן	81.5	—
אכפא	130	3.0
דיסק השק' ש	254.5	10.0
דיסק השק' ב	257	8.5
בל"ל השק'	213	22.5
פריון	116	4.5
תבונה	99	0.5
יצוא השק'	67	3.0
כור	156	1.0
כלל השק'	199	77.4
כלל תעשיה	199	14.8
צור השק'	185	9.0
פכה	59	—
מניות הנסחרות במסחר הרך		
אזניקו רג' א' ב	85.5	4.0
אזניקו בכ' ב	95.5	—
אדנים	108.5	—
נפטא	69	29.0
לפידות ש	139	11.3
לפידות ב	152	9.8
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שטרי־הון בל"ל	145	7.0
שטרי־הון בל"ל — 3	112	4.8
פת' משכנת' אג"ח	123	—
הכשר הישוב אג"ח	93	—
אתא אג"ח	83.5	4.0
דיסק' השק' אג"ח	116	3.0
מזרחי השק' אג"ח	100	31.5
כלל תעש'	100	—

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים באירופה

יום ג', 11.9

מכירה מיידית

דולר ארה"ב	2.4130/35	ל"י לירה שטרלינג
מרקים גרמניים	2.4335/65	ל"י 1 דולר ארה"ב
פרנקים שוויצריים	3.0170/02	"
פרנקים צרפתיים	4.2944/34	"
לירות איטלקיות	564/3½	"
פרנקים בלגיים	37.22/30	"
פלורינים הולנדיים	2.6550/2.66	"
יינים יפניים	265.37/47	"

זהב

מחיר אונקיה זהב 104.25—105.25 דולר

חודש	פ"ש	מ"ג	ל"ש
	2.9975/3.0022	2.4255/2.4305	2.3993/2.4005
3 חודשים	2.9703/2.9750	2.4130/2.4180	2.3825/2.3840
6 חודשים	2.9470/2.9532	2.3930/2.3980	2.3620/2.3635
12 חודשים	2.9000/2.9072	2.3680/2.3760	2.3225/2.3340

237.6 מיליון לירות הושקעו ב־1972 בתיירות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ההשקעות בענף התיירות ב־1972 הסתכמו ב־237.6 מיליון ל"י, כתוצאה מהלוואות ממשלתיות בהיקף 100 מיליון ל"י — מתברר מסיכומים שערכה הלשכה לייעוץ כלכלי באוצר.

מנתונים אלה מסתבר, שבשנה שעברה חל גידול ניכר בהשקעות בענף התיירות. ב־1971 הגיע היקף ההשקעות לכ־139.9 מיליון ל"י, כתוך 66.5 מיליון ל"י בהלוואות ממשלתיות. אין הנתונים כוללים כבישי־תשתית.

עיקר ההשקעות היו בבתי־מלון. בשנה שעברה הגיעו ההשקעות במלונאות ל־227.9 מיליון ל"י, כשההלוואות הממשלתיות היו 96.4 מיליון ל"י; ואילו ההשקעות בשירותי תיירות אחרים היו 9.6 מיליון ל"י, כשהמימון הממשלתי מגיע ל־3.5 מיליון ל"י. גם ב־1971 היוו ההשקעות במלונאות את המרכיב העיקרי והסתכמו ב־133.5 מיליון ל"י, כשההלוואות הממשלתיות היו 64.1 מיליון ל"י.

תעודות ל־180 רואי חשבון חדשים

180 רואי חשבון חדשים קיבלו את תעודותיהם בטקס שהתקיים אתמול באולם תיאטרון ירושלים במעמד מועצת רואי־החשבון ולשכת רואי־החשבון בישראל.

בטקס נכחו היועץ המשפטי לממשלה מאיר שמגר, יו"ר י. גולדשמידט, יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט, אורחים ומוזמנים רבים.

את התעודות בשם רואי־החשבון העניק בין החדשים זלמן גרופל, נשיא לשכת רואי החשבון בישראל.

מנכ"ל משרד המשפטים צבי טרלו, בירך בשם המועצה. הוא אמר, כי התקנות בדבר דרך עבודתו של רואה החשבון שאושרו זה לא מכבר בידי שר־המשפטים מבטיחות אי־תלותו המקצועית של רואה החשבון.

נמסר, כי מספר רואי החשבון בישראל מגיע כיום ל־1500, לעומת כ־650 שפעלו ב־1967. גידול שאינו מדביק את צרכי המשק. הוא מסר, כי השנה ייקלטו במסגרות הלימוד השונות כ־400 תלמידים למקצוע ראיית־החשבון, מספר־שיא של לומדים במגמה לחשבונאות.

תל־אביב

„המשכן" מועדון הפנסיונרים „פיתגור" רחוב חס 19
הערב ב־6 סקירה פוליטית. מרצה: הח' יעקב סלע.

אגודת סופרי יידיש „בית לייוויק" רחוב דב הוז 30 טל. 231830
מחר יום ה' בשעה 8.30 בערב ערב ספרותי מוקדש למשורר יוסף [illegible] לרגל הופעת ספרו „[illegible]" (יידיש וירושלים) בשירת יידיש. משתתפים: יהודה קעדיס. מרצה: [illegible] ראפס. מתוך הספר יקרא: [illegible] בן־אברהם.
כרטיסים להשיג יומיים משעה 9—1 למנהל"ס טל. 231830 והערב בקופה משעה 6.30 בערב. לחברי החוג של „ידידי בית לייוויק" ניתנה הנחה של 50 אחוז.

מדינת ישראל
שירות התעסוקה
המרכז לתעסוקת אקדמאים **שירות התעסוקה**

דרושים עובדים בעלי יזמה ומרצים
לטפול בעולים אקדמאים להשמתם בעבודה מתאימה

להלן הפרטים על המשרות המוצעות:
תואר המשרה: פקיד השמה לאקדמאים.
מקומות העבודה: באחד מן האזורים הבאים:
1. כרמיאל
2. נהריה — מעלות
3. עכו
4. גבעת עדה — פרדס חנה

תאור התפקיד: ראיון והכוונה של עולים אקדמאים למקומות עבודה מתאימים, יעוץ והפנייה להסבה ולהכשרה מקצועית, מגע עם מעסיקים, מעקב אחרי קליטתם של המועמדים בעבודה, אחריות למערכת דיווחים.
דרישות התפקיד: השכלה אקדמית מלאה (תואר ב.א.) רצוי באחד התחומים: מדעי החברה, מדעי הטבע, הנדסה, נסיון של שנתיים, הכרת מבנה המשק הישראלי, כושר ראיון, כושר ניהול משא ומתן עם מעבידים ומוסדות, ידיעת השפה העברית, רצויה ידיעת שפה נוספת: רוסית, אנגלית, ספרדית.
דרגה: 17—20 בדרוג מח"ר.
הערות:
א. המשרה היא בלתי צמיתה לתקופה של 11 חודשים, וההעסקה תיעשה על חוזה מיוחד.
ב. היקפו של העובד הקבוע לפי כשירויותיו.
ג. שירות התעסוקה מוכן אף לקבל מועמדים מתאימים אשר מעסיקיהם הקבועים יסכימו להשאלתם לתקופה הנדרשת. בתקופת ההשאלה יקבלו העובדים שיושאלו כאמור, את משכורתם במעסיקיהם הקבועים, וזו אף אם היא עולה על הדרגה המוצעת למשרה הנ"ל, תוחזר למעסיקים ביחד עם ההפרשות לזכויות סוציאליות.
על המעוניינים במשרה הנ"ל למלא שני טפסי בקשה למשרה פנויה מדף 1061 (אפשר לקבלם בכל בית דואר) לצרף תעודה על השכלה או העתק מאושר ממנה ולהעבירם למשרד הראשי של שירות התעסוקה במדור המנגנון, הקריה בנין 2 ירושלים עד ליום 19.9.73.

דרושים

א) מורה להיסטוריה וגיאוגרפיה
משרה חלקית באולפן של נוער מדרום אפריקה. הלימודים בשפה האנגלית (נדרשת שליטה בשפה העברית).

ב) מורה להנחלת הלשון
משרות א. ב חן לספטמבר דצמבר 73.

ג) מדריך חברתי
לאחר שרות צבאי. בעל נסיון בהדרכה לכיתות גבוהות בבי"ס תיכון.

ד) מדריך חברתי
לפנות בכתב: כפר הנוער מאיר שפיה. דואר מאיר שפיה.

נציבות שירות המדינה

מודיעה על מכרז פומבי מס' 1363

למשרת אחראי לתיקצוב ועוזר לתכנון (דרגה 4,2 מח"ר) בהנהלת בתי המשפט, ירושלים

דרישות המשרה: השכלה אקדמית (תואר ראשון) בכלכלה ונסיון של שנתיים.
תואר שני ונסיון של שנה אחת.
פרטים אפשר לקבל בנציבות שירות המדינה ירושלים ובלשכותיה המחוזיות.
בקשות יש לשלוח באמצעות הדואר על גבי טופס מדף 1061 (שאפשר לקבל בלשכות הנציבות) בצירוף השווה השכלה — לנציבות שירות המדינה, ירושלים, הקריה, או בלשכותיה, תל־אביב הקריה רחוב ה' בנין 5, חיפה בבית הממשלה, בבאר־שבע — בנין משרד הפנים, הנציאים.
היום האחרון להגשת הבקשות: כ"ג באלול תשל"ג (20-9-1973).

דרוש מורה
מדריך למבנאות מרכבים
(מסגרות) — למשרה שלמה.
למשרה זו רצוי הנדסאי או טכנאי מכונות או מדריך מוסמך למסגרות.
נא לפנות למנהל ביה"ס הח' צבי מגן מוסך „אגד" ציר גנים. בין השעות 08.00—12.00 טלפון 723201 חיפה.

הלוח החודש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

מחיר המלה ביום חול — 0.80 ל"י בערבי שבתות וחגים — 1.— ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות: „דבר" רח' שינקין 45, תל־אביב

מכוניות
● קנית אצלנו — קנית מכונית וקנית ידידים. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משומשות מ. ל. מ. רח' ברקמן 10 (פינה מגשר בולת יצחק). טל.: 251980.
● מוסיתות חדשות או משומשות ע"י אוטוקרס במבחר עצום. פנה לב.ל.מ. רח' ברקמן 10 ת"א. (פינה מגשר נהלת יצחק). טלפון 251980.
● מוסיתא משומשת!! עם אחריות „אוטוקרס" במחירים הישנים, ואספקה מיידית, רק ב„רכבי ישראלי" טלפון 820192.

דירות להשכרה
● להשכיר דירה חדשה 3 חדרים בכפר־סבא רח' ויצמן. לפנות 923178.

הצעות עבודה
● דרושות תופרות ומתלמדות לסריגים ולמוצרי צמר, למפעל בר־שבע. תנאים טובים מאד. נא לפנות לטלפון 934938 בימים א—ה בשעות העבודה.
● דרושות תופרות ומתלמדות לסריגים. במשכורת גבוהה ביותר, תנאים מצוינים, מיזוג אויר, הסעה, כל התנאים הסוציאליים ועוד... נא לטלפן 729181 רמת־גן, בשעות העבודה.

נתניה

דירות למכירה
● בנתניה „דירון־דירות" מציעים למכירה דירות לוקסוס 3—3½—4 5 חדרים ב־18 אתרי בניה בעיר, בשלבי בניה שונים עם מעליות והסקה מרכזית. „דירון־דירות" — הרצל 30 נתניה 25195—053.
● כילו בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל ההכלולים במקומות היפים בנתניה ההר הדרום. פרטים במשרד רח' הרצל 51, לפונים — 23958—053. 28934—053.

תחרות לציור בול דואר
על הנושא:
„50 שנה לנוער הלומד והעובד"
משרד התקשורת, בשיתוף עם אגודת הגרפיקאים בישראל, מכריז על תחרות לציור בול זיכרון שנושאו „50 שנה לנוער הלומד והעובד".
גרפיקאים ואמנים בשטח הציור והפיסול מוזמנים להשתתף בתחרות זו.
המועד האחרון לקבלת ההצעות הוא 4-11-73 שעה 12.00.
הפרסים שיוענקו ע"י משרד התקשורת יהיו:
פרס ראשון — 3,000.— ל"י
פרס שני — 1,600.— ל"י
פרס שלישי — 800.— ל"י
פרטים אפשר לקבל בשרות הבולאי, יפו שד' ירושלים 12 כל יום בין השעות 08.00—12.00, או בפניה בכתב לפי הכתובת הנ"ל.

16 שעות, 13 רשימות, 3,600 קלפיות

הצבעה זוחלת בתל־אביב

מאת סופרת „דבר"

ההצבעה בתל־אביב התנ... לה בעצלתיים כל שעות ... ב ברוב המכריע של ה... ...ת, רק בשעות הערב ... תנועת הבוחרים ... א הלכה וגדלה לקראת ... ת סגירת הקלפיות. ... ערה במיוחד בלטה ... יות לקיבוצים, בעיקר ב... בות התקנת מקום בגר...

רים של תושבים רבים.

מזכיר מועצת פועלי תל אביב יפו אורי אלפרט, שהצביע יחד עם אשתו בקיר בית־אביב בשעת הצהרים, סיפר, כי 25,000 הודעות־בוחר בתל־אביב לא נמסרו ליעדן בגלל שינוי כתובות בעליהן. עובדה זאת גרמה להגדלה ניכרת של בוחרים בקלפיות לעוברים ומספרן אתמול הסתכם ב־22 לעומת 12 בבחירות הקודמות.

בשעות הצהרים היה בקיבוצה בסוויים במספר המצביעים בקלפי לעוברים בתל־אביב זהה כמעט עם מספר המצביעים בקלפי הרגיל ולעתים אף יותר גבוה. כך, למשל, היה מספר המצביעים באחת הקלפיות בשכונת התקווה בקלפי לעוברים בשעה שתיים בצהרים 35 לעומת 45 בקלפי הרגיל וביפו בשעה זאת הצביעו בקלפי לעוברים 130 לעומת 83 בקלפי הרגיל.

כתוך 140 אלף בעלי זכות בחירה בתל־אביב הקדימו להצביע תושבי השכונות הצפוניות, כולל עבר־הירקון ויפו. יו"ר ועדת קלפי ב„בית האיש" ברמת־אביב אבא בוטבינוק, אמר בשעה 12 בצהרים, כי כבר הצביעו כ־30 אחוז ותנועת המצביעים הולכת וגוברת. רבים מהמצביעים בשעות הצהרים ברמת־אביב הגיעו לקלפי ישר בגמר עבודתם. אחוז המצביעים בקלפי בבית־ההסתדרות ביפו הגיע בשעות אלה ל־24 אחוז בערך.

אחוז מצביעים נמוך בשכונות הדרומיות

מצב שונה היה בשכונות הדרומיות. בסביבות השעה שתים בצהרים הגיע מספר המצביעים בקלפי בסניף „הפועל" בכפר שלם ל־10 אחוזים בלבד ובקלפי במרכז הנוער בשכונת התקווה אף פחות מזה.

אדישות ביחוד ביחס לבחירות להסתדרות הורגשה בקרב הנוער. בתשובה לשאלת סופרת „דבר", שסיירה בקבוצות שונים בעיר, השיבו הצעירים ברוב המקרים, שאינם מתכוונים להצביע, אם כי הם חברי ההסתדרות. נימוקיהם נצטמצמו באמירה: „מה זה ישנה לי?"

לעומת זאת הורגשה בשכונות פעילות של החברות בארגון אמהות עובדות. הן גילו הוטיה רבה בפרט בתל כביר. כאשר התברר, כי האחוז הנמוך של המצביעים בקלפי מספר 841 נובע מכך, שהבוחרים אינם יודעים את מיקומו של הקלפי. קלפי הוצבה בבניין החדש של ארגון אמהות עובדות „בית צ'ורלי", ברחוב השקד 31. גם במשטרה לא ידעו להדריך את השואלים איך להגיע למקום. פעילות הארגון הלכו עד בשעות הצהרים מבית לבית והסבירו את מיקומו המדויק של הבית.

לא היו תקלות רציניות

יו"ר ועדת הבחירות בתל־אביב מאיר זילברמן, מסר, כי פרט לאיחורים קלים בפתיחות מספר קלפיות לא היו תקלות אחרות בצד הארגוני של הבחירות. הרוב המכריע מתוך 293 הקלפיות שהוצבו בתל־אביב נפתחו בזמן והופעלו בהן 3,000 חברי ועדות קלפי. פעלו בעיר 15 לשכות מודיעין שנפתחו עוד בשבוע שעבר להדרכת הבוחרים בכל הבעיות שהתעוררו בנוגע לתהליך הבחירות. סידורי־הצבעה מיוחדים נעשו בבתי־חולים, כדי לאפשר לחולים המאושפזים להצביע. ההסתדרות פנתה מראש למנהלי בתי־החולים בבקשה, לאפשר לועדות־קלפי ניידות להיכנס למחלקות והפנייה נתקבלה. בבתי־חולים הופעלו 3 קלפיות.

בשעות הצהרים ביקר ב„בית ברנר", בסיור בתל־אביב, מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון. בפגישה עם חברי ועדת הבחירות סיפר בן־אהרון, כי במקומות־עבודה רבים לא נעשו הסידורים המכניים הדרושים כדי לתת לפועלים חצי יום פנוי ביום הבחירות. אם כי מבחינה עקרונית היתה הסכמה לכך. הוא אמר, כי היו פניות רבות של ועדי עובדים בשעות הבוקר בנושא זה. בין היתר, לדברי בן־אהרון, לא נעשו הסידורים הדרושים להבטחת חצי יום עבודה לעובדי „אגד". לפעולה של בן־אהרון בסיורו בקלפיות הצטרף גם הנספח לעניני עבודה של השגרירות האמריקאית וויליאם סיחנידמאן שגילה ענין רב בתהליך הבחירות.

מ"מ מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, שסייר אף הוא בתל־אביב ובערי הסביבה אמר בשיחה עם סופרת „דבר", כי הוא התרשם, שיש חברות טובה בוועדות הקלפי בתל־אביב. לדבריו, הוא אף התקשה להבחין לאיזה מפלגה בין חברי הקלפי. משל ציין גם, כי נעשו כל הסידורים כדי להבטיח את נוחות המצביעים, ולדעתו הצד הארגוני של הבחירות הצליח. עם זאת המבחן האחרון של יום הבחירות יתברר במספר המצביעים, דבר שיודע רק עם ספירת הקולות.

מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון מצביע בגבעת־חיים (צילום: משה רייכר)

בחירות אחרי שמונה שנים

מאת סופר „דבר" בגליל

חברי ההסתדרות בקריית־שמונה בחרו אתמול את נציגיהם למועצת הפועלים, לאחר הפסקה של שמונה שנים ולא ... בבחירה המקומית.

מועצת פועלי קרית־שמונה היא יחידה המכהנת שמונה שנים ו... ארבע שנים, משום שביום הבחירות בשנת 1969 הופסקה ה... בצורה חמורה בגלל „קטיושות" מעבר לגבול לבנון ... להפסיק את הבחירות ... לועידת ההסתדרות ולמועצת הפועלים. לאחר מכן נעשו ... לקיים בחירות־משנה בקריית־שמונה, אך הדבר לא יצא אל הפועל. באישור המוסדות העליונים של ההסתדרות המשיכה מועצת הפועלים, שנבחרה ב־19.., לכהן בתוקף עד אתמול. במועצה הנוכחית 17 חברים מהם ... נציגי המערך ...

ההפסקה הממושכת בין בחירות ... של נבחרי הרשות בקרית־שמונה התבטאה ... בעירנותם של הבוחרים אשר בשעות הצהרים הגיע ... 40 אחוז בכלל הבוחרים. עד ... הידיעה לא היו הפרעות.

בגליל ובעמק בית־שאן לא היו תקלות בפתיחת הקלפיות ובמהלך ההצבעה. בשעות הבוקר היה אחוז הבוחרים קטן ועבר על עשרה אחוז, אך הוא עלה בצהרים עד 25 אחוז ואחרי הצהרים עד 35—40 אחוז.

בצפת נפתחו 13 קלפיות בשביל 5,857 בעלי זכות הבחירה.

יו"ר ועדת הבחירות פנחס רוזנר, מסר לסופרנו בצפת, כי עד שעה 4 בחרו 1384. בגלל הלחץ הגדול של מבריאים ואורחים השוהים בעיר לרגל חודש האמנות, נפתח קלפי נוסף, ה־14, לעוברים, בו הצביעו עד שעה 4 אחר־הצהרים 260 מבריאים. שיעור המצביעים עד שעה זו היה 32 אחוז. „הכל הולך חלק", אמר רוזנר. היחסים הבין־מפלגתיים בקלפיות תקינים ושוררת הבנה בין חברי הועדות.

במרכז אליפלט שבגליל הצפון נפתחה הקלפי רק בשעה 1 בצהריים. האיחור בפתיחה נקבע לפי החלטת ועדת הבחירות המקומית. הסיבה לכך היתה, שרוב אנשי המרכז עבדו בשעות הבוקר ולא היה בפני מי לפתוח את הקלפי.

צויין, כי אין אבח בירידה מ... מרכז אליפלט הגיעים את הבחירות.

בחירות לוהטות בשדרות וביבנה

מאת סופר „דבר" בדרום

יום הבחירות להסתדרות התנהל בעיירות שדרות ויבנה. ב...דרות התלונן מזכיר מוע...ת הפועלים, י. אלקבץ, ב... על ראש הרשימה המקומית י. מרויקי, בטענה שהוא תקף אותו.

התנועה בהוך 12 ... „פנתרים" למועצת פועלי שדרות ... ופעלו אתמול במערכות המערך.

בקריית מלאכי בולטה הרשימה המקומית „גג" את הופעתה. ... של פעילים של „הליכוד" ... אתמול ביבנה למהלך ... של הבחירות. אנשי המערך ... כי הבחירות ... יתנהלו בשקט ... בלי ... המשטרה.

ברחובות בלטה הצבעת ה... בצהרים. שהצביעו ... ההזדמנות שניתנה להם לבחור ... הראשונה ... נחום קסלקן, שהוא ... 70 שנה ... אמר ... יפסיק את פעילותו עד ש־ 10 אחוז של העולים ... אשה אחת סיפרה, שאביה ... לפני 40 שנה ... לפני מותו ... אתמול אמרה כי היא קיימה את נדרה.

במצפור יבונים בדרום נפתחו ... באיחור. בשעות היום ... תנועת המצביעים חלשה ... הערב התגברה. באשדוד נוצרו אפס תורים לפני כמעט קלפיות.

יצוין שבאשדוד, באשקלון וברחובות, לא בלט מאבק מיוחד של „הליכוד" להצלחה בבחירות. עסקנים מקומיים לא הסתירו שהם רואים את עיקר המאבק בבחירות לעיריות ולכנסת. ראש עיריה מטעם גח"ל אמר, שאינו מעוניין שבעירו יהיה מזכיר מועצת פועלים משום מפלגה זו, משום שהוא יכול להתחרות בו על ראשות העיריה בעתיד.

פתקי הצבעה בחדר השירותים

בקלפי שהוצבה בבית הספר „אוהיים" באזור יהודה נשלחו הבוחרים, לאחר החתמת פנקסיהם ורישומם, לבחור את פתק ההצבעה בחדר השירותים. כאשר התלוננו על כך נמסר להם, שלא נמצא מקום אחר בבית הספר מלבד בית־השימוש.

קלפיות ניידות

הבחירות באזור שבע נפתחו אתמול בשעה 6 בבוקר כדי לאפשר למשתמשי... להצביע לפני צאתם לעבודה.

יו"ר ועדת הבחירות יעקב כהן, מסר לכתב עתי"ם, כי מספר חברי ועדות־קלפי לא התייצבו בזמן, ומשום כך חלו עיכובים בהתחלות ההצבעה. בעיר הוצבו 65 קלפיות ל־31 אלף בוחרים.

ראש העיריה אליהו נאוי, ומזכיר מועצת הפועלים אורי סבג, היו בין ראשוני המצביעים בעיר.

עד שעה 1 הצביעו באר שבע 12 וחצי אחוזים בלבד מבין בעלי זכות הבחירה.

החל משעה 7 בבוקר נעו במרחבי הנגב שמונה קלפיות ניידות בשביל בני שבטים והמולות בנגב, שם מצביעים 4250 בדווים. אברהם כץ, יו"ר ועדת הבחירה בבאר הנגב, מסר, כי הבדווים מצביעים לועידה הכללית, למועצת הפועלים ולועידה החקלאית. כן מסר, כי לפי הערכתו יסיימו הבדוים להצביע בערך בשעה 6, היאיל ובשעות הלילה לא יצביעו ולא ייצאו מאהליהם. עד שעה 3 אחה"צ הצביעו 55 אחוז מהבדווים.

המשקיפים מטעם המפלגות, שביקשו לפקוד את הקלפיות הניידות שבהן מצביעים שבטי הבדוים, נתקלו בקשיים לאתר את מקומות הימצאן. היאיל והשבטים פזורים על פני שטחים נרחבים וועדות ההצבעה חולפות על פני האהלים. גם הסבריו של חבר ועדת הבחירות המחוזית לדרום, איפרים אבו רבאייע, לא עזרו הרבה.

כן מסר אברהם כץ, כי בהתיישבות המוצבות בנגב נפתחו הקלפיות בשעה 8 במקום 7 בגלל איחור במספר חברי ועדות קלפי שאינם אנשי אותם ישובים.

הפרגודים לתאי הבחירות נגנבו

גבעתיים עמדה בשעות הערב המוקדמות בראש מבחינת אחוז המצביעים בין ערי גוש דן, כך מסר כתב „דבר" בגוש דן שסייר באיזור ובחן את תנועת המצביעים.

עד שעה 6 בערב הצביעו בגבעתיים כ־35 אחוז מבעלי זכות הבחירה, ברמת־גן כ־30 אחוז ובבני־ברק כ־25 אחוז.

ההצבעה בכל המקומות הללו, וכן בקריית־אונו, התנהלה בסדר מופתי. פרט לכמה תקלות טכניות שאירעו במספר מקומות סמוך לשעת פתיחת הקלפיות.

בשעות הערב הלך וגבר זרם המצביעים וסמוך לשעת הסגירה במפלגות השונות עשו לדירמן כצביעים שטרם מילאו חובתם.

על קנאת בחירות בין מארגני הבחירות להסתדרות לבין האחראים על הבחירות הכלליות, נודע בבני־ברק.

חברי ועדות־הקלפי, אשר ביקשו להשתמש בפרגודים השמורים בעיריה להתקנת הקלפיות, הופתעו כאשר לא מצאום במקומם. הסתבר, כי זמן קצר לפני המועד שנקבע להוצאת הפרגודים דאג מישהו לסלקם משם.

אנשי ועדת הבחירות להסתדרות טענו, כי הדבר נעשה על־ידי מארגני הבחירות לרשות המקומית, כנראה מתוך כוונה לסכור על שליטתם בשביל הבחירות הכלליות.

ברגע האחרון נאלצו מארגני הבחירות להסתדרות בבני־ברק לאלתר פרגודים חדשים בשביל תאי הבחירה.

ניסו להצביע עם פנקס־חבר של מפלגה

חיוכים הופיעו על פניהם של חברי ועדת הקלפי באחת הקלפיות בבני־ברק, כאשר שתי בנות חברות במפלגה מסויימת ניסו להצביע בעזרת פנקסי־החבר הכחולים של אותה מפלגה. השתיים הציגו את פנקסיהן וסברו לתומן, כי כמוהו כפנקס־ההסתדרות וכי הוא מקנה להן זכות בחירה.

חבר ועדת הבחירות המקומית טרח להעמיד את הנבונות על טעותן והציע להן, כי עד לבחירות הבאות לא ישכחו להצטרף להסתדרות.

תקלות טכניות בפתח־תקווה

בפתח־תקווה היו תקלות טכניות רבות בפתיחת הקלפיות, בעיקר בגלל איחור בבואם של חברי ועדות הקלפיות.

המשטרה הוזעקה אחה"צ לקלפי בגן בוטן בעיר. עם השהולה חבורת ילדים המפריעה למהלך ההצבעה. הילדים פוזרו והסדר הושב על כנו.

כוועדת הבחירות המקומית נמסר, כי עד שעה 16.30 הצביעו בעיר כ־30 אחוז מבעלי זכות הבחירה ב־116 קלפיות. תנועת הבוחרים, שהיתה איטית בגלל החום באיזור, החלה לגבור לקראת הערב.

בקיבוצים, במושבים ובכפרים הערביים באיזור השרון הצפוני התנהלה ההצבעה בסדר מופתי, נמסר בוועדת הבחירה המחוזית בפתח־תקווה.

באזור חמישה אלפים בעלי זכות הצבעה, ובתוכם למעלה מאלפיים בשלושת כפרי המיעוטים ג'לג'וליה, כפר קאסם וכפר ברא.

כל החולים בבתי החולים בגוש דן ובפתח־תקוה הצביעו בקלפיות לעוברים. בבתי־החולים באזור פתח־תקוה הוצבו 6 קלפיות כאלה. נמסר, כי היתה תנועה ערה של מצביעים בבתי־החולים. כן נמסר, כי יולדות וחולים הרתוקים למיטותיהם בוחרים בכיסות חוליים.

בשרון הדרומי

בין 19 הישובים החקלאיים הכלולים בוועדת הבחירות המחוזית של השרון הדרומי, היה רק ישוב אחד — בני־ציון — שבו לא נפתחה הקלפי במחאה על שלא ניתן לחברי „האיחוד החקלאי" להצביע לוועידה החקלאית.

בסיור שערך כתב עתי"ם, בכפר מסר יו"ר הוועד אריה בצלה, מכל השנים בחרו תושבי הכפר, חברי ההסתדרות, גם לוועידה החקלאית. השנה החליטו משום מה לשלול מהכפרים השייכים לאיחוד החקלאי את זכות ההצבעה לוועידה החקלאית. בתגובה על כך החליטו כל ישובי האיחוד להחרים את הבחירות.

על יסוד החלטה זו לא העמיד ועד הכפר בני ציון לרשות ועדת הבחירות המחוזית מבנה לפתיחת הקלפי והיו"ר שנשלח לכפר חזר כלעומת שבא עם הקלפי שהיה מיועד לבחירה.

הבדווים בדרום מצביעים. (צילום: „י.פ.א.נ.")

הנשיא העביר הצבעתו מרחובות לירושלים

מאת סופר „דבר"

בין ראשוני המצביעים בירושלים היה נשיא המדינה אפרים קציר, אשר מבעוד מועד דאג כי יבוצעו סידורים שיאפשרו לו להצביע בירושלים ולא ברחובות. הנשיא הצביע בקלפי 137 בבית לפועלים של מועצת פועלי ירושלים ונתקבל בבואו ע"י מזכיר מועצת הפועלים בבירה, דוד אילון.

ראש הממשלה גולדה מאיר, שהצביעה בקלפי מס' 161 בבית הספר „אוולינה דה־רוטשילד", אמרה בצאתה מהקלפי, כי יום הבחירות עבורה הוא תמיד יום חג. „בכלל אינני מבינה כיצד יכול אדם לוותר על זכות ההצבעה שניתנה לו". אמרה ראש הממשלה. בהגיעה לחצר בית הספר קידמו את פניה במחיאות כפיים ובקריאות „גולדה גולדה" ציבור תלמידות בית הספר. את ראש הממשלה ליווה מזכיר מועצת פועלי ירושלים.

סגן ראש הממשלה יגאל אלון ורעייתו הצביעו במועצת פועלי לוד לפני צאתם לחו"ל בדרכם לדובנוק.

„לא יכולנו לעזוב את הארץ לפני שנמלא את חובתנו ונצביע להסתדרות". אמר אלון לכתב עתי"ם בלוד. „אנו שמחים שניתנה לנו האפשרות להצביע בלוד בקלפי של עוברים ומאפקים, ואנו בטוחים שאנו שייכים לעוברים יותר מאשר למאפקים".

שר הבטחון, משה דיין, היה בין עשרות המצביעים הראשונים אשר הגיעו לקלפי מס׳ 2 בבית־הנוער בצהלה.

במזרח־ירושלים באו להצביע על אף האיומים

מאת סופר „דבר" בירושלים

ברוב שעות היום התנהלו הבחירות להסתדרות בירושלים בסדר ובלי תקלות מיוחדות. פרט למספר קלפיות שפתיחתן נתעכבה במחצית השעה, נפתחו כל הקלפיות ב־7 בבוקר. גם 15 הקלפיות שהוצבו במזרח ירושלים נפתחו בלי כל הפרעה בשעה 7 בבוקר.

בחלק מהקלפיות במזרח ירושלים המתינו תושבים ערבים שעה ארוכה לפני פתיחתן, היאיל ורצו להגיע במועד למקומות עבודתם.

תושב מזרח־ירושלים מצביע בקלפי בעיר העתיקה

בשעות שלפני הצהריים סיירו ברחבי העיר ראש העיר טדי קולק ומזכיר מועצת הפועלים דוד אילון. בין השאר ביקרו השניים בקלפי המרכזית במזרח העיר, שהוצבה בבית ההסתדרות ברחוב אל־רשיד. קולק ואילון קיימו בתום הביקור מסיבת עתונאים ובה ציינו לשבח את העובדה, שחברי ההסתדרות הערביים באו לקלפיות להצביע על אף איומים שהושמעו נגדם. קולק אמר, כי מיום ליום נעשה איחוד ירושלים טבעי יותר וגם הבחירות להסתדרות מוכיחות זאת. מאות חברי הסתדרות, שאינם תושבי ירושלים, הצביעו בקלפי „עוברים", הם רבים המבלים את חופשתם בעיר או עובדים בירושלים. יצויין, כי מספר שרים בממשלה הצביעו בקלפי „עוברים".

בימים האחרונים שלפני הבחירות הופצו במזרח ירושלים כרוזים בהם נקראו התושבים הערבים, חברי ההסתדרות, להחרים את הבחירות. הגיעו גם שמועות על כוונות להכשיל מהלכן התקין של הבחירות במזרח העיר ועל כן ננקטו אמצעי בטחון מיוחדים. דובר מועצת פועלי ירושלים ישראל כהן, מסר אתמול, כי בבחירות אתמול הורגשה עליה במספר הנשים הערביות שבאו להצביע. הדבר הוסבר בכך, שבחלק מהקלפיות במזרח העיר הוצבו שני פרגודים, לגברים לחוד ולנשים לחוד. ולבסוף, שזו הפעם הראשונה היו נשים בין חברי ועדות הקלפי במזרח העיר.

מפלגות שונות בירושלים אירגנו במרוצת היום הסעות מיוחדות של עובדים ממקומות העבודה לאיזורי הקלפיות ובחזרה. באותם מקומות העבודה הגיע אחוז המצביעים ל־100 אחוז. עובדי המדינה ועובדי מוסדות ההסתדרות הפסיקו את עבודתם בשעה 12 בצהרים. יצויין, כי בשעות הצהרים כבר הלחץ כמעט בכל הקלפיות בירושלים. כנראה משום שרצו להצביע בתום יום העבודה ולפני שובם לבתיהם. יצויין גם, כי מזכירות הפועלים הגיעה לידי הסכם בחלק מהמפעלים הפרטיים בעיר לאפשר לעובדים להצביע בבוקר לפני בואם לעבודה.

הצבעה תקינה בסקטור הערבי

מאת סופר „דבר"

ההצבעה במגזר הערבי והדרוזי התנהלה כסדרה. 190 הקלפיות, שהוצבו בישובים הלא יהודיים, ממג'דל־שמס שלמרגלות החרמון ועד המאהלים הבדוויים בדרום הארץ, נפתחו בשעה הקבועה, חוץ מאשר בכפר אחד — שעב, שבגליל המערבי.

הקלפי בכפר זה, הסמוך מזרחית לעכו, נפתחה באיחור־מה. אך עד שעות הצהרים לא הופיע איש להצביע. בירור קצר העלה, כי התושבים מחרימים את הבחירות להסתדרות במחאה על כי הבטחות שניתנו להם, לדבריהם, על־ידי שליחי המפלגות השונות בענין קידום כפרם (סלילת כביש גישה, הבאת חשמל והקמת מועצה מקומית) לא קוימו.

שליחים מטעם הוועד הפועל של ההסתדרות נשלחו במיוחד לכפר כדי להשפיע על התושבים למלא את חובתם.

לעומת זאת היתה הצבעה ערה ובלתי צפויה בקרב שבטי הבדוים בדרום הארץ. אחוז המצביעים עלה על הממוצע בישובים הכפריים.

ההצבעה בישובי המיעוטים התנהלה בשעות הבוקר בעצלתיים ובכמה מקומות לא נראו תורים. בכל כפרי המיעוטים ... גברים ונשים ... ופינו את התור ...

דרוזים ברמת־הגולן

בבחירות להסתדרות השתתפו אתמול בפעם הראשונה גם דרוזים תושבי רמת־הגולן, אשר הצטרפו להסתדרות בשנתיים האחרונות. מספר בעלי זכות הבחירה הגיע ל־... (מתוך 604 חברים). על פי החלטת המוסדות נפתחה קלפי בכל אחד מארבעת הכפרים — מג'דל־שמס, מסעדה, בוקעתה ועין קניה. הדרוזים ברמת־הגולן הורשו להצביע רק לועידת ההסתדרות ולא למועצת הפועלים (כמו שעשו 42 אחוז מכלל חברי ההסתדרות הערביים).

ראויה לציון העובדה, כי חברי ההסתדרות ברמת־הגולן הם היחידים מבין המצביעים שלא השתתפו בכינוסי אסיפות בחירות ובמקומם לא התנהלה מלחמת כרוזים ...

בכפרים הערביים, בדומה לישובים היהודיים, הסתמנה החל משעות הצהרים עליה במספר המצביעים. עד שעות אחר הצהרים המוקדמות עלה מספר המצביעים על 30 אחוז. רבים מהמצביעים הובאו בכלי־רכב של שליחי המפלגות או של קרוביהם. ברבית הכפרים הערביים דמה יום אתמול ליום חג ורבים לבשו בגדי חג. רבים מבין הפועלים הערביים לא הופיעו לעבודה. בכל מקום ניתן היה לראות התקהלויות של אנשים, אשר דיברו על חשיבות הבחירות להסתדרות ועל ההשפעה שתהיה לתוצאותיהן על עתידם ועתיד כפריהם.

העולים באו עם כל התעודות

מאת סופר „דבר" בחיפה

עד השעה 7 בערב הצביעו בחיפה, שהיא אזור הבחירות הגדול ביותר של ההסתדרות בארץ כ־45 אחוז מבין 170,000 בעלי זכות הבחירה בעיר ובכל איזור השיפוט של מועצת הפועלים, הכולל שבע מועצות משנה.

ההצבעה ברוב המקומות היתה איטית וחברי ועדות־קלפי בקבוצות שונים לא נאלצו לעבוד יותר על המידה עד שעות הצהרים.

בקריית־ים, ריכוז העולים המובהק, הצביעו עד השעה 10 לפני הצהריים 5 אחוזים בלבד מכלל 9000 בעלי זכות בחירה. לעומתה הגיע אחוז המצביעים בקריית־אתא (13,000 בעלי זכות־בחירה) ל־10 אחוז עד השעה 9 בבוקר. אחוז דומה היה בקריית־ביאליק. „הקלפי התוססת ביותר אצלנו", אמרו פעילי הקריה „היא הקלפי של המאפקים". הכוונה היתה לעולים החדשים, ובמיוחד העולים מברית־המועצות, שהביאו אתם לקלפי את כל התעודות ולא נרתעו מלחזור ולבוא עם תעודות נכונות במקרה של שיבושים.

ההצבעה היתה בכלל אזורי ההצבעה שקטה ובמסודרת ניכר כושר הארגון היודע של הסקה עד הבאת המצביעים אל הקלפי. תקרית קלה היתה בקריית־אתא בה כיסו אנשי גח"ל כרזות של המערך.

החל משעה 1 אחה"צ גברה תנועת המצביעים ולקלפיות הגיעו קבוצות גדולות של מצביעים אחרי תום יום עבודתם המקוצר במפעלים ובמוסדות. בלטה ההצבעה של עובדי המדינה (שמספרם בחיפה מגיע ל־6000). אחוזי הצבעה גבוהים יחסית צויינו בקריית־ים, קריית־אליעזר וקריית־ביאליק בה בלטה הצבעתם של עולי גרוזיה. רבה וערה היתה ההשתתפות בהצבעה בכפרים הדרוזיים דליית אל־כרמל ועוספיה ובואדי ניסנאס בחיפה התחתית — מרכז מגורים של התושבים הערבים בעיר.

התפרצויות בקריית־בנימין

בשעות הערב נמסר על התפרצות של איש גח"ל שגרמה לסגירת הקלפי בקריית־בנימין למשך שעה אחת. על התפרצות שלושה צעירים שהכריזו על עצמם כעל „פנתרים" וניסו למנוע מהמצביעים את כניסתם לקבוצה הקלפי בבית־ההסתדרות. המשטרה שהוזעקה הרחיקה את המתפרעים מהמקום.

האחוז הנמוך ביותר של המצביעים, בהשוואה לאזורי בחירה אחרים בחיפה ובאיזור השיפוט כולה, צויין עד שעות הערב המוקדמות בהדר־הכרמל שבו קיימת גם מועצת משנה למפ"ם. אנשי גח"ל הציבו, בין יתר פעולות ההפרעה, שולחנות וכסאות בקרבת אחת הקלפיות והתחזו כוועדת בחירות. פעולתם זו גרמה לבילבול ניכר בהצבעה. מלבד אלה לא נמסר על הפרת סדרים.

כ־150 מבריאים שנמצאו בהבראה ביפתח־הכרמל הביעו בוועדת הבחירה רצונם להצביע בקלפיות. הם ויתרו על ... והוסעו ברכב מיוחד שהועמד לרשותם.

לפי הערכות של חה"כ ב. ...הל, רכז הבחירות מטעם המערך, עלה אחוז המצביעים בחיפה, לעומת הבחירות הקודמות לפני ארבע שנים, ב־5 אחוז עד שעת הצהרים וב־7 אחוז בשעות אחה"צ.

בכל מקום אין האחראים ... ואינם צופים לאחוז גבוה של מצביעים. נמסר על הפרעות ... ובביחוד על ... רבים בפנקסי הבוחרים. רק ... לועדת הבחירות, ... הדואר יותר מ־8000 „הודעות לבוחר" בגלל שיבושים בכתובות.

בעמק — עירנות בישובים החקלאיים; אדישות בעיירות

מאת סופר „דבר" בעמק

עד שעות הצהריים המוקדמות התנהלו הבחירות בקיבוצים ובמושבי עמק־יזרעאל ... ובאווירה שקטה. ... בקיבוצים ובמושבים, בעיקר בשעות אחר הצהריים. האווירה בעיירות־העמק היתה לרוב אדישה.

הקלפיות בכל האזור נפתחו בזמן. בקיבוצים ובמושבים תוכננה סגירת הקלפיות לשעות 7—9. עד השעה 6 הצביעו בישובים חקלאיים יותר מ־70 אחוזים מבעלי זכות הבחירה. הנוער והצעירים בישובים אלה השתתפו בעירנות בבחירות, לרבות צעירים שזו הפעם הראשונה שהם מצביעים. הוותיקים בקיבוצים הביעו קורת־רוח רבה מהשתתפות זו. „אנו באמת מאושרים שהצעירים שלנו מגלים התעניינות כה רבה בבחירות להסתדרות", נאמר לסופר „דבר" בקיבוץ ... בעין־חרוד ... ובעין־חרוד איחוד נמסר, ש„הכושר גבוה ובמשק שוררת אווירת חג".

בערי העמק, עפולה, מגדל־העמק ויקנעם — נעשו סידורים לאפשר לעובדים להצביע בתום עבודתם או בשעות העבודה. עד השעה 6 בערב היה אחוז המצביעים בישובים עירוניים אלה נמוך בהרבה מכל הבחירות הקודמות. לקראת שעות הערב גבר זרם המצביעים ונוצרו תורים ליד הקלפיות.

בעפולה הוצבו 16 קלפיות ועד השעה 7 הצביעו יותר מ־36 אחוז בעלי זכות־הצבעה, אולם אחרי השעה הזאת נוצרו תורים ארוכים ליד כל הקלפיות.

במגדל־העמק הוצבו 9 קלפיות. עד השעה 18.30 הצביעו כ־60 אחוז. פועלי „בגד עוז", ..., עבדו כרגיל, אולם ההנהלה איפשרה להם לצאת ולהצביע בקבוצות קטנות במשך שעות המשמרת.

ביקנעם הוצבו 5 קלפיות. עד השעה 6 הצביעו כ־58 אחוז. גם בה נוצרו תורים ליד הקלפיות אחרי השעה 6.

עד שעת כתיבת הידיעה לא נמסר על מקרים של הפרת הסדר בבחירות בעמק, או מקרים של... התערבות המשטרה.

עירית עפולה ...

בעפולה העיר לא הורגשה שום מתיחות, על אף העובדה ש... הבחירות יוכיחו, כנראה, על ... הואיל והכחות בין המערך והליכוד בעיר שקולים.

... בבקעת־הירדן, ... אתמול בבוקר בהצבעה ... משני ישובים אלה השייכים ל„איחוד החקלאי" שהחליט להחרים את הבחירות להסתדרות במחאה על אי־שיתוף בבחירות לועידה החקלאית.

ההחלטה לפתוח קלפיות בישובים אלה נפלה אתמול בבוקר ב... על ... של ההסתדרות בעפולה שביקשו להציב קלפיה הואיל והם רוצים להצביע.

... בעמק הבקעה, מחולה וארגמן, לא ... מחולה הוא ישוב של „הפועל המזרחי", בעוד ארגמן השייך להסתדרות העובדים הלאומית.

... הבקעה ...

... הופסקה ההצבעה בצהרים ... הקלפיות בבני הכפרים הללו.

המכסים של פחי הקלפיות הוחלפו

רוב הקלפיות בחולון נפתחו ב־7 בבוקר כמתוכנן, אם כי היו כמה תקלות בפתיחת קלפיות אחדות בעיר. התקלות היו טכניות ונבעו מכך, שבכמה מקומות קלפי לא הוכנו כראוי. אך גם ועדת הבחירות המקומית במועצת הפועלים ... ביד אנשים מיוחדים לאפשר פתיחת הקלפיות בהקדם.

לבחירתם של 41,700 בעלי זכות בחירה בחולון הוצבו 108 קלפיות ברחבי העיר וכן הוצבה קלפי אחת לעוברים. בשעה שבע ורבע לערך נוצרו רבים ... הקלפיות ... כדי לבדוק את מהלך פתיחת הקלפיות ולדווח על כך מיד לועדת הבחירות.

נציגי גח"ל בועדת הבחירות בחולון ערערו בבוקר על העובדה, כי לחלק מן הקלפיות בעיר סופקו פחים במקום ארגזי־קלפי וכי הפחים הללו אינם ... להלכות הבחירות. לדבריהם, פחים אלו ניתנים לפתיחה בקלות על־ידי כל אחד. לכן נאלצה ועדת הבחירות המקומית לצאת באותן קלפיות שסופקו להן פחים ולהגער אותם במכסה מיוחד אשר ניתן לפתחה אותו רק באמצעות מספריים בתום ההצבעה.

את הקלפיות בחולון איישו בשעות הבוקר בעיקר נציגי המפלגות הגדולות — המערך ו„הליכוד" — ואילו נציגי הרשימות הקטנות הצטרפו לחלק מן הקלפיות במרוצת היום.

במטה המערך בחולון, פגש כתב בצהרים בשעה 11 את ראשי מפלגת העבודה בעיר שנועדו עם רכז הבחירות של המערך, חה"כ אברהם עופר, במהלך סיורו במטות הבחירות השונים. עופר הביע אופטימיות בקשר לאחוז המצביעים ולתוצאות הבחירות מבחינת המערך.

עד שעה 14.00 הגיע שיעור המצביעים בחולון ל־25 אחוז.

הבחירות בבת־ים

בבת־ים הוצבו 82 קלפיות ל־34,100 בעלי זכות הבחירה, ועוד 2 קלפיות של עובדים שהוצבו במועצת הפועלים. רבים מיושבי ראש ועדות הקלפי, שיש להם כלי־רכב, לקחו את הקלפיות ואת הציוד אתם עוד ביום ב' ואתמול בבוקר גוייסו מוניות רבות כדי להעביר את יתר הקלפיות ליעדיהן.

בשעה 7 החלו בפתיחת הקלפיות. ברחובות העיר לא הורגשה תכונה מיוחדת בשעה זו, פרט לריכוזי צעירים שהתכנסו מבעוד בוקר ליד מטות מפלגותיהם כדי לצאת לפעולה בשטח.

בוועדת הבחירות המרכזית נמסר, כי עד שעה 2 הגיע שיעור המצביעים ל־30 אחוז בקירוב. (ע)

הנוסעים חיפשו קלפי בנמל התעופה

ישראלים שיצאו אתמול בשעות הבוקר את הארץ, חיפשו בנמל לוד קלפי אחת כדי שיוכלו לממש את זכותם לבחור, אך לשוא.

הנוסעים בנמל התעופה לקחו עמם את פנקס ההסתדרות מתוך תקווה שייתכן ותימצא בנמל התעופה קלפי המיועדת ליוצאים, אך להפתעתם לא מצאו קלפי כזו. מספר הישראלים שיצאו את הארץ אתמול מוקדם בבוקר הגיע רק לכמה מאות.

כל הקלפיות בבחירות להסתדרות ברמלה, לוד ובית שמש, נפתחו עד שעה 7.30 בהתאם למתוכנן. ברמלה ולוד יש כ־13,600 בעלי זכות בחירה בכל עיר, ואילו בבית שמש כ־4100. בקלפיות מסויימות נראו מצביעים רבים ליד הקלפיות ... לאחוז הצבעה גבוה. (ע)

ספורט

במחצית הראשונה (20:38) הובטח נצחון ישראל על לוויס – 73:86

במשחק מוקדם ניצחה נסאו מארה"ב את העתודה 85:106

מאת יעקב פתאל

במשחק בין־לאומי ידידותי שנערך אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו ניצחה נבחרת ישראל בכדורסל את אלופת הולנד קבוצת לוויס בתוצאה 86:73 (38:20).

משחק זה פתח את סדרת משחקי המבחן האחרונים של הנבחרת לפני הנסיעה לאליפות אירופה שתהיה בספרד. הערב תקיים הנבחרת משחק גומלין נגד קבוצת לוויס שיהיה בהיכל בעמן.

המשחק של הנבחרת נגד לוויס שימש מבחן טוב. בהעדרו של בארי לייבוביץ, שנפגע ברגלו, ניהלה הנבחרת משחק חפשי שלווה באווירה קלילה טוב, אם כי בדקות לא מעטות היא שיחקה בצורה שלומיאלית. המאמן חמו שיתף במהלך המשחק את כל 12 השחקנים.

משחק זה שימש גם מבחן לכמה שחקנים שעדיין לא הבטיחו את נסיעתם לברצלונה. אחד מהם שגילה יכולת טובה היה מרק טורנשיין. שחקן זה שותף במשך שש הדקות הראשונות של המחצית השניה ובפרק זמן זה לחם יפה וקלע 6 נקודות.

בהתאם לשיטת המשחק של הנבחרת ניתנת לשחקני החוץ אפשרות גדולה יותר להתבלט. חנן קרן היה השחקן הבולט בנבחרת כאשר צבר את מירב הנקודות. ה„קפטן", טל ברודי, לא היה בשיאו אם כי ידע להחזיק ברסן המשחק. מיקי ברקוביץ הצעיר גילה שוב כי בכוחו לתרום רבות לנבחרת, אם כי היה מסור זר מעט ואיבד כדורים.

מבין השחקנים הגבוהים שפור הפו ניתן לציין את ג'יק איזנר שקלע סלים יפים ומפתיעים מרחוק וגבריאל נימרק שגילה התאוששות בהשוואה להופעותיו הקודמות.

קבוצת לוויס לא גילתה יכולת מיוחדת ומשום כך לא נגררה הנבחרת למאמץ נוסף. קבוצה זו עם שלל כוכביה ובראשם אקרבוים לא הישכילה לשחק במיוחד במחצית הראשונה שבה רכשה רק 20 נקודות. שיפור ניכר חל בשורותיה במחצית השניה והיא ניהלה משחק שקול עם הנבחרת כאשר ניצלה את מהירות הפריצה של שחקניה.

הנבחרת הוליכה ביתרון ברור — 9:18 ובמחצית רכשה יתרון בן 18 נקודות — 20:38. יתרון זה גדל ל־25 נקודות בדקה ה־26 — 33:58. בשלב זה ניצלו ההולנדים התרופפות בשורות הנבחרת והקטינו ל־10 נקודות — 52:62. בהמשך שמרו הישראלים על יתרון זה שגדל ממש בדקת הסיום — 73:86.

נקודות לישראל: קרן (18), איזנר (14), אבישר (12), ברודי (11), נימרק (10), טורנשיין, ברקוביץ (6 כ"א), פרלל (5), ינאי ועגבר (2 כ"א).

לוויס: סמית (22), אקרבוים (18), אמברה (11), הרדין (9), דומסליינג (6), קוק (3), האגרס (2), קאלס (2).

נסאו — העתודה 85:106

במשחק מוקדם ניצחה קבוצת נסאו האמריקאית את נבחרת העתודה הישראלית בתוצאה 106:85 (52:44).

קבוצת נסאו לא גילתה את מלוא יכולתה כדי לגבור על העתודאים אם כי ניתן לומר כי קבוצה זו היא הטובה מבין שלוש הקבוצות שביקרו באחרונה בישראל. במהלך המשחק הלהיבו האמריקאים שגילו מבצעי כדורסל מלהיבים ורכשו נקודות כרצונם.

הירבו לקלוע לנסאו: ריצ'רד (25), לנייס (18), ארדין (17). הירבו לקלוע לעתודה: מוסקוביץ (22), זקס (22), שוורץ (17).

העתודה תקיים הערב משחק גומלין עם נסאו שגם הוא יהיה במסגרת הטורניר המתנהל בחסותה של חברה השלובה פולגת.

עלי החזיר את יוקרתו בנצחון בנקודות את נורטון

קאסיוס קליי, המכונה מוחמד עלי, החזיר לעצמו אור ליום אתמול את יוקרתו, בנצחון בקרב בן 12 סיבובים בנקודות את יריבו קאן נורטון.

עלי עמד גם אתמול בפני הפסד, כאשר עד לסיבוב שלפני אחרון ספג מהלומות צוות מנורטון, האיש שהצליח לפני כחצי שנה לשבור את לסתו של עלי במהלומה מכוונת. נורטון הצליח בסיבובים 10 ו־11 לזעזע במהלומות חזקות את גופו של עלי, שנראה ברגעים אלה כטירון.

אולם, עלי הוכיח, כי הוא קרץ מחומר של אלופים ובסיבוב ה־12 חזר אל עצמו ובמיתקפה עזה שנמשכה שלוש דקות, בסידרת מהלומות לגופו ולראשו של נורטון, הצליח לחסל את יריבו החסון.

בזכות ה„בליץ" של הסיבוב האחרון זכה שוב קליי להערכה כמי שיוכל להיות יריב רציני לאלוף העולם, ג'ורג' פורמן.

בסיום הקרב העניק שופט הזירה ג'ין תומס שש נקודות לעלי וחמש לנורטון, שופט נוסף העניק שבע נקודות לעלי וחמש לנורטון, ואילו השופט השלישי פסק 6—5 לנורטון.

עלי שב והוכיח, כי חזר לכושר המעולה ורכש שוב את אמונם של אוהדי האיגרוף וזאת לאחר שהעריך גבוהה את תוצאות הקרב. עלי הבטיח, כי ינצח את נורטון ויגמול לו על ההפסד השני שהנחיל בקריירה שלו, בה משובצים 42 נצחונות. ההפסד הראשון של קליי היה הקרב נגד ג'ו פרזייר ב־1971.

באולם, בו נערך הקרב, נכחו 10.500 צופים, למרות שבו 18,000 מושבים. עלי יקבל 275.000 דולר ונורטון 200.000 דולר.

מוחמד עלי (משמאל) בולם את התקפתו של יריבו קן נורטון, בקרב בו ניצח עלי בנקודות.

לשמשון ניתנה ארכה להעביר את רומנו

קבוצת שמשון ת"א קיבלה אתמול בבית המשפט המחוזי ארכה בת שלושה חדשים כדי להעביר את שחקנה משה רומנו לקבוצה אחרת.

לאחר שקבוצת שמשון ומשה רומנו הגיעו ביניהם להסכם, לפיו יוכל הכדורגלן לפצות את עצמו בסכום, אותו הוא חייב לקבוצה, החליט השופט שלמה לוונברג לאפשר לרומנו ולשמשונים לחפש קבוצה, אשר בה יוכל הכדורגלן לשחק החל מן הסיבוב השני.

הטונקו: בגלל המצב הבטחוני לא מזמינים את ישראל

אתמול הגיע להתאחדות לכדורגל נוסח הנאום המלא של נשיא הקונפדרציה האסיאתית הטונקו עבדול רחמן, במושב הוועד הפועל האסיאתי שנערך לפני חודש בקואלה־לומפור. בין היתר ציין הטונקו, כי הוא מצטער שישראל לא יכולה ליטול חלק באירועי הכדורגל באסיה בגלל אי הזמנתה ע"י מדינות המארחות את הטורנירים. הוא הדגיש, כי הדבר נובע בעיקר מסיבות בטחוניות, לאחר רצח 11 הספורטאים במינכן. הוא מקווה, כי מצב זה ישתנה בעתיד וישראל תוכל ליטול חלק באירועים.

● במשחק אימון: הפועל חיפה — הפועל קרית־ים 1:2 (1:1). שערים לחיפה: אנגלנדר ובנדס. שערים לקרית־ים: שטרית.

מאסר למציע שוחד להטיית משחק כדורגל

פרשת קנוניית שוחד שנועדה להטות משחק כדורגל בליגה א', נגולה אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב.

הנאשם בהצעת השוחד, צלם ושמו דק סיטון מחולון, נידון על ידי השופט ד"ר יוסף מגיד־כהן לשנת מאסר בפועל.

לטענת התביעה קרה הדבר אשתקד, כאשר עמד להיערך משחק כדורגל במסגרת ליגה א' — דרום בין הפועל חולון לבין הפועל קרית אונו. הפועל חולון הובילה בשעתו בראש הטבלה וגורמים מסויימים היו מעוניינים להטות את המשחק.

התביעה טענה, כי הנאשם שימש כמתווך מטעם אותם גורמים, שמזהותם לא פורסמה והציע שוחד בסך 30.000 ל"י לשחקן הפועל חולון, יעקב זיתוני, כדי שיגרום להפסד הקבוצה. הלה התלונן והפרשה הועברה למשטרה.

השופט מגיד־כהן קבע, כי העבירה היא בעלת אספקט ציבורי רחב ויש לעקור את הרע משורשו.

נוכח זאת החליט השופט שמאסר בפועל של שנה הוא עונש ההולם את הנסיבות.

אריה בנהלי מהפועל ראש־העין מבקיע את שער הנצחון (1:0) נגד הפועל גבעתיים במשחק גביע המדינה. (צלם: א. זיסקינד)

מקצה המסלול:

ארגון שחקנים

מאת יצחק פוקס

עורך־דין מסויים, קשור למערכת בחירות של מפלגה מסויימת, יזום הקמת ארגון שחקני כדורגל בישראל. עורך הדין משתומם על־כך שההתאחדות לכדורגל דוחה את רעיון הקמת הארגון ומאיים לפנות לערכאות כדי שיכפו על ההתאחדות להכיר בקיום הארגון. אנסה להסביר מדוע אין מקום, לדעתי, לקיום ארגון כזה:

שחקני הכדורגל אינם ספורטאים בודדים, הרשומים בהתאחדות לכדורגל. הם חברים בארגוני ספורט אשר להם תקנון, מטרות ועקרונות מוגדרים בתחום החברתי והספורטיבי.

האגודות רשומות בהתאחדות לכדורגל בישראל, שהיא אגודה רשומה עם תקנון ותקנות.

נעשה אתנחתא קלה:

לכל אזרח במדינה, הזכות המלאה להתאגד ולהתארגן בכל אגודה, הרשומה כחוק. אבל לא יהיה סביר אם הוא יצטרף לשתי אגודות שמטרותיהן מנוגדות וסותרות זו את זו.

לאיזו מטרה רוצה העו"ד המסויים להקים את ארגון השחקנים? כדי להפוך את שחקן הכדורגל לספורטאי מקצועי או מקצועני למחצה, או כדי לארגן את תביעותיו להטבות וסחיטות במישרין או בעקיפין?

את המטרה החשובה הזו, יעסרו בהכרזות נעלות ומצודדות כגון: „חינוך להתנהגות טובה במגרשים, דאגה לעתיד וכיו"ב. הגרעין והעיקר נשאר ויהיה: עוד כסף!!!

עתה נשוב לענייננו:

אין קושי להקים ארגון שחקנים. העו"ד המלומד יודע כי אם יגיש בקשה לרושם האגודות הממשלתי, הוא תקבל לידו בשימטציה תוקית ללא עיכוב, תוך זמן קצר. אולם בתקנון ההתאחדות לכדורגל בישראל מצוי סעיף מפורש, האוסר על שחקן של אגודה חברה, להיות חבר בארגון שחקנים כלשהו.

יוצא איפוא, שכל שחקן שירצה להשתייך לארגון שחקנים, לא יוכל לפעול במסגרת ההתאחדות לכדורגל. אין להניח כי בית־המשפט יכפה על ההתאחדות הכרה בארגון שעצם קיומו ופעולותיו מנוגדות לטובת הספורט במדינה.

אגודות הספורט ניתנות דעתן על טבעו, בריאותו, עתידו, התקדמותו והתפתחותו של הספורטאי.

גורם זר שיתערב בדרך פעולת האגודה, יגרום בסופו של דבר נזק אך ורק לספורטאי.

זהו סמל אליפות אסיה בהרמת־משקולות שתערך בישראל בחודש נובמבר.

יו"ר ועדת הנבחרות יוצא מחר לאירופה

יו"ר ועדת הנבחרות, זאב שחר, עומד לצאת מחר לחו"ל כדי לפתוח בבירורים עם ראשי ההתאחדויות האירופיות בקשר לעריכת משחקים בין־לאומיים.

שחר יבקר בשוויץ, בלגיה ובגרמניה. בבינבן ישתתף שחר בכנס הוועדה המארגנת של גביע מחזקי הגביע העולמי. התחנה הראשונה של שחר תהיה בשוויץ, שם יפגש עם ראשי ההתאחדות לכדורגל ויציע להם לארח בארץ את הנבחרת הלאומית ונבחרת הנוער.

כן ינסה שחר להתקשר עם קבוצות צמרת במדינה זו. מטרה זהה הציב לעצמו יו"ר ועדת הנבחרות בביקורו בבלגיה ובגרמניה, שם גם יחתום סופית את ההסכם על בואה של הקבוצה הגרמנית מינשנגלדבך, שהודיעה על בואה בחודש דצמבר.

אישור בואה של נבחרת ארה"ב

ועדת הנבחרות, שהתכנסה אתמול, דנה גם בבקשה נבחרת הכדורגל של ארה"ב לבקר בארץ בחודש נובמבר. ההצעה הובאה ע"י הוועד האמריקאי לכבוד הספורט בישראל. הוועדה החליטה לאשר עקרונית את בואה ולהבליץ על כך בפני המזכירות. יחד עם זאת החליטה הוועדה, כי המזכירות תבדוק את תנאי הביקור ואת הבדאיות הכספית של עריכת פגש בין נבחרות ישראל וארה"ב.

המארגנים בסייפה יתבקשו להשתתף בהוצאות

הוועדה גם התייחסה להזמנה להשתתף בטורניר הנוער בסייפה, שיערך בעוד מספר חודשים בבירת פורטוגל. לפי חישובי ההתאחדות הרי שסיגור נבחרה ישראלית לטורניר יסתכם ב־120.000 ל"י, אולם, נוכח הסיכוי להופיע בטורניר בבירה האסיאתית, הוחלט, לפנות לוועדה המארגנת ולבקש ממנה להשתתף במחצית ההוצאות. מזכירות ההתאחדות תפנה הנאי זה למארגני הטורניר.

נקבעה הבנית אימונים להנדיטים

ועדת הנבחרות שמעה גם בישיבה אתמול מפי המאמן הלאומי דוד שוויצר על אימוני הנבחרות בבגרים, נוער והאפרותים, שיתחילו בחודש אוקטובר. בחודש זה יקיים שוויצר אימון אחד בשבוע לכל אחד מהסגלים. הנבחרת הלאומית תאמן בשעות הבוקר כדי שלא לפגוע באימוני הקבוצות אחר הצהריים. בחודש נובמבר יגביר שוויצר את קצב האימונים ויכפילם לשני אימונים בשבוע. ועדת הנבחרות ביקשה משוויצר לכוון הנבחרות למשך כל השנה בתאום עם חבר ההתאחדות, נחום ניפלוביץ, כדי לבדוק את התקציב לאימונים אלה.

הורכבה נבחרת אירופה למשחק נגד אפריקה

„יום הכדורגל העולמי" יחוג ב־21 באוקטובר בברצלונה במשחק בין נבחרת אירופה לדרום־אפריקה.

המאמן ההונגרי־ספרדי, — לדיסלאב קובאלה, פירסם את שמות השחקנים האירופיים: שוערים — ויקטור (צ'כיה) וג'נינגס (צפון־אירלנד); מגרך צורפי: פאקטי (איסלנד), ברייטנר (מערב־גרמניה), מור (אנגליה), בקנבאואר והנד (מערב־גרמניה), קרול (הולנד), מגרך קדמי: ריבה ופאצולה (איטליה), קרויף (הולנד), אאוסביו (פורטוגל), קייגה (מאלי — משחק בצרפת), אדסטרום (שוודיה), הלגאנד ופירי (ספרד).

2 מתאבקים שסיימו הופעותיהם עמדו לתזור מטהרן

שניים מן המתאבקים הישראלים לאליפות העולם בטהרן, אריה קולטן וחיים חייקצוויילי, עמדו לשוב אמש לארץ לאחר שסיימו את הופעותיהם בזירה.

השניים עמדו לעזוב את טהרן, בעוד חבריהם אורי ועקנין ומיכאל ידגע החלו את מאבקיהם בסגנון הדתי — רומי.

קולטן דורג במקום העשירי מבין 19 מתאבקים במשקלו וחייקצוויילי סיים במקום ה־13 מבין 19 מתאבקים.

ראש המשלחת עבירה הבדמר, כי השניים איבדו ענין בתחרויות, לאחר שסיימו את הופעתם. בגלל הכספה המוצעת להם, וכיון שלא ניתן להם לנוע בהפסקות, ביקשו לחזור לארץ והרשות אכן ניתנה להם.

עירית עפולה

הודעה לציבור הרוכבים בישראל

מסיבות בלתי תלויות בנו אנו נאלצים לבטל את הסוסיאדה ה־11 שעמדה להתקיים ב־16.10.73 עם ציבור הרוכבים הסליחה

שי לחגים

אנציקלופדיה לבריאות המשפחה
מהדורה חדשה, מעודכנת ומורחבת.
מאות עמודים המסבירים את סימני המחלות, אופן דיפויין והדרכים למניעתן.
המחיר: 42.50 ל"י

ספר חדש! הקבוצה והקיבוץ
מאת אליעזר שושני
מידע מפורט על כל קיבוץ בישראל, מקומו הגיאוגרפי, השתייכותו התנועתית, תולדותיו, מבנהו המשקי והכלכלי ועוד.
המחיר: 28.50 ל"י

כל ארץ ישראל
מאת אפרים ומנחם תלמי-
לכסיקון גיאוגרפי עממי, ידיד נאמן לכל מטייל, המבקש לדעת עוד על א"י, נופיה ותולדותיה.
המחיר: 22.75 ל"י

ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת פרופ׳ יהודה קרמון
ניתוח גיאוגרפי מעמיק של א"י, נוף, גיאולוגיה, כלכלה, היסטוריה, חברה, צמחיה.
המחיר: 32.— ל"י

תולדות העמים בדורנו
מאת:
ד"ר מיכאל זיו וד"ר י.מ. לנדאו
תולדות עמי העולם ב־25 השנים האחרונות.
בספר מפות צבעוניות, תמונות ורשימה ביבליוגרפית משלימה.
המחיר: 24 ל"י

לכבוד
ספרית „דבר"
ת.ד. 199
אבקש לשלוח לביתי את הספרים הבאים:
______
______
______
רצ"ב צ'ק ע"ס ______
שם ______ משפחה ______
כתובת ______
______
חתימה ______

מיטב הספרים ב ספרית דבר

להשיג בסניפי „דבר" ובחנויות הספרים

הפתרונות של "העושים":

1. אינפלציה?
יש ללמוד לחיות אתה! [פ. ספיר]

2. זהום אוויר?
יש ללמוד לחיות אתו! [יהושע רבינוביץ]

3. שביתות?
יש ללמוד לחיות אתן! [יוסף אלמוגי]

מי שרוצה לחיות בלעדיהם יתן סיכוי לשינוי

גחל
גוש חרות-ליברלים

הרב גורן יתיר להוביל ...עבד חלב בראש־השנה

מאת א. כרמי, כופר „דבר"

...ב הראשי לישראל, הר' שלמה גורן, הודיע אתמ' בשיחה טלפונית עם ... מועצת־החלב שלפיה כי יינתן היתר להוביל ... בי של ראש השנה ... החלב־המשקים אל המחלבות ... להפריד במחלבות השמנת מהחלב ולמכור לצרכנים באותו יום ... מכירה מיוחדות ... הלקוחות שיינקטו כי חג ... עלידי המעניני...

בכך נענה הרב הראשי לפניית מועצת־החלב בנושא זה נוכח ה־עובדה, ששני ימי ראש־השנה צמודים השנה ליום השבת ואין כל אפשרות טכנית להחזיק ב־משקים חלב של שלושה ימים בלי שחלק ממנו יעבור למחלבות ד־יעבד יום. אין גם אפשרות להכין חלב שהיה טרי לתינוקות ואמהות לארבעה ימים מראש — מערב החג ביום ד' עד ליום א'.

לרגל ההוצאות הנוספות הכרו־כות במכירת החלב בראש־השנה בתחנות מכירה מיוחדות, שעל מיקומן בערים יפורסם מראש, הוסכם בין מועצת־החלב ומשרד המסחר והתעשיה, כי מחיר ליטר החלב לצרכן בראש־השנה יהיה 70 אג', במקום 63 אג' כרגיל.

...טלה השביתה ...בתי־המשפט בחיפה

...ת כופר „דבר" בחיפה

...ביתה שקבעה לפוריך הי־ ...ר בבתי המשפט בחיפה ...בוטלה לאחר ששר המשפ־ ...ם י. ש. שפירא התחייב ... מזכיר מועצת פועלי ...ה א. בולק, להיפגש ביוד ...ם עם מועצת פועלי חי־ ... וועד עובדי בתי המשפ־ ...בעיר בעניין תביעות הי־...

בסכסוך העבודה אושר בישעור על ידי מועצת פועלי חיפה, לא־חר שהנהלת בתי המשפט ונציבות שירות המדינה סירבו לכלא אחר תביעות עובדי בתי המשפט בקשר לדירוג העובדים. תביעות העובדים מתייחסות לדירוג מ־1971, בעוד שבמקומות אחרים כבר דנים בתקנים ובדירוג עובדים לש־נת 1974. צוין, כי בגלל הסחבת נוצר פער בדירוג בתפקידים דו־מים בין עובדי בתי המשפט בחי־פה לבין עמיתיהם בתל־אביב, פער המגיע ל־2—3 דרגות.

נדחה משפט מתנחלי חברון

משפטם של חמשה מתנחלי חברון, שעמד להתקיים היום בבית־המשפט הצבאי בעזה באשמת הפ־רעת הסדר הציבורי במערת המכ־פלה, נדחה למועד אחר. הדחיה באה לפי הוראות שניתנו לתובע הצבאי לנפות יהודה, סרן משה פרקש.

לכתב צעירים נודע, כי העמדתם לדין של הנאשמים — ובהם הרב משה לוינגר, רבם של המתנח־לים — עוררה סערת־רוחות בקרב המתנחלים והם פנו לשר־הבטחון ולחברי כנסת וביקשו התערבות אצל שר־הבטחון לביטול המשפט. נראה, כי הבירור המשפטי יתקיים אחרי החגים.

הרב לוינגר וארבעת המתנחלים האחרים — כולם מקרית־ארבע — הואשמו באי־ציות לדרישת המפקד הצבאי של נפת־חברון, בתשעה ב־אב השנה לפנות את אולם „יצחק ורבקה" במערת המכפלה ולחדול מלקיים במקום תפילה בציבור ב־קול רם.

הרב לוינגר כנאשם צוד גם ב־הפרת המפקד הצבאי של נפת חברון [illegible]

סככה למתפללים במערת המכפלה

סככה ארעית גדולה, צמודה ל־מערת המכפלה, תוקם בימים אלה כדי לגדרת את המתפללים היהו־דים בימים הנוראים.

ראש עירית חברון השייך מוח־מד עלי אל־ג'עברי נתן את הס־כמתו להקמת הסככה. ועל ידי כך מקווים למנוע חיכוך בין היהו־דים שיבואו להתפלל לבין המת־פללים המוסלמים. הבעיות במערת המכפלה הנה הן סבוכות משום שבימי החגים היהודיים חל גם חודש רמאדאן המוסלמי. הסככה הארעית תוקם ברחבה שמחוץ ל־מבני המערה ותיסמך על קיר ה־מערה.

חיילות מתאמנות לצעדה בירושלים. (צילום: רחמים ישראלי)

אחיות חדרי הניתוח חזרו לעבודה

הסתדרות האחיות תובעת שנציגי מרכז קופת־חולים ואחיות חדרי הניתוח יחתמו על ההסכם שנתקבל בבית הוועה"פ

מאת שמעון פינס, כופר „דבר"

מזכירת הסתדרות האחי־ות והאחים חמדה איש־שלום שיגרה אתמול מבזק דחוף אל ישעיהו ראש מרכז קופת־חולים אשר ידלין ובו הבהירה, כי נוסח ההסכם בעניין אחיות חדרי הני־תוח, אשר נחתם שלשום בערב בוועה"פ של ההסתד־רות יהיה בר־תוקף רק בעניין זה סמכות עד ...קר רק אחרי שיחתמו עלי־די נציגי מרכז קופ"ח ואחי־ות חדרי הניתוח.

העתקים מברק זה נשלחו אל שר הבריאות, יו"ר המחלקה ל־איגוד מקצועי, נציבת שירות ה־מדינה והנהלת בית־החולים „הד־סה" בירושלים.

חמדה איש־שלום מדגישה ב־מברק, כי אם אחד משני הצד־דים לא יחתום על ההסכם ישוב המצב לקדמותו ולידלין לא תהי־יה הסמכות של בורר.

ההסכם שבו מדובר נחתם של־שום בערב בבית הוועד הפועל של ההסתדרות. חתמו עליו חלק מנציגי הועדה הבין־מוסדית — הסתדרות האחיות והאחים, האי־גוד המקצועי ומשרד הבריאות. אולם נציג מרכז קופ"ח לא חתם על מסמך זה, ואף לא נציג אחיות חדרי הניתוח.

המסמך קובע כי על א. ידלין לסיים את הבוררות עד יום הכי־פורים.

אתמול חזרו אחיות חדרי הני־תוח בבתי־החולים לעבודה הק־בה, לחולים אשר היו צריכים לעבור ניתוח בתקופת השביתה ולא נותחו, נקבע עתה תור חדש לניתוח.

מזכיר הכנסת נתנאל לורך, קיבל אתמול בלשכתו בכנסת את ז'אן נואל לוואיה, יו"ר האסיפה הלאומית של קויבק, קנדה, ואת פייר אובה, חבר הפרלמנט ה־שוויצי, שהוא גם נשיא האגודה לידידות שוויץ ישראל. כן קיבל קבוצת אורחים מגרמניה שאור־גנה על־ידי המרכז הממשלתי ל־חינוך מדיני בבון, בהם מנהיגי האיגודים המקצועיים וארגוני נו־תני העבודה.

הצעה לתיקון פקודת העיריות:

בית־דין משמעתי יוכל לפטר עובד עיריה

היועץ המשפטי של משרד ה־פנים גבריאל שטב, הפיץ בין המשרדים הנוגעים בדבר הצעת תזכיר לתיקון פקודת העיריות (בית־דין למשמעת) תשל"ג — 1973. לפיה יכולה עיריה המ־עוניינת בכך להקים בית דין משמעתי ולקבוע סדרי הדין ד־כולם המענשין שבתקנות להפעיל באישור שרי הפנים והמשפטים. אמצעי המשמעת שייקבעו לא יעלו בחומרתם על פיטורין או פסילה לשרת בעיריה.

עם זאת מוצע לקבוע בחוק הג־בלה בסייגות לגבי הרכב בית־הדין, שיתופו של משפטן וייצוג לאיגוד המקצועי.

אחת התוצאות מקבלת ההצעה, אם תתקבל, היא, ביטול הצורך בדיון בפורום מועצת העיריה על פיטורי עובד עיריה...

פיטורי עובד שבית הדין המש־מעתי מצא אותו ראוי לפיטורין. כיום יש לערוך דיון במליאת מועצת העיריה על פיטורי כל עו־בד, לרבות עובד זמני. בשני פס־קי הדין של בית־המשפט העליון נקבע, כי חובת הדיון, כפי שנקבעה בחוק, חלה על כל הנ... זו בלבד, אלא שיש לתת להם אפ־שרות נאותה לטעון את טענותיהם מחדש. תהיינה הנסיבות אשר תהיינה. החוק המוצע יאפשר ער־עור על פיטורין לפני שופט בית המשפט העליון כדן יחיד. ביהמ"ש העליון הוא לכל הדעות אינסטנ־ציה נאותה יותר לבירור צידוק פיטורין עקב עבירת משמעת, מ־אשר מליאת מועצת העיריה שהיא במהותה מוסד פוליטי.

הצעת החוק היא פרי יוזמתה של פרקליטת עיריית תל־אביב ושבה בשיתוף משרד המשפטים.

מאסר לחייל ששיחק באקדח והרג את חברו

חייל שגרם למות חברו על ידי הפלטת יריה תוך כדי משחק באקדח, נידון אתמול לחמשה ...שנה. הנאשם, אהרן הדסי, הועמד למשפט לפני בית־הדין הצבאי של מחוז הדרום.

יחד עמו הועמד לדין קצין צה"ל סג"מ אביגדור אזולאי. הוא נידון לחודשים מאסר על תנאי, לאחר שהורשע בטיפול רשלני בנשק. הקצין הואשם בכך, שהשאיר את האקדח בלי השגחה, וכך נתאפשר לנאשם הראשון לקחתו ולגרום ל־אסון.

האסון אירע ב־8 ביולי 1972 בבסיס היחידה אי־שם בדרום. ה־קצין השאיר במקום את אקדחו והנאשם הדסי נטל אותו ושיחק בו. תוך כדי כך נפלטה יריה ש־גרמה למותו של החייל גבי הרא־ל. המנוח היה בנו של פקד דוד הראל, מפקד משטרת רפיח.

פרשת מותו של החייל שימשה נושא עילה לעתירות שהוגשו על־ידי אביו לבג"צ וההליכים בעניין זה עודם תלויים ועומדים.

האב הגיש את עתירותיו נגד שר הבטחון וראשי הצבא, בטענה, שמעלימים ממנו פרטים הנוגע־ים למות בנו. הוא העלה את טענותיו לאחר שקצין־העיר מסר לו הודעה בלתי נכונה על נסיבות המוות. באותה הודעה נאמר, כי המנוח מת מפליטת כדור בעת ש־ניקה את נשקו. בעוד לאמיתו של דבר נורה על־ידי חברו תוך כדי חק בנשק. האב חשד שהיה כאן נסיון של העלמה. בעוד שלטענת הצבא טעות, כי ההודעה הבלתי מדוייקת נמסרה לו כתוצאה כש־עות בלבד.

בית המשפט היה מורכב משלו־שה סגני־אלופים בראשותה של סא"ל דליה תורגן. לנאשמים [illegible]

גז עורכי־הדין היום אלחנן וצבי סנייה. את התביעה ייצג קצין משפטים שהד"ד סברין שראטר. (צ)

חשוד בהברחת סרטים פורנוגרפיים

חשוד בהברחת סרטים פורנוגר־פיים לישראל, ראובן בכנר, נדרש אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב להפקיד 50 אלף ל"י במז־מן כדי לקבל רשות לצאת זמנית לחו"ל.

סניגורו של החשוד, עוה"ד משה רם, פנה כיד לבית־המשפט המחוז־י והגיש ערר על ההחלטה בטיעון כי הסכום 50 אלף ל"י איננו סביר ואיננו שומר ביחס יהם לעבירה שבוצעה, אם בוצעה.

כזכור, נעצר החשוד בלוד ובחי־פוש במטענו נמצאו 400 סרטים פורנוגרפיים שמקורם בדנמרק. הערר ישמע השבוע.

היום, יום ד' ט"ו באלול תש־ל"ג קיים אזכרה של יקיר בנלי פני־הם לבננו ז"ל ובני יהודי הגרמנית בדיעין לבאן היא. נצלה להתייחד עם זכרם בבית העלמין בקריה שאול בחלקה הב־אות. הבריים, ידידים המוקירי זכ־רם יוצאים באוטובוסים מהבית בבית דרך חיפה 18 (בגורים) ב־שעה 4.30 אחה"צ.

מדריכי הגדנ"ע מבטלים הסנקציות

באסיפה הכללית של מדריכי הג־דנ"ע, שהתקיימה אתמ' בת"א, הוחלט לקבל את בקשת הנהלת משרד החינוך להסיר את הסנק־ציות, כדי לאפשר דיון בתנאי העבודה אשר תקפו פג באוגוסט 1972.

כן הוחלט להסתייג מפעולות ה־פיקוח על הגדנ"ע במשרד החינוך בעניין הוצאת תלמידים לעבודה. הפיקוח על הגדנ"ע הוחלט „לש־בור" את הסנקציות שנקטו הה־ליכו המדריכים על ידי שכירת אנשים, שאינם עובדי משרד החי־נוך, ליציאה עם התלמידים לעבודה.

באסיפת המדריכים נמסר, כי ה־פיקוח על הגדנ"ע שכר עשרות אנשים לליווי קבוצות תלמידים בלי להקפיד על היותם אנשי חי־נוך או בעלי נסיון הוראה בבית־הספר. הואיל ומדריכי הגדנ"ע הק־בועים אינם נוטלים חלק בארגון הצעדה, אין כל בטחון כי התל־מידים היוצאים לעבודה יזכו לקי־ראתה כראוי וכי לא ישתתפו ב־צעדת תלמידים הלוקים בגופם.

האסיפה הכללית הביעה את דאי־גתה מפני הצבאותה האפשריות של הזנחה זו והחליטה, להסב את תשומת לב הורי התלמידים והנה־לות בתי הספר לכך.

כן ייפתה האסיפה הכללית את אחד של הוועד להכריז על סכ־סוך עבודה אם לא תהיה התקד־מה במשא ומתן.

עשור לסניף הישראלי של ארגון השוטרים

במעמד שר המשטרה שלמה הלל, המפקח הכללי של המשטרה, רב ניצב שאול רוזוליו, ו־450 מוזמנים מחו"ל — נפתחו בירוש־לים ביום ג' החגיגות לציון עשור לסניף הישראלי של ארגון השוט־רים הבינלאומי (איפ"א).

השר הלל בירך בשם הממשלה וציין את המשמעות של הכינוס ב־שנת ה־25 לקיום המדינה. הוא עמד על חשיבותה של המשטרה במדינה דמוקרטית לשמירת זכויות האזרח. כן הלל ייחד חלק ניכר מהרצאתו לבעיות הטרור בעולם. השר הלל אמר, כי מדינות רבות נוהגות בחולשה ובצביעות ולדע־תו נובע הדבר מאינטרסים כלכ־ליים פוליטיים או מתוך פחד. „מחדלים אלה בטיפול בטרור יבי־או לידי אנדרלמוסיה ותוהו ובוהו ב־עולם", אמר השר.

כן ברכו סגן ראש עירית ירוש־לים, הרב מנחם פרוש, נשיא איפ"א ברנרד מרטין ממשטרת צרפת, ונשיא הסניף הישראלי, סג־ן משנה עמנואל ידידיה.

בחגיגות משתתפים 450 מוזמנים מ־19 ארצות, וביניהם 3 נציגים ממדינת סורינם שבאפריקה. אחר הצהרים ערך ראש עירית ירוש־לים, טדי קולק, קבלת פנים ל־אורחים במוזיאון ישראל. במשך ימי שהותם בארץ יסיירו המוז־מנים במקומות שונים וישתתפו ב־אירועים שונים. (ע)

על עכברים ואנשים

תושב חיפה מואשם בהצתת צריף של שכנו. לאחר שהעלה חשד, כי עכברים מתרוצצים בו ומפריעים את מנוחתו ומנוחת דיי־רי הסביבה.

סגן פרקליט מחוז חיפה, עוה"ד י. רשף, הגיש אתמול כתב־אישום לבית־המשפט המחוזי נגד צבי קליגבורה, בן 38, תושב רחוב ה־ירדן בחיפה. התביעה טוענת, כי ב־ב במאי השנה שילח הנאשם אש בצריף השייך לשכנו בטענה שחשד שבצריף יש עכברים המהווים מטרד לדיירי הסביבה. לטענת התביעה גרם הנאשם ב־הצתה זו נזק של 80 אלף ל"י. (צ)

ציונה קציר, רעיית הנשיא, ערכה אתמול קבלת־פנים במשכן הנשיא בירושלים לנציגות ארגון „בנות ברית".

חגורת הבטיחות שהעניקה פרס!

בעל רכב מס' 33206 מתבקש להתקשר עם המועצה הלאומית למניעת תאונות, טל. 415152, לקבלת הפרס: תלושי בנזין בסך —.100 ל"י מתנת פז, חברת נפט בע"מ.

משקיפי התנועה של המועצה הלאומית למניעת תאונות מדווחים על נהגים החוגרים חגורת בטיחות, בכל רחבי הארץ.

בין הנהגים האלה מוגרלים פרסים מדי שבועיים.

להלן שמות 5 בעלי רכב שזכו בפרסים, תלושי בנזין בסך —.20 ל"י מתנת פז, חברת נפט בע"מ.

מס' מכונית 219-083	1. מנחם בן	סוקולוב 16, בת-ים	
מס' מכונית 309-319	2. הופמן משה	רח' סמולנסקי 8, תל-אביב	
מס' מכונית 632-768	3. גודן מאיר	4/638 ירוחם	
מס' מכונית 316-843	4. גז פאול	רח' מלצר 14/4, רחובות	
מס' מכונית 312-066	5. ד"ר יואל אורי	השקמה 109, אשקלון	

הפרסים יישלחו לזוכים לבתיהם.

מה שבטוח - חגורת בטיחות

המועצה הלאומית למניעת תאונות

לחברנו עמוס ערן

תנחומינו הכנים באבלך

על מות

אמך ז"ל

י.ב.מ. ישראל בע"מ

לעמוס ערן

אתך באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

אמות השקעות בע"מ

לעמוס ערן מנכ"ל מבטחים

תנחומים

על מות

האם ז"ל

הנהלת "אגד"

לעמוס ערן

אתך באבלך הכבד

במות עליך אמך

אמה פרידמן ז"ל

גמול חברה להשקעות בע"מ

לחברינו

דבורה וזאב סורקיס ולמשפחה

השתתפותנו באבלכם על מות

האם

ברנה פליש ז"ל

בית מסדה

ארגון יוצאי סקאלה פודולסקה ושרידי פליטיה

מתאבלים מרה על מותו של

שלמה בילגורי ז"ל

היקר באדם

ומביעים את השתתפותם העמוקה באבל המשפחה

לחברנו דביע יחזקאל ובני משפחתו

תנחומים

במות האם ז"ל

הנהלת קואופרטיב "דן"

החברים והעובדים

תנחומינו הכנים

לבלה שורץ - מיטלמן

על מות בעלה

שלמה ז"ל

יחידת בריאות, הנהלת המושבים

לנילי גרנית ולבני משפחתה

אתך באבלך הכבד במות

האב

בית עין גב

לסוניה ולמשפחת סופר

תנחומינו הכנים במות

עזרא

חברי ותושבי מושב שדמות דבורה

פרחים מההסתדרות להתיישבות

במוצ"ש כ"ה באלול תשל"ג, 22.9.73 בשעה 8.30

יערך בככר הדשא המרכזית בתערוכת 100 שנות התישבות

בגני התערוכה בתל אביב, ערב תגיגי של

הצעירים באים

בתכנית:

יצחק בן־אהרון. מזכ"ל ההסתדרות

אורי אלפרם. מזכיר מ.פ. תל-אביב-יפו

אמנות ובידור:

* גדי יגיל
* אריק לביא
* מירי אלוני
* להקת "הנוער העובד" של החטיבה המקצועית ת"א
* מתעמלי "הפועל"

הכניסה למופע חופשית — דמי כניסה 3 ל"י

כרטיסים לצעירים — במתנהגי בעיר ההסתדרות

לתרבות ולחינוך, במדור לצעירים

חברי ההסתדרות, חברי הוצרי עובדים, עולים חדשים, והוקים וצעירים

נבצעים ביום ההסתדרות בתערוכה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

המרכז לתרבות ולחינוך

מועצת פועלי תל אביב, יפו

פרסום בלקין

ENGLISH
FOR YOUR CHILD

עזור לילדך

לשפר את ידיעותיו באנגלית

רכוש בשבילו את

המילון האנגלי - עברי והעברי - אנגלי של ר. אלקלעי

לכב' ספריות „דבר"

ת.ד. 199, תל־אביב

נא לשלוח לי את המילון ב־2 כרכים:

העברי אנגלי — במחיר —.36 ל"י

והאנגלי עברי — במחיר —.39 ל"י

רצ"ב שיק ע"ס ל"י

שם כתובת

...עידית ע... הודעה ל... הרובבים ב... לחגי... ...ספר חדש: הקבוצה והקו... ארץ ישראל ...ים ב... ...חנויות ה... ...ספיר] ...נוביץ] ...למוגי] ...בדלים

חסכון מטרה

תכנית החסכון החדשה אשר תכפיל את אמצעיך הכספיים כבר בתום שנת החסכון הראשונה

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הסניף הראשי, שד' רוטשילד 39, ת"א, טל. 622311

באד-ורשבסקי

ועדת הבקורת המרכזית תדון באי־סדרים במכון הבשר של אגודת הצרכנים בת"א

מאת כתבנו הכלכלי של „דבר"

ועדת הבקורת המרכזית תדון בשבוע הבא בשאלת אי־הסדרים הכספיים שנתגלו במשחטת העופות של מכון הבשר שבבעלות אגודת הצרכנים תל־אביב—יפו־השרון.

דיון זה יתקיים לאחר שיו"ר הנהלת ברית הפיקוח של הקואופרציה הצרכנית, משה ארד, התפטר במחאה על מינויו של מנהל מכון הבשר, אהרון ליברמן, לתפקיד יועץ מסחרי של האגודה. ארד תובע להשהות את מינויו של ליברמן עד גמר הליכי הבירור בועדת הביקורת. הוא גם פנה בענין זה לבית הדין העליון של ההסתדרות.

כזכור, נתגלו אי סדרים כספיים במכון הבשר שבבעלות האגודה בחקירה מקיפה שנערכה על ידי „בודיקין אורחי" ובעקבות זאת הודעה בתפקידו מנהל משחטת העופות ראובן קלפנר. במהלך החקירה, שנערכה על ידי המשטרה לא נתגלה חומר מחשיד כלפי ליברמן, הממונה על המשחטה. אולם מנהל ברית פיקוח, זאב רייך, דרש, לאחר התייעצות עם ועדת הביקורת המרכזית, להעביר אותו מתפקידו. הואיל ואינו יכול להמשיך לכהן בתפקיד זה, בטענה כי לא גילה עירנות מספקת לנעשה במשחטה. מנכ"ל אגודת ת"א—יפו—השרון, אשר גיבש, הסכים להעבירו לתפקיד יועץ מסחרי של האגודה.

בשבוע הבא תקיים ועדת הביקורת המרכזית בירור של פרשת זיופי החשבונות והקבלות. לבירור זה הוזמנו כל הגורמים.

הדו"ח על הברחות הימאים טרם הגיע למשטרה

דו"ח החקירה הפרטית, המוסר על הברחות, שהיווצרות התארגנות בנוסח „המאפיה" באניות הנוסעים של „צים", טרם הועבר למשטרת חיפה.

הדו"ח, שפורסם בעתונות בימים אלה, עורר סערת רוחות בחוגים רבים. שר התחבורה שמעון פרס, הורה ביום ב' למנכ"ל חברת „צים — קווי־נוסעים", רב החובל גמרוד אשל, להמציא לידיעת המשטרה את דו"ח החקירה שערך משרד חקירות פרטי. דובר משטרת חיפה, סנ"צ חיים פרנקל, מסר אתמול כי הדו"ח טרם הועבר לידיעת המשטרה. (ע)

חיוג ישיר מקרית־שמונה

מהנדסי משרד התקשורת בשיתוף מהנדסי מחוז־הצפון החלו ביום ב' בהפעלת ציוד חדש לחיוג בין־עירוני ישיר בין קרית־שמונה לכל חלקי הארץ.

עד כה נאלצו בניי קרית־שמונה להסתפק לחייג חיוג בין־עירוני באמצעות מרכזת טבריה.

הסידור החדש יקל על קבלת קשר בחיוג בין־עירוני ועל ה־עומס ויפחית את שיעור ההתקשרויות עם מספרים בלתי נכונים. (ע)

17 הורעלו מאכילת חוגלות בבית־ג'אן

אחד המורעלים – ילד בן 3 – מת

מאת יואל דר, סופר „דבר"

17 מבני הכפר הדרוזי בית־ג'אן שלמרגלות הר־מירון לקו אתמול בהרעלת קיבה. אחד מהם, סלמן סללחה, בן 3, הובא לבית־החולים בנהריה כשהוא בלי רוח־חיים.

15 שהובאו גם הם לבית־חולים כבר שוחררו ורק ילדה בת 15 נותרה שם. מתוך חקירת המשטרה מסתבר, כי גמיל מחמוד צללחה, בן 27, יצא בשבת לצוד חוגלות בהרי הגליל ושב לביתו כשתרמילו מלא חוגלות מתות. למחרת בערב בישלה אשתו התוגלית והזמינה לסעודה חגיגית את הורי בעלה וכמה שכנים. אתמול לפנות בוקר התעורר האב כשהוא חש כאבים חזקים בבטנו ואז נודע לו שגם יתר בני המשפחה לקו בהרעלת קיבה ובנו הקטן כבר בלי רוח חיים. למקום הוזעקו שני אמבולנסים שהעבירו את החולים לבית־החולים בנהריה.

הגיעו 15 אריות לפארק הלאומי ברמת־גן

15 אריות, המיועדים לגן הזואולוגי בפארק הלאומי ברמת־גן, הגיעו אתמול בבוקר במטוס „אל על" לנמל התעופה לוד ומשם הועברו במשאית גדולה לתעודתם.

האריות — מהם 10 גורים ו־5 בוגרים יותר, הובלו בבטן המטוס בכלובים חזקים מעץ. הם הגיעו במצב טוב ופריקת הכלובים מהמטוס עברה בלי תקלות. רק כמה מן הגורים היו עצבניים, חשפו את מלתעותיהם, נהמו ושאגו. על מלאכת פריקת הכלובים ניצח מנהל הפארק הלאומי צבי קרמאיר.

בקבוצת האריות שמונה זכרים ושבע נקבות. הגורים הם כבני שנתיים־שלוש והם נרכשו בגן־החיות של טהראן.

מחציתו של הפארק הזואולוגי ברמת־גן שייכת לעיריית רמת־גן ומחציתו השנייה שייכת למשקיע מקניה שהוא המספק את החיות לפארק הזואולוגי והוא שסיכם את עיסקת רכישת האריות מטהראן.

האריות הובאו לפארק הזואולוגי והוכנסו לתאיהם ולאחר שירגעו יעברו בדיקות רפואיות שונות. לאחר מכן ישוחררו ויטיילו חפשים בפארק והקהל יצפה בהם מבעד לגדר. (צ)

ועדה תחקור התרסקות המטוס בירוחם

ועדת חקירה שתבדוק נסיבות התרסקותו של מטוס ה„פייפר" הדו־מנועי בקרבת ירוחם לפני יומיים, הוקמה על־ידי ראש מינהל התעופה האזרחית, בהתאם לתקנות בטיחות־הטיס.

כזכור, אירעה התאונה למטוס של חברת „טמפו", והטייס, צבי בורנשטיין, בנו של בעל המפעל, נפצע קשה בראשו ובבטנו. לפי השערה ראשונה אירעה התאונה כאשר שני מנועי המטוס כבו בבת אחת.

אנשי מינהל התעופה סיירו ביום ב' במקום ההתרסקות וגבו עדויות ראשונות. ועדת החקירה מורכבת מ־5 מומחי תעופה העובדים במינהל התעופה. (ע)

תוצאות ה„לוטו"

בהגרלה „לוטו" מס' 36/73 שהתקיימה ביום 11.9.73, הועלו בגורל המספרים הבאים:

04, 08, 11, 18, 21, 23. והמספר הנוסף: 30.

השקעה צמודה ומגוונת

מילווה פיתוח
של מדינת ישראל

פרטים ורכישה בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

בנק ישראל

בשר קפוא ודגים הוזלו לקראת החגים

לקראת החגים הוזלו מחירי בשר קפוא ומחירי דגי הבקלה לסוגיהם — נמסר אתמול ממשרד המסחר והתעשיה.

בעקבות הסכם בין המשרד ואגודות הצרכנים יוזל ממחר (ה') הבשר והקפוא הנמכר ברשת הסופרמרקטים. ק"ג בשר צלעות קפוא יימכר לצרכן ב־11.95 ל"י במקום 12.50 ל"י. וק"ג בשר־כתף יימכר ב־12.95 במקום 13.50 ל"י.

אתמול נמסר גם, כי משרד המסחר והתעשייה הגיע להסכם דומה עם חברת השופרסל. הוזלה ברשת השופרסל תיכנס לתוקף בשבוע הבא. מחיר ק"ג בשר צלעות יהיה 12.15 במקום 12.80 ל"י ומחיר ק"ג בשר־כתף יהיה 13.15 במקום 13.80 ל"י.

חברת אטלנטיק נענתה לפנייתו של המשנה למנכ"ל משרד המסחר והתעשייה ד"ר משה מנדלבאום והודיעה, כי הוזילה לקראת החגים את מחירי הבקלה לסוגיהם בשיעור 10 עד 19 אחוזים.

נפתחה חקירה על מות עציר במשטרה באשדוד

מאת סופר „דבר" בדרום

שופט השלום באשדוד א. ששון, פתח אתמול בחקירת מותו של מאיר קורקוס, בן 22, שמת בהיותו עצור בתחנת־המשטרה ב־14 באוגוסט השנה.

החקירה מתנהלת בהתאם לחוק חקירת סיבות המוות, סעיף 19, המקנה לשופט־שלום סמכות לחקור אם יש חשש סביר שהמוות נגרם בעבירה. אמו של המנוח סיפרה, כי לאחר שנודע לה על מעצרו של בנה הדייג באה לתחנת המשטרה וביקשה לשחררו, משום שהוא סובל ממחלת־לב. השוטרים אמרו לה שעליה ללכת לביתה ולהביא לבנה מזון ואת הכדורים שהוא נזקק להם. בערב חזרה לתחנה ושמעה את בנה צועק: „רופא רופא!". סמל התחנה אמר לה ש„בנה בריא כמו שור". כן אמרו לה השוטרים שב־8.30 יבקר את בנה רופא ואם ימצא שהוא חולה, הוא יישלח לביתו וייעצו לה לחכות לו בבית. למחרת, בבוקר השכם, באה לתחנת המשטרה ואז נשלחה לקנות שני בולים לצורך שחרור בנה בערבות. כשחזרה מהדואר מצאה את בנה שרוע על הרצפה. אחד השוטרים הביא כדור אחד מהכדורים ששלחה לבנה יום קודם לכן והיא הכניסה אותו לפיו, אך בנה לא בלע את הכדור. הוזעק רופא שנתן לו זריקה והיא והבן נשלחו לבית החולים באשקלון. שם נאמר לה שבנה מת.

מפקד תחנת משטרת אשדוד פקד א. תורגמן, סיפר, כי נתן הוראה לעצור את קורקוס לאחר שצעירה בשם הלן סוסן טענה, כי גנב ממנה ענק. לדבריו, קיימים תקנות וכללים מפורשים במשטרה לגבי מעצר ודיווח על נעצרים. על מותו של קורקוס נודע לו כשהיה ביום מנוחו במטה מפקדת המרחב בבאר־שבע. המשטרה מינתה קצין לחקור את המקרה ורישומי הקירותו הועברו לרופא הבודקת בהרכב הרופא המשטרתי ד"ר רודין ומפקח נחמני ממשטרת נהריה. השופט זימן לישיבה, שתתקיים בשבוע הבא, את רופאיו של המנוח ושוטרים וסמלים ממשטרת־אשדוד.

שני שיאים לנח"לים

התיישבות הדייגים בנח"לים שבצפון סיני שברה אתמול שני שיאים בבחירות להסתדרות. מספר המצביעים שם היה הקטן ביותר בדרום, ואולי בכל הארץ — ארבעה בלבד. כולם הצביעו לפני השעה 7 בבוקר.

הקלפי בנח"לים נפתחה לפני השעה 7 על פי בקשת המתיישבים, שטענו, כי בשעה זו הם מפליגים לציד דגים בימת ברדאוויל ואינם שבים אלא בשעות הלילה.

נקבע מספר חברי מועצות מקומיות

שר הפנים ד"ר יוסף בורג, חתם על הודעה בדבר קביעת מספר חברי מועצות הרשויות לבחירות הקרובות. ההודעה מתייחסת לעיריות ולמועצות המקומיות. בכמה עיריות ומועצות מקומיות עלה מספר חברי המועצה עקב הגדלת מספר תושבי המקום.

השינויים שחלו במועצות העיריות הם: חולון — גדל מספר החברים מ־9 ל־11; בת־ים — מ־15 ל־21; פתח־תקוה — מ־17 ל־19; כפר־סבא — מ־13 ל־15; נהריה — מ־13 ל־15 טבריה — מ־13 ל־15 קרית־גת — מ־11 ל־13 דימונה — מ־13 ל־15; שפרעם — מ־9 ל־11.

הנהלת עיריית חיפה החליטה השבוע להרוס את הבניין ברחוב כורי בעיר התחתית. המפריע לתנועה במבואות הדר־ניסנאס. יהיה צורך לפנות מהבניין 4 משפחות. כן החלה העיריה בבניין 12 מגרשי משחקים נוספים באזורי העיר השונים בהשקעה של 500.000 ל"י.

המוסד לבטיחות ולגיהות

חברת החשמל לישראל בע"מ היחידה לבטיחות הצרכן

ליד משרד העבודה

הועדה הציבורית לבטיחות בעבודה לאזור חיפה והצפון

"שבוע הבטיחות בשימוש בחשמל"

בלי חשמלי־ מיטלטל ללא בידוד כפול – מסוכן

מופצים כיום בשוק כלי עבודה חשמליים, מקדחות יד, מלטשות, משחזות ומשורים, ללא בידוד כפול.

המשתמש בהם נתון לסכנת התחשמלות.

בקנותך כלי עבודה חשמלי, וודא שהינו בעל בידוד כפול, המסומן בסמל ▣

מכשיר זול – הוא המסוכן!

אל תתפתה לרכשו, לפני שוודאת את מצב בטיחותו.

חייך יקרים לך ולנו!

אותו לא מטריד תשלום חשבון הטלפון זמנו יקר! לכן הבנק משלם זאת עבורו

חסוך גם אתה עמידה בתור
תשורות וניחוך הקו
אם תשכח לשלם בזמן
תן פקודת קבע
לבנק הדואר
וכן מעתה גם לסניפך
בבנק אוצר החייל בע"מ
בבנק הבין לאומי הראשון בע"מ
ולבנק המזרחי המאוחד בע"מ
לשלם את חשבונות הטלפון שלך
משרד התקשורת יסדיר בעתיד
שרות דומה עם בנקים נוספים

משרד התקשורת/המחלקה ליחסי ציבור.

לשכת הפרסום הממשלתית • ג. שניא • צילום איתם

עירית חיפה

הודעה למועמדי תכניות השיכון לזוגות צעירים של העיריה-1973

אנו שמחים להביא לידיעת הזוגות הצעירים שנרשמו בעירית ונקבעו כזכאים בתכנית שיכון זוגות צעירים ל־1973, כי בנוסף ל־213 הדירות שהוגרלו כבר, אישרה מועצת העיריה הסכמים עם שתי חברות בניה, להקמת 124 דירות נוספות, מהן, 56 דירות בשלבי הקמה ובימים הקרובים תשלחנה הודעות ל־56 המועמדים הרזרביים הראשונים.

לגבי יתר 68 הדירות, תשלחנה הודעות למועמדים הרזרביים הבאים בתור, תוך השבועות הקרובים.

העיריה נמצאת בשלבים מתקדמים של משא־ומתן עם חברות בנייה נוספות, לשם הבטחת דיור לכל 345 הזוגות שזכו במספרים רזרביים.

ירוחם צייזל
ראש העיריה

הערב בטלויזיה

משדר שירות בנושא הבטיחות בדרכים:

„תאונה בצומת"

משרד התחבורה והמועצה הלאומית למניעת תאונות

הפקה: שירות הסרטים הישראלי

יקירנו
משה ונדלוביץ ז"ל
איננו
הובא לקבורה בארצות־הברית ביום שני, י"ג אלול תשל"ג, 10.9.1973.

השרויים בצער
משפחות: וייסמן, שלפקי, חן

יוצאי זגוריצה בישראל
מתאבלים על מותו ללא עת של העסקן המסור, ידיד ורע נאמן ודואג לכל עולה משארית הפליטה של העיירה
ראובן ברויטמן ז"ל
תנחומינו לרעיתו רוזה תבל"א.
ועד יוצאי זגוריצה

מאבקו של אליאב

„מסמך גלילי" – כורח פוליטי, אך הויכוח העקרוני יימשך

מאת אהרן גבע

בעתונים אחדים הקעו את ליובה אליאב על דבריו במזכירות מפלגת העבודה. ספק, אם ההתקפות הפתיעו אותו. גם ההשוואה בין תוכניתו לבין תוכנית רוג'רס לא עוררה, מן הסתם, את פליאתו. אין זו תופעה יוצאת־דופן שתוקפים תוכנית מדינית בלי להכירה. אדם היוצא למאבק מדיני משול לצייד היוצא ליער. היוצא ליער חייב להיות מודע לסכנותיו.

ליובה אליאב יצא חוצץ נגד „מיסמך גלילי". לדבריו, נולד המיסמך „לקול שוט האיומים". הו תיאור ציורי מאוד. ציור עז, אולי גם מדי. אך הוא בא לתאר מציאות, שגם היא „עזה". ומוטב שנראה אותה בעינים פקוחות.

„מיסמך גלילי" לא נוצר יש מאין. בסיסו — המצע שהיוה את המערך בבחירות הקודמות. גם המצע הקודם ביטא פשרה. גם הוא נולד תוך כדי ויכוחים, חיכוכים, התנגשויות ויתורים הדדיים. מצע זה היה מחולק לשנים וחלק אחד ידוע כ„תורה שבעל פה". התורה שבעל פה אינה אולטימטום — הבריח בשעתו פנחס ספיר ואחרים רצו לשוות לה מידה זו או אחרת של חשיבות. היו שראו בה חלק אינטגרלי של המצע. והיו שראו בה מיסמך פחות מחייב. „מיסמך גלילי" הופך את התורה שבע"פ לחלק ברור של הכתב. המצע שונה בכיוון הניצי ולא בנקודה זו בלבד.

במשך ארבע השנים שחלפו מאז חובר המצע הקודם לא קרה דבר בסיסי שחייב את שינוי הפשרה הקודמת. אפשר היה להניח, שהסטאטוס קוו באיזור מחייב גם סטאטוס קוו במצע המערך. הצמידה על הסטאטוס קוו של הפשרה הקודמת היתה מוצדקת, לפי עניות דעתי, בהלכי הרוח השוררים בקרב המפלגה. והנה שינו את המצע, ולא לפי דעת הרוב, אלא ברוח המיעוט דווקא.

כולם יודעים מהי הסיבה ולכן אין טעם להסתירה. ערב המאבק על קולות הבוחר הולים משה דיין „לשבת על הגדר". הוא התנה את השתתפותו במאבק המפלגה בקבלת כמה מתנאיו. אני רוצה להדגיש, כאינני בא בטענות אל משה דיין. לדיין מטרה מדינית והוא ניסה לקדם אותה. אדרבא, משה דיין גילה הבונה מדינית וכוונות לפשרה ו„מיסמך גלילי" אינו דומה לתביעותיו המקוריות. אפשר להבין לרוחו של דיין וכן לרוחם של האחרים שחתמו על „מיסמך גלילי". ולו הייתי בקרבם הייתי גם אני בין החותמים. אך בזמן החתימה וגם אחריה הייתי מודע למשמעות מעשי. הייתי ער לעובדה, שבעוד שבדיונים נשבה רוח „יונית", התמתי על מיסמך שהוא „ניצי" מהמיסמך הקודם. הייתי יודע שעשיתי צעד הרחוק מלהיות כליל הדמוקרטיה.

ליובה אליאב מכנה את המצב „שוט האיומים"; אני הייתי מכנה את התופעה „כורח פוליטי". בסופו של דבר היינו מתכוונים לאותו ענין.

ליובה אליאב טוען, ש„מיסמך גלילי" עובר את ערכי תנועת העבודה וכבר קמו מבקרים כדי להוכיח, שליובה טועה. לא כאן המקום לדון במדינאים ובהוגי־הדעות, שהניחו את היסודות לציונות הסוציאליסטית. יאמר־נא לי המצטטים מיש בידי ציטטות מלוא החופניים העשויות להוכיח כה־צדק עצמי. אך לא בציטטות העיקר, אלא ברוח הדברים. בלי להביא ציטטות מוסכב, לבטל, שאבות הציונות הסוציאליסטית ראו באי־הכישול על הערבים את אחד העיקרים. אי־ניצול הפועל מהווה בסיס למבנה מוסרי שלם. תורת אי־הניצול איפשרה לציונות הסוציאליסטית לגייס את מיטב הנוער והכוחות האינטלקטואליים ולרתום אותם לשורותיה.

אמת, אבות הציונות ראו לנגד עיניהם את כל ארץ ישראל פתוחה להתיישבות יהודית. אך באותה מידה ראו אותה פתוחה לפני ערביי הארץ. התנגדנו ל„ספר הלבן" ליהודים אך לא חשבנו על „ספר לבן" לערבים. אבות הציונות תבעו את זכות היהודים לחזור לחברון אך הם לא חשבו אף לרגע, שערבי לא יוכל לחזור ליפו. אבות התנועה הציונית הסוציאליסטית לא העלו על הדעת לא רק את איקרית, ואת עקרבה ואת יתר ההריגים; הם גם לא חשבו על נפקדים־נוכחים וסגירת שטחים לצרכי אימונים. נכון, המציאות התפתחה בדרך שונה מזו שאותה ראו לנגד עיניהם. לא הוגשמה אמונתם בדבר הבנה יהודית־ערבית שתראה אור כאשר נהפך לכוח. במיהתנו לא הוליכה אלא הגבירה את הסכסוך היהודי־ערבי. ומכיוון שהמציאות שונה מזו שאותה ראו לנגד עיניהם אבות התנועה הציונית על כן יש לשנות גם את דרכי הפתרון. הענין איננו בציטטה זו או אחרת אלא ברוח הדברים אותם מכנה ליובה אליאב „ערכי תנועת העבודה". המקרב אותנו „מיסמך גלילי" בהשוואה למצע הקודם, לאחר העיקרים שטמו אי ניסוח?

הדברים מפיקים הגיעו רבים וטובים לפרוש מהמסגרת. אמירתם של כתוי מגד, מנחם ברינקר, ועמוס עוז („אין אנו יכולים ללכת יחדיו") חייבת להראיב גם את מי כוזהות את הפתרון הארבוני שאותו מבואו למצוקתם. גם התוכנות „הגיס", ארגון הסטודנטים הציונים, הקבוצות הרוח הרחוק שמאלה מן הברכה — חייבות לעורר מחשבה. לאן יפנה נוער זה, המאוכזב מדרכה המדינית של ישראל? אי אפשר לדבר על סכנה

(המשך בעמוד 15)

מי יהיה היו"ר החדש

בימים הקרובים יתחדשו המגעים לקביעת המועמד לראשות הסוכנות

מאת טוביה מנדלסון

בעוד אנו מרבים לדבר על הבחירות להסתדרות ולכנסת עומדים לפתחנו גם בחירות פחות דרמטיות הנעדרות מערכת העמולה מההכמה, אך בעלות חשיבות מרובה לעולם היהודי והציוני. המדובר, כמובן, בבחירת יו"ר להנהלת הסוכנות ולהסתדרות הציונית העולמית. ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית עדיין אינן יכולות להעריך במלואה את מכת מותו של אריה פינקוס ז"ל. ואין ספק, כי הרבה מפעלים שהיו בשלבים שונים של תכנון וביצוע, נקטעו באמצע ולא יוקלטו עד שייבחר יו"ר חדש, על אף מינויו של ממלא־מקום ליו"ר ההנהלה.

מייד לאחר מותו של א. ל. פינקוס נמנעו אנשי הסוכנות בירושלים ובעולם ואישים במפלגת העבודה מלנקוב בשמות של מועמדים אפשריים למשרה. אך השמות שהוזכרו בשיחות פרטיות הגיעו לידי התנועות ופורסמו. בינתיים עברו ימי האבל על מותו של פינקוס ועל אף הפעילות המלוסית הקדחתנית בתחומים אחרים נמצא גם הזמן להעלות מחדש שמות של מועמדים למשרה ואפילו לקיים מגעים עם אנשי הסוכנות המרוכזת באמריקה, אשר גם להם יהיה הפעם חלק בבחירת יו"ר ההנהלה. מוסכם על הכל, בכלל זה על הארגונים היהודיים בארה"ב, כי יו"ר הנהלת הסוכנות יהיה איש מפלגת העבודה, כפי שהיה מקובל עד כה, אם כי עדיין אין הסכמה לגבי שמו של המועמד.

ברור, כי בסופו של דבר תקבע מזכירות „העבודה" מי יהיה היו"ר. סביר להניח, כי המועמד יהיה אדם המקובל גם על מפלגות אחרות, כדי למנוע חיכוכים במבנה הסבוך של ההסתדרות הציונית וכל הסוכנות היהודית. נושאי משרה בסוכנות, המתבקשים להשיב בימים אלה לשאלות בדבר מועמדים אפשריים והכנות מעשיות לעריכת הבחירות, טוענים, כי הנושא אינו בידם וכי הם ממתינים להחלטה שתתקבל ב„עבודה" לגבי זהותו של המועמד. אחרי שמזכירות „העבודה" תבחר במועמד תצטרך לקבוע את המועד לקיום הבחירות ורק אחר־כך תדאג הסוכנות לכינוס מיוחד של מושב הוועד הפועל הציוני.

הוועד הפועל הציוני עומד להתכנס ביולי 1974, אך קרוב לוודאי, כי יהיה צורך לערוך כינוס מיוחד קודם למועד שנקבע. אחת הסיבות לכך היא, שאנשי „עבודה" לא יראו בעין יפה את העדרה הבעיה, הקופה כה ארוכה בידיו של ממלא מקום אריה דולצין, איש גח"ל. עם זאת נבדקת באותה בסוכנות אפשרות לבחור את היו"ר־ראש במשאל בכתב, בתנאי שתהיה הסכמה שהאחד לגבי המועמד. במשאלים בכתב נערכים בדרך כלל בהסתדרות הציונית ובסוכנות בנוגע לענייני נוהל, כשאין צורך לכנס לשם כך מושב של הועד הפועל הציוני ואשר בדרך כלל יש הסכמה כללית לגבי אופי ההחלטה. ספק רב אם בחירת יו"ר הנהלה היא בגדר עניין של נוהל וגם לא ברור עדיין אם חוקת ההסתדרות הציונית מתירה לערוך משאל בכתב בנושא כזה. אולי זאת הסיבה, שעל אף הפלאת הרעיון בסוכנות ובדיקתו על־ידי יועצה המשפטי, ד"ר צוהרגבאום, בעריכים כי יהיה צורך לכנס מושב מיוחד של הוועד הפועל הציוני. כובן, כי אם ייערך מושב מיוחד יוסיפו כמה נושאים לסדר היום, אם כי הנושא המרכזי בו יהיה בחירת יו"ר להנהלת הסוכנות ולהסתדרות הציונית העולמית.

השאלה מתי יתכנס הוועד הפועל הציוני תלויה אף היא בספיקות העבודה וקשורה להחלטה לגבי המועמד. בין השמות שהועלו כמועמדים אפשריים היו שמותיהם של יצחק רבין, סגן ראש הממשלה יגאל אלון, נשיא האוניברסיטה העברית אברהם הרמן ואפילו שמותיהם של השרים פנחס ספיר ואבא אבן. מבין השמות שנוכרו נראה, כי הנטייה בעבודה היא לכיוון אברהם הרמן. להרמן תומכים רבים ב„עבודה", לזכותו נזקפים נסיונו הדיפלומטי וקשרים הדוקים עם כמה מראשי ההנהגה היהודית בארה"ב. נראה, כי להרמן אין גם מתנגדים קיצוניים בקרב המפלגות האחרות ולדעת גורמים ב„עבודה" נראית מועמדותו סבירה ביותר. גם המועמדים האחרים שנזכרו יכולים להתאר. כמובן, בחירה ארוכה של הדיונים בתחומים שונים.

ניב. אך ספק רב אם השרים אלון, אבן וספיר היו נענים בחיוב לפנייה לכהן כיו"ר הנהלת הסוכנות. ואילו לגבי מועמדותו של יצחק רבין נראה, כי השותף האמריקאי בסוכנות המורחבת יתנגד לבחירתו. אם כי ניתן בהחלט להניח, שאם תהיה מועמדותו של רבין אקטואלית אפשר יהיה לשכנע באמצעות משא ומתן אותם הארגונים היהודיים באמריקה, העלולים להתנגד לבחירתו, ולזכות במספר של-דבר בהסכמתם למועמדותו.

אברהם הרמן

הידיעות בדבר הנטייה לכיוון אברהם הרמן מקבלות חיזוק נוסף בדיווחים שלפיהם כבר פנו אל הרמן — אפשר שבאורח לא רשמי — וכי הוא השיב בחיוב. על הנטייה לבחור בהרמן מעידה, לכאורה, גם ההנהגה המסתמנת ב„עבודה", לקיים את בחירת היו"ר לפני הבחירות לכנסת. לבד מיצחק רבין המועמדים האחרים שהוזכרו הם שרים וההנחה היא, כי יכהנו כשרים גם בממשלה הבאה. כידוע הרמן איננו שר — ואינו מועמד להיות שר — וממילא, אם הוא יהיה מועמדה של מפלגת ה„עבודה" אין סיבה לדחות את קיום הבחירות עד אחרי הבחירות לכנסת. במקרה כזה, יש להניח, יתחדשו המגעים והדיונים לגבי קביעה סופית של המועמד ומועד הבחירות כבר בימים הקרובים.

כמובן, יש גם אפשרות אחרת והיא, שלא כל המועמדים האפשריים כבר הוזכרו — או הגיעו לידיעתנו — וכי על אף הרצון המאמצים לערוך את בחירת יו"ר הנהלת הסוכנות קודם לבחירות לכנסת לא תהיה ברירה, מסיבות שונות, אלא לדחותה עד אחרי הבחירות לכנסת. מכל מקום ברור כי הנושא נמצא על סדר יומה של מפלגת העבודה ולבטח אינו בגדר שיחות הרעיונות במסדרונות הסוכנות.

...ן, לא ...א, כן

...שנה ששורות אלה נכתבות, נראה, כי הליכוד הימני המשולש בכל זאת יקום. אולם משקיף נבון, הלומד מן הנסיון, לא מתכן בנבואה החלטית בעניין זה. כבר תקעו בשופרות הניצחון, כי הנה־הנה חלה התמורה שתושיע את הזירה הפוליטית של ישראל. ואז הוברר שהשמחה היתה מוקדמת. ובמקום ...של מלים רמות נשפך קיתון של השמצות הדדיות. ...כי חשבנו שהכל אבוד. אך לא. המשא־והמתן התחדש. אי־הבנות סולקו, הכסאות חולקו, ושוב קרבה הישועה. וחוזר חלילה.

אתמול נחתמה אמנת הליכוד המשולש. אלא שהיא חתומה על־ידי שניים מתוך שלושת השותפים המיועדים. המרכז החפשי, שבאופן מעשי הנו החזק יותר מבין שני השותפים האחרים, לא הצטרף, ובמקום תופים וחצוצרות שוב שמענו האימות לאירוניקא מתמיאות, אם לדבר בלשון המעטה.

בערב הודיע חה"כ ש. תמיר כי המרכז החפשי בכל זאת יצטרף לליכוד. נראה, אם כן, שהליכוד המשולש הוא בבחינת עובדה. ואולי בכל זאת לאו למען האמת. זה חדל להיות חשוב. מלכתחילה לא חשבנו כי הליכוד הימני יוכל לגרום לשינויים משמעותיים ביחסי הכוחות הפוליטיים בכנסת. אלא שאחרי הבורה והאת של משא־ומתן המגלה יותר מטפה מאופי הויכוחיקה גם אותו אפקט פסיכולוגי שיכול היה להיות לליכוד — אבד לו.

המהפיכה בצ'ילה

המהפיכה הצבאית שבוצעה אתמול בצ'ילה טרם הושלמה סופית עם כתיבת שורות אלה ומוקדם להסיק מסקנות לגבי ההתנגדות שתהיה צפויה לשליטים הצבאיים החדשים מצד הכוחות העממיים, שהיוו את הבסיס לממשל הנשיא איינדה. אולם לאחר נסיונות ההתמרדות החוזרים ונשנים והתבצרותם של ראשי שלוש זרועות הכוחות המזויינים לפני כמה שבועות — עצם המהפיכה לא באה כהפתעה. נוכח העמקת הפער בין מפלגות הרוב האזרחי בפרלמנט לבין ממשל החזית העממית נדחף הצבא, שקציניו נמנים עם המעמד הבינוני, להפרת הנייטראליות המסורתית, שאותה קיים במשך דורות ושהבדילה את צבא צ'ילה לטובה מצבאות אחרים בארצות שכנות. השביתות הממושכות בתחום התובלה ובקרב בעלי המקצועות החפשיים שהודרכו בחלקן על־ידי האופוזיציה לאיינדה והתמוטטותו הכלכלי נוכח האינפלציה הדוהרת וסגירת כל מקורות סיוע חוץ בעקבות ההלאמות תרמו את שלהם לערעור המצב. וכך הקיץ הקץ. במלאות שלוש שנים לבחירתו של איינדה לנשיא ברוב יחסי בעקבות הפילוג בין שני מועמדי הימין. על נסיון מיוחד במינו של השמאל בארץ זו להשליט משטר סוציאליסטי־מארקסיסטי באמצעות בחירות דמוקראטיות.

בשלוש שנים אלו היו למשטר של איינדה כמה הישגים חשובים בתחום המדיניות הסוציאלית ובקידום מעמדן של השכבות העממיות. אולם נוכח לחצים משמאל להמשך ההלאמות ולמשטר מהפכני נמרץ — מצד אחד, וחששות מימין, שמא עשויות הבחירות הבאות לנשיאות ב־1976 עוד לחזק את כוחה של החזית העממית שגדל יחסית גם בבחירות לפרלמנט השנה — מצד שני, נבצרה מאיינדה השגת מודוס ויוונדי עם המפלגה הדמו־נוצרית, האגף המתון שבאופוזיציה; ואי־הצלחתו לזכות לפחות בתמיכת חלק מהמעמד הבינוני היתה בעוכריו גם ביחסיו עם הצבא.

מוקדם להגיד מה תהיה התגובה להפיכה ביבשת אמריקה הלטינית שאותה פוקדת תסיסה כלכלית וחברתית, בפרט שלא כל המשטרים הצבאיים ביבשת זו נושאים צביון ימני דווקא. מטבע הדברים הוא שנוכח מדיניות ההלאמות והאוריינטציה האנטי־אמריקאית של איינדה לא תצטער ארה"ב על ההפיכה, הפוטרת אותה מחשש של ראש גשר קומוניסטי נוסף ומסוכן יותר ביבשת מקובה. ואילו מבחינה ישראלית אנו מקווים שבדומה לנשיא איינדה ולממשלות שקדמו לו יימשכו יחסי הידידות עם המשטר החדש ואף יובטח שלומה של הקהילה היהודית בת 30.000 הנפשות.

„עלייה" שראוי להילחם בה

ההרג בדרכים הגיע בראשית השבוע לשיעור מחריד, המחייב פעולה מיידית לבלימתו. הסטאטיסטיקה מלמדת שאין המדובר ביממה קטלנית יוצאת דופן, שאינה מחייבת הסקת מסקנות, כי־אם בעלייה חמורה בהרג בכבישים — עליה מנקודה שהיותה כבר בלתי־נסבלת כשלעצמה. באוגוסט השנה נהרגו בתאונות דרכים 52 איש, קרוב לשני אנשים ליממה — זו עליה בשיעור של 18 אחוזים. יש גבול למה שאפשר לראות כמס בלתי־נמנע למולך החברה המודרנית הממוכנת. גבול זה עברנו מכבר — ומתברר כי זרועו עדיין נטויה, בדהירה אל שיאו.

כל מי שנע בכבישי ישראל, לאחר שהייה באירופה או בארה"ב, נדהם מאופן הנהיגה הרצחני המקובל אצלנו. „שריפת" רמזור אדום, פנייה שמאלה מנתיב ימני וימינה מנתיב שמאלי, עקיפת רכב בנסיעה במסלול השמאלי הקיצוני השמור לתנועה הנגדית, התעלמות מהמרור „עצור", נסיעה נגד הכיוון ברחוב חד־סטרי, אי־התחשבות במעבר חצייה להולכי־רגל — כל אלה הן עבירות, שחלק לא מבוטל מנהגי ישראל נכשלים בהן מדי יום ביומו, כאילו היו דבר־של־מה־בכך. כל אלה הן עבירות המסכנות חיי אדם.

ציד ללא רחמים אחרי עבריינים אלה של התנועה, במקום התרכזות בלעדית כמעט בעבריינות סטאטית של חנייה, בידי שוטרי התנועה וסיירות הבטיחות, הוא אחת הדרכים לצימצום הקטל. הנהג הישראלי זקוק בדחיפות לשיעור בהתנהגות תרבותית ובאזרחות טובה בדרכים — ואם אין אוזניו כרויות לפניות, יש לחנכו באמצעות קנסות כבדים. אם אין הוא מוכן להתחשב בזולת, הוא עשוי להתרשם מפגיעה בארנקו הוא.

תפוקת המים אינה מדביקה את הצריכה

למרות הסיכון הכלכלי יש להחיש הקמת המתקן להמתקה

מאת זאב צור

...מיהודים הרי ברור שאין ב„תחזית למשק הלאומי" תשובה נאותה לצריכת המים הגדלה וההולכת של האוכלוסיה העירונית. ולסיכומו של דבר: אם לא תשובה, היא תגרום במהרה לצמצומו של הייצור החקלאי, שכן בכל הנוגע לאפשרויות ניצול השימוש במים לצרכי חקלאות, נעשו בשנים האחרונות השקעות גדולות למטרות שהודות להן גדלה התפוקה החקלאית מבלי שהוגדלו כמויות המים. גם כשימשיכו בפעולות אלה, אין לקוות לתוצאות דומות בתחום זה בשנים הקרובות. הקיצוץ במכסות המים לחקלאות לטובת הצריכה העירונית יגרום בהכרח לצמצומו של הייצור החקלאי. משבר המים יהפוך, איפוא, בהכרח למשברה של החקלאות המתיישבית, על משמעותה החמורה של משבר זה למבנה המשק והחברה בישראל.

תכניתה של תה"ל מראה על אפשרות של תוספת כ־400 מיליון מ"ק בשנה. 200—150 מיליון מ"ק ע"י השבת מי ביוב, והשאר — ממי התהום וממקורות אחרים בתחומי ההתיישבות החדשה שבשטחים שיהוו תוספת למי כנרת, ניצול מי שטפונות והפקת מים מלוחים. פיתוחם של מקורות אלה מחייב השקעה של כמיליארד ורבע ל"י בש"ח (השקעה שנתית של 250 מיליון ל"י) הצפויים ליתן עד למים הצבור עודרון לצרכי האוכלוסיה העירונית. ההתיישבות החדשה והצלכה החלקית כל בכמות המים המתוכננת בהתיישבות הליבית.

אף כי הפקתם של המים הנדרשים, ...ב בבחינת ההשקעות למ"ק הכן מבחינת הוצאות ההפקה השוטפות, הן בדרך כלל יותר גבוהות מאשר במפעלי המים הקיימים. בהיותם בתנאי־הפקה שוליים, הם עדיין זולים מאד בהשוואה למחירי המים שיופקו לאחר מכן בהתפלת מי ים. כדאיות הפקתם איננה צריכה, לכן, לעמוד בספק, בשים לב למחסור החמור שמאותו במים, כשאין שום אלטרנטיבה, פרט להפסקת הגידול והצמיחה הכלכלית והאוכלוסיתית.

כאמור לקחה „התחזית למשק הלאומי לשנים 83–1974" בחשבון רק פיתוחם של המפעלים להשבת מי ביוב ולפי זה הניחה, כי בזמש השנים הקרובות יושקעו 600 מיליון ל"י בלבד, או מחצית הסכום הדרוש לפיתוחם של מקורות „המים האחרונים" הנראים להפקה. ברור כי תכנית זו לא רק שאיננה תואמת את צרכי הפיתוח הנזכרים אלא גם מפגרת בהשוואה לתקציב השנתי, שהוגדל בשים לב לתנאי השנה השחונה וצרכי ההתיישבות החדשה: כ־110 מיליון ל"י ל־170 מיליון ל"י.

במקביל לכך יש להקדים את המועד להתחלה בניינו של מיתקן הדרושי להתפלת מי ים במטרה להפעילו בשנות השמונים הראשונות. יש לגבש מייד לתכנונו והקמתו של אב־טיפוס למיתקן של 100 מיליון מ"ק בשנה בתפוקה של 50.000 מ"ק ליממה.

בהקמת מיתקן הדרושי להתפלת מי־ים יש משום הצעה הסתבנות בבחינה הכלכלית, אולם ההבנתנה לא הועיל לנו. כאשר יגבר עלינו להיות החלוצים בפיתוח הטכנולוגיה של התפלת מי־ים בעולם, בגלל דלות אוצרות המים שלנו. עלינו להתייחס, לכן, במובן ידוע להשקעות בהתפלת מי ים כלהשקעות ברכישת קרקע, שכן ללא מים אין ערך חקלאי של ממש לקרקעות המיועדים לעיבוד חקלאי ואילו בבחינת הצרכים של האוכלוסיה, ההרדשת והתיירות, הרי כשם שלא נוותר על הקמת מקורות אנרגיה במחירים גבוהים עם אזילתם של מקורות זולים יותר, כך גם נוהג לגבי השימוש במים.

המצב החמור שנוצר כתוצאה מפיגור בפיתוח מקורות המים שתכנונם וביצועם מחייב עבודת שנים, ובמיוחד מפעל התפלה, מתבטא בשוני שבין מים לנפט, למשל, שהרי אין כל אפשרות לייבא מים מחו"ל.

כאמור, הכל מכירים בחומרת המצב, אלא שלא הוסקו עדיין המסקנות המתחייבות מכך ו„התחזית להתכנון כלכלי" לעשור הקרוב היא עדות לכך. יש הנאחזים עדיין באשלייה או בפתרון הבלתי קונסטרוקטיבי של אספקת המים לאוכלוסיה הגדלה ע"ח צמצומו של הייצור החקלאי.

אנו מוכרחים, איפוא, להכניס כובר את ההשקעות לפיתוחם של מקורות המים, שמאז הקמת מפעל המים הארצי הלכו והצטמצמו. לשורה הראשונה של להן העדיפויות במשק, אמנם עובדה היא שצרכי המים אינם היחידים בשורה הראשונה של עדיפויות. קיימים בהקביל להם צרכי הבטחון הקליטה, ההתנחלויות הכפריות והעירוניות החדשות, הדיכון לאוכלוסיית המצוקה, פיתוח התחבל. אך אין להסיק מכך את המסקנה שאפשר לדחותם. הכרחית לכך היערכות מתאימה במשק ותוכי שאלתנו החשובה לקראת השנים הקרובות.

קיצוניים בברית ורשה מרימים ראש

מאת פאול נויבורג

...בית לתגברת המאבק מבית ומחוץ התיצונית. בעוד שהמזרח מעוניין בהרחבת חילופי המידע, אומר סגן מיניסטר החוץ ההונגארי שהמזרח מתנגד לתנועה של מידע „המופצת ביחבונות הארצות הקאפיטליסטיות ובחוקיהן והגובלת בהתערבות בעניניהן הפנימיים". חבר הוועד המרכזי של המפלגה בפולין, רישארד חנכה, קרא לחברים להתכונן למאבק המתהמע נגד המערב. „כפינו על הקאפיטאליזם את הצורה של התחרות תוך שלום", אמר באותו כנס עתונאים בוארשה. „לאחר שהשלום ביבשה שלנו יזכה לביסוס רשמי, יתרחב מרחב העימות וההתחרות האידיאולוגית בין שתי צורות משטר. אנו כעידנו חייבים להיות מוכנים לכך".

קריאות כאלה ודומות ל„אקסביסטים" רבו ותכפו ומהן קורי את „להתגונן ולהגן על האורסיה כפני ההשפעה המערבית. ולא רק להתגונן אלא גם להביא את המאבק לתוך מחנה האויב". בחלקה יש לזקוף את הרוח המלחמתית הזו לכוונה להרגיע את חשדו של אלה מקרב המאמינים שאין בכוונה להיטיב עם הקיבוצה בארה"ב ומערבה הבערבית זוכה עתה ליחס של כבוד כשכנים מכובדים, אם לא כידידים.

האינדוקטרינציה הפוליטית־צבאית הוגברה לאחרונה בקרב תלמידי תיכון ובקרב המגוייסים בצבא בפולין, בצ'כוסלובאקיה והונגריה. בקץ שנה לשיתוף־פעולה אידיאולוגי בין ארצות ברית וארשה נערכו שלוש ועידות בנושא האידיאולוגי ועוד כהת ישיבות בוועד המרכזי באותו נושא, כך שעתה מודגשת האינדוקטרינציה המוגברת „באוויר" בכל הגוש המזרחי. אפילו הונגאריה, שהיתה עד לפני זמן קצר המדינה „המתירנית" ביותר בתחום האידיאולוגי בין חברות ברית וארשה, אף היא הצטרפה עתה אל הדוגלים בקו הקיצוני. לבטל כלפי התיירות מהמערב. בה רואה השלטון מקור חשוב למטבע זר, אך עם זאת „סיכון אידיאולוגי" רציני.

ברור שהמזרח מוסיף לגלות ענין רב בהפשרה בתחום הכלכלי שהוא אחת המטרות העיקריות שלה. אם נשמעו לאחרונה התבטאויות ידידותיות לביטול מצב כדינת ברית וארשה, היו אלה תמיד לגבי עידוד הסחר ושיתוף־הפעולה הכלכלי עם המערב. אך לא יותר מזה.

(הדוביך) „גארדיאן"

בדיסקונט יש לך
הנהלת חשבונות פרטית
המתאימה באמת
לדרישותיך

אתה רוצה לקבל תמונה על מצב חשבונך

כל יום ....
אחת לשבוע ....
אחת לשבועיים ....
אחת לחודש ....
אחת ל־3 חודשים ....

וזאת בנוסף לדיווח האוטומטי לאחר כל 17 פעולות בחשבונך.

תמציות החשבון היומיות השבועיות והחדשיות של דיסקונט המותאמות לדרישותיו של הלקוח, מונעות ממנו לקבל ניירת מיותרת.

בנק דיסקונט, הראשון בין הבנקים בישראל שהפעיל מחשב אלקטרוני, היה גם הבנק הראשון שהנהיג, כבר בשנת 1965, שיטת דיווח יומי לפי דרישה.

הזמן גם אתה בסניף דיסקונט שלך את שיטת הדיווח המתאימה לך.

שיטת הדיווח האישי „לפי דרישה" — עוד סיבה טובה מדוע כדאי לך לפתוח חשבון שיקים בדיסקונט.

בבד BDB

בנק דיסקונט לישראל בע"מ בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

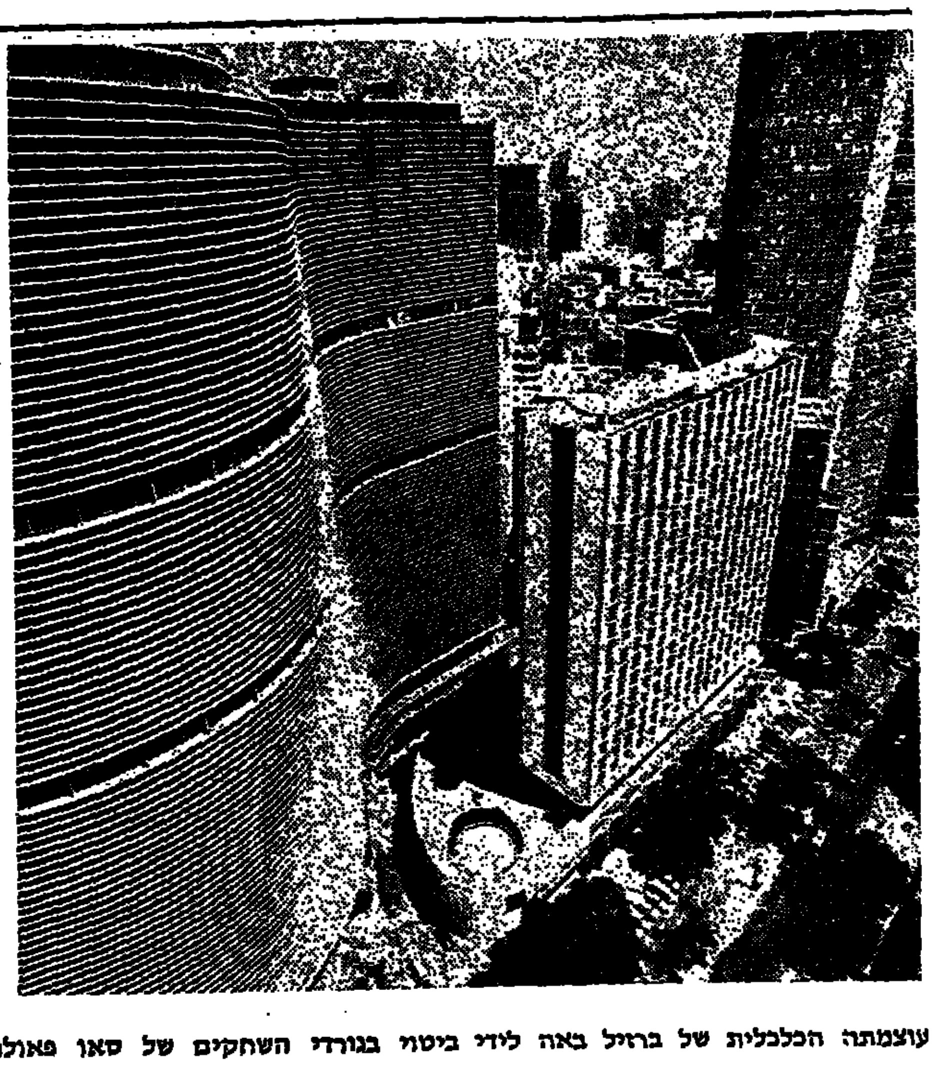

עוצמתה הכלכלית של ברזיל באה לידי ביטוי בגורדי השחקים של סאו פאולו.

ארגנטינה מודאגת מהתפשטותה של ברזיל

מאת אגון פרידלר, סופר „דבר" באמריקה הלטינית

„האם תצא בראזיל למלחמה?" זה שכן הסאטאצ'ינו של כפר הדרה, פריצתו של עתנאי בדילאי גילה הגר באורוגואי. העתנאי בלה בספרו אפשרות, כי יפרוץ מאבק כוויין בין בראזיל לארגנטינה, על רקע העיבודים הפוליטיים הכלכליים שבין שתי הארצות. כמובן שהצגת דברים זו היא מוגזמת מאד, אך אין ספק שבארגנטינה יש אי־נחת גדולה לנוכח כדיגות ההתפשטות הכלכלית של בראזיל ביבשת הפרכתה לבכבמה ראשה־ובכללה בחלק חזה של העולם.

באחרונה הגיעה בראזיל להסכם עם קולומביה על בנייה מסילה ועל פיתוח הנשיית הפחם. מיבדקר באקוואדור עד התהן הגדולאי גייבמן ברבוסה, הוליכו שתי הארצות לשתף פעולה בחיפושים ובבניית כבישים. הגבולים הפוליטיים אינם מדאיגים ביותר את „איטמרטי" — מקום מושבו של משרד־החוץ הברזילאי — ושנרברדף למעבר בדיניות־החוץ של בראזיל. בראזיל מתכוונת להשקיע הון בפיתוח התעשייה בפרו ולשתף פעולה עם ממשלת ולצקו אלוורדו בפיתוח פטגוניה, איזור גדול ובלתי מאוכלס.

אין ספק שהמשטר הצבאי בבראזיל היה רואה בעין יפה את הפלת הניב? אינה בצ'ילי היה תופך בבמבלה צבאית יפנית, אילו קמה כזו בסנטיאגו. אבל לפי שעה נמנעת בראזיל מלהתערב בענייניה של צ'ילי ואף נתנה לה הלוואה של 50 מיליון דולאר, כדי שתוכל לקנות סחורות מבראזיל. רוב האוטובוסים הנדרים בסנטיאגו הם „מרצדס" מתוצרת בראזיל.

בבוליוויה מתכוונים הבראזילאים לבנות צינור נפט, לנצל את הגז הטבעי ולפתח את מכרות הברזל העשירים של „מוטון". על אף התנגדותם של חלקים לאומנים בצבא הבוליווי ושל תנועת הפועלים, חתמה הממשלה בנצר על הסכמים עם בראזיל בדבר ניצול מכרות הברזל של בוליוויה. הממשל של האזרח באורוגואי, הנתון לפיקוח הצבא, הוא פרו־ברזילאי ובקורות יודעי־דבר מוקצים, כי־אבר הכריזו האיגודים המקצועיים באורוגואי, בתמונת הקובדיס סוסיב, שביתה כללית. לאחר ה„הפיכה הקטנה" של ה־27 ביוני, שלחה בראזיל 300 מכוניות־משא עם אספקה לאורוגואי ונתנה לנשיא, בורדברי, אשראי חירום של 30 מיליון דולאר. הפלג הימני בצבא אורוגואי, שהוא לפי שעה החזק ביותר, מצדד בהידוק שיתוף־הפעולה עם בראזיל ומסתכל בחשד על ההתפתחות הפוליטית בארגנטינה.

אבל המקום שבו התנגשות האינטרסים בין בראזיל לבין ארגנטינה היא החריפה ביותר, איננו אורוגואי או בוליוויה, אלא דווקא פאראגואי (ארץ הידידה שבין גנראל פרון לבין הנשיא סטרוסנר).

ב־26 באפריל השנה הסכימו פאראגואי ובראזיל, סופית, על בניית סכר איטאיפו, ולפני שבועיים נחתם באסונסיון, בירת פאראגואי, הסכם בין שרי החוץ של שתי המדינות, בנוכחות הנשיא סטרוסנר. איטאיפו יהיה הסכר ההידרואלקטרי הגדול ביותר בעולם ובמפעלים שהוא יוכל ליצור אנרגיה של 10,700,000 קילוואטים, שתנוצל ברובה על־ידי בראזיל. לפי הערכות המומחים ישלם מפעל ענק זה ב־1982 ויושקעו בו לפחות 3000 מיליון דולאר. הסכר ייבנה במרחק 17 קילומטר משפך הנהר איגואסו בפרנה, שהוא הגבול בין ארגנטינה לבין בראזיל.

האופוזיציה בפאראגואי לא היתה בלמה כלל והלל עם התנגדות המתנגדים לנשיא סטרוסנר שטענו, שההסכם על בניית הסכר הוא כולו לטובת בראזיל וכי פאראגואי לא תיהנה ממנו. לפי דעתו של פרופ' רפאל אלדיר ולסקו, ראש האופוזיציה הליבראלית בפאראגואי, אורבת לפאראגואי סכנה שתיהפך לגרורה של בראזיל ושהאחרונה תתחיל להשתלט על כלכלתה. הוא אינו מתנגד לעצם הקמת הסכר אלא לתנאי ההסכם. הוא סבור שה„תת־אימפריאליזם" של בראזיל קנה את הסכמת ארצו בזול כדי ובתנאים שאין בהם כדי להבטיח כראוי את האינטרסים הלאומיים של פאראגואי. אבל התלונות של האופוזיציה הפאראגואית לא הועילו, בדיוק כפי שלא הועילו איגרות־המחאה של ארגנטינה לבראזיליה ולאסונסיון.

הארגנטינאים טוענים, שבניית סכר איטאיפו עלולה להזיק לניצול חלקו התחתון של נהר פרנה, מקום שם מתכוונות ארגנטינה ופאראגואי לבנות שני סכרים קטנים בנקודות הידועות בשמות „קורפוס" ו„יסירטה". סכרים אלה אמורים להפיק, ביחד, אנרגיה של 8 מיליון קילוואט. מומחים בראזילאים ופאראגואיים טוענים, שהחששות של ארגנטינה אינם מבוססים. משקיפים מדיניים רציניים סבורים, שהמשמעות של הארגנטינאים הם יותר בתחום המדיני מאשר בתחום האנרגיה. איטאיפו עשוי להפוך את פאראגואי, בקצב מהיר כאה, לחלק של מערכת הכלכלה הבראזילאית. ארגנטינה תפסיד, ללא ספק, את השפעתה באסונסיון.

ההתחרות בין בראזיל וארגנטינה באה לידי ביטוי גם בתחומים אחרים. הצגת הריבונות של מדינת ארגנטינה באנטארקטיקה, היתה מיועדת להרתיע את בראזיל מלשלוח „משלחות מדעיות" לקוטב הדרומי. ההתחרות על שווקים באפריקה בין שתי הארצות גוברת והולכת וכמו ביתר התחומים ידה של בראזיל לפי שעה על העליונה.

העתון הארגנטינאי רב־ההשפעה „לה אופיניון", נזכר במרירות בדבריו של הנשיא ניקסון לפני שנתיים: „לכל מקום שאליו תלך בראזיל, תלך דרום־אמריקה". דברים אלה, שעוררו בזמנם תגובות זעם של גורמים שונים, מתאמתים בקצב מסחרר.

כאשר ג'ורג' מיני יפרוש

בית־הבית של מרכז ההסתדרות העובדים האמריקאית, איי־אף־אל־סי־איי־או, שוכן כמעט מול הבית הלבן, ועכשיו מרחיבים אותו, שיהיה גדול פי־שניים מכפי שהיה קודם. מחלון משרד בקומה העליונה של הבית יש לנשיא הארגון, ג'ורג' מ י נ י, מראה כמעט שלם של בית נשיא ארצות־הברית, והדבר יש בו משהו מן הסמלי. בחודשים האחרונים נפקד כאור יחסו של מנהיג־הפועלים לניקסון, ולעומת המיכוח הקודמת בו משפיע הוא באמריקה כלים קצת יותר ויותר עליו ועל עוזריו, ובעיקר על שר העבודה שלו פיטר ברנן.

לא עלה למיני בקלות לשנות את יחסו לניקסון, הדאי מנהיגי נשיא הפדרציה של העובדים להיות מקורב ככל האפשר לנשיא, יהיה אשר תהיה המפלגה שממנה בא. בבחירות האחרונות הודיע מיני על „ניטראליות" במלחמת המועמדים — ופירושה היה תמיכה בלב שלם במועמד הרפובליקאי. צריך לדעת, כי זו היתה כמעט מהפכה בעבודת הפדרציה, שהיתה תמיד תומכת גבורה במועמד הדמוקרטי, והכל המצב עולה נגד ידיבו. כמובן, שלא איש כג'ורג' מיני יודה בגלוי, כי טעה ערב הבחירות האחרונות, וסערת ווטרגייט כבר החוללה כמה שבועות כאשר מיני השמיע לראשונה את קולו על השערוריה.

ג'ורג' מיני, האיש העומד בראש ארגון־הפועלים המקיף 16 מיליון עובדים, ידוע כעקשן קשה שאין... גביש ממנו. הוא מסוגל לשנות את עמדתו מן הקצה אל הקצה, אבל גאוותו לא תרשה לו להודות בכך, שקודם טעה. הודות לסגולותיו וליכולתו לתמרן עלה לפני הרבה שנים ממנגנון איגוד השרברבים בניו־יורק העיר, ואחר־כך במדינת ניו־יורק, עד שנעשה ל„בוס" של תנועת הפועלים הגדולה של ארצות־הברית. עכשיו, שהאינפלציה והסקאנדלים של ווטרגייט מדלדלים את הכסאה יוצאים הוא עצמו ועוזריו נגד ניקסון וממשלה, ואף־על־פי־כן לא ידוע אף מקרה אחד, שאיש במועצת הפדרציה וכן המנגנון המקצועי שלה יזכיר למיני, ולוא במלה אחת, את עברו מלפני שנה בשאלות שהפרידו בין ניקסון המועמד הרפובליקאי לקאנדידאט שניה בנשיאות לבין ירידתו מן המפלגה הדמוקראטית.

אין גיל פרישה מחייב

לא אמר נגדו מלה גם לא אחד ממנהיגי האיגודים שאינם מסכימים לפדרציה. הכל נכנעים למיני, הנערץ על רובם המכריע של פועלי אמריקה קודם כל כמי מת כוחו הגדול בפולמוס עם יריביו. אך, אומנם, שמקורביו גם כבריאים בהשבת, שעתון כך ובין כך יצטרך מיני המתקרב לשנות ה־80 לבנות בעתיד לא־רחוק את מקומו ליורשו. אין איש מעלה בקול רם גם את השאלה הזאת. אבל שאלת יורשו של מיני עומדת מבילא על סדר היום, אם כי מיני בעצמו אמר לא־מכבר לרפורטר שהעז לשאול אותו, אם אינו חושב על יציאה לפנסיה, כי „וודאי שאני חושב... אפרוש בשעה שארגיש, כי הגיעה שעתי לצאת לפנסיה... בשעה כאדע". כי האנשים המנהלים את האיגודים סבורים, שעלי לצאת לפנסיה... בשעה שאגיע למצב, שבו תגיע אלי בריאותי לצאת לפנסיה..."

רשאים אנו מכל מקום להניח, כי איש ממקורביו וחבריו בצמרת התנועה המקצועית לא העלה בפניו את השאלה. התקנון של הפדרציה אינו קובע גמול של גיל־פרישה לנשיא הפדרציה. בשנים האחרונות החליטו כמה איגודים חשובים המסונפים לפדרציה להנהיג גיל פרישה אובליגאטורית לראשי האיגודים, אבל לא עשו זאת האיגודים הרבים של פועלי הבנין, להוציא רק איגוד אחד של ארגוד־הגג לפועלי־הבנין, הוא איגוד השרברבים — כלומר האיגוד, שג'ורג' מיני מחזיק בכרטיס־החבר שלו! איגוד זה מחייב עתה את עובדי המנגנון השכירים שלו לפרוש בגיל 65. כמה ממנהיגי האיגוד חשבו, כי לא צריך להנהיג הגבלה כזאת, שמא יראה אותה מיני כמעשה הצפה או כרמז לו־לעצמו, אבל יושב־ראש איגוד הבנאים חשב את ההגבלה כהכרחית, ולא רצה להתחשב בדקדוקית מבוג זה ביחס למיני.

סמכות־וטו לנשיא

המצב עכשיו הוא כזה, כי מיני המסור כהגבלות־גיל ראה בשנים האחרונות את פרישתם של רבים מחברי המועצה שליד הפדרציה מחמת יציאה מחייבת לפנסיה — אבל הוא עצמו נשאר בתפקידו, ואין איש יכול לומר לו דבר. מקום המתפנה בצמרת מתמלא על־פי רוב כמוהו של מיני של ועדת מועצת הפדרציה, והמועמד נ־

ג'ורג' מיני

ני מתאשר אחר־כך במועצת האיגוד המוגצ־בדמר. סידור זה נעשה על סמך הסכמים פנימיים, שג'ורג' מיני יש לו בהם משהו הדומה לסמכות־וטו. אם המועמד הנבחר אינו מוצא חן בעיניו, יכול הוא להשהות את המינוי. המועצה המונה 35 אנשים, יש בה כיום שבעה מאנשים פנריים, ואת מקום הנשיאים נציגי האיגודים ממלאים במועצה סגניהם זמנית. רק יכול מיני בעצמו לקבוע את הרכב האנשים, שמהם יבחר יורשו.

ובכן, מי יהיה יורשו של מיני? מכלל כל 34 חברי המועצה (הבכביאת־לפועל) אפשר לבנות מן הכתב לא יותר כארבעה או חמישה, שיש להם סיכויים כלשהם לזכות בברכתו של מיני — כמובן, בשעה שהוא בעצמו יבוא (כפי שאמר לאותו רפורטר) לכלל מסקנה, כי עליו לפרוש מתפקידו. והתקנון הפדרציה, שנתקבל בשנת 1955, בזמן מיזוגן של שתי ההסתדרויות העובדים הגדולה, מאפשר, כאמור, לנשיא הפדרציה להחליט בעצמו, אימתי הוא רוצה לפרוש. (שתי ההסתדרויות, שמותיהן נתונים בראשי התיבות של הפדרציה כיום היו „הפדרציה האמריקאית של העובדים" ו„קונגרס הארגונים התעשייתיים"; לארגון הכולל שייכים כמה איגודים „בין־לאומיים" — כך נקראים איגודים מקצועיים, המשתייכים אליהם גם פועלים אזרחי קנדה).

ליין קירקלאנד

ואם אמנם יחליט מיני לפרוש, והוא בעצמו יציע את המועמד לרשת את מקומו, יהיה זה מן־הכתם ליין קירקלאנד, בן ה־51, הצעיר שבחברי המועצה. קירקלאנד היה בעבר עוזר הראשון של מיני, אבל לא חבר המועצה, ומיני הוא שהכניס אותו לתוכה בשנת 1968 בתפקיד מזכיר־גזבר של המועצה. עצם כניסתו של קירקלאנד בדרך זו למועצה היה בגדר הקדים. בעבר היה מתמנה לתפקיד המזכיר־הגזבר אחד החברים הבכירים במועצה, שישב בה כנציג של אחד האיגודים המסונפים. אבל קירקלאנד היה בעבר איש־מנגנון שכיר, ולא נבחר.

במלחמת העולם השניה היה קירקלאנד ימאי בצי־הסוחר, וכי שנתקבל אחריה למנגנון הפדרציה כעובד במחלקת־המחקר לבד ר־קיבל התואר אקדמי. אם יהיה כרצונו של מיני וקירקלאנד ייבחר לנשיא הפדרציה, הוא יהיה הנשיא הראשון של תנועת הפועלים בעל השכלה אקדמית — וזה יהיה תקדים אחר בתנועה המקצועית באמריקה. קירקלאנד נחשב בפדרציה כ„איש היודע לכתוב ולדבר", יש לו שם של בעל לכון שבונה ותפיסה מהירה. אבל הוא הרבה יותר כאינטלקטואל שנעצר במחצית הדרך לקאריירה גדולה. הוא מכיר עד־היסוד את עניני הפדרציה, מכיר היטב את כל אנשי הצמרת, את יתרונותיהם וחולשותיהם, ואין כמוהו להכיר את בעיות איגודיהם. הוא יודע, שרבים במועצה מקנאים בו כאיש אשר מיני בחר בו להיות יועצו הקרוב ביותר, אבל הוא השכיל לקנות ידידים רבים בין מנהיגי הפועלים הזקוקים לפעמים לעזרתו כ„איש השני" בהנהגת הפדרציה.

אבל מיני הוא בוס בעל־קאפריסות, ובאחרונה מינה למשרתו הקודמת של קירקלאנד במנגנון הפדרציה את תומאס ד ו נ א ה ו בן ה־43 מן האיגוד הבין־לאומי של פועלי־השירותים. יש אומרים, כי דונאהו משמש עתה כיועצו הראשון של מיני, ומובן כי ככל שהאיש החדש מתערה יותר בפעולות המועצה, כן גדלים יותר סיכוייו. אך לפי שעה סבורים רוב יודעי־דבר, כי סיכוייו של קירקלאנד מכריעים. אלא אם כן יורד מיני מן הבמה לפני שיספיק „להחליט לרוחו".

מועמדים אחרים

לכנים רבות ראו את ג'וזף ב י י ר ן, נשיא איגוד פועלי־התקשורת, כמועמד טבעי לרשת את מקומו של מיני. הוא נחשב ל„איש־מיני" משום תמיכתו המלאה במדיניות־החוץ של הבוס; בעבר היה ביירן ראש איגוד לבא מן ה„קונגרס" (סי־איי־או), ומיני קירב אותו כמום שהלה תמך במיני במחלוקת, שהיתה לו עם הנשיא הקודם של הקונגרס וולטר רויתר, מחלוקת שגרמה לפרישת איגודו של רויתר (פועלי תעשיית־המכוניות) מן הפדרציה (1968). אבל בשנים האחרונות נפל דבר בין מיני וביירן, והאחרון סירב, למשל, לתמוך בעמדתו של מיני בימי מסע־הבחירות של 1972 ומילא תפקיד חשוב בוועדה שתמכה במועמדותו של מקגאוורן. אמנם, בדומה למיני גילה גם ביירן התנגדות למדיניותו של ניקסון לגבי סין וברית־המועצות. אבל הפצעים שוב לא הגלידו זה לזה, והיחסים ביניהם מוסיפים להיות רחוקים וצוננים.

מועמד אחר, מן ה„אנשים היושבים בצל", הוא נשיא איגוד עובדי־הפלדה איי.ה. א י י ב ל בן ה־65, שבגללו לא־מכבר מתכוון לתפקיד זה לקואליציה השליטית האחרונה באיגוד הגדול ביותר המסונף לפדרציה. אמנם, מיני לא תמך באייבל נגד יריבו בבחירות בשנה 1965 להנהגת האיגוד, ואף־על־פי־כן הוסיפו היחסים בין השניים להיות קרובים לבדי. אייבל עומד בראש המחלקה לענייני תעשייה בתוך הפדרציה כאן פילג רויתר את הפדרציה בשנת 1968 ואיגודו פרש כמנה, ובאותה מחלוקת עמד אייבל איתן לימין מיני נגד רויתר. אך אם אמנם ייבחר אייבל כיורשו של מיני, ודאי ייחשב כ„נשיא לתקופת־מעבר". ואין ספק שהוא לא יראה עצמו מוסמך לבחירת היורשים בהנהגה, אלא יהיה כעין „ראש ממשלת־מפקידים".

(סיכום זה נעשה על־פי כתבה ב„אקונומיסט" הלונדוני; רשימה שניה תבוא.)

גושפנקה שיפוטית לצו חריג

מאת יעקב רוזנטל

עובד מדינה קבוע, בעל כתב מינוי לפי חוק שירות המדינה (מינויים), נחשד בעבירה שוחד ונפתחו נגדו שני הליכים שיפוטיים מקבילים — פליליים לפני בית־משפט כללי, ומשמעתיים לפני בית־דין משמעתי. בתוקף הסמכה שבחוק שירות המדינה (משמעת) הושעה אותו עובד שירות המדינה, ולפי אותו החוק הוקצתה לו מחצית משכורתו עד תום ההליכים המשמעתיים. לפני שהושלמו הליכים אלה הורשע האיש בפלילים ונידון לעונש של שלושה חדשי מאסר. נציב השירות סירב לשלם לו מחצית המשכורת הנ"ל בתקופת מאסרו, על סמך הוראת תקשי"ר (תקנות שירות, שהן תערובת הוראות פנימיות של הנציב וסיכום הסכמים עם נציגי עובדי המדינה), שלפיה „עובד הנמצא במעצר או במאסר לא תשולם לו משכורת בעד תקופת מעצרו או מאסרו". העובד תבע מן המדינה תשלום מחצית המשכורת גם לגבי תקופת מאסרו, בהטעימו כי בסעיף תקשי"ר אין כדי לפגוע בזכות הבדולה, המוקנית בחוק לעובד מדינה מושעה, לקבל מחצית משכורתו בתקופת השעייתו הקשורה בהליכים המשמעתיים. בתביעה זו כערכאה ראשונה דן בית־הדין האזורי לעבודה בירושלים וחייב את המדינה בתשלום הנתבע, ובית־הדין האזורי שלל את ערעור המדינה על הכרעה זו. בשל המשקל המשפטי הציבורי־סוציאלי של הסוגיה ניתנה למדינה הרשות לערער על פסק־דין זה. זו הפעם הראשונה בוסקה כאן הסמכה שבתוקה־דיקון חדש, למתן אפשרות לערעור כזה, כלומר להפיכת הכלל של שיפוט בעניני עבודה לתלת־ערכאתי. פרט זה מעניק כפל־משקל להכרעות זו. גם להכרעת בית־הדין הארצי לעבודה, כערכאה שלישית, נודע משקל רב, משום שהפך את הקערה על פיה, וגירסותיו המנומקות הן בשל מה שנאמר בהן והן בשל מה שלא נאמר (מספר התיק: דיון לג/3־1).

מהי מהותה של הבטחת מחצית המשכורת לעובד־מדינה מושעה, בגדר ההליכים המשמעתיים? שואל בית־הדין הארצי ומשיב: לאו דווקא „להבטיח שכר־ביניים" לתקופת ההליכים, אלא למנוע חרפת רעב עקב ההשעיה", מן הפחת הכנסת המושעה, עד תום בירור ענינו המשמעתי, כדי החת למחצית משכורתו. כיוון שכן הנכבת הוא לפרש את חיוב המדינה, לפי חוק המשמעת, בתשלום מחצית המשכורת כאילו יהכן תשלום גבוה מן המגיע ללא השעייה, יש לשאול, לדעת בית־הדין הארצי, מה היתה חובת המדינה להגיע בחודשי מאסרו לולא הושעה עוד לפני ששלח אותו בית־המשפט הפלילי־כללי לבית־הסוהר. לא כלום — משיב בית־הדין הארצי. וכל־כך למה? שכר עבודה מגיע, עקרונית, בעד עבודה־בעין בלבד, פרט למקרים המסוגים „הבאים סוציאליים", כי תנאי ההם מפורשים בחוקים (כגון חופשה, היעדרות בשל חג, אבדן משפחתי וכו'), או בהסכמים קיבוציים, או בחוזים או מנוגים בנוהג מוגדר. אך „לא שמענו שהגאים אלה סוללים תשלום שכר עבודה בעד ימי מאסר" — מוסיפים השופטים תוספת אירוניה. הוראת תקשי"ר, האוסרת במפורש תשלום חלק המשכורת המגיע בדרך כלל למושעה, לגבי כליאתו במעצר או במאסר, מדגישה כנבה־ותיקי לתפיסה זו — מטעימים השופטים. יהודה כהן — נשיא בית־הדין הארצי — אם מושעה יכול לקבל חלק במשכורת אף לגבי זמן כליאתו, יצא עדיף במעמדו הנידון בפלילים, שמשום־כך לא הורשה בשיטתו (ויתכן בלקה כזו, לבטל אם עבירתו הפלילית כלל איננה נוגעת לתנאי הפקידותי), בגבום שלגבי עובד כזה ודאי יהפוך איסור התשלום שבתקשי"ר.

„הגיונו של החוק ולשונו של סעיף 49 לחוק המשמעת (הבחנה, בדרך כלל, התשלום במחצית המשכורת למושעה) מחייבים לפרש את המלים, במחצית משכורתו כמשמעה למשכורתה... שהיתה משתלמת לולא ההשעייה, ובאחר שבם לולא ההשעייה לא היתה משתלמת לעובד זה כל משכורת, הרי אין לך מחצית שניתן לצדכה, ואין בהלכה שניתן לשלמה לו. מן האמור עולה כי דין הערעור להתקבל" כותבים השופטים, הרובים ובית־הדין האזורי בטלית, והתביעה העובר נדחית.

עד כאן פסק־הדין של בית־הדין הארצי, שנקבע ברוב קולות, נגד קולו של אחד מהבשלה אברי הבהכמה, שביקש להותיר את הערעור ולאשר את חיוב המדינה בתשלום הנדרש (לבהבה הנבר החק ביה־הדין לעבודה כהירים אבכם ביקש ההבחנות בפסק־הדין, אבל להבדיל מן הנהוג בבית־המשפט הכללים הוא מחייב גם אלמוניות המסתייג, הכך אי־אפשר לדעת אם המסתייג היא אחד השופטים המקצועיים או אחד נציגי שני הציבורים. השופטים המקצועיים: הדי כתנ זה הכוח לבהות התערבה בשקלה של הכרעה הדיניית).

עם כל הכבוד — נימוק בית־הדין מתמיה להבינה ולהבירה. אין צורך לחזור — כה כתב, הרי נבכל הלכה ו„מה זה". הרי ערכאה עליונה אינה יכולה להלבות שפסקה ולא כל שכן

(סוף בעמוד 5)

לפני שאתם מוצאים פתרונות לתחבורה מתחת לאדמה!

תנו לנו לנסוע על פני האדמה
לתחבורה ציבורית דרושים נתיבים מיוחדים
זכות קדימה למסיע ההמונים!
אגד — ההנהלה ליחסי ציבור

טכנולוגיה 73
31-23 באוקטובר 1973
גני התערוכה יריד המזרח

אם הנך מעונינת להיות עקרת בית טובה
הרשמי לקורסים לבשול ואפיה
המתקיימים במרכזיות של בית המדרש הממלכתי לתזונה ולכלכלת הבית:
ירושלים — רחוב יפו 169, טלפון 522598
ירושלים — בי"ס שמידט, רחוב הלל
תל־אביב — רחוב ברוק 1, טל' 51438
חיפה — רחוב לוחמי הגיטאות 16, טל' 527347
באר שבע — רחוב שלמה המלך 9 (307) טל' 3619
ההרשמה בימי שני ורביעי בין השעות 12—10 לפנה"צ; 6—4 אחה"צ.

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה — מועצה אזורית יזרעאל
יובל לעמק יזרעאל המזרחי
במלאת 60 שנה לעלית „השומר" על אדמת תל־עדש
ויובלות לישובי עמק יזרעאל המזרחי הערך
עצרת חגיגית
במוצאה האזורית יזרעאל על יד מרכז הספורט האזורי, ביום רביעי,
כ"ב אלול תשל"ג, 16.9.73 בשעה 20.30 בהשתתפות הנשיא הכר ישראל גלילי
בתכנית האמנותית: „אלה הם הייך — העמק" — חזיון באמר, זמר ומחול
כתב ועיצב: טוביה סער
משתתפים: צוותא יזרעאל בהדרכת גברי לוי
דורית ראובני
שלישית הל־יוסף
מקהלת גברים בניצוחו של יוסף הדר
כתולות בביצוע ילדי תל־עדשים
ציבור מוזמן

משרד הסעד
הודעה חשובה להורי התלמידים
משרד הסעד מודיע בזה להורי התלמידים בכיתות א' ועד יב', אשר טרם הגישו להנהלת בית ספרם את בקשתם למענק לימודים, כי עליהם לעשות זאת מיד בצירוף המסמכים הדרושים. טפסים להגשת הבקשה ניתן להשיג במזכירויות של בתי־הספר.

שראלי או לא—העיקר שיהיה טעים

מאת סופרת „דבר"

ן. לשנה שנתיים עלה והו־ השאלה: האם יש לנו מטבח אלי? מהו מטבח ישראלי, הוא כבר? תמיד זה עורר מצד מטעמי ישראל, הכר־ את תחרות מלכת המטבח הז־ אשפי הכבבה (כלומר ה־ יים המקצועיים).

שנה לא הועלה הנושא בענו. תחרות האשפים נערכה בבכ־ כנס המסעדנים הבין־לאו־ שבערך ביוני בירושלים ונבלע כו. כך כמעט לא הגיעו גם דעת הציבור תוצאות התחרות בשבוע שעבר. כאשר חילקה קול, רעייה של התיירות, התעודות למצטיינים. זכו לכ־ הרואי אלה שזכו במקום ה־ ון. הלא הם יעקב ואריאלה לאי, מודיכים בביה"ס לטב־ במלון „תדמור". הוכיב במ־ השני — צוות טבחי הקיבו־ חיים כהן מנען ויצחק גרופר ובל ובן צוות טבחי ביה"ס ב־ סן יעקב איילון ואריה זולר : ובמקום הכלליסי הצוות של ת „גלי זהרי".

ההזדמנות זאת שוב הועליה לת המטבח הישראלי על ה־ לקן. כשקף ניקולאי, ואיש פר אחד בענף המטבח. קיצוני דישתו לגבש מטבח ישראלי ם. המבוסס על תנובה הארץ. קולאי יצא נגד אלה הרואים מאכל העליות והעדות את ה־ כל הישראלי. „החומוס, הפלא־ ', המחיה הפיתי: אינם מאכלים ראליים, אלא מאכלים מורתיים פוסים". הוא טוען.

כעל התחלה על מטבח ישראלי א מצביע על המאכלים שזכו ב־ תחרויות מלכת המטבח ואשפי ה־ טבח, שחלקם גם הוגש בהתוו־ ת בינלאומית וזכה בפרסים. א — טוען ניקולאי — גם ב־ ז.ה אין נביא בעירו ולא כל ה שמצליח בחו"ל, מתקבל כאן. קולאי מאשים את עמיתיו למקצ־ ע בקנאה וברתיעה משימוש ב־ תכונים שאינם שלהם. בעיקר ן של עקרת בית אלמונית, גם ם מתבונה קיבל פרס.

לבסוף קורא ניקולאי לכל הט־ חים ועקרות הבית לאמץ את מיוחם והכושר אמצאתם כדי להת־ בר על ההגבלות התלות על ה־ טבח הכשר.

דעה שונה הביע יעקב ליטנסקי. על תואר מלך המטבח. אומר יטנסקי: „לפני ששוללים מה א ישראלי, צריך להגדיר הו ישראלי. מי אמר שחו־ ס אינו ישראלי? אולי אכלו ותו אבותינו שהיו כאן? במקו־ ות שלנו יש הרבה חומר על בילה וכדאי לבדוק וללמוד ממ־ . גם המטבח היהודי של סבתו־ ינו הוא שלנו והוא צריך להוות ולק מן המטבח הישראלי".

לדעה זו שותף גם אורי גוטמן, ועורך „שבועות" קולינאריים יש־ אלים בחו"ל: „כל מה שהביאו עדות, גם טשולנט (חמין) על ידפאותיו השונות הוא ישראלי".

כל המשתתפים, כולל שמואל מטות, מנהל חטיבת ההדרכה ב־משרד התיירות, מסכימים בדבר אחד: יש לבסס את המטבח ה־ישראלי על תנובת הארץ ותוצרת הארץ.

בארוחה עצמה, שהוגשו בה כמה מן המאכלים שזכו בתחרות האש־פים, היה הכל על טהרת הישר־אליות. אבל לא לכל המנות הייתי מעניקה פרסים. ישראלי או־לא. העיקר שיהיה טעים.

מתכוני אשפי המטבח בקבוצים שזכו במקום שני בתחרות

צוות טבחים שכלל את חיים כהן מנען ויצחק גרופר מ־שובל.

דג „כסיף הארגמן"

המצרכים: 10 פרוסות דג כסיף בנות 80 ג' כ"א, 2 חצילים בינו־ניים, רסק עגבניות, פטרוזיליה, שום, קמח לבן. תבלינים: מלח, פלפל לבן, בזיליקום, קרי, פל־פלה מתוקה.

אופן ההכנה:

מנקים את הדג, פורסים לפרו־סות, מתבלים, מקמחים ומטגנים לצבע זהוב. מוציאים על נייר פרגמנט לספיגת השומן.

קולפים ופורסים את החצי־לים לפרוסות, מתבלים ומטגנים. מוציאים על תבנית משומנת. על החצילים מסדרים את הדגים. את הרסק מכינים מדולל מתובל ו־יוצקים כדי שני שליש מגובה הדג. בתבנית זורים מעט פטרו־זיליה קצוצה ומכניסים לתנור בי־נוני למחצית השעה. מקררים ו־מגישים.

ירך הודי „פעמי היובל"

המצרכים: 10 ירכים של הו־די צעיר, 4 פקעות סלרי, 2 כרישה, 4 פלפלים ירוקים, 4 גז־רים, 4 עגבניות, 2 בצלים, 5 חרשפים, זיתים ירוקים כגולע־נים. תבלינים: כוס מלח, פל־פלת מתוקה, פלפל לבן, ביזון, רוזמרין, קרי, כרכום, שמן.

אופן ההכנה:

מרככים את הירכים בנוזל של הודו ומתבלים. מנקים את הירקות, חותכים לקוביות קטנות ומאדים. את העגבניות חולטים וחותכים לקוביות. את הזיתים מגלענים ו־חולטים. את החרשפים מנקים וחותכים לשישיות. מסדרים את הירקות המאודים על תבנית משו־מנת. עליהם מניחים את ירכי ה־הודו, מעל — פורסים את העגב־ניות, הזיתים והחרשפים. יוצקים נוזל מתובל עד כדי כיסוי הירכים ומכניסים לתנור חם למשך שעה. מגישים עם קישוט של זיתים, חרשפים ופסי פלפל ירוק מקופ־צים.

קישואים „גיבני האביב"

המצרכים: 10 קישואים ירוקים בגודל בינוני, 100 גרם שקדים, גרידה הפוך כ־2 תפוזי שמוטי, שמיר. תבלינים: פלפל לבן, מוסקט, רוטב סויה.

אופן ההכנה:

שוטפים ומגרדים את הקישו־אים. חותכים לאצבעות בגודל אחיד, כורתיחים מים עם מלח ו־מספר מטבעות נחושת (בכדי ל־שמור על הצבע הכהה). מכניסים את הקישואים וחולטים עד ש־יתרככו מעט. מקררים ומסננים. מחממים במחבת שומן, מקפיצים את גרידת התפוז והשום, מוסיפים את הקישואים והשמיר ומערבבים בזהירות כדי לשמור על הצורה האחידה. מתבלים במלח, פלפל לבן, מוסקט כמורד ורוטב סויה.

בנפרד — לחלוט את השקדים, לקלף, לחתוך ולהקפיץ במחבת. לפני ההגשה, לזרות את השקדים על הקישואים ולהגיש חם.

לפת „שפלת יהודה"

המצרכים: 10 לפת בינוניים, מיץ מ־5 תפוזים, שוכך. תבלינים: מלח, פלפל לבן, סוכר.

אופן ההכנה:

רוחצים, קולפים וחותכים את הלפת לצורה אחידה. ממיסים ב־סיר מרגרינה, סוכר ומוסיפים מיץ תפוזים ותבלינים. לאחר ש־מתקבל קרמל, מוסיפים את ה־לפת עם מעט מים, מכסים היטב, מקטינים את האש ומבשלים עד לריכוך. מגישים חם.

מטעם כהרי „בנווה קיבוצי"

המצרכים: סלרי אמריקאי, גמ־בה כבושה, זיתים שחורים מגול־ענים, בצל חלוט. תבלינים: שום, מלח, פלפל לבן, חומץ, מיץ לי־מון, יין הוק הישן, סוכר, שמן.

אופן ההכנה:

שוטפים היטב את הסלרי ו־חותכים לפסים, מרתיחים מים עם מלח, חולטים את הסלרי עד ל־רכות. מקררים ומסננים. את ה־גמבה חותכים לפסים, את הזי־תים מגלענים, חותכים ומוסיפים לסלרי. את הבצל חולטים ביין הוק לבן החומץ. משאר החומרים מכינים רוטב חמוץ־מתוק ויוצ־קים מעל. משהים מעט לספיגת טעם ומגישים.

פלט „אהבת הירוק"

המצרכים: מלפפונים, עגבניות, בצל ירוק, כוסברה, שמיר, תבלי־נים: מלח, פלפל לבן.

אופן ההכנה:

שוטפים, קולפים וחותכים את המלפפונים לעיגולים. את העגב־ניות חולטים, קולפים וחותכים לפסים. את הבצל הירוק חות־כים לטבעות, את השמיר מקצ־צים. מערבבים הכל יחד ומשלי־מים הטעם עם המיונית. להגיש על עלי חסה.

שבוע בטיחות בשימוש בחשמל

מספר התאונות הקטלניות ב־ישראל, כתוצאה משימוש בחשמל, הוא מן הגבוהים בעולם יחסית למספר התושבים. מאז 1970 חלה עליה במספר מקרי החישמול ה־מגיע ללמעלה מ־100 מקרים מדי שנה. למעלה מ־20 אחוז מהם גורמים למוות.

לדעת מומחים קיימים בארץ תנ־אים מיוחדים הגורמים לריבוי תאונות החשמל: תנאי האקלים החם והלח, חומרי בנין בעלי מו־ליכות טובה ותודעה טכנולוגית נמוכה בחלק ניכר מהאוכלוסיה הרוכשת יותר ויותר מכשירי חש־מל ביתיים.

במגמה להגביר את תודעת ה־בטיחות בשימוש בחשמל, נערך שבוע בטיחות בשימוש בחשמל ה־מאורגן ע"י המוסד לבטיחות ול־גיהות בשיתוף חברת החשמל ו־הועדה הציבורית לבטיחות בעבו־דה לאיזור חיפה הצפון.

במבצע הבטיחות מקיף מפעלים תעשייתיים, מוסדות ציבור וחבר־ות גדולות. התאחדות הסוחרים תאפשר בדיקת מכשירי חשמל ביתיים בחנויות חשמל ללא כל תשלום. החנויות שישתתפו ב־מבצע יצויידו בשלט מיוחד ומכ־שירים שימצאו פגומים יתוקנו תמורת תשלום.

(ראה הוראות טיפול בנתיכים בעמוד 12).

קרדיגנים רקומים בחרוזים ואבנים ונצנצות הם המלה האחרונה באופנת בגדי־הערב. אצל בית דיור הם נלבשים על שמלות, קפלים באורך הקרסול. הדגמים הוצגו בקולקציות החורף.

שוויון האשה בישראל – אשליה או מציאות (2)

גם בקבוץ אין הזדמנויות שוות

מאת מרים גורן

האגדה על שוויון האשה בישׂ־ראל מתנפצת אל סלע המציאות. לא רק כשמדובר בהשתתפות ה־נמוכה בכוח העבודה במשק, ב־התחלקות למקצועות „נשיים" ו־„גבריים" ובמחסומים להתקדמות בתפקידים בכירים, כפי שמוכיחה הסוציולוגית ד"ר דורית פדן־איזנשטרק במאמרה החשוב על שוויון האשה בישראל (פורסם ב־„עיונים". ראה רשימה ראשונה על המאמר במדור זה מיום 5.9).

גם מבחינה חומרית מקופחת ה־אשה, ולא רק משום שהחוק בד־בר שכר שווה מופר בגלוי בחלק ממפעלי התעשיה.

ההכנסה השנתית הממוצעת (על־פי השנתון הסטטיסטי האחרון) מראה, כי ההכנסה של גבר־שכיר מגיעה ל־9,300 ל"י לשנה בממו־צע לעומת 5,100 ל"י לאשה שכי־רה. כלומר השכר הממוצע של אשה (לשנה) מהווה רק 55% מש־כרו הממוצע של הגבר. ההפרש הגדול ביותר נמצא בין עובדי מלאכה הרושת (עם שכר האשה רק 45%). נכון, אמנם, שההבדל נובע בחלקו מן העובדה שנשים רבות עובדות רק חלקית ולגברים גם אפשרות להתפנות לעבודת שעות נוספות, אולם גם החלוקה למקצועות — התמורה הכספית לעבודות „נשיות" נמוכה יותר — מסבירה ד"ר פדן — משפיעה על המצב. הואיל ועבודה שווה במו־בן הטכני של המלה, כמעט ש־אינה בנמצא. במידה שהעבר בה־בכס על ניהול עיסוקים, ניתנת הערכה נמוכה יותר לכישורים ה־דרושים לביצוע עבודות „נשיות", כמו זריזות כפים, בהשוואה להפ־רסה הניתנת, למשל, לכוח פיזי, הטיפוסי לעבודות „גבריות". דוג־מה אחרת היא עבודה במכשירים עדינים. כאשר גברים מועסקים בה, היא תוגדר כעבודה הדורשת „אינטליגנציה והתמצאות", אולם לגבי נשים תוגדר אותה עבודה כ„עבודה קלה" ותוכרה נמוך יו־תר.

רבות נכתב כבר על ההפליה בזכויות הפנסיה והביטוח של ה־אשה. עקרת־בית שאינה עובדת אינה זכאית לזכויות ביטוח ופנ־סיה (רק לאחרונה חל שינוי קטן המתייחס לתאונות עבודה) ועליה לבטח עצמה ברשות. אשה עו־בדת מקופחת גם לגבי הענקת זכויות הביטוח והפנסיה שלה ל־שאירי משפחתה.

הדוגמה המובהקת לקיפוח, שה־נשים העובדות תוהות ומתריעות עליו שנים הוא הקיפוח במס הכ־נסה, שאין מכירים בהוצאותיה על שרותי בית וטיפול בילדים. לגבי מס הכנסה אין האשה הנ־שואה נחשבת כאזרח לעצמו ואין לאשה (גם העובדת) תיק משל עצמה, אלא היא כלולה בתיק של בעלה. גם כשהיא המפרנסת ה־עיקרית אין לה רשות לפיין כ־תיק, ולערער על השומה בלי חתימת הבעל. כה שאין כן להי־פך.

פרק חשוב במאמרה מקדישה הסוציולוגית ד"ר פדן למצב הא־שה בקיבוץ, זה המופת המדגמת לבסגרת חברתית שוויונית גם לג־בי השיתוף של שני המינים.

אולם גם כאן צפויה אכזבה לצו־מת הדימוי המקובל. בקיבוץ הו־שג אמנם שוויון לגבי השתתפות מלאה של האשה בכוח העבודה, אולם לא כן לגבי המיגוון המקצ־צועי. רוב החברות עובדות ב־חינוך ובשרותים והחברים בחקל־אות ובתעשיה. ב־1967 עסקו 36% מהחברות הקיבוץ הארצי בטיפול וחינוך. 36% בשרותי מזון וביג־גוד ורק 13% בחקלאות ובתעשיה. גם פעילותן החברתית מתרכזת ב־עבודות הקיבוצות לתחומי התצ־רוכה שלהן, וחלקן בוועדות פו־ליטיות וכלכליות — קטן.

מדוע גם בקיבוץ אין לאשה הזדמנויות שוות? תשובתה של ד"ר פדן: גם סדרים הברתיים חוקיים, המאפשרים יציאת האם לעבודה מחוץ לבית, אינם מספי־קים להשגת שוויון, כל עוד לא יחול שינוי לגבי הגדרת תכונות ותפקידים „נשיים" ו„גבריים" וכל עוד רואים באשה את האחראית המרכזית לטיפול וחינוך הילדים ושרותי המשק הפרטי או הקולק־טיבי. המחקר שערך מנחם רוזנר בקיבוץ הארצי ב־1965 מראה, ש־גם בקיבוץ לא השתנו עמדות ה־יסוד לגבי חלוקת התכונות וה־תפקידים בין המינים. האחריות ה־מרכזית לטיפוח הבית מוטלת על האשה עד כדי כך שיש כיום כבר תופעה של יום־עבודה מקוצר ל־אשה בקיבוץ למטרה זו. אולם גם הקיבוצניקית מוגבלת מבחינת ה־ניידות, ואינה מתפנה לפעילות פוליטית־ציבורית.

(הערת אגב: לחטיבת הקיבוץ המאוחד מגיע מקום ריאלי אחד בכנסת לחברה. מקום זה אויש בכנסת היוצאת בקד־שי רב ואחרי שבועיים רבים על־ידי ח"כ עדה פיינברג־סירני הפורשת. עתה כבר אח־רי קונבנציה אחת ואין מוצאים, בינתיים, מועמדת מתאימה במ־קומה. מ.ג.)

דורית פדן אינה מסתפקת בניי־תוח המצב והיא מציעה גם הצעות אחדות לקידום השוויון: במקום ראשון היא מעמידה הנהגת יום חינוך ארוך וארוחת צהרים לילד־ים (לאו דווקא לנזקקים, כפי שמקובל עתה); התאמת זמני ה־עבודה והשרותים לצרכי ההורה העובד, אפשרות לרכוש ציוד ביתי וממוכן במחיר השווה לכל נפש, השוואה חוקי שכר, מס, ביטוח פנסיה לאשה כמו לגבר.

אולם — מדגישה ד"ר פדן — כל זה יישאר ריק מתוכן כל עוד לא ישתנו עמדות־היסוד בדבר תפקידי הגבר בחברה.

בנקודה זו, נדמה לי, אין ל־סוציולוגית לצפות לשינוי לא רק לאור המבנה החברתי הנוכחי של ישראל. יחליט האו"ם מה שיחליט בפנייתו מתחילת 1972 אל המדינות החברות, לדחות את אמ־צעי ההקצבות לשם שינוי הדימוי של „גברי" ו„נשי". שלא כמו לג־בי הדרישה לחקיקה שווה, הרי בנקודה זו גם לא כל הנשים שוות בדרישתן לשינוי כזה בדימוי.

(רשימה אחרונה בסדרה)

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

„מקורות"
חברת מים בע"מ

עצרת „מקורות"

לציון 35 שנה ליסוד החברה
ו־10 שנים למוביל הארצי

תיערך מחר, יום חמישי (ט"ז באלול) 13.9.73 בשעה 19.30
באגמי אשכול (בית־נטופה)

בתכנית:

ברכות:
כב' שר החקלאות מר חיים גבתי
כב' שר האוצר מר פנחס ספיר
יו"ר מועצת המנהלים גב' סנטה יוספטל
המנהל הכללי מר זאב קריב
מזכיר ארגון העובדים מר שמואל קלם

חזיון מים אור - קולי, בהשתתפות:

שושנה דמארי, גדי יגיל, יוסי ידין, אריק לביא, חנה מרון, שושיק שני, להקת המחול של עמק הירדן, תזמורת ילדי קרית־אונו ומקהלת בית־רוטשילד בניצוחו של אפי נצר.

המחבר: חיים חפר
הבמאי: גרשון פלוטקין
הצייר: דן רייזינגר
ניהול מוסיקלי: יצחק גרציאני

הכניסה לבעלי־הזמנות בלבד.

המשטרה תכוון את המוזמנים החל מנצרת־עלית במזרח, ומשפרעם במערב אל מקום העצרת. המוזמנים מתבקשים להביא אתם את ההזמנה, המשמשת כרטיס־כניסה לאתר, וכן להדביק את תו החניה על השמשה הקדמית של מכוניתם.

המוזמנים מתבקשים להצטייד בלבוש חם, משטרת ישראל לא תרשה כניסת ילדים לעצרת.

פרסום בלקין

דין פרוטה

עיסקת החבילה של „קורעוז"

כלל ראשון, המבוסס על מסקנות מתוך נסיון והתנ־סות מעשיים: בעיסקות־חבילה יש לנהוג זהירות יתרה: גם בעיסקת החבי־לה הראשונה, המפורסמת, קשרו בעיקר ובראש ובראשונה את מש־כורתם של השכירים אך לא את גבהם של המחירים...

על אחת כמה וכמה יש לנהוג זהירות בעיסקות חבילה מסחריות. מסחר אינו שטק, כידוע. במתן תמיכה סוציאלית לנזקקים ואם חברה מסחרית עורכת מיבצע מכירות מסוג זה בתשלומים חוד־שיים לתקופה ארוכה, הרי שלפ־נינו שלוש אפשרויות בדרך כלל:

● היא עומדת להפסיק את ה־ייצור של אחד המוצרים המוצעים בעיסקה;

● היא „דוחפת", בעזרת מוצר מצליח יותר, אחד או שני מוצרים מצליחים פחות;

● היא זקוקה לכסף במזומן בדחיפות.

מומחים לצרכנות נבונה בארה"ב מלמדים אותנו לדעת, כי:

● אם הסיבה היא הפסקת הי־יצור, כדאיות העיסקה תלויה ב־סיבה להפסקת הייצור. ייתכן, ש־חברה יצרנית מפסיקה לייצר מוצר מפני שהוא טוב מדי, מחזיק מע־מד לאורך זמן, אינו מתקלקל, לא יוצא מן האופנה ועל כן מתבל למעשה בנסיונות החברה להגביר את צריכת מוצריה. במק־רה כזה — העיסקה עשויה להיות מציאה של ממש. מאידך, אם מופסק הייצור בגלל אי־הצלחתו של המוצר או מפני שגם בחו"ל הפסיקו לייצר פריטים דו־מים שונים להרכבת המוצר, עלול הקונה למצוא את עצמו „תקוע" עם מוצר בלתי מצליח, מתקלקל, בנוסף לכל גם חלקי־חילוף אין להשיג בשבילו.

● במקרה השני, איש השומר נפשו וכספו ירחק מן העיסקה. אם מוצר זה דגם מסויים „לא הולך", בדרך כלל יש דברים בגו. ייתכן כמובן, שהמוצר מצויין, אך אינו נתפס בשוק בשל מגרעת אופנתית — אך זוהי בדרך כלל האפשרות הנדירה יותר.

● במקרה השלישי מהווה הצו־רך הדחוף של חברה מסחרית במזומנים את הדחף הראשוני להר־פקת לצורות שונות של קידום מכירות. כאשר האשראי הניתן, ניתן למעשה לצרכן בעוד שהחב־רה מקבלת תמורה במזומנים על מכירותיה. למעשה, רוב האשראי הניתן במסחר לתקופה שלמעלה ממספר חדשים ניתן באמצעות חברות מימון וזוהי בדיוק הסיבה, שקניה בתשלומים במסגרת הסדר תשלומים רשמי של החברה המיי־צרת או המספקת יקרה בדרך כלל מקניית אותו מוצר, או דומה לו, בהסדר אישי עם סוחר פרטי.

ברם: הכללות מסוכנות בתחום זה, עוד יותר מאשר בתחומים אחרים, כי תנאי האשראי משתנים בצורה קיצונית בהתאם למצב ה־כללי של השוק ו/או מצבם ה־פרטי של היצרן ושל הסוחר.

להבין ההגינות עלינו להוסיף, כי מנכ"ל חברת „מפיצים" המש־ווקת את מוצרי „קורעוז", משה ידידיה, נותן טעם אחר למיבצע של עיסקת החבילה: לדבריו, זוהי עזרה לשכיר לרכוש מוצרי חשמל בתנאי תשלום נוחים, כאשר סכום ההלוואה אינו קשור למדד (עוד זה חסר!) ועל־ידי כך יכול הקונה לנצל לטובתו את העובדה, שה־לירה מפסידה מערכה הריאלי ב־אופן תמידי.

מבצע „קח היום — שלם שנתיים"

בתוכנית שלוש אפשרויות ולב־דיקת הנאה והדאיותה האמיתית, בחרתי באחת. הבראית יציגה ל־כולל. מודעות הפרסומת של מיב־צע זה, התלויות בחנויות לצרכי הכבל, מפרטות את התוכנית ה־זאת כך:

קונים: מקרר חשמלי 15 קוב, תנור בישול ואפיה (אחד מארב־עה סוגי הסטנדרט. תנורים מפוא־רים או כפוארים יותר אינם נכ־ללים במבצע במחיר זה) וכן מכו־נת כביסה, כמנה מייצר „קורעוז" דגם יהיה.

משלמים: 241 ל"י בעת חתימת החוזה.

24 תשלומים חדשיים בני 352 ל"י כ"א.

המחיר הכולל, שאינו כולל הו־בלה למטבח: 8689 ל"י.

כיצד מחושב סכום זה עם ה־מחיר במזומן?

מחיר המקרר (15 קוב, רגיל): 2641 ל"י.

מחיר התנור (בתורו כדגם 228) 1685 ל"י.

מחיר מכונת הכביסה: 2400 ל"י בכל הנה, אך 2600 ל"י במכונה „קורעוז".

סה"כ (לפי מחיר חנות): 6736 ל"י.

גובה הריבית לשנתיים: 1953 ל"י.

*

מודעות החברה וחומר ההסברה מבטלות לעתונות מדברים על רי־בית בנקאית רגילה ואולי לא יהיה זה חסר ענין לשאול מה באמת גובהה של ריבית זו? כדאי להז־כיר, כי עצם הביטוי „ריבית בנ־קאית רגילה" הוא חסר משמעות מעשית: בנקים משנים את הרי־בית לא רק בהתאם למצב הנזילות שלהם, אלא גם בהתחשב בסוג ההלוואה, אורך תקופת התשלו־מים, הסיכון הכרוך בעיסקה ובה־תאם למגמותיה. ומאידך, הריבית שהבנק משלם לי:1 של פקדונו הינו נתונה להישאר בגבולות 10 אחוזים לשנה (עם ההגבלה לפע־מים...) הרי גם לריבית זו אפשר בהחלט לקרוא ריבית בנקאית. ה־אין זאת?

מכל מקום, מקובל כיום לחשוב על ריבית בנקאית שהיא בגב־לות 15—18 אחוז לפי החישובים של הבנק, אך מהווה למעשה 20 אחוז ריבית על קרן פוחתת. כלו־מר כ־10 לירות ריבית על 100 ל"י הלוואה לשנה.

השאלה אם כן, האם מהוות אותן 1953 לירות ריבית לשנתיים 20 אחוז ריבית (לפי החישובים שלנו, לא לפי חישובי הבנק)?

מומחה לשאלות מסוג זה, שבי־קשתי לשמוע את דעתו, השיב כך:

קשה לי לענות כלאחר יד. אבל אם יתברר כי במכירה באשראי לא לוקחים ריבית גבוהה יותר מאשר בהלוואה בבנק, אהיה מופ־תע מאוד. וכל כך למה? מפני ש־גם מי שנותן את האשראי לוקח את הכסף לצורך זה מן הבנק וגם הוא משלם ריבית. לפיכך ברור שהוא חייב להוסיף על הריבית הזאת. גם הוא צריך להיות מ־משהו!

ומהי הריבית האמיתית?

מחיר המוצרים הוא כאמור — 6736 ל"י. מסכום זה יש לגרוע את המקדמה במזומנים, עליה אין משלמים ריבית אפילו אצלנו. — 6736 פחות 241 = 6495.

6495 ל"י הן הקרן הפוחתת.
1953 ל"י הן הריבית.

לפי חישובי הריבית הפשוטים לצרכי צרכנות, אנחנו מחברים את החוב המקורי לחוב בחודש האח־רון, שהוא 270.60 ל"י (בלי חלקה היחסי של הריבית בתשלום). את התוצאה מחלקים ב־2 וכך מתקבל סכום החוב הממוצע: 3386 ל"י בחשבון מעוגל. כעת מחלקים את סכום הריבית בסכום החוב הממו־צע. התוצאה היא 0.577, כלומר, במשך שנתיים משלם הקונה כמעט 58 אחוז ריבית והיות ששנתיים הלוואה של החוזר בתשלומים אינו מחייב חישובי ריבית דריבית, פי־רוש הדבר, כי הריבית לשנה היא בגובה 28—29 אחוז בערך.

האם 28 אחוז ריבית שנתית היא ריבית בנקאית רגילה?

כאן עשויים לבוא מומחים — ביחוד מומחים, שהם צד מעוניין — ולטעון, כי זו איננה הדרך בה מחשבים ריבית מסחרית בארץ. נכון. מראש אני מרימה ידיים. אבל זוהי, רבותי, הדרך בה צרכן, המבקש סוף־סוף לדעת כמה לוק־חים ממנו בתור „ריבית מקובלת", יכול להגיע לתוצאה האמיתית וה־נכונה.

הסבריו של מנכ"ל „מפיצים"

מר משה ידידיה, מנכ"ל „מפי־צים", אליו פניתי בתהיותי, בנו־שא, הסביר את העניין כך:

א) הריבית היא של 23 אחוז.

ב) לו רציתי לקבל הלוואה ב־גובה זה בבנק היה עולה לי יותר.

ג) הכסף הולך ומאבד את ער־כו. על כן כדאי לצרכן להיכנס לחובות.

ד) חברת „מפיצים" אינה נה־נית כלל מן הריבית המועברת בשלמותה לחברת המימון.

ה) מחיר מכונת הכביסה הוא 2600 ל"י וזה משנה את חישובי הריבית ואם כל החנויות מוכנות לוותר על 200 ל"י עמלה על המו־צר הזה, זו הבעיה של בעלי ה־חנויות.

ו) בינתיים ממילא הופסק מסע קידום המכירות של המיבצע (לעת עתה), ואם כך, מה מצאתי להי־טפל ל„מפיצים" דווקא?

נניח שנקבל את כל התשובות. הללו עדיין אינן עונות על הש־אלה הבסיסית: כיצד יכולה להר־שות לעצמה חברה מכובדת כ־„מפיצים" להתעלם בקלילות כזאת מהוראות הצו למכירה באשראי ע"י אי־ציון גובה הריבית?

למנהל הזאת, הצעיר והנמרץ של „מפיצים" ישנה תשובה גם לשאלה הזאת. למעשה, יש בידו מספר תשובות:

א) החוק הזה ירד על כולם כמו פתאום, וטרם הספיק לשנות את דפוסי מסעי המכירה.

ב) היות שאת האשראי נותנת למעשה חברת המימון, „מפיצים" אינה מוכרת בתשלומים ועל כן פטורה היא מפרסום שיעורי הרי־בית.

ג) גם במשרד המסחר והתע־שיה יש הסוברים, כי היות וה־מצב כך, „מפיצים" רשאית שלא לפרסם גבה ריבית כשלם הצרכן הקונה בתשלומים.

למרבה הצער, קשה מאוד לקבל את התשובות הללו:

החוק לא ירד עלינו כחתף. שר המסחר והתעשיה חתם על הצו בענין זה באוקטובר אשתקד וב־אז היתה שהות בידי כל חברה מסחרית לערוך את דפי המכירות שלה בהתאם לדרישות הצו. ואגב, למרות שהצו נכתב עידני־עידנים, בכל זאת נכנס לתוקפו ב־1 לחו־דש יולי, כלומר לפני חודשיים וחצי. ופרק זמן זה כשלעצמו היה בו די כדי שלכל המעוניינים יספי־קו לפרסם ברבים את חישובי ה־ריבית שלהם.

הטיעון מי נותן את האשראי ומי צריך לפרסם אחוזי ריבית ואם בכלל, אינו תופס במציאות. אילו היה תופס כלל זה היה הצו מאבד את ערכו המעשי כליל. הרי מה יותר קל — ויותר נאמן ל־אמת — מאשר מתן הודעה מטעם רובם המכריע של העסקים המס־חריים בארץ, כי הכסף הדרוש למכירה באשראי אינו כספם הם, אלא כסף של בנקים ושל חברות מימון? לו היה מתקבל עקרון זה הו־ה ע"י מוסדות מסו"ת או בתי המשפט, היה יוצא בסופו של דבר, כי איש אינו חייב לפרסם אחוזי ריבית על מכירותיו מפני שלמע־שה איש אינו עובד עם ההון ה־עצמי שלו בלבד. הייתכן שנגיע ליום, בו רק מוכר הכעכים יחוייב בפירסום הריבית שהוא לוקח מ־קוניו בהקפה, מפני שהוא היחיד, אשר אינו מסוגל לקבל אשראי במסחר?

בהקשר לכך תובן התעניינותי המיוחדת בפיסקה האחרונה בדב־ריו של מנכ"ל „מפיצים". מאוד־מאוד הייתי רוצה לדעת, כך אמר־תי, מי הם הגורמים במסו"ת, אשר לדעתם „מפיצים" פטורה מפרסום אחוזי הריבית והיות שלא היא ה־נותנת מריבית זו, אלא החברה המעמידה לרשותה כספים. למרבה הצער, שאלתי בעניין זה נותרה ללא מענה.

תפקידו המוזר של המכון למסחר הוגן

אחד הצדדים הכאובים ביותר בפרשה הוא אותה חותמת של ה־מכון למסחר הוגן „אמת בפרסום" המתנוססת על מודעות עסקת ה־חבילה של מוצרי „קורעוז". מבלי להיכנס לויכוח אם אכן תצליח „מפיצים" למצוא דרך בה תשוח־רר מן החובה המוטלת על כל יתר היצרנים של מוצרי בית חשמ־ליים, היא פרסום אחוזי הריבית, נשאלת השאלה כיצד ועל מה מצא המכון, שמטרתו המוצהרת היא החדרת ההגינות לחיי המס־חר, לתת את ברכתו למיבצע שיש בו ביטוי חסר משמעות כ„ריבית בנקאית רגילה", אשר גם אינו תואם לאמת?

בשיחה עם מר הורוביץ, מזכיר המכון בתל־אביב, נאמר לי, כי הריבית היא לא רק בנקאית. היא גם של 17 אחוז. וכיצד ידוע ה־דבר למזכיר המכון? האם עשה חישובים או ביקש מאיש מקצוע לעשותם?

התשובה? „אני ראיתי את ה־טופס. ושם כתוב 17 אחוז."

תשובה זו היא מוטעית במקרה הטוב ביותר. גם אני ראיתי את הטופס. ובטופס כתוב 17 אחוז ריבית פיגורים על תשלומים ש־לא נפרעו במועדם. לעומת זאת בטופס אין מלה וגם לא חצי מלה על גובה הריבית. וגם לא צריך שיהיה. כי את הנתונים הללו צריך לפרסם ביחד עם המוצרים.

אבל, הבה נניח לרגע, כי בטו־פס כן מצויין גובה הריבית. אז מה? האם דבר זה משחרר במחי־יד מוסד ציבורי כמדומה, לא מס־חרי, המבקש לשמור על טובת הציבור ולהעלות את רמת אמי־נותו של הסחר מבדיקת אמיתותם של הנתונים הנמסרים לו?

החודשים אלה של כניסת צו האשראי לתקפו, הם החודשים של המאבק, בה יוכרע, אם הצרכן ה־ישראלי יזכה בהגנה מינימלית ב־תחום זה מצד מוסדות המדינה או שמא ילך לו צו האשראי וית־פוס את מקומו על אי־צטבת הזו־רקים. הצדים ההקנות הנפלאים, הנהדרים וההבטילים, שאיש אינו חולם אפילו על אכיפתם? במלים אחרות: כעת יוכרע אם הצו הזה יהיה שווה יותר ממחיר הנייר ש־עליו הודפס. האם על־ידי הענקת חותמת של „אמת בפרסום" לכל דורש ובלי בדיקה מדוקדקת מת־כוון המכון למסחר הוגן ליטול חלק במאבק לאכיפת צו האשראי ול־אכיפת צווים אחרים, המבקשים להגן על הצרכן? תמהתני.

מעצבי נוי בע"מ

רהוט כפרי ספרדי
בתכנון ועיצוב מקוריים

כורסה „מדריד"

מעצבי נוי בע"מ
רהוט כפרי וקלסי בטיב מעולה
רמת גן, ז'בוטינסקי 35 (מול המשטרה)
טלפון במפעל: 756241

שופרסל: שמן סטנדרט — יוק

כמה זה הבהיר: מכש התג־למות של המאבק באכורת המחירים ובאינפלציה, הזהרת מאוד לכל הרעות.

כמה שנים רבות ישנו פריט שמחירו קבוע בחוק: שמן מא־כל בבקבוק זכוכית בן 570 גרם ובמחיר 71 אגורות.

כמה חודשים רבים שאין ל־השיג את השמן הזה בחנויות „השופר־סל". בתחילה נע־למה האריזה הסטנדרטית רק מן החנויות שבמרכז תל־אביב, אחר כך אי אפשר היה למצוא יום אחד גם בירושלים. ולב־סוף — השמן הסטנדרטי נעלם גם מן החנויות שבערי גוש־דן.

מנהלים שונים של חנויות שונות משיבים תשובות שונות לשאלת היעלמו של השמן ה־זה: בצפון תל־אביב מסבי־רים: „אצלנו, גברת, אין דרי־שה להזה". בבת־ים אומרים: „זה נמצא בבנין, אבל הצר־כן אינו קונה". בחנות אחת הסבירו לי, כי אין להם כוח אדם לטפל בבקבוקי ההחזרה. אבל הגדיל מכולם אותו מנהל של חנות שופרסל, אשר הס־ביר, כי השמן הסטנדרטי הזול נעלם, מפני שאין מקום בכו־נית המיועדת לשמן ולחומץ! והוא צדק. 15 סוגים שונים של שמני מאכל בכל הגדלים, שמחיריהם גבוהים במעט וב־עיקר בהרבה ממחיר השמן ה־סטנדרטי, אכן תפסו את כל המקום באיצטבאות...

השאלה היא כזאת: אם ה־ממשלה מסוגלת לכפות מחי־רים מקסימליים למצרכי יסוד בעזרת הסובסידיות שלה, אך אינה מסוגלת לכפות על הח־נויות את שיווקם של מוצרים אלה לקהל, מה הועילו חכמים בתקנתם?

אפשר גם בלי בשר

נשי גרמניה שובתות מקניה

אם רצונכי לצרוך שביתת קונים ראויה לשמה, כדאי לקחת דוגמא מנשי גרמניה: באחרים רבים ב־גרמניה החלו הנשים לקנות בשר. מאז החלה השנה הצטרפו הירידה בצריכת בשר הבקר כ„שביתת קונים אילמת". אך עתה השביתה גלויה ומקיפה רבבות צרכנים. יותר ויותר עקרות בית בהריון בונים ראשיה, עתונים ונשים נוס־פים השוקים בהתנהגה בציפים מב־חר בבנינים המבוססים על תחלי־פים לבשר. ואיגודי הצרכנים קור־אים ליציבות בשטח האחרון: חרם כללי על בשר.

השביתה באה כמחאה על האמי־רת מחירי בשר הבקר ב־20 אחוז זים בשנה שחלפה. רצל המסך הד התייקרות השנה. עקרות בית ואי־גודי צרכנים יצאו למלחמה הגוד־לה בפסטיבאציה. למשל, אורגנו „שבועות־בשר" דווקא בימי קניית בית השבת, כלומר: משפחות רבות ויתרו על צלי ב„שבורבראר־כר" הבסיסי שלהן, לבשן המסורה המקודשת. בעיר אחרת נערך מבי־עי מחאה, ולבסוף כאלף אזרחי השביתה התחייבו לוותר להלוטין על בשר לפחות שבועיים לפחות.

בפגישה בין נציגות איגודי הצר־כנים לבין האיגודים המקצועיים של ענף הבקר נשאלו האחרונים מדוע לא הוזל בשר הבקר לצרכן לגרות בכבוד הוצאות הייצור. הר קצבים היו אומרי עצמה, הבנסיון לצאת מן הסבך הציעו לכל משת־תפת בדיון קילו וחצי בשר חזיר לצלי. נסיון השוחד נדחה בכל תו־קף — השביתה נמשכה.

בדיסלדורף איימו איגודי הצר־כנים כי אם לא יוזל בשר הבקר יפתחו בשביתה. לאחר שלושה שבועות של המתנה פיזרו ברחו־בות, במפעלים ובמשרדים 85 אלף כרוזים בהם נאמר: „מבלבלתנו פקפה. אפשר גם בלי בשר!" הר היענות לשביתה היתה הסרת תק־דים: מסעדות וכזונים תמכו בה על ידי הצעת תפריטים ללא בשר, וקוני בשר קבועים צבאו על דוכני הדגים והמוצאות בשוק. על חלוצה האטליזים, הופיעו כרזות בדבר מבצעים מיוחדים במחירי פרוסבה, וכויב.

בעלי האיטליזים פירסמו כרוזי נגד המדיני: אינו אשמים! את עליית המחירים הם מסבירים בצמי־צים היצע הבקר ב־13.5 אחוז ב־משך שנה אחת. צריכת בשר הר בקר בזלה, לעומת זאת, משנה ל־שנה. הצריכה השנתית הממוצעת לנפש היתה לפני עשר שנים 45 ק"ג בשר בקר ואילו היום — 81 קילוגרם. אך הצרכנים אינם מעו־רבבים. לאחר להן כבר הוזל מעט בשר לזר, המגמה רק פרבצע בצריכה הבקר. לצומת זאת מחזי־רים לעצמם הקצבים את הפרש, על ידי הפלאה במחיר של בשר ההודו...

ההצלחות שנקפים להיות הר גופים המארגנים את השביתה. מוצאות ביטויין בתחילה הבימתית שהציעו אטליזים העניות שורשת בערים הגדולות במן ברלין, האמ־בורג ומינכן. אך כל איגודי הצר־כנים המיומי דעים כי שביתת קו־נים מסוגלת רק לפתוח את התודעה הצרכנית בציבור, אך לא להביא ליציבות מחירים. תוספה לתאי של הורם על הבשר היא עליה תלולה במחירי התחליפים עליהם הסתערו עקרות הבית כגון: ביצים, דגים וירקות.

החורף של האופנאי פיאטי יהיה מורכב מחצאית מקסי כהה עם קפלים ואפודת קרדיגן משובצת הנלבשת על חולצה בסגנון כתונת־שרשרות ארוכות מעטרות המערכת.

עכשיו

כל אדם יכול ליצור

ציור של רחל עוז

„אני מציירת בדיוק ההיפך ממה שלמדתי", — אומרת רחל עוז, הציירת הצעירה בת העשרים ושש, שתערוכה ציור־ריה מוצגת בימים אלה ב־בית־ההלל בתל־אביב. בתע־רוכה — 25 ציורי שמן על בד ו־10 רישומים.

רחל, שיער חום ארוך, עי־ניים חומות ופנים נעימים, למד־דה פילוסופיה והיסטוריה באו־ניברסיטת תל־אביב. יום ב־שבוע הקדישה לליטודי הציור, במכון לאמנויות פלסטיות ב־בת־ים. „בהקושה שלמדתי, לא ציירתי כלל, — היא אומרת, אבל אני משערת שבסופו של דבר הלימודים נתנו לי".

ציוריה של רחל מקשטים את קירות דירתם הקטנה של בני משפחה עוז בגבעתיים. הציורים סיגרטיביים סיפור־יים, בצבעים עזים. „כולם מהות אני יותר צבעים „מקי־מה שנקרא" — היא מסבירה. לכל דמויותיה הבאה ביותר, הגולה בין הפנים, בעיקר בין העיניים. „לכן, אינני יכולה לצייר נופים, — היא מסבירה. לאנשים אני יכולה להכניס ב־ציור הבעה או מחשבה. הציי־רת צריכה להכניס המסתכלות הרשה של המצייר, מחשבה וכושר סבני" — היא מצביעה על „הסיליפוס" המהווה לדעתה במעשה הציור.

את המסגרות לציוריה מת־קן בעלה צבי (יצחק), עשור זקן והזור, סטודנט לכלכלה ומנהל מערכות. הוא גם בנה את הארון ואת הקרש העץ הרוס את הקיר. רחל סרגה את כיסוי המיטה הצבעוניים ותפרה את הוילונות. את הדי־פה שעל ריצפת דירתם ארגו — שניהם ביחד וכל אחד להוד — לפני שניבאו. את ה„פוף" עשה אביו של יצחק, „שהכרחני אותו לעשות גם ארנקים, — מספרת רחל בחי־יוך. „כולם אצלנו נמצאים ב־אוירה של עשיית דברים. כל אדם יודע לעשות. צריכים רק לדעת כיצד להפעיל אותו" — היא מציגה את ה„אני מאמין" שלה. את הפסלים הפזורים ב־דירתם פיסלה אמה, מורה ב־מקצועה. „אמי מפסלת ועורכת תבליטים מפוליאסטר. אבי עו־שה תכשיטים. אחותי, המבו־גרת ממני, מציירת. אבל לגמ־רי אחרת. ציורת אימפרסיו־ניסטי יותר. היא גם תופרת ואני סורגת — כך שהתפ־קידים במשפחה מחולקים" — מציגה רחל את משפחתה היו־צרת.

הציירת הצעירה עובדת ב־בית. בין השאר היא גם עו־רכת ספרים. היא מעידה על עצמה כי היא יוצרת כתוך תלות. „אני באותות מתרג־שים עליה עתה בהו אחר הת־התערוכה, אשר תהיה פתוחה עד ה־19 בחודש ולאחר מכן — לידת התינוק, שהיא מצפה לה כבר בקוצר רוח.

נעמי בן־גוף

דירה של שניים הופכת לארבעה חדרים

מאת יגאל יששכרוב

שיטה חדשה בארץ ואף בעו־לם להקמת דירות בניה מתרע־שת, לפיה אפשר להקים מבנה מגורים בן ארבע קומות, לאחר גמר היסודות המקלט, בתוך חמישה חדשים (לעומת 15—18 החדשים בבניה רגילה ותשעה הד־שים בבניה טרומית קשה) — כמופעלת עתה ברובע ד' באשדוד, על־ידי חברה „רמס", לפי הזמ־נת משרד השיכון.

באתר הבניה נמצאות בשלבי גמר מתקדמים — בשלושה בניי־נים המוצבים בצורת האות ח' — 72 יחידות־דיור, ששטח כל אחת מהן 72 מ"ר; חלקן בנות שלושה חדרים וחלקן בנות שני חדרים עם כל הנוחיות. בכל בניין 24 דירות והן מיועדות לעולים.

מראהו החיצוני של בית הדי־רות אינו מלהיב במיוחד וגם אינו שונה מהבניה המקובלת ב־ארץ. שיטת־בניה זו מכונת, בצי־קית, לצמצום ההזדקקות לכוח־אדם מקצועי בתהליכי הבניה ה־שונים. אין בה צורך, לפי־ל, ב־בנאים מקצועיים, בטפסנים, ב־טייחים; ברצפים ובשרברבים. הי־צרנים־במלאכה הם כמעט הפו־כים בלבד. זו שיטה בניה יב־שה, המבוססת בעיקר על אסבסט, גבס ו־פי.וי.סי.

שלד המבנה עשוי מסגרת עורך בית כבטון מזוין, קירות החוץ הם קירות בטון טרומים, מראש, עם הגביר בטון צורתי. בדירה אין מרצפת מוזאיקה, אין כרעי־סת ה„אינטרסוליט". עם זאת, כאשר נכנסים אליהן השיים ב־אוירה־חמימות. את האווירה יו־צרים הוברריצוף פי.וי.סי. הד־מודבק על רצפת־בטון ואפשר להשיגו בצבעים שונים, וקירות־פנימיים מפלסטיק־גבס, שניתן ל־הפתיק בקלות ממקומן (הן מיד באות לפי שפה במוריך) והן אף רחיצות.

הפלמות הללו כורבבות על שלד עץ או מתכת עם בידוד א־קוסטי ותרמי. חלקי העגרות בגי־עים לדירה כשהם מוכנים הבבר־עים, ומרכיבים אותם בה תוך כדי הקמה המחיצות. החלונות עו־שויים מאלומיניום התריסים — מאלומיניום רפי.וי.סי. לדירה מכניסים תא סניטארי אחיד, שי־יוצר קודם לכן באופן תרשתי, ובו אמבטיה קטנה (ללא מקלחת) וקערה. השירותים הם נפרדים.

כגן המנהל הכללי להגדרה ב־משרד השיכון, אשר אולניק, כי־סר במסיבה עתונאים שהתקיימה באתר הבניה, בנוכחות פקידים בכירים של משרד השיכון, כי במיכלול מערכת הבניה המתוע־כת בארץ, הבקיפה עתה כ־10,000 יחידות־דיור בשביל משר־רד השיכון, שיטה זו היא הראי־שונה שמשתתת על תהליכים ב־הגמר לשלד ולא להיפך, כמקו־בל. הוא ציין כי אפשר לאבן בפרק זמן קצר ביותר כוח אדם בלתי מקצועי להרכבת המחיצות הפנימיות, וכי בשטביקה זו של בניה (בית־הרושה לגבס נמצא בארץ בשלבי הקמה סופיים) אפ־שר יהיה להכפיל את היקף הייצור של הבניינים.

מחירה של יחידת־דיור כזו הוא עתה כמחיר בניה קונבנציונאלית, היינו: כ־600 ל"י למ"ר; עתה מתכוננים להקים 48 יחידות נו־ספות בסמוך לאתר בניה זה. משרד השיכון רוצה להגיע ב־1976 לכך ש־50% מכלל הבניה בארץ, כ־30,000 דירות — ייב־נו בטכניקות לא שיגרתיות.

מנכ"ל חברת „רמס" דוד אל־פרן ציין, כי אפשר לייצר את הדירות במחיר זול יותר ובטיב מעולה יותר, אם משרד השיכון יואות להיכנס לפרוייקט הבוני זה הרשתי.

אחד היתרונות הגדולים שב־צאנו בדירה זו הוא — גמישות החלוקה שלה, שהיא בלתי־מוג־בלת כמעט. הדבר יקל על רבים הצריכים היום לתור אחר די־רות אחרות כשמתרחבת המשפ־חה. לדיירים ניתנת אפשרות ל־הגדיל את מספר חדריהם, על־ידי חלוקה שונה של השטח הפני־מי: הקטנה של חדר המגורים ו־תוספת חדר קטן לילד. הקירות, כאמור, ניתנים לפירוק ולהרכ־בה בקלות. זוג צעיר יוכל, ל־משל, להתחיל את צעדיו הרא־שונים עם חדר סלון גדול והדר שינה ובהרוצאת השנים לשנות את החלוקה הפנימית וליצור בשטח ארבעה חדרים. החלונות בדירה מותאמים לאפשרות כזו.

יחידה סניטרית (חדרי שירותים) מושלמת מותקנת בדירות שנבנו בשיטת הבניה המוזכרת: בתצלום היא נראית מורמת באוויר לפני ההתקנה בדירה.

בלי אור, בלי צבעים

מאת מאיר בראלי

ידועה האמירה בעלת יומרת הר חכמה, שכל ספר ילדים טוב הוא בעצם ספר טוב גם למבוגרים. ובכן, אם נוציא מכלל המבוגרים, לצורך זה, את התובבים המוסיב־פים של ספרי הילדים, נהיה נאל־צים לזכור שהאמירה היא הכבה. אבל במקרים רבים אין בה אמת. ספרייתו של הילד הקורא מלאה ספרים שהתוכן הגנוז עליהם הוא חלק בלתי־נפרד מהם ורק בסמים מן המבוגרים נתנים בקריאתם שוב ושוב.

לעומת זאת, יש כידוע, ספרים שנכתבו בראש למבוגרים לכך ב־משך הזמן, כשנתברר שגם ילד יוכל להבין אותם, היו לספרי יל־דים, שהמבוגר כבר קראם בילדו־תו. על שולחני אחת ההדגמאות העובות לספרות כזאת — „הגנן העיוור" מאת ולאדימיר קורולנקו. הספר הופיע בעבר — לפני עש־רות שנים והורגם עתה מחדש. המתרגמת — נילי מירסקי. זהו הספר השביעי בהוצאת „כדיי", ע־כמלת על צעצמה להזור ולתרגם מחדש ספרות ילדים שהופיעה ב־ארץ בשנות העשרים והשלושים. בעברית קוהיתם מקובלת או יצתה בראיות לנו מיושנת.

„הנגן העיוור" מספר על בן יחיד למשפחת בעלי אחוזות שנו־לד עיוור. אמו ודודו המטפלים בו, מתלבטים כיצד שהולכו לי־בשה כשהנער שואל אותם מה זה „אדום"? העיוור סובל, גורם בכל לאוהביו ולאט־לאט מוצא את דרכו בעזרתה של המוסיקה. יש בספר תיאורי עולמו של הצי־יור שאין בהם שום שפחות ובכל זאת הם בתואם תפיסתו של ילד. אכן זהו ספר שגם אדם מבוגר יכול לקרוא. זהוי ספרות טובה.

לקריאת הצער נפלו כמה שיבו־שים בלבוש העברי של הספר. המיבוש הבולט ביותר הוא כינויו של הנגן העיוור. ילד רוסי (או אוקראיני) אינו יכול להיקרא פטר — זו הצורה הגרמנית של השם. הצורה הרוסית היא פיוטר ואילו קורולנקו השתמש בכינוי החיבה „פיטיה". בעמוד 108 הוא נקרא ספר יצנקו. זהו שם המשפחה של אבו מבית אביה וזהו שם המשפחה של דודו מכסים, שהוא דמות מעניינת לעצמה בסיפור. השימוש החוזר בביטוי „פרסה" כיהודת אורך אינו רצוי כלל. מו־טב להעב את יחידת האורך הרוסית בקילומטרים מאשר להר־גם אותה במלה „פרסה" שאינה אומרת ולא כלום לקורא היישרא־לי הצעיר. פעמיים נזכר הביטוי „בר־ברית" ו„בן־ברית" שלא ב־משמעותו הנכונה. המטאטרים לא היו בני ברית אלא בעלי ברית וגם הדוד מכסים לא יכול היה להיות בן־ברית אלא בעל־ברית. „בן ברית" פירושו בעברית יהו־די, ולא שותף למשהו.

חבל הנפלו שיבושים אלה ב־ספר טוב כל כך. אין לי ספק שילדים יאהבו את הספר ביחוד ילדים רגישים, שאיכפת להם. לי־לד בעל רמת התפתחות גבוהה אפשר להציע את הספר אפילו ב־גיל עשר.

הערה:

אנו מתנצלים על טעות דפוס שנפלה ברשימה הקודמת של „ספר לילדי". שמו של סופר הילדים הגרמני הוא, כידוע, לוצפנג ולא כפי שנדפס בטעות.

ספר לילד

כיצד לטפל בנתיכי חשמל

תפקיד הנתיכים הוא לנתק זרם החשמל בבקרה של שיבוש בעל יכולת התילים (המוליכים) לשאת בו. או בבקרה של קצר במיתקן החשמלי. בבתים בשוק שני סוגי נתיכים: אחד מלבני והשני עגול (פקק).

נתיך מלבני — חדשו: נתיך מלבני — על־ידי החלפת החוט בו באותה עצמה. נתיך עגול — על־ידי החלפתו בחדש באותה עצמה. נתיך שתוקן בחוט בלתי מתאים עלול לסכן את המשתמ־שים במכשירים ולגרום שריפה ד תקלות המודח.

✽ החוק בביתך מלאי תוספי נתיכים יפקלים בעוצמה מתאימה למיתקן. החלף נתיך או פקק ד נכרף יזה. פנה להשכילאי.

✽ בפקקים נתיכים רגילים רצוי להשתמש במפסקים אוטומטיים, אשר לאחר שפקבו אינם משנים החלפה.

כל הפעולה הנדרשת להחזרת הזרם, היא — להוציא על כפתור או הזזת מתג.

הארקה

הארקת מכשיר חשמלי על־ידי חיבור לצנרת המים באה ליתן הגנה להשתמש בו.

המיתקן בביתך מקים בעלי הא־רקה.

✽ בעת תיקונים או שינויים בצנרת המים המתכתית שבביתך הקפד שהשרברב לא יכניס חלקים מחומר מבודד (פלסטי) האיל וזה עלול לפגוע בטיב בצרכת ההאר־קה.

✽ כל מדריכים, בהתאם לחוק, חייב להיות מחובר בקביעות על ידי גשר מתכתי מתאים. במקרה שגשר זה נפגם או נפלט, הארקה מנותקת — דבר המהווה סכנה ויש מיד להחזירו למקומו.

הכת זרם חשמלי, ואף החלש ביותר, במגעך בברז מים בקיר או בכל חפץ אחר, הפסק מיד את המיתקן ע"י הוצאת הנתיכים או הפקקים. הזמן חשמלאי מוסמך והודע להברת החשמל.

מפסק־מגן לזרם דלף

מצוי בשוק מפסק מגן לזרם דלף, המתן הגנה נוספת ויעילה בפני היתכנל וכריפה. מכשיר זה מנתק את זרם החשמל מידית בבקרה של דליפת זרם לאדמה. למיטרה ביתי רצוי להשתמש במכשיר בעל רגישות של 30 מיליאמפרים המכשיר יורכב על ידה על־ידי חשמלאי מורשה בל־בד.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל־אביב

בכרז מס' 30/73.יהא.

אספקה הובלה של מרצפ לדרכים בפרדסים

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות") מזמינה בזאת הצעות לאספקה הובלה של מרצפ לדרכים בפרדסים.
2. את טופסי ההצעה ופרטי המכרז אפשר לקבל החל מיום ה', 13.9.73, במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 436.
3. את ההצעות יש להגיש, בשני העתקים, לציין מס' המכרז, ולהכניסן לתיבת המכרזים הנמצאת בחדר מס' 438, או לשלחן בדואר רשום אל:
הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל־אביב
תל־אביב, רחוב קפלן 17, חדר מס' 438.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום ב', 24.9.73, שעה 12.00.
5. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

השופט האוסטרלי דחה החלטתו בפרשת הירושה לחיל־האוויר הישראלי

מלבורן (יו.פ.). — שופט בית הדין העליון במדינת ויקטוריה, אוסטראליה, דחה אמש את החלטתו בקשר ל־מאבק על ירושתו של צבי הירי הבר שציווה להעביר 383,000 דולאר לחיל האוויר הישראלי.

האלמנה, לאה הבר, בת 52, טוענת, כידוע, כי בעלה שנפטר במארס אשתקד אחרי התקפת לב בגיל 56 לא היה מסוגל בבחינה נפשית לערוך צוואה. היא בת־מכת על ידי בנה מיכאל הבר, בן 33, רב־סרן בצה"ל.

המבוגה על ביצוע הצוואה ויליאם האריס אמר בפני השופט אליבסר אדם, כי הבר לא השאיר לאלמנתו דבר, כשום שדאג לי רווחתה עוד ביבי חייו. לבנו השאיר הבר 42,000 דולאר, בתנאי שיתגרש מאשתו. בצוואתו של הבר, שנתחמה עוד ב־1970, נא־מר, כי בנו וכלתו אינם מאושרים בנישואיהם וכי כוונתם להתגרש. השניים עודם נשואים.

הבר, יליד פולין, עלה לישראל, נשא אשה וניהל עמה בית־מלאכה בתל־אביב. ב־1956 הגיע לאוסט־ראליה שם הצליח הבר כקבלן בנין. בעת מותו היה לו רכוש גם בישראל.

כך יגידו כל בני־המשפחה לאחר כמה ימים של חויות בלתי־נשכחות ב„מלון קאונטרי קלוב".

לימי הסתיו ולתקופת החגים אנו מציעים – במיוחד ובחדיש שבמלונות תל־אביב הצפונית – שהייה בלתי־נשכחת בסוויטה דה־לוקס לארבע נפשות (2 מבוגרים ו־2 ילדים), הכוללת – ארוחת־בוקר, ארוחת־צהרים או ערב, בילוי ומנוחה, משחקים ורחצה.

ב„מלון קאונטרי קלוב" 208 חדרים, בבתים דו־קומתיים מפוארים, 3 סוגי־מסעדות, אולמות לאירועים, מרכז קניות ושפע של אויר צח ומרענן.

מחלקת־המכירות שלנו תשמח לעמוד לשרותכם. אל תהססו לפנות אליה בכל שאלה והיא תשיב לכם בתקוה, כי יהיה לנו העונג והכבוד לארח אתכם במלוננו.

מלון קאונטרי קלוב
טל. 415261, ת. ד. 21077

137,000
חברי הפועל המזרחי לא השתתפו אתמול בבחירות להסתדרות

היום
החל מסע הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות

ב
הצטרף למערכה לנצחון החזית הדתית לאומית
המזרחי-הפועל המזרחי

100 שנות התיישבות

התערוכה - חוויה נדירה, בה אינכם צופים בלבד אלא משתתפים ממש. הוד קדומים, אווירת המאה שעברה, הווי היום ומבט למחר. למן הכניסה - ועד ליציאה - אתם חיים את ההתיישבות.

האוהל, הגדר ועמודי התאורה למניעת התנפלות ליסטים, סרטים ושקופיות מקפיצים אתכם עשרות שנים לאחור, שותלים אתכם באווירה הקסומה של הימים ההם ומספרים לכם על החיים של היום. האכר, המושבניק והקיבוצניק חיים לפניכם את היום-יום שלהם, בסרט משולש המוקרן בו-זמנית בטכניקה שלא נראתה עד כה בארץ.

הילדים יבלו את זמנם בפינת החי, או בגן השעשועים. התלמידים יתמודדו עם מחשב - היודע הכל אודות ההתיישבות. ואם עיפתם - בואו להסב אל המדורה עם סולימן הגדול, לסובב פינג׳אן קפה ולשיר שירים ישנים גם חדשים.

רעבים? חדר - האוכל של הקיבוץ בא העירה. לא צריך כובע טמבל אפשר להיכנס בסנדלים - השירות עצמי.

תערוכת 100 שנות התיישבות

התערוכה שתבקר בה יותר מפעם אחת.

גני התערוכה, יריד המזרח, מ-12.9 עד 3.10 • התערוכה פתוחה: ימים א׳-ה׳ 16.00 עד 23.00, מוצ״ש עד חצות

הדוד אפרים מאפיקים

הם קוראים לו בחיבה „דיאדה" (דוד) אפרים. הם, כלומר העולים החדשים מברית־המועצות ובעיקר ילדיהם שהשתקעו בטבריה. ה„דוד" הוא אפרים חסקלברג, ממייסדי קיבוץ אפיקים, חמישים שנה בארץ ואחד המתנדבים הפעילים בקליטת עולים. הוא עוסק בקליטת עולים במרכז־הקליטה שבטבריה ובקליטה ישירה של משפחות עולים מלנינגראד, מקייב, מהרי קוקז, מליטא, מבוכרה ומסמרקנד.

בהתלהבות ובדבקות של חלוץ מתקופת ארץ־ישראל הקטנה והישנה, מסביר „דוד" אפרים, כי כעס מאוד למשמע הביקורת שנשמעה בוועידת עולי ברית־המועצות על התנועה הקיבוצית, בטענה שאינה עוזרת בקליטת עולים. „הטחתי דברים קשים בפניו של ד"ר מנדלסון מקיבוץ אשדות־יעקב־מאוחד, שגם הוא היה שותף לביקורת. אף שקלטו אותו כל־כך יפה בקיבוץ. הוא השפיל את עיניו בבושה ושתק" — אומר אפרים. ועדיין ניכר בקולו העלבון. „דיאדה" לא נרתע מביקורת זו. החליט להגביר את מאמציו למען קליטת עולים מברית־המועצות, בין היתר „כדי להפריך את הביקורת הלא־מבוססת". הפעם „הס־תערו" אפרים בעיקר על ילדי העולים, שהם שהדביקו לו את הכינוי „דיאדה". את ימי החופשה השנתית שחב לו הקיבוץ הקדיש לטיפול בילדי עולים בחודשי הקיץ. יחד עם משרד החינוך, משרד הקליטה ויהודה רוזנברג, מנהל מחלקת הקליטה בעיריית טבריה, דאג אפרים לכך שארבעים ילדי העולים מברית־המועצות ימשיכו ללמוד עברית בחודש יולי, במסגרת בית־הספר. אך הוא לא

כאן הצפון

הסתפק בכך. הטרידה את מנוחתו השאלה, מה יעשו הילדים בחודש אוגוסט, כשהוריהם עובדים ונעדרים מהבית רוב שעות היום. לאחר שפנה לקיבוצי עמק הירדן, הסכים כל אחד מהם לארח שמונה עד עשרה ילדי עולים במשך שבועיים. הם בילו בחברת ילדי הקיבוצים, שיחקו אתם, אכלו בחברתם ואף לימדו אותם עברית. את השבועיים האחרונים של חודש אוגוסט הועיד „דוד אפרים" לקייטנה בגן־הכרוך שבכנרת. הוא רתם למבצע את המועצה האזורית עמק הירדן ואת משרד החינוך, הם הקציבו לכך סכום כסף כנדרש. ילדי העולים בילו שבועיים, בשעות הבוקר, במחנה נופש של שפת הכנרת — שחו באגם, עסקו במלאכות־יד — בהדרכת מדריכים מקיבוצי העמק ומעיריית טבריה — ולפנות ערב הוסעו חזרה לבית הוריהם, על חשבון מועצת עמק הירדן. ההורים נאבקו כדי להשיג לילדיהם מקום בקייטנה ואלה שזכו בכך היו מוקד לקנאה מצד הורים שילדיהם נשארו בחוץ. „אך מה לעשות" — מצטדק אפרים — „לא היה מקום לכולם".

כאמור, אפרים פעיל בכל תחומי הקליטה. הוא הקדיש הרבה מזמנו למה שהוא מכנה „קליטה ישירה של עולים, קליטה משפחתית". למשימה זו יש לו שותפים שהוא ממש מעריך אותם: סוניה בריימן מדגניה א', יצחק בן מעין גב, חוה לוינסון מטבריה, עובדי משרד הקליטה וכמובן — קיבוצי עמק הירדן, בני קיבוצים, נח"לאים ונח"לאיות. ביוזמת גורמים אלה, ובעיקר מועצת עמק הירדן, נתבצעו כמה פעולות: סיורים בקיבוצים ולאורך קו הפסקת האש; מסיבת פורים משותפת לקיבוצים ולעולים; שיתוף עולים בחגיגות השנתיות שבקיבוצים אחרים, יום העצמאות, וסוד תמ? ואימוץ משפחות עולים על־ידי קבוצת מתנדבים מקיבוצי העמק. אפרים ועמיתיו דואגים גם למצוא תעסוקה לעולים חדשים במפעלים בקיבוצים, וביחוד לאנשים מבוגרים, המתקשים להשיג עבודה במקומות אחרים. התברר שהקיבוצים מוכנים להעסיק בעבודות מסוימות גם עולים בגיל מבוגר, ולא מטעמים פילאנטרופיים, אלא משום שעובדים אלה תורמים עצמם בעבודה ובריצה הטובים. ... לצעירים המתנדבים. והקיבוצים ומטבריה, משמשים גם כתובת לצעירים המעוניינים ללמוד באולפנים או להצטרף לעבודה בקיבוצים. לכאורה מרוצה „דוד אפרים" מפעולתו בקרב העולים. אך מה שמטריד אותו הוא: אפשר לצפות כדי למשוך ... מהקיבוצים למשימת קליטת עולים? הוא יודע שהמעוט ... משיותם לעולים ולבני הקיבוץ הוא מכשול רציני. „אך אולי את זאת אפשר לעשות משהו?" הוא שואל.

אם יש לכם הצעות, נא לפנות ל„דיאדה" אפרים, קיבוץ אפיקים.

דויד שליט

חוסר תרבות בתוך שפע

בעיר אשדוד אין הגירה, המשטרה ובעלי בתי־הקולנוע מתקשים לשים קץ לנוהג הבארבארי של גיפוון בקבוק מקצאות בשעת הצפייה בסרט. זה כבר תלונתי לי התלונן על הגיפון, על קולות הציפוה ופיצוח הגרעינים באולמות הציבוריים של אשדוד. שהיא גם עיר ממרי. עיר זו, העתידה להיות אחת מהמפוארים שרי המפתח של מדינת ישראל, היא עדיין ישוב קטן יחסית. אפשר היה לצבע את אופיה אחרת אילו הוקדשו לכך מאמצי היצר והסברה ואילו ניסו לאכוף את הוראות החוק לגבי ההתנהגות ברשות הרבים. אך פרנסיה של אשדוד אינם משתדלים לשפר את איכות החיים בה, ובמקום זאת יוצאים ידי חובתם בהשמעת הסיסמה הנדושה: „בתל־אביב המצב גרוע הרבה יותר". אף שעתה תקופת הבחירות, שבה הכל שובבים על הכל, אני מסתכן באזהרה לא־פופולארית: אם יוסיף ציבור הבוחרים והנבחרים בעיר לגלות אדישות למיטרדים כמו רעש, ריחות רעים ולכלוך, אם לא יוספו ערכי תרבות ציבורית ואוירה, תהפוך העיר החדשה בתוך כמה שנים לשכונת עוני — למרות תכנונה המודרני.

בוני אשדוד, שהם בעיקר החברה הממשלתית למחנה ק.ב.צ. משרד השיכון, חברת „שיכון עובדים" והצירות, עושים את חשבון המטרים והלירות. אך אינם מקדישים מחשבה לאספקטים החברתיים של העיר שהם בונים. והעיר בת ה־17, שרוב תושביה חיים בשפע יחסי, הולכת ומתכערת לעינינו. הדבר מדאיג, אבל רק מעטים דואגים. אם תשוחח עם אשדודים יאמרו לך, שכל העיוותות שנגרמו בחיי העיר הם מחיר ממלכתי, וכי את כל ההישגים יש לזקוף לזכותם. אך האמת היא, שההישגים של אשדוד הם בזכות התנאים הטובים שהשקיעה המדינה לפיתוח, והכישלונות הם פרי ניהול העיר ומוסדותיה על־ידי גבוהי השררה, בית המתעשרים עצמם, פרי דלישנותיהם, ציפיותיהם וארחותיהם.

כאשר העיר אינה נהנית מלכלוך וברעש, כאשר אין בה גם בית תרבות־בידור אחד ראוי לשמו — צריך ביתו של אדם לשמש לו אי של שקט, פינה של מרגוע. אך האשדודי המצוי הוא יצרן גדול של רעשים, בביתו כבחוצות. מאחר שהפרנסה מצויה, הרי הוא, ככולם, ממזן לצרכן של מוצרי הטכנולוגיה הביתיים. באשדוד, שתזמורת קאמרית או סימפונית כמעט שאינן פוקדות אותה, נרכשים הרבה מכשירי „היי־פידליטי". הם מוצבים בכבוד רב בסלון המטופח ואת הצלילים הבוקעים מהם אפשר לשמוע למרחקים גדולים.

המטבחים בבתיה המודרניים של אשדוד עשויים פורמיקה. אך הקולות הבוקעים מהם נשמעים כמו בימים, שבהם סיר חלמו על פורמיקה. על המרפסות שלפני הבתים — שכבות של גרעינים ושיירי הפירות שאכלו בצהריים השכנים שלמעלה, במדרגות הבניין החדש והמהודר שבו אני גר עולים ויורדים ילדים ברעש מחריש אזנים. אם תצליח לנמנם קימעה תקפיץ אותך ממקומך הצנצנת הצורמנית של התינוקת שממולי שצלילים העזרונים נישאים בחלל השיכון כולו. ידידים מנחמים: „כך זה בכל מקום בארץ ישראל". „לא תחנך את האנשים". מכאה בסוף תתרגל. הצרה היא שאשה של ארץ־ישראל, תרבות הדיור בה, שמירת חזי השכנים — כל אלה הפסו עניין ל„אשדודי מתנדבות או נתמכות, הפוליטיקה הישראלית, עוסקת בכל. אך עניינים אלמנטריים כמו תרבות־חיי היום יום הם עניין שולי לגביה. ספק אם המתמודדים על ראשות העיר אשדוד מודעים לבעיות אלה. וזו סיבה לכך שאין שבעיות אלה אינן מסדירות אותם בחייהם. עד סוף המאה עשויה אשדוד להיות לכרך בן רבע מיליון איש. את אופיו של כרך זה קובעים כבר עתה אזרחי אשדוד.

דני צדקוני

הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי, הִנָּךְ יָפָה, עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ, שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים
שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד: ב שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה, שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת
וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם: ג כְּחוּט ... שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵיךְ (וּמִדְבָּרֵךְ ק׳) נָאוֶה, כְּפֶלַח
הָרִמּוֹן ... כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת, אֶלֶף הַמָּגֵן
תָּלוּי ... שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה, הָרוֹעִים
בַּשּׁוֹשַׁנִּים ... הַצְּלָלִים, אֵלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־גִּבְעַת
הַלְּבוֹנָה ... בָּךְ:
אִתִּי ... תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה, מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן,
מִמְּעֹנוֹת ... אֲחֹתִי כַלָּה, לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַד (בְּאַחַת ק׳)
מֵעֵינַיִךְ ... דֹּדַיִךְ, אֲחֹתִי כַלָּה; מַה־טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן,
וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ ... תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ, כַּלָּה, דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ,
וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ ... אֲחֹתִי כַלָּה, גַּל נָעוּל, מַעְיָן חָתוּם: יג שְׁלָחַיִךְ
פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים ... עִם־נְרָדִים: יד נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם, קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם
כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה ... כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים: טו מַעְיַן גַּנִּים, בְּאֵר מַיִם חַיִּים,
וְנֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן: טז ... הָפִיחִי גַנִּי, יִזְּלוּ בְשָׂמָיו, יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ
וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו:

בכל בית תנ"ך

בארבעה כרכים
מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום
לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו
בהוצאת "יבנה"

ספרית דבר

ב129 ל"י במקום 210 ל"י

הרוכש עתה מקבל שי
אנציקלופדיה לאישים בתנ"ך
שני ספרים בכרך אחד מאת דב קמחי
(מחירה בחנות 22 ל"י)
הרכישה והסדר התשלומים בכל סניפי „דבר" ברחבי הארץ ובמרכז — תל־אביב, רח' שינקין 45, טל. 286141.

לכבוד ספרית „דבר" ת.ד. 199 תל־אביב
הנני מבקש לשלוח לי את כל התנ"ך ב־4 כרכים לפי שיטת פרופ' קאסוטו, מהדורת „דבר" בהוצאת „יבנה" לפי המסומן למטה (סמן את המשבצת המתאימה).
□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק מס' ___ על סך 129 ל"י.
□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק מס' ___ על סך 29 ל"י ואת היתרה בסך 100 ל"י אני מתחייב לשלם ב־4 תשלומים שווים ורצופים של 25 ל"י כל חודש.
שם ___ מס' ת.ד. ___
כתובת ___ חתימה ___

דבר לפרסום
הלוח החדש בכל

מועדון הפועלים הותיקים בתל־אביב
חברי ההסתדרות
הזמנה
אסיפה כללית שתתקיים ביום ד' כ"ב אלול תשל"ג 19.9.73 באולם בית ברנר רח' ברנר 5 ת"א בשעה 7 בערב.
סדר היום:
בחירת יו"ר האסיפה ומזכיר
דו"ח כללי
אישור תקנון האגודה
שינויים בתקנון האגודה
בחירת יו"ר הארגון
בחירת המועצה.
האסיפה תהיה חוקית בכל מספר החברים שישתתפו ב־7.30 בערב.
המזכירות

שר החוץ פייר גראבר מניח זר ב„יד ושם". צילום: רוחמים ישראל

פעולות בית־הדין הדתי מתנהלות על מי מנוחות

ענייני אישות של בני העדה הדרוזית ברמת הגולן באים על פתרונם

מאת יואל דר

משרד הדתות, בשיתוף עם כל־שונות המימשל הצבאי ברמת הגולן, החליטו להפעיל בית־דין דתי דרוזי מיוחד לטיפול בענייני האישות של בני העדה הדרוזית בחבל ארץ זה. החלטה זו נתקבלה בהיסוס ובחרדה, והיה חשש סביר שחוגים דרוזים שונים, בהשראת הסורים כמובן, יסרבו להתדיין בפני בית דין זה. ואכן רבים הופתעו כאשר תור ארוך של גברים ונשים קידם את פני הקאדי, השייך לביב אבו רוקן, שבא לדון בעניינים. נעשו אמנם נסיונות להפריע לבית הדין הזה בפעולתו אך דומה כי ההתנגדות התנפצה אל סלע המציאות.

עתה, במלאות שנה לכינונו של בית הדין הדתי ברמת הגולן, ניתן לומר בוודאות שכל בעיות האישות שהיו תלויות ועומדות כאן מלחמת ששת הימים נפתרו, או נמצאות בתהליך של פתרון וכי עבודתו של בית הדין הזה מתנהלת על מי מנוחות. במשך שנת פעולתו הראשונה דן בית הדין ביותר ממאה מקרים ותיקים. שמהם נבעו לענייני גירושין ירושות ותחזוקתם לפתח היתרי נישואין לצעירות שטרם מלאו להן שבע עשרה שנה. מותר. אך סוברה היא שבית הדין הדתי בקוניטרה פועל על פי החוק הסורי ועל פי תקנות שנתקבלו בדמשק. החוק הישראלי אינו מתיר לנערה שטרם מלאו לה 17 שנה להינשא ואילו החוק הסורי קובע במפורש שהדיין רשאי להשיאה אם נמצאה בעיניו בשלה ומצבה הרפואי והנפשי מרשה זאת. ועוד קובע החוק הסורי שיש לקבל את הסכמתה של הנערה בטרם ישיאוה. אבל המחוקק הסורי יודע שברוב המקרים פסקה זו אינה אלא פארסה, שכן מתי שואלים את פיה של נערה בכפר מקטנא או עין קיניה?

שני הרכבים לבית הדין

קצין מטה לענייני דת בליד המימשל הצבאי, נסים דנה, מודה כי הקמתו של בית הדין הזה לא נועדה אך ורק לתת היתרי נישואין לבנות שלא מלאו להן 17 שנה. הוא הוקם כדי לדון בענייני אישות של בני העדה הדרוזית ברמת הגולן. לבני עדה זו בעיית הבינים ירק בית דין דתי מסוגל ומוסמך לטפל בהם. הקמתו של בית הדין הזה — בני סיף איב יקוי — היתה מלווה היסוסים. אולם עתה ניתן לומר בוודאות שהצלחנו יותר מהמצופה. לבית הדין ברמת הגולן שני הרכבים: בית דין אחד מורכב מהקאדים שייך לביב אבו רוקן ואל דין חלבי, ובית דין לערעורים המורכב מהשייך אמין טריף, הראש הרוחני של העדה הדרוזית בישראל, והשייך כמאל מועדי, חבר הרשות הרוחנית של העדה. מקומו של בית הדין הראשון בקוניטרה ואילו השני מוקם בחיפה, בבנין בית הדין הדתי הקדום. ברמת הגולן נמצא בנין מיוחד שהוכשר למטרה זו ופקיד מקומי, ראמז פרהאת, מנהל את בית הדין הזה מבחינה אדמיניסטרטיבית.

נסים דנה המשמש היום מנהל המחלקה הדרוזית במשרד הדתות זכה לאמונם של הדרוזים (והאמינו לי שאין זה דבר קל). נולד בסוריה לפני 35 שנה. בהיותו בן 13 עלה יחד עם הוריו לישראל. עם סיימו את בית הספר התיכון פנה לאוניברסיטה העברית בירושלים ובה למד מדעי המזרח. באחרונה פירסם נסים דנה מחקר מקיף על בני העדה הדרוזית, על דתם ומנהגיהם. זהו, למעשה, המחקר המדעי הראשון שזכה לאימונם של ראשי הדת.

למה לא דיינים מהרמה?

נסים דנה — שאלתי — מדוע מיניתם דיינים מישראל מכפרי הדרוזים בגליל ועל הר הכרמל ולא מתושבי הרמה עצמה? האם אין אנשים בעלי שיעור־קומה דתי רוחני? לא — השיב איש שיחי. הבעיה לא היתה ואינה מציאתם של כהני דת בעלי שיעור קומה. מצדנו לא היתה התנגדות למינוי דיינים מקומיים ואפילו באנו במגע עם אחדים מהם. הבעיה היתה: האם אותם מועמדים מקובלים על בני כל השכבות והכפרים ברמה? ועוד: בגלל עמדת אנשים הפועלים בהשראת הסורים. ומשום כך החלטנו למנות קאדים ישראליים בשלב ראשון אבל החלטה זו היא זמנית ואני תקווה שלא יחלפו ימים רבים ונוכל למנות קאדי מבני הרמה עצמה.

במשך שבועות וחודשים — הקשיתי — שמעתי הסתייגויות ודברי ביקורת מעודנים על כוונתכם למנות בית דין דתי והיו כאלה שאיימו כי יחרימו את בית הדין. הנה איש לא החרים את בית הדין ויותר מאדם אחד מבקש מכם לבנותו לקאדי.

נסים דנה מהרהר, שוקל כל מלה ומשיב: נכון שההתנגדות התמוטטה במהירות גדולה ממה שסברנו תחילה. הסיבה העיקרית לכך נעוצה באופיו של בית הדין הדתי. הדרוזים ברמת הגולן השתכנעו שבית הדין לא יכריע אם רמת הגולן תסופח ותהיה חלק ממדינת ישראל אלא תפקידו מצומצם במתן היתרי נישואין, חלוקת ירושות, צווים לאשה למלא אחר פסק הדין. אלה אשר יחרימו אותו יהיו הנפגעים היחידים. ועוד: תושבי רמת הגולן נוכחו לדעת שהשלטון הישראלי אינו רוצה לפגוע ברגשותיהם הדתיים. נהפוך הוא: הוא עושה הכל כדי לטפח מסורת מקומית, לשפץ מקומות מקודשים, מאפשר לבני הרמה לקבל החלטות עצמאיות. הא לך דוגמה: עד שנת 1967 לא שופץ שום מקום קודש על ידי שלטונות סוריה. נהפוך הוא: הסורים עשו הכל כדי להביא לידי הגברת התבוללות של הדרוזים בקרב האוכלוסיה המוסלמית. ואילו אנחנו שיפצנו חמישה מקומות קודש, ולאחד מהם הבאנו חשמל. מיניגו מסודרי נישואין, סייענו בהקמת בתי יראה ופעלנו לא רק בכפרים הדרוזיים אלא גם בכפר העלווי.

הכפר רג'ר

ואכן בצפון רמת הגולן, לא הרחק משפת החצבאני שוכן כפר קטן הקרוי רג'ר. לתושבי הכפר הזה, 500 נפשות במספר, אמונה משלהם. לאחר התייצבויות והתדיינות משפטית הצלחנו באהרונה להסדיר את ענייני האישות של בני הכת הזאת. על פי החוקים החדשים הוסמך הקאדי של חיפה, השייך אמין קאסם מדלג' של בני העדה הדרוזית, לדון בענייני האישות של בני הכת הזאת. העלווים הם, כידוע, אבת הכיתות של האיסלאם ומשום כך מצאנו לנכון לאפשר לקאדי מוסלמי לדון בעניינם. כמו כן שיפצנו את בית התפילה שלהם ואם נחוצה הוכחה נוספת שכוונתנו לאפשר לתושבים הדרוזים והעלווים לשמור על מורשתם הרוחנית, הרי שהחלטנו לשלם משכורות וקצבות אכנן לכל העוסקים בקודש — דבר שאיננו נהוג ואיננו מקובל בישראל.

עולם ומלואו

ירידה מדאיגה בהיקף התיירות מארה"ב

העוסקים בענף התיירות באירופה מודאגים עתה לרגל הירידה הניכרת בתנועת התיירות מאמריקה, וזאת עקב הירידה בערך הדולאר העושה את החופשה באירופה „יקרה" יותר לאמריקאים ולכן ירד מספר התיירים מאמריקה באירופה. גם הדולארים שמשאירים התיירים האמריקאים באירופה שווים עתה פחות ממה שהיו שווים בימים עברו.

השנה ביקרו פחות אמריקאים מבשנים הקודמות בבריטניה, באיטליה ובספרד, וחברות התעופה האמריקאיות מודאגות לרגל הירידה בהיקף התנועה מעבר לאוקיינוס האטלאנטי. ענף התיירות באירופה מרגיש עתה שהתייר האמריקאי שוב אינו מוציא כספו בקלות ראש כפי שנהג בעבר והוא נוכח לדעת שאירופה שוב אינה זולה וכי הדולאר אינו הכל־יכול כפי שהיה. האמריקאי הממוצע, שביטל את חופשתו באירופה הקיץ, חוסך כעת לבנין רכישת דברים חיוניים יותר ועליו גם לחשוב את הוצאותיו לצרכים החיוניים כגון מזון.

את הירידה בביקור האמריקאים בין התיירים באירופה מרגישים בעיקר מלונות הפאר היקרים, אשר זו בפעם הראשונה מזה שנים אינם מלאים בעונת התיירות „הבוערת". כן הבחינו בתופעה הזאת לגבי התיירים האמריקאים הם מעדיפים עתה לצאת לטיול באירופה לאחר העונה הבוערת, כדי ליהנות מהמחירים הזולים בבתי המלון ומהמחיר הזול לטיסה, כן ניכרת עליה בטיולים קבוצתיים זולים.

העתיד שייך ל„מונו־פילים"

הרווקים והבודדים — שישו ולימשו! העתיד לכם שייך! מחקר שפורסם גילה כי החברה המערבית הופכת בהדרגה לחברת בודדים. אמנם לפי שעה ניכרים רק הסימנים הראשונים של התמורה, אך הם מעידים על מגמה כללית.

המחקר, שנערך באוסטריה השמרנית, גילה כי בשש השנים האחרונות גדל מספר „המשפחות" המורכבות מאיש אחד (או אשה בודדה) בלבלה כ־20%! בשנת 1900 כללה המשפחה הממוצעת באוסטריה 4.3 נפשות, מנתה המשפחה כזו בשנת 1934 3.3 נפש, ואילו בשנת 1971 ירד מספר הנפשות במשפחה הממוצעת לכדי 2.2 נפש.

המחקר קובע שאת הסיבות לכך יש לחפש לאו דווקא בירידת המוסר והמתירנות אלא בעיקר בהישגי הרפואה, כלומר בהארכת תוחלת החיים הגורמת לריבוי האלמנות והאלמנים. כלומר ההתאלמנות בגיל גבוה ושוב אינן נישאות לאיש בזיקנתן. גם הגברים המתאלמנים בגיל קשיש שוב אינם נושאים אשה, ונשארים בודדים. אלא שמספר הגברים הזקנים נמוך מזה של הנשים הזקנות, שכן הגברים מקדימים למות... ולכן אין להסיק מממצאי המחקר שהגברים או הנשים בימינו הופכים ל„מונופילים" האוהבים חיי בדידות, אלא נעשים המונופילים מתוך הכרח.

לתופעה גורמים גם הגירושין. אך למרבה ההפתעה, אין שיעור הגירושין גבוה בקרב הזוגות הצעירים, כפי שנוטים להאמין, אלא דווקא בקרב המבוגרים והאנשים בגיל העמידה והמבוססים.

יהיו הסיבות אשר יהיו, החברה המערבית הולכת ומקבלת אופי של „חברת בודדים".

שירות אמבסדור 707 של ט.וו.א.:

בומבי
יום יום. המראה 1625

בנגקוק
יום יום. המראה 1625

הונג קונג
יום יום. המראה 1625

TWA

פנה לסוכן הנסיעות שלך.

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

קולנוע

ירושלים:

★ „זמנים מודרניים" (ארנון) — צ'אפלין בגדולתו — פארודיה על העולם המכני ההורס את האדם האינדיבידואלי. סרט מוקיר שי הוא תוצאה מבושרת שכלות רק ״נוקב״ על התופעה הקפיטליסטית בלי להשכיח דבר כחו המאמנותי של צ'אפלין הוא כה רב. עד שי אתה עצמך מסוגל להשלים את התמונה החברתית עם זאת צ'אפלין מפגין כאן אפקטיביות תלושה, הגוררת לא רק את „תו׳ מרדאויזי״ אלא גם את יכולתו המקצועית שלו.

„קזבלנקה" (עדן) — כמוסר ישראלי שאפתני תוסס ודינאמי, על רקע של יפו ,תיאורטיקן עם גיבור בלתי־כשלם ׳מבסגנון יומני אמריקאי. סרט פרובינציאלי מובהק שאין לו אחיזה. שיש בו אספר׳ מבריון של הצייר שלמה צפריר. אוסיקה טובה של דב זלצר. משחק מלבב ומסכם של יהודים כגון אריה אליאס יכמה אחרים הרבה בשרון. הרבה נאי מן הרבה כסף — והתוצאה מפוספסת.

★ „הפרידה עם הנערה הישראלית״ (אוריה) — קומדיה־רומנטית בכיכובו של אייב ריבאר („אלכי סנדר האפשר״). גימור הסרט: כתוב עלה בקולנוע הצרפתי הי פוזיקאר פייר ריבאר. בוסיגודא נעצה סביבה.

תל־אביב:

★ „פריץ החתול" (אדירים) — הבונה הכאבית נחיתה פארסה פראית. לאינה כסאורה סוס חלי קינג, אלנה צוקרמן, דן כגה, אריה אלק ויצחק בלי (א.ג.)

★ „הגנב שבא לסעודה" (פאר) — סרט בידור נעים וכלבטולתית, הכתפשר עם כאמידה תברתית. דראמה על בתה המודראמה של אהבה מבלי להיות מבוצעת אך נשאר בימים המפע זמוב והפי: הנאה. יש בו כמה רגעים נהודים (בייחוד משחק הפשה) ומשפה פסכי נפת של ריאן או׳ניל, והרן אנוס ואוסטה הבלפון.

★ „קאנו מאחר בפאריס" (מוסדין) — הפרוסמה הרצשנית כסנה שרות דב. סרט סגביס בעל אודיה נפיאה בימר אישי בלי תידרגיה. סרט על בודדות על אהבה. על פח על בלכול פוקנים. סרט עליתספט׳ ׳עלידיא־זאראקי על הממצ׳ המיטב של האנושית הבורגנית. קצת יוהר מלי קיטורניות טמלית בכל המישורים. בכך הכל — סרט הטוב ביותר ושותף — גם את אלה שילביש כי הוא ״בנעלי״ — והוו כאלה.

★ „קזבלנקה" (בימתה) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „הנה עם הרוח" (אורלי). הסרט ההוליבודי הנצחי (נוצר ב־1939). ההוד ומוקרו בפני כל דור חדש סרט דיאטבי׳ בוזמנה פ־ ליטית־חברתית. שיש בו הוחר הי כאוטסימלי של „זיר החלומות״ ד״ל. שכנוראה ווזפ ייתפם תמיד.

★ „זמנים מודרניים" (גת) ראה „ארנון" ירושלים.

★ „כנגו אחרון בפאריס" (הן) — ראה „סטודיו" תל־אביב.

★ „הליידי שרה בהזי" (הן) — הופעה נהודת. בצלת עוצמה דראמטית הווס מסוקליקלקוטי על ליזאנה רוס בתפקיד בילי הולידיי. זכיה תבלוז האגדית שמתה בגיל 44 מסימויות בסמים. אולם בסביב — „סתחה״ אויזה בנוסח סילוף הולימדי מקוצל. גלומים שונות. פלבנות מחרידות.

★ „זעקות ולחישות" (צפון) — סרטו האחרון של אינגבר ברגמן. הנושא: יחסים סבוכים בין קלוש אחיות וקבלה תהאחגה. ביחוק נבי לא של אינגריד סולין, האריים אנדרסון. ליב אולמן וקארי סילואן. צילומים פנטסטיים.

★ כי אשה (ברין) — סרט כן וחושף על היחדרדותה של נכרה בלוהזן בגלל טיבה כשכיחתית החברתית. יצירתו של הבמאי הבי צר. בשוב הכבאים באוסליה קן לינך. כבחת בצויק של כנרי השליטי.

חיפה:

★ „הקיפצוויסטי" (בית־הנוער) — סרטו על ברטאלדו בר־ טולוצ׳י, על פי ספרו של אלברטו מוראביה — כיפורו של פאשיסט בצעי — סביל, בורי, קטן, בקרי לתלוקסין, בבהיבה דראמטית־חסבי רתית — יצירה בכילת בהסקאה לספר אולם בטרנאירה. כייני רת׳מכת. כמוכבר על תופעה — ובאשר לסבתתפים — טרנטיניאן, סאנג. ה. כאבגולי — כרם בלתי נשבח.

★ הפמותיב לאהבה (כרמל־ הוית, בית העם) — אהבה הסרה סוסיים בין כלקולם מקהאל ובאר נב נווכה, שניהם נכים. שהם רבגות.

★ גברים במחבוה („חן") — כרם אביריקאי על ארבעה הגברים היוצאים לבילוי סופשבוע בחייה הי כבא. הפיקניק הנפך לסיוס ולי כהמלת הגיבורים באיתוי השכבה. בבה נופלים קרבנות. הבמאי: גיון בורמן.

★ קזבלן (עמוני) — ראה „ירון" ירושלים.

תיאטרון ובידור

★ „אנשים קשים" (הבימה 2 התאטרון חיפה) — „הן קומדיה" כבחיקת, הבבה הגי עת ללוב של יוסף ברידיבה, בוהה בצולה בצל נשבה יהודית, כבר יים בניקוון בשוהק להפליא על ידי רות סגל, אבנון בכון, אילן הרין ואחרי הרסקוביץ.

★ „תהילה על גב פח להתם" (הבימה) — אהד ההצגות הטובות שבים אך היותר אהובים על גבר הזילאמבים. שכתב איגם. כלהראבה בתפקבצה גהוג רבשבה: אהבה, קנאה, שנאה ר׳ תאוות, רשופעת סבבבים ויילאמר כים אפיינים. בויקל ביבים בי זה הבמה ריאליסטית והבה כאה. על אף הקלוניות הגובות לעצים שבה. ככותק טוב של אלי כהן, יעל דוואנבו, דליה פרידלנד ושבצין פיבל.

★ „ביבהור כתר — יהדות, יהודית", ראשון לציון (הואמבים ישפשפי) — להקת ת.כיתתי בבי ית ערב נפלא של הזמר מתוש כל. קטסים טובים ובנגינות בי צירנות של דני סנדרסון. בבבי עים להפליא עלידי שבעה בי בהגני בהודינו.

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

גושפנקה שיפוטית

(סוף מעמוד 10)

בעניני עבודה, שעצם טיבם כה־ ריב ואף מפה תישנות בתפשה. לכן יש כימי להתפעת ביקורת שקולה הצת גם כבית־הדין הארי צי כבר הציה רוח הדישנה. נלך בן הקל לכבד:

חושב דרש בית־הדין כי בהגית המבסורת האבחה כלל אינה ב״ בהיכה „בהכסורת מקצבה״ אלא בעיון בנוגע לכבודה הכוסצה (ר׳ דאורז התלויים בו) „כתרבת רצבת. להרוק גידנא הו יש להכי סיק. כי אם הדאה. החוק בי נדוך וזהו כל ההפיטה שהולידה אותה, כיהחותה להצבתד עובד בהרי נה וזיהתוה אחתו לגבי כלל יזכי העובדים, לכל הגאוחית. גדרך כלל), הגי אחד ההצגות הבינד כים כל הפיטה יוחזה „עובד הי ריבוך האידיות הקלאסית. ברם אם כך הדוא גם על דעת בית־ הדין — אין שחר להרסה על „בטכורת כבריה. בית־הדין עצמו הוסיב להודים, כאמור, כי „בהצית הבכבורות״ הבוכאה איכה בבחיצה בכסכות הלקיה, כביכולה, שניה, לי הוסב ככל: החוק כמעיק לבכמבצה זכות בבעם אוטומטית ובההלכה (והסיכים השולים אינם נוגעים לענין הכיון, לכל הפחות) לי סכום שהוא כמצית כבבוחה, בין השפיעינו לבין הגיבת דינו בביה־ הדין המשמעתי ואינו כתובה או כבגיל או בסייג זכות זו, לי בשל בסיפא כגון „אלא אם״ או „פרס ל...״ (לבטל „פרס לגבן כליאה״ או „אלא אם נבלא אחר־ כך בבו בית־המשפט״ או גוס־ הה כנראה כיהגה). לשון אחר: החוק בעניק זכות, בלקון בדר רוח עד הינה, ובאורה מובנה — ובבונה, גם בכוונה לביצור הוכוח ובגבלותיו בתוך החוק. לכן כגורע כהחקק הקיקוי־כוכנה ללא הס־ בבה בפורשת בהוק — ובגון זו אינה כאן — כוהתגות, להגר ביל או לסייג זכות: ולא כל שכן בהקיקה־משנה כגון הקשייה, כדוגמה בהדרג הדינים נבושה בווכחות עד היום (בסעמים כבבי דים שלא כאן המקום לבירורם). כיוצא, אישור ההכלום, לגבי הקו פת כצבור או כאבר. שבהחקק״ר — הדיג הוא ובכך כותר הוק, ולכן ביהודהדין כלל לא היה צריך לי התחשב בו. בתהגיה הוא שכלל לא העלה לפתוח קושיה זו. זאת ר׳ צד: לו ב„באסרי בלבד עסקו הקטייד, אולי ניחא. ברם תחלת האיסור אף על „מצבורי״ בבליכה שבעניים את המצבה שהוראה הקטייד הוא הדיג וגם בלהכי הור גן השוהר בזק ומשיך; גביה כי הבושנה יוכבה אהר־כך במשפטו הפלילי, אם כי אולי יורשע בי מספט המשבעתי, אבל בכל זאת לגבי פלילים היה כלום לכחוא — לפי הקטייד אמור, אף בדיעבד, לשלם לו כפי התיסון כפני „הר־ פת רצבי״ לגבי זמן הרפת־כיבצב שימוטי בפלילים חסיר כעליו. סיכומו של דבר — זהו פסק דין בעבר ושבק הדקן בספיקה הגהירה.

יעקב הזנהד

אליאב

(סוף מעמוד 9)

התחבלולה ונישואי התערובת בלי להת אה הדעה גם על הבדי „הוגשי״ הגולסתם.

ליובה אבר בה שאמר וקיימים הרבה גיבובים אלקטראליים ואי הירה, הצעשים להוכיח שלא טוב צינה. אך קיים גם גיבוק הטוב הצעיר להצדיקו בעיני אלה הקדר בים להתקפותה. טוב שהכל יהיו כודעים לכך, ש„לא כל דבר עד ברי — לפגוע לא בשקט וגם כי שכחייב בלית ברירה את „מיסכך גלילי״ ידע כהדע נוטה.

כי הבגלה הבנה לדרך מאבקו של דיזה. כי בלא הרים את קולו כאשר הברר: אם המוסדות של הפטלכה יקבעו את „מיסכך גלילי״ אני צלול להיות בחוץ — איכו יכול לשלול את דרך מאבקו על ליובה אליאב. לכל אחד מן הי שנים דרך מדינה וכל אחד בה־ בניים בבקש לקדבה.

לא הייתי נזקק להיכנו זה ערב הבחירות אך לא ימולתי להשלים עם כך, שקול התוקפים את אליאב יהיה הקול היחיד. כוב אם נשיים את ההיכות, הנא יתהדש כמילא אחרי הבחירות.

א. גבע

למר **יעקב יעקב**
עם הבחרך לראש המועצה האזורית מעלה הגליל
ברכה נאמנה
מושב עבדון

למר **יעקב יעקב**
עם הבחרך לראש המועצה האזורית מעלה הגליל
שא ברכה נאמנה
**„דגן" — מכוני תערובת
מפרץ חיפה**

הועדה המקומית לתכנון ולבניה-חיפה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י הבי כנפיר הקקעות בע"מ להוסיף קומה לדירות שבקומה 14 בבניינים 44, 46 רחוב ליאון בלום בכטרה להפכן לדירות קוטג'.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 416 בהיכל העיריה, בימי א', ג', ה', בשעות 8.00 — 12.00.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יכציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן — מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, גת לכיש

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' ד/858 שבמטרה שבע „הרבת פורחי בכפר הלי-גבולה", שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1916, מתאריך 10.5.73, עמ' 1634.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, גת לכיש.

כל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. הדיסקין
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

בתי-מרקחת

רמת-גן

צמית ותחנון בחידוש 130.

בת-ים

שולמית, בת־ים, רח' דניאל 4.

חולון

אסותא רח' מוהליבר 4, מול פ' שנקר 19, חולון.

הרצליה כפר שמריהו. **כפר סבא** רעננה. **בגולדשטיין הרצליה פתוח, כפר כגור.**

בקולנע

תל-אביב
אופיר — הבקצבנים
אסתר — גבר עם בבוד
אלנבי — הלף עם הרוח 4—8
אלנבי — בלש וגנב קולוכבו
בן-יהודה — זקברון 69
גורדון — הבלונדינית עם הנצל
הזהורה
גת — זמנים מודרניים
דקל — בלהודה לביבי סיטר דרייב אין —
ב־7.15 — הלפיד הנהן
ב־9.30 — בלכודה למפקח הוד — הבריאה
המרכז — רחוב הבחינים
זמיר — האות התשוקות
חן — לוידי ערה בלוו
לימור — עד שהגם יפדיר ביניר
בוגרבי — בה תאמר לגברה עירומה
מתמיד — קרון האש
מקסים — בהנקה בגיבטרה
כינרמה — קובלן
סטודיו — הסבגו האחרון בפריז
עדן — טכסט
פאר — הגנב שבא לסעוד
פריז — כי אשה
צפון — זעקות ולחישות
רמת-אביב — ליידי קארולין לאמב
תכלת — סוד הקסם הבורגני
תמר — הפיתוי לאהבה
הל-אביב — הרפתקה במצולות יפו:
נגה — חזק יותר הברים
צליל — קובלן

בת-ים
רכת יוסף — תאוה לסכנה הזקן
ארמון כלבי הקש 7.15, 9.30
ב־4: האיש לירדה בלירבוי
מגדל — כבבע נכרים

ירושלים
אדיסון — אהבה ובגידה
אוריון — קוראים לי רוח הקודש
אורגע — סוד הקסם הבורגני
ארנון — זמנים מודרניים
אור גיל — הבלונדינית עם הנצל השחורה

חבירה — כל מה שרצית לדעת על המין
חן — בלכודה לביבי סיטר
ירושלים — תאום
סמדר — לילות בוקאציו
עדן — קובלן
רון — נקבות על סיציליאני

חיפה
אורה — הסקרן המציץ
אורה — בקסטר
אורלי — הסבגו האחרון בפריז
אמפיתיאטרון — קוראים לי טריניטי
ארמון — אהבת שאמו
בית רוטשילד —

בה בשבע דוק 17.00
עממי — בצבור להוגב 110
עינון — הבינ בוס
עצמון — קובלן
פאר — מצשיות קונטרברי
רון — הגברים בבלכודת
שביט, הר הכרמל — כספבי הבאפיה

קרית מטקין
יובל אור — קבריס 6.15—8.45
זהר — החתיכה מקבוס סיטי 6.30—9.00

רמת-גן והבעתיים
אורדע — סיזאר רודלי
אלאוים — המקצופי
ארמון — אונס בפארק
גל אור — קוראים לי טריניל
הדר — כסכת עם חוזהי
לילי — הורקיה
רמה — קומפנירוס
רמת־גן — קבארט
שביט — אגמת בבהים

נתניה
אסתר הרפתקה בפוסידון
ביטנית: בוקר הזעם
סבודיון — בפתוח: פיפזל בהלם
בבגוד: בירודך בערבה 7—9
שרון — אונס בפארק 7 — 9.15
ב־4.15: זכרונות ליפי

הרצליה
דגניה — חזק יותר הברים 7—9

כפר סבא
עטה — הצגה
הן — אונס בפארק 8.30
תפוח השושן
בית הפועלים — האגרוף הסיני 8.30—4.00

חדרה
הדר — קובלן
פאה הקוה
אורון — הד זמנים במצרב ב־8.15
הדר — וידוי כאונס 4, 7, 9.15
היכל — הבלש האמריקני שחורך 4—7—9.15

קרית שמונה
הרבנן — הדקוב בקוקאאוו 6.15—8.30
שגיב — כלבי הקש 8.30

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות; הבניות ילדים: 17.32 — סרטים מצויירים של חלום ניסני; 18.00 — שירים: 18.02 — „בילבי״; תבניות ערבית: 18.30 — קיבוץ התשובה: 18.32 — מלהמת הי צלום הראשונה: 19.00 — לקוי שה: 19.05 — הכר את ישראל; 19.27 — סקירה תבניות; 19.50 — חדשות ועניני היום; 20.00 — קלעים: 20.30 — בבט לחדשות; 21.00 — סרט קולנוע: „4 לפנות בוקר״. 22.30 — פסוקו של יום מדברי הכמים על הכבם; חדשות.

גלי צה"ל

שידורי צה־ר

11.00 — הדשות. 11.05 — חמים וטפים. 11.15 — פסגת המצעד האמריקאי. 11.30 — לצלם לא איכות. 11.35 — חמים וטפים. 12.00 — חדשות. 12.05 — המים וטפים. 12.10 — בהפסקה איכית. 12.15 — המים וטפים. 12.30 — אני והידי. 12.35 — המים וטי פים. 13.00 — הדשות. 13.05 — המים וטפים. 13.30 — מי יגבה וכי יפסיר. 13.35 — חמים וטפים. 13.55 — הודעות לחיילים. 14.00 — הדשות. 14.05 — הודעות אי שיות.

שידורי ערב

15.00 — הדשות. 15.05 — בא לצלצל. 16.00 — הדשות. 16.05 — בא לצלצל. 16.45 — האיש הזה הוא מכוכן. 17.00 — הדי שות. 17.05 — הן וקצה. 17.40 — יובן צה"ל. 18.00 — הדשות. 18.05 — כתאר — הישראלי הי אמת. 19.00 — חדשות. 19.05 — בגמל גדי. 19.50 — שיחה חופשית עם דינה גודן. 20.00 — הדי שות. 20.05 — פרקי מוסיקה קלאסית: בגולדמן. 20.40 — ריי רים באוקי. 21.00 — חדשות. 21.05 — היבת הלהיטים. 22.00 — הדשות. 22.05 — הלילה. 23.00 — הדשות. 23.05 — הלילה. 24.00 — חדשות. 00.05 — דרישה הזוה.

הגל הקל

06.00 — מה טוב: 06.05 — חדשות: 06.10 — התכגלות בוי קר: 06.30 — עשן מוסיקלי: 07.00 — הדשות ה„הבוקר הזה״: 07.20 — זמר זמר לך: 07.30 — הודעות על בתצים פלל רשות הי שידור: 07.35 — זמר זמר לך: 07.55 — אור ירוק: 08.00 — הדשות: 08.05 — הדשות: 08.09 — הודעה על ביטוסים כפלגתיים לקראת הבחירות: 08.12 — בוקר טוב: 08.55 — היום לפני 25 שנה: 09.00 — הדשות: 09.05 — בוקר טוב: 09.49 — פינת הבדהנה הקטנה: 10.00 — הדי שות: 10.05 — לעקרת הבית: 11.00 — הדשות: 11.05 — לעי קרת הבית: 11.40 — לאן הערב — מוסיקה קלה: 12.00 — חדי שות: 12.05 — בבקצב יעצי: 12.30 — בחצי היום: 13.00 — הדשות: 13.05 — בחצי היום: 14.00 — הדשות: 14.10 — כאן אתה בגור: 15.00 — הדשות: 15.05 — לי ולך: 15.53 — הדי רון: 16.00 — הדשות: 16.05 — רגע של עברית: 16.07 — צד בצד: 16.30 — בתקווה שתבין את הרצה: 16.35 — צד בצד: 17.00 — הדשות: 17.05 — מה הקשר: 17.50 — נצימות קלות: 18.00 — הדשות: 18.05 — שי רים מבית אבא: 18.45 — היום בספרים: 21.00 — חדשות: 21.06 — שירים משלנו: 21.30 — פינת הבאה: 22.00 — חדשות: 22.05 — הדשות: 22.05 — היוג ישיר: 22.52 — נצימות קלות: 23.00 — הדשות: 23.05 — דלת פתוחה: 24.00 — חדשות: 00.10 — אדום עתיק: 01.00 — חדשות.

רדיו רשת א

08.00 — הדשות: 08.05 — בחירות 1973: 08.10 — אנתולוגיה: „הלאמבים בכל האקדמאים״ — דמויות ויצירות בולטות מן המוסי קה הרדית של הבאה הי״ט: 09.00 — חדשות: 09.05 — אנתולוגיה: 10.00 — הדשות: 10.05 — מאי צר הפרטיה: „בכר את המלך״: הרקיאם של מוצארט. בנצחה של ברונו ואלטר וקארל ריבטר: 11.00 — צבריה לכם: 11.15 — שידורים לתלמידים בבתי־הס היסודיים: הצה בכתב — להוות ד׳, ה׳: 11.35 — שיר ופזמון: 12.00 — הדשות: 12.05 — שיר ופזמון: 12.15 — שידורים לתלמידים בבי בתי"ס היסודיים: אנגלית למתי קדמים: 14.00 — הדשות: 14.10 — לאם וליבלד לפעמות — ליבוד הציר „בראש הבנה״: שירים „בבקשתכם״: לילדים הגדולים: „אי הילדים״ — באת בירה לובה (הלק ב׳): 15.00 — הדשות: 15.05 — היום לפני 25 שנה: 15.10 — שידור בבורה: יוסי ירושלמי (בי סאורה): פרוזבונר (בבימבה בוליאן בר־ים): שיחה בלהיכונה: בודי קה: „הוי גוף״: דילובה: „בפיר פרלוד״: וילהולבוס: אבידה פם. 15.30 — סיפור באנגלית מפי צלידי היביבה-יביבוסי: 15.45 — כאוצר הפזמים: 16.00 — הדי שות: 16.05 — רגע של עברית: 16.06 — בהקלסות התוכבורה הי סימפונית של רשות השידור: בריי ליתו: הפתיחה „קרבטל רומאני״, ברמבי: קונצ׳רטו לכינור ולתזמורת: בטהובן: קונצ׳רטו משולש, בודרטפורט: בריבן: ודיאבציה על נושא של פרנק ברידג׳: 18.00 — הדשות: 18.05 — קוריה אלון מספר על נופי הארץ: 18.10 — על עבודה ועובדים: 18.40 — המבטנה הגובית: 18.55 — להקלאי: 19.00 — הדשות ו„היום הזה״: 19.30 — מה נשמע: 19.40 — נציבות קלות: 19.50 — פרקי היום בי הגדיך: בתבית, פרקים י״א, י״ב: 20.00 — הדשות: 20.06 — ירדי הן ללבהן הצבריה: 20.45 — פרי לי הבנות „בבקשתכם״: 21.30 — צלום הבדע: 22.00 — הדשות: 22.06 — נגינה בבניאה: הנבד צבי ציטלין המבצגהריה פניה הלבבן: באך: סונטה מס׳ 2 בהזי סינור לבנור לבלויליה. ספוטאר בנבסקי: דיבגרטנטו לבנור וליי מסתר: 23.00 — הדשות: 23.05 — פליקס בנולמון — דינקו של ירבה: 24.00 — הדשות: 00.10 — רגע של שיר.

דרוש
מחלק־עתונים
בהוד־השרון
לשעות הבוקר המוקדמות.
לפנות: הוידשבה
טלפון 92 41 07

הלוח החודש דבר

תיאטרון ישראל

הערב 12.9

הבימה:
ההילה על גב פח לוהט:
גצרת

הקאמרי:
כאב בעיניכם:
הל"אביב
כאורע מוגלה:
ת"א בהתא

התיאטרון העירוני חיפה:
אנשים קשים:
חיפה

אינטלקטואלים — ה„פרוצות של התבונה?"

ספר חדש

מאת ישראל נוימן

Noam Chomsky: Problems of Knowledge and Freedom. The Russell Lectures. Fontana Collins, 95 pp.

אינטלקטואלים הם שכיעו בי והיהם לסבך את ארהד״ב בי תקה המויבבאמות הבראגיה; אלה שוב אינטלקטואלים כי ייסו את הציבור באמריקה נגד החבה והרגנה. אולי בבידה הבכי לסיוקה של המעורבות האמר ריקאית. אך, כמובן, לא הוו אלה אם אינטלקטואלים שצמם שסיפ לנבצא גיון קטיי הבבות את הו משת העיקויה להתבבכות בי טנאם והתפיסו את הגוסר הר ויקאה בבתבתת אם הנב מצית, גבל ההתנהלות במצוקה. פרופי רוססאה. יעצגו של קנדי ורי נהן, הוא האבטיפוס של אינטלקטואל שבבה לו מקוד על נץ עמי: פרופי נעם חומסקי (צוופט) הוא הרבות הבולטת ביותר בי קב תוינים הבלתי־פשרניות. את הבבצו עם המרומבוים בי סוגי של רוסטאו התחיל חומסקי כבר לפני שנים בספר. בספרו „הוצבה האמריקאית והבנדאריגים החדשים״. הוא כמשיק בו עתה בספר „בעיות הידע והחירות״, הבי כיל שתי הרצאות שנשא באוני ברסיטת קיימברידג׳, והרצאות שי הוקדשו לזכר לורד ברטראנד ראסל. הלוהם הבוליטי נגד מלחמת וייט נאם. נגד המחוש הנרציג׳ הנגד אפליית יהודים בברוסיה.

הרצאה הראשונה בעוסקת בבי הום הלינגוויסטיקה, נושא המבחתו העיקרי המדעיים ההושרמים של חומסקי. הקורא המבוצע עלול להתקשות בקליטת כל הדיפוזיגות שבבסה זו. לעומת זאת, ההרצאה השניה הנושאת את השם „על שיי נוי פני העולם״, היא פוליטית־פי לוסופית ויש בה ענין רב לכל אי דם. הבהרהור בשאלה: לאן בסים זנות פני העולם של ימינו? לאן בצלנו התקווה „לבנות עולם טוב יותר״? לקורא הישראלי עניין בי מחשבה זו שואבת על ספקת הת פילוסוף והאנרכיקאי סימור ב. ליפסט, אחת הדיבות היסודיות לי אחדה הבטוקה שהוחסים ניקפון ר׳ אלה המקורבים אליו לישראל בפר צה בבך, כי כמעלת ישראל אוסרת עדיין בקולי־קולות דברים שהם אי כם הופשים עוד לומר. אף כי הם באמונים בהם בעומק לבם.

חומסקי הוא האיש הנלהם בגיי בה היסודית של המבשל הל כן יש לו. בעצם, זוכות עקרוני לא רק עם ניקסון וקודלביה, כיאם בי צקיסין גם עם הלבידרה הרוחים אצלנו. הביקורת של חומסקי נגד האינטי לקטואלים היא עקרונית. הוא שור לל גם אלה מבין יועצי קנדי, אשר סיפקו בשעתו נימוקים רפיונים לי כמשלה, בזכות המסע כדרום־מזרח אסיה — היה לבסוף להתנגדי הי בלהמה. כאשר נוכחו במחיר ובי היסכול שבו היא כרוכה. הוא מצי ביע על כך שהפוליסה הסוביטית לצ׳כוסלובקיה היא דוגמה ל„ריאלי זם האימפריאליסטי״ שהתבתרה בהצלחה: היא היתה מהירה, כמעט בלי שפי כת דם, נתמכה עלידי הרוב הגדי כם הביאה להשלכות משתפי פעי לה ביהודים. אם־על־פי כן היא בעשה פסול מעיקרו. האינטלקטואלים באמריקה, ברובם הגדול, נכי שלו לדעת חומסקי בכך שלא שללו הבייקה את הבוזעה של ההתערבות עצמה — חנפה אפילו נדיבות לבי ארה״ב — לבפות על כל ארץ שהיא, בעזרת כוח, מבער פוליטי או הברתי בסויים. הבעשה פסול אפילו בשהוא מצליח.

חומסקי בבאשים לעצמו את הבי קורה הקטלנית של הסוחר יאן בירדאל על האינטלקטואלים: „אי בחנו מעלנו מתוך ידיעת האכבה הכרונית. אנו ניהנו בקפידה את כל המלהמות בסרט מוכרת. אך לא כנגנו אותן. נתדים בקרבנו הוו אף להתרבלבי כלהכות, כן הרבע ספרנו. אנו כתאורים איך שהדים העצירים את הצניים. אך חיים בי קרב הצנירים. אנו נוטלים כן הי ביזה ומספקים רציונות לעשירים. תיאורנו הקירות כעינויים והתמכו על עצוכות נגד עינויים. אך לא שכנו להן קק. (היינו בעצבנו לי מענים. כאשר אינטרסים נבבדים הייבו לצנות אנשים היינו לאי דיאולוגים כל שיטות העינויים.) עתה אנו שוב הפסים לנתה את המבצב בעולם, לתאר מלחמות ר׳ להסביר מדוע בה רבים סובלים הרעת עוני ורעב. אך יותר כזה איננו עוסקים. לא, איננו גורשאי ההכרה. אנו הנגן הפרוצות של הר תבונה״.

ברטראנד ראסל היה כאותם יה׳ מעטים שדבריו הקשים על מורלאל אינם הלים עליהם. חומסקי רואה את עצמו כן הסתם כתלמידו הי נאמן כל ראסל. אפשר להלוק על הלק מדבריו, אך קשה להכחיש כי בלו גבואי יעם בטונם של ראסל ר׳ חומסקי היה צולבנו עוד יותר — ואולי מבורר אף יותר כשהוא בשי נת 1973 לספירה.

משה ויציאת מצרים — בסרט איטלקי חדש

קולנוע

מאת גוליק דרונר,
סופר „דבר" באיטליה

„שלח את עמי״ — תצאנה כולים כאלה בעיצבבה דראי מית ובגוירלית הדומה לזו שיש בתולדות עם ישראל להדי?

דיכה תקיפה זו בהודהה עצה ... הפעם בביר האיטלקית לי צפיית הלוחות״, היא עוי ... ציבציגה, היא פועלית ... עלידי כבה, הוא ברכש ... ואחיו אהרון, הוא אבי ... קויל, באמר פרעה היא ... לאורנס טרויה, הבבלם פרעה בנפשה, היא „ביותמני ... יציאת מצרים.

... ההרבה בסכר 5 הבבי ... — ברוב עמל, הרציה, הרי ... כשפת וציוד בתאים — ... כאורבן פרצה הבבר כשים ... לפידים בצרים הוחת הי ... יצבו את „האקליבי החם ... בצרים — גם את הגיבה ... כבבשם של המהקנים. ... ואהרון, כבורום שופי שגע ... וקיבי פיא ולבורים נלבורה ... החול. בופיעים של הבבה ... ביחם וגבונהם בעצבם.

בפעם שלוביה, אך הם באו לבאן כדי לאיים על פרעה בבכה הי אהבהה האלוהה שבהם, היא מבת בכוריה. פרעה שוב אינו חזק כפי שהיה לפני „המבות״. אך עדיין בופע שבאה זבת ועוזרו בבבה ההורים על בני ישראל ואף מבי בין דברי נוקם באיובבי כבון: „תוכלו לצאת מצבה עירומים״. אך גם תשבונו עירומים״. ואילו את בבתו עצבי הוא כבסה „לשבכי בדברי ביבושין האיבים כאמר: „בדוע לא ביהייתי להרגבן? בדונ איי נבבן את הרבי בבל ידי לבוך לבבן?״ פרעה אף מבתבך על „הבבצים״ כביבול עם בבה. אך בבה דוחה את דברי פרעה: „החטבה שבבינינו הגיעה זה כבר... אנו נצא כבצרים כבבי הורים, גם ניכח בכבו את בהמתינו״. את רכישנו. את הצאן והבקר של אשר לנו. לא נשאיר אחרינו אף קצהו של כבסבי, אף בצבע, אף בפרון על כבל הודי״.

בכל לבבה הליזות בגלילת כבי נית זמכין ועלוהן לבבכים בשפת הצידה תילהת באבקו של אדם על הויהה, אלה „בשבה המבכבים של הבין האגוברי״ — כפי שקרא לכך ההובר בשבאן בהרים. אילו מגלבית הקולנוע איבן אלא „בבסי ביה הזבגי הבבהלות לגלגל לי אלבד את המיסטריה באלפי שנים: שכן הבבה בהקשה לבבים להבי חזן בין התפאורה לבין המציאות, בין הדמיון לבין זהויים, בין שפת התנ"ך לבין שפתו של שקספיר. בה בדבר הבדבר אנבוני בורגבה. בין העבר הרחוק לבין ההווה. בכל מקום, אדבעת עורידבאבסרי של הבבאי בציבציגה בלא־ם הני להבוא בבבצבה ידיהם; הם בבה נרבבים על ידי הבבעות. „אהוי סציבה נהודת". גאבות אחת הי מאפוידה. ואם אלה כה נלהבים, בותר גם לנו להתלהב. שכן „קול הבון בקול שדי״.

כבין המתקנים הישראלים שי התמבבו להופיע בסרט הגיע לרובא ביבתיים רק יוסי יטילוה. בבביבה „בעה״ הוא גבלם את ירוכב של משה. דתו, אשר עליו מסופר אף בעם באד בבקרא, אך הבודבר לכונה ואה הרבה בביריכים. בסרט סובב הדן בראש המתנגדים יוי המתמרכים נגד יציאת מצרים. הוא הבישב הדברים של המתנגי בעים אל כיר הכבבד שבבבברים יסופר הבבה בידי יהושע. שילות נבחב בתפקידו. בה גם עילוך הבבבירך בצילום הפרט בחוץ לי רוצא. בישראל.

הבבאי הדיבובמי יוצא לישראל לעריבת צילומיוחוץ יחד עם בבלי יה של מהקנים ומתקנאות, מבבי ריה, טבבאים רבהיים, עם כבודה שלבה של מכונה. מצלמות וי בירה. כאן, בישראל, יצרפו אל הצוות המקורי הבבן לחקר מיבי נה „ביבבבים״, בהם שבע עוים של בדוים. בהן בבבו תוצות על ידי אובבני הכבולה והבבה קיבבי ציה, ובבים כבבר בבלולים כבכי ביבה הבבראלית. הצגת יבבבה בישראל יובבת כבבצאת הבבבסה לבבולה בבבליון דולאר. כלובר כבבצית לכתקבים הסרט. אין זה סכום גדול לפי קנה המבדה הי כבבל לבבי כרט גדול. אך אין להסיק בבבבקציב הבבצע שגם הי כרט יהיה בבצע. אדרבא, נראה שזהו דווקא ימודתו של הבפיק „ביבצ׳בציבי לאבבלה (שהוא, אגב, בבאי של כבבר סרטים היקוכבאי ריים) שניתן להפיק סרט גדול בתקציב קטן, ולכן הוא שוקד על קיבוצים וחסכון בכל אוצה שניתן להשוך. בהבאי שהקיבוצים לא יפגעו ולא יגרעו מהיצירה. זוהי הסיבה שגם עתה, בעיצומי של הודים אוגוסט החם, לא פסקה העבודה בבבציבצבה על הסרט „בשה״ אף ליום אחד.

בכורת מלכת שבא

מאורע חשוב באופרה הישראלית

העונה הי״ג 1973/74 באופרה הישראלית הפתח בבית האופרה בתל־אביב ב־15.9 בבאורע אופראי הוא ההוצאה האירופה „מלכת שבא״ מאת הבלי חין היהודי הבבגרי קרל גולדמרק ביהוגבתה של אדים דהר פיליפ. באורע זה בהוי האופרה זכה לפרסום רב גם בעי תונות האופראיות העולמיות. ויש סיכויים שהוצאה תעלה בעוד בתי אופרה בעולם שיי חזקו הצלחתה של היצירה הרומנטית החשובה.

בשנת 1875 הועלו שתי הצי גות בכורה עולמיות. „כרמן״ כאת ביזה הפבה לכישלון גדול בפריז, שבבע לאחר מבן הצי גה „מלכת שבא״ באופרה הממלכתית של וינה הבבה להצלחה עוצרת, היה זה הניצחון הגדול ויותר הגדול בחייו הארוכים של גולדמרק (1830—1915). הוא גם זכה לראות בהכרה הבינלאומית של מלכת שבא שלו. על יצי רה זו עבד לא פחות בי־10 שנים תמימות.

הצלחתה הסנסציונית של הי צירה הביאה אותה על בבות האופרה הגדולות בכל רחבי אירופה וארה״ב. במטרופוליטן אופרה היא הוצגה בשנה הפקות שוגות בפאר בלתי רגיל. הבלי חין גוסטאב מהלר בנהל הארי פרה בוינה הציג את האופרה בהפקה בחודשה ב־1901 בבי רק כפי שרק האופרה הוינאית יכולה להרשות לעצמה. גדולי זמרי תקופת הזהב באופרה השתתפו ב־235 הצגות בוינה. המגשר קארוזו הקליט את הי אריה לבבה.

„מלכת שבא" מצטיינת בבצי נית מרשימות. גדול היה כשרונו של גולדמרק לצייר בימוי קה בצלת אהירה אוריאנטאי לית, ואולי היה מהבודדים שהצליח בכך.

מבחה האופרה כבאה לבבן להביא אופרה מבכיה זו על הבבצם בין המלך שלבה ומלי כה שבא (לפי מתזה והבליל של מונבסל — בתרגומו של אהרון אשמן) ככתאבינה בבי יוהד להיות כוצבת בבקבבתה תיגבות כהבית חיוב. למדינת ישראל. האופרה הת״בבית כתי איכה גם להתלמידים ולנוער.

של ההצגה יבצוו אלכסנדר ברסקי הכרוקלין ציקסט. צוות בהבלה של סולני אופרה יש־ ראליים נוטל חלק בהצגה הזה: נתניה דבריה, הגה הינך, אס־ תר באומהל, לולית שני, מרשל ריבגרי, מבור אבדיקאי הבושה את כושה הגבורה שלו בישי ראל, לאחר שהופיע בבתי אר פרה נודעים באירופה ואר צות־הברית, קלאודיו אוללה, בורים ברילב, מרדכי בן־שחר, מיכאל גלוקסבן, יהודה שמר אלי, אגם סאלים.

מקהלת האופרה הישראלית הוכנה על ידי המבצה דייר הלל מינקוס. התפאורה צוירה ובוצעה על ידי יחזקאל גולד־ בן. ההלבושות הן מאת אדית מייזל „פרבהרד. התאורה מאה שבע לייבן.

בלט האופרה הישראלית מבי צע את הכוריאוגרפיה של פימה צ׳ארסקוב. הסולניות הראשיות הן אנה ברירה ולם יקודה בבאי רוד.

הצגת הבכורה בירושלים נקי בעה ל־17.9, בבנייני האומה, וב־20.9 בחיפה.

(ק.ם). (מ.)

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה לעליה ולקליטה

בזור
למכירת עבודות יד
(יצירות קשישים במעונות עולים)

יתקיים ב־13.9.73 במעון העולים ברמת־יוסף, רחוב קצנלסון 63 בת־ים.

דברי פתיחה מר עוזי נרקיס
מנכ"ל המחלקה לעליה ולקליטה

המכירה בין השעות 18.00—22.00 בערב.

אוטובוסים מס' 18, ר־85.

מחר
הגרלת
מפעל הפיס

★ בהשתתפות אהרונים בית הנוער לה אלים הי מפעל הפיס 3

ת"א ב־6.45 בערב.

מפעל הפיס

תיאטרון ישראל — האופרה הישראלית

מנהלת ומייסדת: אדיס דה־פיליפ

פתיחת העונה הי״ג 1973 / 1974

בכורה ישראלית
ת"א: 13.9, 22.9, 24.9, 23.9
ים 17.9, חיפה: 20.9

מלכת שבא
אופרה רומנטית מאת קארל גולדמרק

ת"א: 23.9, 30.9
פלדרמאוז
אופרטה מאת שטראוס

ת"א: 18.9
הנזל וגרטל
כתולות הריים

ת"א — 23.9
לה טרוויאטה
מל: 57...
כרטיסים: אלנבי 1.

גם לבירת סין יש בעיות חנייה, לא של מכוניות אלא של אופניים· רוכבי אופניים בפקין סובלים ממחסור חנייה לאופניים כמו שבמערב סובלים מחוסר מקומות חנייה למכוניות·

„מאה שנות התיישבות"

התערוכה בשם זה שתיפתח הע־רב בבנין־התערוכה בתל־אביב, אי־מה קשורה דווקא לתאריך מוגדר של 100 שנה. ביה״ס החקלאי מקווה־ישראל חגג כבר לפני שנים מספר את חג ה־100 לייסודו וה־מספר 100, שהודבק לתערוכה זו, הוא יותר סמל. כשם שכל כלה של התערוכה אינה באה לתאר באורח כרונולוגי את תולדות ה־התיישבות המתחדשת בארץ־יש־ראל, אלא באה לתת קטעים מעב־ יינים ואופייניים לכל תקופה. מן החולמים הראשונים של תחיית העם בארצו. החל ביהודה הלוי ועד משה מונטפיורי, הבילויים, אנשי אום־ג׳ונדיגניה, השומר, חומה ומגדל, הנגב ועד האחרונים הנח״ל לאחר מלחמת ששת הימים.

להקמת התערוכה התגייסו ממי־טב האמנים המעצבים של תערו־כות בישראל, אשר בהנהלתו של ארנון אדר ביצעו מלאכה יפה ביותר ובלתי־שיגרתית. זו הפעם הראשונה שנראה תערוכה ללא דיאגרמות וללא מספרים, אלא בד־גמים חיים תוך ניצול הטכניקה החדישה בנושא זה והאמנות הפ־לסטית הרב־ממדית. כוונת האמ־נים היתה לשתף את המבקר באוי־רה פעיל במה שנעשה סביבו ד־להעביר לו באמצעים קוליים ו־ויזואליים את תחושת השותפות ההזדהות. באיזו מידה הצליחו ב־כך, אנו משאירים לציבור המקר־אים שיבקרו בתערוכה מיוחדת זו. שאין כמוה אירוע הולם לסיום חגיגות הכ״ה למדינת ישראל.

אגב, כבר הועלתה הצעה שלא לפרק תערוכה זו לאחר נעילתה, כי אם למצוא דרך להפוך אותה תערוכת־קבע (במקום מתאים), הי־ עשויה למשוך במשך כל השנה רבבות מבקרים. אזרחי הארץ ויד־ ידים, לא פחות מה, מדורודים בהר־ לגד או אתרים דומים במקומות אחרים.

מ. יסוד

דאגה מיותרת

הליכוד מבקש לכנס את הכנסת כדי לדון בהאזנות הסתר.

לא ברור, מדוע הליכוד מודאג כל כך. החשש הליכוד, שהאינו לאחרונה לשיחות הטלפון של מנ־היגיו?

לא היה כל צורך בהאזנות סתר. רזה האחווה והידידות ששררה ב־מרים היתה גלויה לעין.

א. גבע

הישג תלמידים ערביים

מתימטיקה היתה מאז ומתמיד אחד המקצועות שהפילו אימה על התלמיד הערבי. לא מעט תל־מידים ערביים הפסיקו את לימו־דיהם התיכוניים משום החשש ש־לעולם לא יוכלו לעבור את הבחינה במתימטיקה. משרד החי־נוך והתרבות עשה בשנים האח־רונות מאמץ בלתי־רגיל לשפר את הוראת לימוד המתימטיקה בבתי הספר הערביים התיכוניים. התוצאה של אותו מאמץ נתגלתה בימים האחרונים בבית הספר הת־יכון טייבה שבמשולש.

בשנת הלימודים האחרונה ני־גשו לבחינות הבגרות במקצוע המתימטיקה 63 תלמידים. ואם בעבר לא עלה שיעור המצליחים על 25 אחוזים, הרי השנה הגיעו למאה אחוזים. העתון הערבי „אל אנבאי" מספר כי 11 תלמידים זכו בציון מעולה והיתר קיבלו ציונים 8—9.

יואל דר

גיורות גרמניות: היורש - ישראל

„יודישה אלגמיינה צייטונג" ה־מופיע בדיסלדורף, מוסר על תו־פעה מעניינת בגרמניה:

מספר ניכר של נשים גרמניות שהתגיירו ושבצליחן נפטרו, עומ־דות על כך שכספי הירושה הנוב־עים מהכנסות ומפיצויים יועברו לישראל בנימוק ש„הגימלאות אי־נ, כ״כ ים גרמניים כי אם פיצויים יהודיים ויורשינו הנוצרים אינם זכאים, לדעתנו, לקבל מהכספים הללו".

כן נודע על מקרים של זוגות ממוצא יהודי אשר התנצרו, אך ידו את ירושתם בידי הקרן הקיימת בגרמניה כדי שישתמשו בה לנטיעת עצים ולפריצת דרכים בישראל.

בסך הכל ניתרמו בתקופה הא־חרונה מעזבונות חיים לטובת ה־קרן הקיימת לישראל כ־10.740.000 ל״י מהן 7.700.000 ל״י על־ידי עז־בונות בחו״ל.

דבשא

עוול לקיסינג׳ר

העתונאים שלנו „נטפלו" להצ־הרתו של הנרי קיסינג׳ר, כי בתפ־קידו כשר החוץ „לא יהיה מוש־פע ממורשת לאומית יהודית". אחד ראה בזה הוכחה ל„רגש נחיתות", שני קרא לזה „השפלה עצמית" ולאחרונה התקיף הצהרה זו גם חיים גורי. („הגרי הגדול" — „דבר" 3.9.73).

נראה לי, כי נעשה עוול לקי־סינג׳ר, על ידי כך שמכל הביקו־רת מתקבל הרושם שקיסינג׳ר נתן הצהרתו ביוזמתו הוא וללא כל צורך.

חיים גורי בבקורתו אומר: „משמע, חשב קיסינג׳ר, כי מצפים שיאמר כזהו, שיסביר, שיצדיק מראש", ולהלן: „..הסבר זה אין כדי לתרץ את ההצהרה הנמהרת (ההדגשה שלי — מ.ק.). במלים אחרות: קיסינג׳ר „מיהר" ו„הצדיק מראש" ואמר דברים ש־לא נדרש לאמרם.

העובדות הן מנוגדות לכך. קי־סינג׳ר נשאל במסיבת העתונאים (ראה „טיים", 3.9.73), במפורש: „האם עובדת היותו יהודי תשפיע על עמדתו בבעיית המזרח התי־כון". על שאלה זו ענה קיסינג׳ר: „נקראתי לנהל את מדיניות החוץ של ארה״ב ואנהל אותה ללא קשר עם מורשת לאומית־דתית". תשו־בה פקחית ויחידה, שיכול היה קיסינג׳ר לתת לשאלה ברורה פרו־בוקטיבית שאפילו פרשן ה„טיימ" קורא לה: „שאלה שעלולה היתה להביאו במבוכה".

חיים גורי כתב בין היתר: „לא זכור לי כי וויליאם רוג׳רס אמר. וכו׳. כמובן שלא, כי הוא לא היה במצב דומה. אך יש „תקדים" אחר הדומה מאוד למקרה קיסינג׳ר והוא: ג׳ון קנדי, שנבחר לנשיא ארה״ב, אם כי היה קתולי, מיעוט דתי באוכלוסיית המדינה. גם קנ־די נשאל, האם עובדת היותו קתו־לי תשפיע על עמדתו ביחס ל־ותיקאן, וגם הוא ענה (אין לפני הנוסח המדויק של תשובתו) ברוח דומה: עובדת היותו קתולי לא תשפיע ... „מדתו כנשיא ארה״ב ג ... יין זה.

האם נשמעו אז קולות בחוגי הקתולים ברומא או בארה״ב, ש־הצהרה זו מעידה על „רגש נחי־תות", „השפלה עצמית" או אפילו — כדברי חיים גורי — „הצהרה נמהרת", „הצדקה מראש" וכו׳?

נראה לי, שדווקא אלה המבק־רים את הצהרתו של קיסינג׳ר ב„רגש נחיתות", ונאחזים ב־„דיקדוקי עניות", כשמדובר ב־הצהרה פשוטה ונבונה, שבאה כ־תשובה לשאלה ברורה ופרובוקטי־בית, כפי שעשה זאת קיסינג׳ר.

תל־אביב ד״ר מ. קופיק

מעשה כשל „פרודיאני"

במאמרו „השוט, הבכי והדכבה" („דבר", 7.9.73) תוקף חגור את לבה אליאב, על שאמר כי „המיס־מך הזה („מיסמך גלילי") מייסר בעקרבים את מה שאני מבין בעו־רי תורת העבודה". לדברי חגור, איפוא, אין שום סתירה בין „מיס־מך גלילי" לבין מה שאמרו אנשי תנועת־העבודה מראשיתה ועד היום. ואילם, כדי להחזק את טענ־תו, מביא חגור כראייה את דוד בן־גוריון ומספר, בין היתר, כי על שולחנו של זה נמצא פסוק בספר „שמות" — איבר לדברית, עבור הוא לשמש „עדות מסויימת על אני־מאמין שב״" (בבן־גוריון) — ובו כתוב לאמור: „...מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפ־רה ונחלת את הארץ".

אינו חושד בו, בחיים גורי, כי ריאה הוא בפסוק זה דווקא את הביטוי הנאמן לדרכי תנועת־הע־בודה, שהרי הוא עצמו. בדברו על חזונה של אבות התנועה, סורח להדגיש כי הללו „ראו את ארץ־ישראל כארצו של עם ישראל ושל הערבים היושבים בה". גם להלן, בהזכירו את טבנקין — שהיה לדבריו קיצוני יותר מ„מיסמך גלי־לי" בקנאותו לשלימות הארץ — מציין חגור, כי טבנקין „ראה את ארץ־ישראל כולה כארצו של עם ישראל, שיעלה אליה כולו ויקים בה את חברת העבודה העברית תוך א ח ו ו ת ע מ י ם (הדגשה שלי — מ.מ.) עם הערבים תושבי הארץ. לא כנצליהם ומעבידיהם אלא כשכניהם לעבודה ולשלום".

הבאת אותו פסוק אומלל מספר „שמות" לא היתה, לגבי חגור, אלא בבחינת „מעשה־כשל פרוי־דיאני", שנכשל בו מרוב להיטותו להגן על „כשרותו" הציונית־סוציאליסטית של „מיסמך גלילי".

עד כאן, כהוגנים המודעות וה־כוונות של חגור עצמו. אך דומה הדבר כי שלא־במתכוון מעידה הבאתו של פסוק זה דווקא על מגמה אחת, המקופלת — אם בדיעבד ואם ביודעין — ב„מיסמך גלילי", שחגור טורח להכשי־רו בשם ערכי תנועת העבודה. שכן, רבים מאלה שתמכו באי־שורו של מיסמך זה מתכוונים ב מ פ ו ר ש לראות בו אישור לאי־מור בפסוק ההוא: „מעט מעט אגרשנו מפניך"... ואילו אחרים, שאינם מתכוונים לכך, לעצמם עי־ניהם מראות לאן עלול „מיסמך" זה להוביל. וסוף מעשה — במח־שבה תחילה.

האמת, צר לי כי ברוב להיטותו נכשל חגור במעין פרשת בלעם, במהופך. אך אפשר כי בסופו־של־דבר צפונה ב„מעשה כשל" זה ברכה, הגם שונה מזו שאליה נת־כוון חגור: אפשר איפוא כי עשוי הוא לפקוח עיניהם של עיוורים ותמימים, על־מנת שידעו לפחות ל א ן הם הולכים. אם־אומנם בו־חרים הם ללכת בדרך ש„מיסמך גלילי" מתווה לפניהם.

מתי מגד

על בעיות הזיקנה והאימוץ

ברצוני להעיר לדבריו של ד״ר נאבן בתכנית „העצה השלישית" של הטלוויזיה מ־3.9.73, שהוקד־שה לנושא הזיקנה:

א) קשה להבין מדוע לא נתן לבצוא אשה בודדת, שתטפל בש־ני אנשים במשפחה תרבותית תמורת בגורים לפור שכר של אלף ל״י לחדש. אם אי־אפשר להשיג עזבות כזאת על־ידי פרסום שו־דצה בעתון, יש לפנות ללשכת הסעד וללשכת העבודה שיטפלו בענין. כי אין זה לדעת, המקרה היחידי בארץ.

ב) התרשמתי מאוד ממעשיו של ד״ר נאבן מאז צאתו לגמל־אות וכן גם מדבריו ומספוריו. אולם לא נצטל לאזני דבריו ביחס לאימוץ ובמיוחד הביטוי החריף שבו השתמש. ידועה האמרה „שלא נאה האם שילדה אלא שגידלה", הלא ויהיו מקרים רבים של אימוץ בישראל וזה לברכה לילדים ולהורים כאחד.

בהזדמנות באחת הפריב בפסנו־רמה שאלתי, מדוע מסתפקות הנשים הנשואות בהבאת ילד אחד לעולם. נצמתי: כדי שיוכלו לאמץ ילדים לאימוצים. לתת להם חינוך טוב, בית חם כדי שיהיו בעתיד אזרחים טובים ונאמנים למדינתם.

תל־אביב י. א.

כשאתה קונה טלוויזיה אמקור ספקטרה, סלקטרוניק

אתה משתחרר אחת ולתמיד מכל תכניות הטלוויזיה שאינן מעניינות אותך.

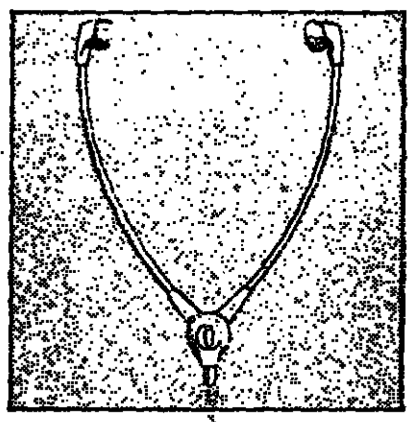

הנה משהו מהפכני
שלא תוכל למצוא
בטלוויזיה של הדור הקודם:
נקודת חיבור לאזניות,
המאפשרת לכל אחד
(או לאחדים) מבני המשפחה
לצפות בתכנית המעניינת אותו - מבלי
להפריע לאחרים בעיסוקיהם.
בנקודת חיבור זו תוכל לחבר את הטלוויזיה גם למערכת הסטריאו שלך
ולשמוע צלילים שמימיים, שלא היית מאמין שטלוויזיה מסוגלת להפיקם.
תוכל אפילו להקליט תכנית ישירות לרשמקול, להאזנה בעתיד.
ובשביל תכניות הטלוויזיה שכן מעניינות אותך -
הנה עוד משהו מהפכני שלא תמצא בטלוויזיה של הדור הקודם:
מנגנון אלקטרוני על טהרת הטרנזיסטורים. ללא מנורות מיושנות ונשרפות.
ללא התחממות. ללא קילקולים מיותרים.
קליטה ממדרגה ראשונה
אפילו באזורים קשי־קליטה.
חיים ארוכים ארוכים.
מגעי סנסור TOUCH להפעלה קלילה.
למה לך להסתפק בפחות?

להשיג בסניפי אמפא
ואצל סוחרים מורשים.

אמקור: הדור החדש של הטלוויזיות

ללא מנורות • טרנזיסטורים בלבד • FULLY TRANSISTORISED

אמקור — אמפא שרות עם כל הלב!

פרסום גלבוע

כ״ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

המועצה המקומית עתלית

עצרת חגיגית
לציון
70 שנה לייסוד עתלית

תערך ביום שני, כ׳ אלול תשל״ג (17.9.73) בשעה 8.30 בערב באמפיתיאטרון שעל יד המועצה.

בהשתתפות שר העבודה מר יוסף אלמוגי·

בתכנית: א. ברכות
ב. הצגה מוסיקלית — „לעתלית באהבה"
כתב ועיצב: מוניה בער
בהשתתפות: יעקב בן־הרצל, עפרה כמואל, מקהלה לבידה, להקת המחול להקת המחול בהתא גליל מערבי, הזל והמריה ירדני, אלי הנבלה, בוני שינברג.

נא לראות מודעה זו כהזמנה אישית.
המפקדים בצה״ל מתבקשים לשחרר את בני המושבה ביום החג.

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה—1965

מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מטה יהודה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס׳ מי/161/א׳ שינוי לתכנית מפורטת מס׳ מי/161". ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גושים 30308, 30319, 30320, בבשורת ציון.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ר. לוי
יו״ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי מטה יהודה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה באישור עם הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת מס׳ מי/177/ שינוי לתכנית מפורטת מס׳ כי/144, מי/114, ת.ר.ש.צ 5/31/1 — בבשורת ציון (קסטל), שהודעה על הפקדתו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים כרך 1881 עמ׳ 649.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מטה יהודה, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים הנ״ל פתוחים לקהל.

ר. לוי
יו״ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים
ט״ו בתמוז תשל״ג — 15 ביולי 1973

מדינת ישראל
משרד הפנים
מינהל מחוז תל-אביב
תאריך: ב׳ תמוז תשל״ג, 31.7.73
מספר: 5708/99

לכבוד
מר סגל ירושלים
יו״ר האגודה „אגוד הגדודאים" (יוצאי הגדודים העברים)
רח׳ ורבורג 5
תל-אביב

א״נ,
הריני מתכבד לאשר קבלת הצהרתכם מיום 4.7.7 בצרוף הודעה לפי סעיף 6 של החוק העותומני לאגודות לשנת 1909, על יסוד האגודה הבאה:

1. שם האגודה: „אגוד הגדודאים" (יוצאי הגדודים העברים).
2. כתובת האגודה: בית־הגדודים, אביחיל.
3. המשרד הרשום של האגודה: כנ״ל.
4. מטרות האגודה: לאגד ולייצג את חברי האגודה, קידום והרחבת מוסדות האגודה, שמירתו והרחבתו של בית הגדודים בעמק חפר.

בכבוד רב,
ד׳ רוזניק
הממונה על מחוז ת״א

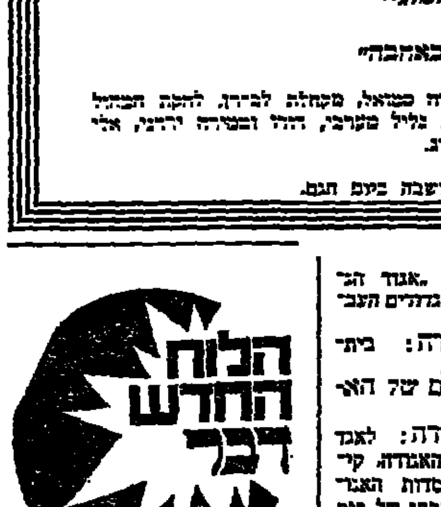

הודעות לציבור

מכרז מס׳ בד/115
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, ציוד ומשק

מוזמנות בזה הצעות לקניית גרוטאות ברזל כ־300 ק״ג אגוזי מקריה ... ק״ג פיסטציה (פיסטוק חלבי) ... מפרט ותנאי ההשתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים ציוד ומשק, משרד החקלאות, הקריה, תל־אביב, רח׳ ד׳ 110, חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום „מכרז 115/73" ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד ... לאיות המחלקה לנכסים ציוד ומשק, הקריה תל־אביב, בית מספר 8 מול קומה ב׳.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% בצרוף ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות יום 20.9.73 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

פרסם ב„דבר" וב„דבר השבוע"